

מבדור עלונים

אחרי קדושים שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:32	08:10	07:53	06:38	ירושלים
08:29	08:07	07:55	06:53	בני ברק
08:32	08:10	07:56	06:46	חיפה
08:29	08:07	07:55	06:54	אשדוד
08:31	08:09	07:54	06:37	בית שמש
08:30	08:08	07:54	06:55	קרית גת
08:32	08:10	07:54	06:48	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופ MATOP
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

עיר וקדיש מן שמיא נחית

את תשבת מפי זרעו

כשם שהקב"ה לכל כך רבי שמעון לכל!

בימים אלו רואים אנו מחזה קדושה כאשר אלפי אלפים בני ישראל מכל קצוי תבל משאירים הכל מאחוריהם ועולים לציון ברינה אל עבר הכפר הקטן והקדוש "מירון" שהזכרת השם בלבד מרעידה ומעוררת לבבות בני ישראל, שם נמצא מקום מנוחת קדשו של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, שיומא דהילולא דילי היא ביום ל"ג בעומר, וכבר מדורי דורות נתקדשו המקום והיום בקדושה יתירה ויראה עילאה. כל אלו העולים להשתטח במקום קדוש הזה, שופכים שיח לבם לאבינו שבשמים שימלא כל משאלותיהם לטובה ולברכה, מתוך אמונה איתנה שהזמן והמקום קא גרמי להשפיע שפע רב וכל מילי דמיטב בזכותא דתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי.

בד בבד נמצאים אלפי אלפים מישראל שמשתוקקים ומתגעגעים להימצא במקום הקדוש הזה, אבל מחמת סיבות רבות נבצר זאת מהם, והם מסתפקים בהתקשרות להתנא האלקי מרחוק מקום, ומתפללים על כל צרכיהם ומבוקשיהם להיוושע בזכותו הק', כי "כשם שהקב"ה לכל, כך רשב"י לכל". (בית אהרן)

לאלו ואלו אנו פונים כאן בדברים נחוצים וקדושים עד מאוד:

לאלו הנשארים בבתיהם

אכן לא זכיתם להימצא בפועל אצל רשב"י, ורק מרחוק אתם קשורים ודבוקים למקום הק', אבל לפניכם סגולה נפלאה להתקשר בקשר אמיץ עם התנא רשב"י ודיבוריו הקדושים, בא וראה לשון קדשו בספרו "זהר הקדוש" פרשת וילך:

לאלו הזוכים לנסוע

זכיתם לזכי גדולה ונפלאה, ליהנות הנאה רוחנית ותענוג עליון ולשפוך את תחינתכם במקום קדוש כזה, אבל כל אלו לא יועילו כלום אם לא תקיימו את דברי בעל ההילולא, התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי בספרו "זהר הקדוש" פרשת וילך:

**בזמן שיש צרה בעולם, מסתכל הקב"ה
באלו שעונין **אמן**. **יהא שמיה רבא** ונזהרים
בהם, להצילים מכל צרה וצוקה**

**עשו נחת רוח לנשמת האי עיר וקדיש, קבלו עליכם להיזהר
מאוד בענין "אמן", און "אמן". יהא שמיה רבא", ואז הנכם
בטוחים עם שמירה עליונה להינצל מכל יגון ואנחה!**

אפשר להשיג הגליונות היו"ל מדי חודש בחודשו | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org | 718-305-6886

לעילוי משמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל החפץ חיים
ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי ד"ע, אבד"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאמיל בן הר"ר משה זצ"ל, האדמו"ר מריבניץ

"שבת טיש" ו"מדות טיש" הספרים המצליחים ביותר לשלחן השבת והמועד

גיליון מס' 449

פרשת אחרי קדושים, י"ב באייר תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

אחרי מות שני (טו, א) - נוטריקון אמש שהיא בגימטריה פרה אדומה, ללמוד שאמש מתו נדב ואביהוא, והיום שרפו פרה אדמה. (אמורי נועם)

זאת יבא אהרן אליהקדש (טו, ג) - בזאת בגימטריה כראשי התבות שחרית מנחה ערבית, אליהקדש הוא ביתהכנסת, כי אין תפלתו של אדם נשמעת אלא בביתהכנסת, וכן בזאת בגימטריה הקדש. (בני שלמה)

זאת בגימטריה צומח חי מדבר, וכן זיו שכינה, שפאשר האדם עוקר מעצמו את הדומם והגשמיית ומעלה אותם למדרגת צומח חי ומדבר, אז הוא ממשיך על עצמו זיו השכינה כמו אהרן הכהן, ואיך נעשה הדבר? על ידי למוד התורה, שנאמר כאן פתח פה קדש ילכש, פתח נוטריקון תורה נביאים פתוחים תלמוד, דהינו תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ולכן נאמר בפסוק ארבע פעמים תבת ב, כי ב"ד פסול ארבע שנה ב"ד, כמנן שעות היום והלילה, ומחלקות לארבעה חלקים שש שעות עד חצות היום ואחריו, וכן בלילה, כי יש להגות בתורה בכל עת. (ארו עדת)

ואהבת לרעה כמוה אני ה' (יט, יח) - בגימטריה 907 כמנן ואהבת את ה' אלמקיה, ללמוד שאהבת ישראל ואהבת הבורא תלויות זו בזו ואי אפשר כלל להפריד ביניהן. (זוהר ח)

בלותו של רבי משה זלזה, הרופא הגדול של ירושלים, הלכו אחריו המוני בני העיר שרחשו לו טובה. נענה אחד המלוים ואמר: "לא פלא שפלאם אהבהו, שכן נוטריקון הפסוק ואהבת לרעה כמוה הוא זלזה..."

מפני שיבה תקום (ט, לב) - שיבה בגימטריה יצר טוב, שיש לאדם להשליט בעצמו את היצר הטוב עוד בטרם יבוא לשיבה, שאז הוא תש כחו, וזהו מפני שיבה - עוד בטרם יבוא לגיל שיבה, יקים את היצר הטוב. (פניני שבח)

והדרת פני זקן (שם) - במסכת קדושין נאמר זקן אפלו יניק וחבים, דהינו שיש לכבד גם תלמיד חכם צעיר. ורמז לכך בתבות פני זקן שהן בגימטריה גם יניק וחבים. (שיירי מנחה)

ספורים בפרשה

אתהשעיר אשר עליו הגורל לה' ועשהו חטאת (ט, י)

אחד מחשובי חסידי רבי אברהם יעקב הזקן מסדיגורא, רבי שפוטל מברדיטשוב, הגיע פעם אליו בפרשת אחרי, ובידו פתקה להזכיר לטובה אשה שבעת יסורים. כששמע הרבי עד כמה הגדשה סאתה של האמללה, נאנח מקירות לבו מרב רחמנות. הצטער החסיד על שגזר צער לרבי, וכדי להמתין את הענין של 'צדיק ורע לו, רשע וטוב לו', שלעתים רואים אנשים יראי ה' ממים ביוסורים רחמנא לצלן, ומרשיעי ברית יושבים במנוחה וכל ימיהם עוברים בשקט ושלום, הזכיר את מאמר הפעליש-טוב שבאר את דברי התפלה "מכלכל חיים בחסד" - מי שהוא בבחינת חיים, הצדיקים שנקראים חיים, אותם מכלכל הקב"ה רק בחסד. אולם 'מחיה מתים' - את הרשעים שהם בבחינת מתים, אותם הוא מכלכל "ברחמים רבים". נענה הרבי בראשו ואמר: "דבר זה מרמז בתורה, ודוקא בפרשת השבוע שלנו, פרשת אחרי. שהרי נאמר בו 'אתהשעיר אשר עליו עליו הגורל לה' ועשהו חטאת'. חטאת הוא מלשון חסרון, כמו שנאמר 'הייתי אני ובני שלמה חטאים', דהינו שאלו אשר גורלם לה' והם עובדים אותו באמת ובאמונה, הם שרויים במחסור. ואלו 'השעיר אשר עליו עליו הגורל לעזאזל' - הרשעים שהם בבחינת עזאזל שהיא הסטרא אקרא, הם שרויים במצב של 'עמד-חי' - חיים וקמים, בריאים ואיתנים, ולא עוד, אלא שהם מדמים בנפשם כי הם תמיד 'לפני ה' וחשובים הם לפניו'..."

קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלמקום (ט, טו)

רבי שלום רוזנפלד מקמינקא, נודע מצעירותו כעלוי וחרף. בראשונה כשאביו נסע עמו לבלגין לשחר את פני 'החווזה מלבלגין', נכנס קדם לכן לרב העיר, רבי עזריאל הלוי הורוויץ ראש הברזל, והוא התפעל מהנער הצעיר וחרפותו. בדרפו לבית 'החווזה', דמה הנער בעצמו שאם הגליח להרשים בפלפוליו את רבה החרף של לבלגין, בודאי יעלה בידו לעשות כן עם 'החווזה', אולם כאשר הציגו אביו בפני הרבי ובקשו לתהות מעט על קנקנו, לא נכנס עמו 'החווזה' בפלפולי הלכה, אלא שאל שאלה פשטוה: "מהי פרשת השבוע?" וכאשר השיב הילד ואמר: "פרשת קדשים", אמר לו 'החווזה': "בני על קדשים תהיו מפרש רש"י 'פרושים תהיו'. יותר מזה לא הוסיף מאומה, אולם באותו רגע החל הנער לרעד וארבתה דא לדיא נקשן מרב יראת שמים ש'החווזה' השפיע עליו בדבוריו המעטים, עד שאביו נאלץ להחזירו מיד אל האכסניה כדי להשיב את-רוחו ולהרגיעו.

איש אמו ואביו תיראו (ט, יא)

רבי ברוצין אבא-שאול, היה זהיר בכבוד אביו ואמו והיה משרתם באהבה ושמחה, ומשתדל בכל-כחו לעשות רצונם. בהיותו בבית-הכנסת, על אף היותו שקוע ומרפז בתפלה, היה קם מלוא קומתו בכל פעם שאביו עבר לפניו, וכך נהג גם כשהדבר חזר על-עצמו פעמים מספר. גם בכבוד אמו היה נזהר מאד, והעיד על-עצמו שמעולם לא ארע לו שאמו בקשה ממנו לעשות דבר-מה, שכן עוד בטרם היתה מבקשת, כבר ידע מעצמו למה היא זקוקה. פעם התבטא, כי אם אביו או אמו היו מצוים עליו לעמוד לידם כל הלילה, כדי לגרם להם קרת-רוח, היה עושה בן בשמחה וללא פקפוק.

בצדק תשפט עמיתך

מגדולי דורו היה הרש"ש, רבי שמואל שטרנאשון מוילנא, שנודע בהגהותיו הקולעות לתלמוד הבבלי והמדרש. את שם משפחתו קבל בעקבות חותנו הנגיד שהתגורר בכפר שטרנאשון שבפולין וילנא, ובעקבות פלישת נפוליון לרוסיה עבר לירושלים דליטא' היא העיר וילנא הנודעת, שהיתה מלאה חכמים וסופרים, והרביץ תורה בבית המדרש שהקים חותנו. לשני שלחנות זכה הרש"ש, תורה וגדלה התאחדו על-שלחנו. את פספי הירשה שקבל מחותנו השקיע בבית-הרשת ליצור ייוד-שרף, וראה ברכה בעמלו. אולם את ממונו לא שמר הרש"ש לעצמו, והקדישו למען הכלל באמצעות קפת גמילות-חסדים גדולה שיסד בוילנא, ובכך זכה לקים את המעלה שבמצוות צדקה.

מתוך דאגה ומסירות לשלמות קפת הגמ"ח, ומתוך רצון שסקרן הגמ"ח שהקדש לצרכי הכלל לא יתמעט, הקפיד הרש"ש לרשם במדק את שמות הלווים עם סכומי הכסף שקבלו, והיה עומד על-המשמר לבדק מפעם לפעם אם אחד הלווים שכח לפרע את-חובו, ושולח להזכירו על-כך כדי לזרזו להשיב את-הלוואתו. רבים מתושבי וילנא הכירו את קפת הגמ"ח של הרש"ש, ובכל פעם שזנקו להלוואה בסכום נכר, היו פונים לבית-מדרשו בשעות הקבועות שהקדיש לצרכי הכלל, והוא היה מקבלם במאור פנים ונותן להם את מבקשם לאלתר, תוך כדי רשום בפנקסו למשמרת.

איש פשוט התגורר אז בוילנא, ושמו זלמן החיט. מעולם לא נזקק זלמן להלוואות ובודאי שלא לתרומות ונדבות, והסתפק במעט הרווח שקבל תמורת עבודתו כחיט. אולם באותו חרף חלה ונפל למשכב, ובמשך חדשים אחדים היה רחוק למדתו מבלי יכלת לעבד. במשך כל אותה תקופה אצלו כל החסכוניות שצבר בימים הטובים, וכשחג הפסח הלך והתקרב, הבין זלמן כי עליו לתור אחר הלוואה בסכום נכבד, עד שישבו לאיתנו ויעלה על-דרכך המלך. פנה החיט אפוא אל הרש"ש, עמד בין הממתנינים לקבל הלוואות, וכשהגיע תורו בקש לקבל סכום נכבד של שלש מאות רבליים-כסף. היה זה סכום נכר, ורבי שמואל הסס לרעע אם להעניק לאיש הבולתי מר סכום כזה גדול, אולם כשהבין עד כמה הלה זקוק להלוואה זו, מסר לו את הסכום במזמן ורשם בפנקסו את דבר ההלוואה ואת שם הלווה. לבקשת החיט, נקבע תאריך הפרעון לאחר כמחצית השנה, בשלהי חרף אלו, בתקנה כי עד אז יעלה בידו לצבור מרווח עבודתו את סכום ההלוואה ולהשיבה במועד.

היה זה בשעת בקר מאחרת, כאשר רבי שמואל ישב בהרגלו בבית-המדרש של חותנו, והנה בתורה. לפניו נערכו ספרים רבים בהם התעמק, ביניהם מסכתות אחדות שנפתחו זו על-גב זו מתוך עיון בסגיה הסבוכה, ולצדם ספרי מפרשים שונים, ראשונים ואחרונים. כל חושיו היו נותנים בנסיון לשפך אור על הסגיה העמומה, ולמצא מסלה בספר הנפתל. והנה נכנס החיט אל בית-המדרש ובידו צרור הכסף. בפנים היו שלש מאות רבליים-כסף טבין ותקילין, אותם פרט לשטרות גדולים. את הכסף אגר ברב עמל וזועת-אפים במשך מחצית השנה מאז נטל את ההלוואה, ובהרגשת ספוק ושמחה הגיע על-מנת להשיב את ההלוואה במועד. בחרדת-קדש עמד וצפה בגאון ושראל השקוע בתלמודו ואין לו בעולמו אלא דל"ת אמות של הלכה, וכדי שלא להטריד את מנוחתו ולא לביטל את תורתו, הניח את חפיסת השטרות בין הספרים הפתוחים ויצא במהירות מבית-המדרש.

בטוח היה הלווה, כי הרש"ש הבחין בכניסתו וביציאתו, והיה בטוח כי מיד לאחר שישים את למודו, יחזק מתוך הפנקס את דבר חובו, אולם לאמתו של-דבר לא הבחין בו הרש"ש כלל, ואף את חבילת המעות לא ראה. והנה התפשטה נהרה על-פני הרש"ש, העקב היה למישור והרכסים לבקעה, ואור חדש נגה על-הסגיה והאיר אותה באור-יקרות. הספקות נפתרו, הקמטים בפניו התישרו, וברגשי הקלה ושמחה סגר בבת-אחת את הספרים שלפניו, והשיבם לארון הספרים. אחד הספרים העבים שבהם עין הרש"ש, היה הספר 'רב אלפס' של רבנו הר"ף, שבאותם ימים הדפס בכרך בפני עצמו, ולא היה חלק ממסכתות הש"ס בכמינו. ובכך זה נבלעה חפיסת השטרות מבלי משים, ולא נודע כי באה אליהם.

עברו ימים מספר, והנה הגיע המועד הקבוע בו היה הרש"ש מפנה את-זמנו לצרכי הכלל, והיה מעין בפנקס הלווים כדי לעקב אחר המתרחש. והנה הוא רואה את שמו של זלמן החיט, זה שלווה ממנו לפני מחצית השנה סכום של שלש מאות רבליים-כסף ועדן לא השיבם. עדימה שלח הרש"ש את אחד משומעיו לקחו אל חנותו של זלמן החיט, והזכירו לו על תאריך הפרעון שכבר חלף מזמן. "מה פשר הדבר?" שאל החיט בתמהון, כששפתיו מלבינות ופניו מחוררות, "והרי השבתי את ההלוואה בלה במועד?! לשמע תשובת השל"ח, משך הרש"ש בכתפיו ועמד בתקף כי לא קבל אף פרוטה אחת מהלווה, ולחזק דבריו הצביע על הפנקס שבידו, שם היה רשום באותיות ברורות כי החיט נטל ביום פלוני שלש מאות רבליים ועדן לא השיבם. בין שהחנני נאמן על-פנקסו, הזמן זלמן לדין-תורה ועמד אל מול גאונה של וילנא, רבי שמואל שטרנאשון. פיק הרבים אחז אותו בשעה שהדינים דרשו ממנו להשיב את-ההלוואה, ובקול-בוכים שב על טענתו כי הוא השיב את ההלוואה במועד, וכנראה שהרב לא שם לבו אליו ושכח לצנן זאת בפנקס שבידו.

מאורות

ה' יהודה צבי מספרטין ז"ל
ליום ההולא "א באר תר"ד

מגדולי צדיקי דורו וראש שושלת סטרטין. נולד בברכת רבי שמלקא מניקלשבורג, ששבת פעם בבית אביו רבי שמואל זנויל אב"ד וואליב, ובני העיר לא כפדוהו. במוצאי שבת אמר לו רבי שמלקא, כי כאשר צדיק בא לעיר הוא מבקש מהקב"ה שיוכל להשפיע על גני-העיר ולברך את מי שירצה, אך כיון שלא מצא כאן את מי לברך, שכן לא נהגו בו כבוד, לכן רוצה הוא להשפיע עליו כמה שחפץ לבו. הוא בקש לזכות בבו צדיק ונאון כמו האורת, ובקשתו התקמה. בתחלה הסתופף בצל רבי אהרן לוי מפרמישלין, ואחריו הפך לתלמיד מבהק של רבי אורי מסטרטליסק ולא זזה ידו ממחת ידו, עד שאמר עליו שבביאת המש"ח יבואו כל הצדיקים עם תלמידים לקראתו, "ואני אצא עם תלמידי רבי יהודה צבי ולא אבוש בנגדם". 'החזה מלפניו' אמר עליו, שנשמתו מאירה בכל העולמות וכמה אלפי נשמות מישראל עומדים ומצפים לתפלתו. נודע בסגולות הרפואיות שהיה מעיץ לשואליו, ואומרים שקבל אותן מרבו שקבלן מרבו רבי שלמה מקרלין, אך רבו עצמו לא השתמש בהן מסבה במוסה ומסרן לתלמידו זה. פעם בא אליו חסיד ותיק ובקש סגלה לאהבת ה', ונענה: "סגלה לאהבת ה', היא אהבת ישראל". פעם הגיע אליו יהודי אחד שנשמתו היתה קשה עליו, וספר כי הרפא הנכרי אמר לו שהוא צריך אומר צח של חדש מאי, דהינו שרפואתו תבוא רק בתקופת האביב. נענה הרבי ואמר: "תבוא אלינו בחגכה ותפאה לרפואה, שכן אמרו חז"ל

יוסיף דעת

אחד הסימנים המובהקים לבני-ישראל, הם הפאות שבצדי ראשו, כנאמר בברשה "לא תקפו פאת ראשכם". לדעת הרמב"ם טעמו להיבדל מעובדי אלילים שהקיפו ראשם, אולם הטור כתב שאין טעם זה מפורש "ואין אנו צריכים לבקש טעם למצוות, כי מצוות מלך הם עלינו, אף אם לא נדע טעמן", ורובו בחיי כתב שטעמו להבדיל האנשים מהושנים, שני שיעורים שני בפאה, ברובנו באורכו, על רוחבו כתב הרמב"ם "לא נתנו לו חכמים שיעור, ושמענו מזקנו שאינו מניח פחות מארבעים שערות", ולגורם הטור ברמב"ם "פחות מארבע שערות", ובשיעור האורך, המליצו ואמרו "אלו דברים שאין להם שיעור - הפאה", שכן רבים נוהגים לגדל פאות ארוכות, ובייחוד בני תימן המכנים אותן 'סמנים', וחביאו ראהי לכך מדברי הגמרא בזבחים "הוא בפנים וציציתו בחוץ מהו", שהכוונה לפאות, ויש אומרים שהכוונה לשער הראש. אך הרמב"ם פסק, שהשיעור הוא כדי לכפר ראשו לעיקרן בלבד. האר"ח היה נוהג לשייר כל שערות פאותיו, וגם אם היו גדולות וארוכות מאוד לא היה חותכן במספריים, אלא לאחר שנתדלדלו וירדו למטה משערות הזקן היה קוצצן, כי מה שמתלשל משם ולמטה אינו נקרא פאות הראש. ורבים מתחבטים להבין את כוונת דבריו 'למטה משערות הזקן', אם הוא עד תחילת הזקן והוא סמוך לסוף האזניים, או עד סוף גבול הזקן במקום לחי התחתון. 'הדברי יחזקאל' משינובה ראה פעם אדם בעל פאות ארוכות, והראה לו שיש להחזיק אותן עד הסטור באמצע, ואת השאר לגזוז. וכן אמרו בשמו שמשם ואילך הן כשערות זנב, אך ה"שע חיים" מקלוזנבורג אמר, שכיון שנוהגים לסלסל הפאות אין צריך לקצורן. מנהג הספרדים שלא לגדל את פאותיהם, והבד-אישית כותב שיעריהם להאריך כדי שיהיו ניכרים וזהו הגוי שלנו שאנו מתנאים במצוות, והוא מוסף "ואין אני מעמיס עליכם לעשות לכם פאות עבים וארוכים כמו מנהג אחינו האשכנזים", ורק אבקש שיהיה בהם שיעור הניכר לעיני הכל".

המשך

וילנא בלה היתה במקרה, ולאף אחד לא היה ספק כי החיט משקר במצח נחושה. "היתכן?!" טענו מחרתרי ריב שטטים על כל זכור פעיט היווד עליהפגרים, "ביצד מעז החיט ההדיוט הזה לשקר בלי מורא, ולטען שהנאון הנערץ מכחיש את דבר קבלת הכסף? מוכן מאליו פי זלמן כמעט לא יכול היה לצאת החוצה מרב בושח וכלמה, ונותר ספון בביתו ככלב מצרע. בלם הצביעו עליו בעל פושע נאלח, והאשמימהו כמשלם רעה תחת טובה. הגיעו הדברים לידי כך, שבגנו של החיט, שלמד בישיבה בוילנא והיה תלמיד מצטיין, נאלץ לעזוב את העיר ולעקר לעיר אחרת, כדי שלא לספג עלבונות עקב פשעו שלי-אביו. תחלה בקשו הדינים לחיב את החיט ב'שבועת הסת', וזלמן המסכן הביע הסכמה לעשות זאת, שכן היה בטוח כי שבועת אמת בידו, אולם הרש"ש נבהל למראה הסכמתו, וכדי שלא לגרם ליהודי להשבע לשקר, החליט לוותר על תביעתו. בינתיים הלכה פרנסתו של זלמן והתמעטה, מעטים פקדו את חנותו אם בכלל, ותוך תקופה קצרה הפסיד את כל רכושו, עד שנאלץ למכור את חנותו וביתו, ועבר להתגורר בבית קטן ומט לפל באחד מפרברי וילנא.

עברו ימים רבים מאז הזמן זלמן לדין התורה בעיטו של החוב האבוד, ובאחד הימים שוב נזקק רבי שמואל לעין בספר הרי"ף שבארזנו. מיד עם הוצאתו, חש רבי שמואל במשהו מוזר בין דפי הספר, וכשהניחו על השלחן ופתחו לרוחה, הפתע לגלות בו מעטפה מארכת, ששטרות כסף מבצבצים ממנה. "מה פשר הדבר?" שאל הרש"ש את עצמו, והתפלל אל מראה הסכום הנכבד של שלש מאות רבליים-כסף עובר לסוחר, ששכן אחר כבוד בספר. וכשהפך את המעטפה על-פניה וראה את השם הרשום בו, כמעט וקרס תחתיו. בעינים נדהמות קרא שוב ושוב את השם 'זלמן החיט', ואימה גדולה נפלה עליו. "לשוא חשדתי באיש כשר", לחש לעצמו בשפתים חרות, כשבדבריו נוקפות זו בזו, "אך מה אעשה עכשו? והרי כל וילנא יודעת כי זלמן החיט הוא נוכל ורמאי, איש נבזה וחדל-אישים, שהיה מוכן להשבע לשקר ובכבד שלא להחזיר את החוב לקפת הגמ"ח שלי, והנה עכשו מתברר כי צדיק תמים הוא האיש, ובאמת עמד בדבורו והשיב את ההלוואה כמובטח". שעה ארוכה הסתובב רבי שמואל אובד עצות, ולא ידע ביצד להשיב את-נפשו. הוא שער כי החיט נזק מהחשד שדבק בו, אולם לא גלה עד כמה גדול החרפה ועצום הוא הנזק, עד שהחל לברר אודותיו ונדע לו להודותו כי זלמן התרושש מכל-כספו והפך לעני וחסר-כל. במאמצים מרבים הצליח הרש"ש לאתר את כתבת בקתתו הרעועה של זלמן החיט לשעבר, וכשהלה פתח בפניו את-דלתו, היה נכר כי זקנה קפצה עליו בטרם-עת. "במה אוכל לפיסקה?" שאל הרש"ש בקול נשבר את זלמן, והלה חפן את פניו בכפות ידיו, ושתק ארבות. לאחר מכן החל לפרט את מסכת יסוריו שעבר, את ההאשמות השקריות שנדבקו בו ללא עול בכפו, ואת העלילות השפלות שהטיחו בו הולכי רכיל צמאי-דם. רבי שמואל הקביר עליו דברים רבים כדי לפייסו, אולם הוא עצמו היה נבזז וקש פי אין בידו שום דרך כדי להשיב לו את שמו הטוב ואת אמונו הצבור בו. "שמה אוכל לתקן כמעט את השגגה שפתח ידך, בקד שאכנס את כל תושבי וילנא אל בית-המדרש הגדול, ושם אספר ביצד חשדתי בך לשוא ואפיס אותך בפמבוי?" הציע הרש"ש, אך החיט המסכן נענע בראשו ואמר: "הביצד תתקן הקרצו של הרב את מצבי הביש? והרי בודאי ימשיכו המלעיזים לומר, כי לא-מנה ולא-מקצתה, ומעולם לא התחרתי לרב את ההלוואה. אלא שמרב רחמיו וחסדו של הרב עלי, בדה מלבו את דבר השבת החוב ואת שקחתו למחוק את הדבר מפנקסו, וקד יצא שמאומה לא ארויח מקד". הרש"ש השתתק במבוכה, לאחר שהבין בעצמו כי הדבר הנו כמעט בגדר של "מענת לא-יוכל לתקן וחסרון לא-יוכל להמנות", ונדהם שבקעתים לשמע את המשך דבריו של החיט: "ובנוסף לכל הצרות שבאו עלי, עמם השלמתיו וקבלתי אותם פיסוריי כפרה על עוונותי, הרי שגם בני יקורי, שישבו והגה בתורה בישיבה הגדולה פה בוילנא, נאלץ להמלט מהעיר מרב בושח וכלמה שספג ממפיריו, ועתה הוא מתגלגל בערי נכר כבן-בלי-שם ואין לו משען ומשענה".

"מה אמרת?" שאל הרש"ש את זלמן, ובדל של רעיון עלה במוחו. "יש לך בן מתמיד בתורה שבעיניי נאלץ לעזוב את העיר?" ובעוד החיט מהנהן בראשו, המשיך רבי שמואל ואמר: "יבכו, הבח ואציע לך שדוד נאה לבגד היקר, ויחד עמו תזכה גם ששמך הטוב ישבו ויטהר במקמים ימימה". זלמן הביט בעיפות ובעצב על הרש"ש, וכששמע את דבר הצעתו הקסומה אורו עיניו. "בביתי מתגוררת אחת מבנות משפחתי שהתיתמה מהוריה בילדותה, ואני מגדלה אצלי בבת. נערה חסודה ויראת-שמים היא, ומעטרת בכל המעלות. הבח ונשדכה אותה עם בנך המצוי, וכאשר תתפרסם בוילנא השמועה כי הפכת להיות מתנה שלי, בודאי תעלה קרנך מעלה מעלה, וגם מלאך רע יענה אמן בעל-פיהו כי באמת שגגה יצאה מתחת ידי, ואתה אמת ושמד אמת". ימים מעטים לאחר מכן, קם השדוד הנפלא והיה, וכאשר ישב זלמן החיט בראש השלחן, כסמוך למתנתו הרש"ש ומסביבם מסבים גדולי העיר ומנהיגיה, התגבה מחשבה נועזת אל לבו של זלמן, כי כדאי היה לקבל את כל סאת היסורים והבשלות, על-מנת לזכות למנה כה גדושה של קדירותיו וכבוד-מלכים. ומחשבה דומה היתה בלבם של רבים מהמסבים, כי אין זה אלא יד שמימית, שספקה את כל המאדע המסעיר, רק כדי שזלמן, החיט הפשוט, יזכה להשתדך עם הרב הנערץ, ומה יצא הדבר.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

וכי-תבאו אלי הארץ (וי' עב) - תהיה פגנת הביאה אלי-הארץ לחבוב ולחשק הארץ הקדושה אשר בחר ה' בה, הריח' שמה, ואמר כי אין פגנת דבור זה להחליט המניעה מהשתדל בישוב הארץ אלא ונטעתם וגו', הא למדת שמה שהתנה במאמר אלי-הארץ הוא בפניית תכלית המחשבה שתהיה למעלת הארץ במשקלות, לא להנאת הגוף. ואולי שרזמו באזמרו עין מאכל על גנייתורה, שגם הם נקראו נטעים, כמו שאמר רבי יוסי ה' בעילות בעלתי וה' נטיעות נטעתי, ונקראים גם-כן עץ דכתיב כ"ימי העץ ימי עמי, וכמו-כן דרשו בזהר בפסוק לא-תשחית את-עצה שמדבר באדם ברייתורה, ויצו ה' שתהיה עקר הכנסת הארץ לנטע בה עין מאכל שהם גנייתורה, כי אודה של ארץ-ישראל מחכים ומטהר הנפש, ונקרא ברייתורה עין מאכל, כי ממנו מוזן לנפש. וצא ולמד ממעשה רבי עקיבא, שלמד תורה לאותו תינוק שהיה אביו מת ונתן בצרה גדולה, ומיום שפתח פיו בדבר-יתורה נהנה אביו בעולם העליון:

וכי-יגור אתך וגו' (וי' עג) - אמר לשון יחיד אתך, ותור לומו לשון רבים בארצכם. לצד כי המשכת הגרים תהיה באמצעות הצדיק באברהם אבינו עליו השלום, גם לצד טהר ארץ הקדושה תגור נפשות השבויות, לזה אמר אתך לשון יחיד לרמוז אלי-הצדיק, כי לא ככל הם בגדר המשכת ענפי הקדושה, ואמר בארצכם לרמוז למעשה הארץ, שגם היא ישנה בגדר פעלה טובה זו: עוד ירמוז על השראת השכינה בעולם הזה אתנו, ויצו ה' כי יגור אתך גר, ממקום גבוה דקדק לומו אתך, על-דרך אהל שכן באדם. ואמר בארצכם היא ארץ הקדושה כי שם מקום השכינה, ועובה מקומה עליון וצאה לגור בארץ. לא תנונו אתו, שאין לך אונאה באונאת השכינה. ואמרו בארצם כמס וגו' להזהיר

דברי הימים

ט"ו באייר תקנ"ט, נחשב כיום מפנה בתולדות חייו של הקיסר הצרפתי הנועד נפוליאון בונפרטה, לאחר כשלונו בקרב כנגד אחמד אל-ז'אר, מושל צפון ארץ ישראל בתקופת האימפריה העות'מאנית, ששמו 'הקצב' ניתן לו עקב אכזריותו הרבה ומנהגו להטיל מומים בנתיניו, בהם השר השתדלן רבי חיים פרחי, שבעת כעס ציווה לנקר את עינו ולחתוך את חוטמו. חודשיים ימים צר נפוליאון על עכו, אולם העיר היתה מבוצרת היטב והחיילים התורכים הגנו עליה בחיורף נפש. בתקופת המצור, הבטיח נפוליאון, כי במידה והארץ תיכבש על-ידו, הוא יחזיר את הארץ לידי היהודים, וכוננו היתה כנראה לצוד את לבו של רבי חיים פרחי, ולא עלתה בידו. מזכירו הפרטי, הסופר ארנסט לאהארן פרסם חוברת ובה תוכנית לכינון יישוב יהודי בארץ ישראל לאחר כיבושה. יוצא אפוא שנפוליאון לא הצליח לבקר בארץ, ובפרט שלא ביקר בירושלים, ולפי זה אינה נכונה האגדה על 'יד אבשלום' שבהר הזיתים, שבראשה עמדה כרייז עשויה אבן, 'ובהיות מלך נאפאלעאן שם, ציווה לשבר את תבנית היד בקנאן (תותח), ואמר 'יד שמרד באביו - תיקצו', כפי שסמפר רבי משה ריישר בספרו "שערי ירושלים". יסוד הדבר גם בספר "קורות העיתים" לרבי מנחם מענדל מקומניץ, ואף הוא מספר שעמדה כרייז בראש המצבה והיא נשברה על-ידי פגיעת תותח, אולם נראה כי הסיפור נובע מפירוש מוטעה של השם 'יד' כפי שכונה המקום 'יד אבשלום', וכוננו אינה יד כפשוטה, אלא מצבת זכרון, כפי שמפורש בפסוק בשמואל: "ואבשלום לקח ויצבילו בחייו את-מצבת אשר בעמק-המלך פי אמר איו-לי בו בעבור חזירי שמי ויקרא למצבת על-שמו ויקרא לה יד אבשלום עד היום הזה", וכו' 'יד ושם' בישיעה.

משבח

מהפסקה 'בייביזם' הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל טאטאז'ים, דרש רבי אלעזר בן עזריה שעל עברות שבין אדם לתורה אין יום הכפורים מכפר, עד שירצה את חברו. והוסיף רבי חיים שלמה מקוסוב, שאם לא ירצה את חברו, גם העברות שבינו לבין המקום לא יתכפרו, שנאמר "קחו עמכם דברים" - תחלה שובנו על העברות שעמכם, ואז "שובו אל ה'" ותקבל תשובתכם.

ספר רבי זאב רוזנברגן מציריך, שבביתו היו מתאכסנים גדולי הדור, כי בקר אחד שב לבית רבי ברוך בר ליבוביץ מקמניץ, שהתארח אצלו באותה עת, וכשפגש בבית בפועל שבא לתקן דבר מה, ברוך בפולנית בברכת בקר טוב. לפליאתו, ראה שהפועל מתוך חייו רחב המלמד כי הוא תמה לפשר הברכה שקבל, ופנה לספר זאת לרבנית, כשהוא מבקש ממנה לברר אצל הפועל מדוע חיך לשמע האחול. "הרב חשב שאני נכרי, ולכן ברח אותי בשפה הפולנית" הסביר, אולם באמת יהודי אני, ויכול היה לברכני באידיש השגורה עלי, כפי שנהגים אחינו בני ישראל". כשנודע לרבי ברוך בר כי הלה הנו יהודי, אהזתו רעה והתרגשות גדולה, והוא מהר אל הפועל כדי לבקש ממנו את מחילתו על שפגע בו בלי כוונה. הפועל כלל לא הבין מדוע הוא צריך להביע סליחה, אולם רבי ברוך בר הסביר לו באריכות על ההבדל העצום בין יהודי לבין נכרי, ובכך שהחשיבו בטעות לנכרי פגע בכבודו, ורק כאשר מחל בפה מלא, נחה דעתו של רבי ברוך בר.

בערב ימיו, ספר רבי יחזקאל אברמסקי ספור נפלא לתלמידיו, ממנו משתקף טהר לבו ואצילות רוחו. "הדבר היה בצעירותי כשהתגוררתי ברוסיה, וישיבתי כבר על פסא הרבנות. באחד הימים נודמן לי לבקר אצל רב אחד שפבר היה בא גימנים, ותוך כדי שהותי אצלו נכנס משהו לשאלה שאלה בהלכה. הרב הורה כפי שהורה, אולם אני חשתי מיד כי הוראתו לא הייתה מדויקת, שכן זכרתי כי בשלחן ערוך נפסק אחרת, אך כיון שלא היה הדבר אלא מנהג ולא אסור של קמח, העדפתי לשים מחסום לפי, מפני כבודו שלי הרב. לאחר שהשואל יצא מלפניו, נכנסתי עמו בשוה תורנית, תוך כדי הדברים הצבעתי בעדינות על הנכתב בהלכה. עין הרב פשלה ערוך, ולאחר מכן הורה בפה מלא כי טעה בהוראתו, ואף הודה לי על שהעמדתו אותו על טעותו. לאחר ששבת לביתי, התחיל לבי נוקפני שמא צערתי את הרב בהערתי. הוא הודה לי על שהארתי את עיניו, אולם יתכן שנקמתי לו עגמת נפש ומבוכה, כאשר נזכר לדעת כי טעה בדבר הלכה במעמד רב צעיר כמוני, וישרתי את עצמי קשות מדוע לא שלטתי ברוחני ולא הצלחתי להתאפק שלא להראות לו את טעותו. לאחר שעשיתי חשבון נפש נזכר, החלטתי לכתב לו מכתב סליחה, אלא שבינתיים נודע לי כי הוא כבר שבק חיים ועבר לעולם שכלו טוב. לא נותרה גידי הברכה, אלא לקים את הנפסק ברמב"ם ש'החוטא לחברו ומת חברו קדם שביקש מחילה, מביא עשרה גניזים ומעמידם על-כברו, ויאמר בפניהם חטאתי לך אלקי ישראל ולפלוני זה, שכן וכה עשיתי לך'. ואף אמנם שכבר נפסק במשנה ברוך שאם המרחיק הוא יותר משלש פרסאות, אפשר לשלח שליח ולהלך יקבץ עשרה אנשים על-הקבר בשם הפוגע, אך באותם ימים, תחת שלטון הבולשביקים, נצצר ממני לסדר ענין כזה באמצעות שליח. טרחתו אפוא, ונסעתי בעצמי את כל הדרך הארצה עד עירו של אותו רב, ובקשי גדול הצלחתי לקבץ עשרה יהודים שהסכימו לצאת עמי בחשאי אל בית-העלמין שמחוץ לעיר, לאחר ששלמתי להם בכסף מלא על טרחתם. בנכוחותם אמרתי להם את הגסוף 'חטאתי לך' אלקי ישראל ולפלוני זה, ובלם ענו והשיבו לו שלש פעמים 'מחול לך'". כשסיים רבי יחזקאל את ספורו, הפטיר בעניו: "ודעו לכם, שהיתה זו הפעם היחידה בחיי, שנוקמתי לקים הלכה זו בפשוטה, לאחר פגיעה בזולת..."

ספר אחד מבאי ביתו של רבי אהרן מבלו, כי שבת אחת, בשעת קריאת התורה, קרא לכהן אחד לעלות לתורה, אולם עוד בטרם ברח את ברפת התורה, התברר כי אין לוי בין המתפללים. פנה הרבי אל הכהן ואמר בהתנצלות גדולה: "מבקש אני את מחילתכם, אולם מנהג היה לאבי, שאם אין לוי בין המתפללים, גם אין מעלים את הכהן לקרא", וכמה פעמים במשך השבת התנצל חרבו שוב ושוב בפני אותו כהן, באמרו שהוא מקים את מנהג אביו, והפציר בו לסלח לו בלבו.

אחד מבחורי ישיבת ה'אמרי חיים' מו'זניץ, הלך פעם לאסוף כספים ל'ישיבה, ונכנס לזמן אחד כדי לזכותו במצוה. הלה הרים תרומה פלשה, אך בין שהתלמיד אדם אותו כבעל-יכולת ויהיה בטוח כי יקבל ממנו תרומה הגונה, התבטא בזלזול ואמר: "הרי את-כסףך לא תטל עמך לעולם האמת, ואלו את המצות והצדקות בן תפק אהך, מוטב אפוא שתכפיל את תרומתך". האיש נפגע ולאחר זמן-מה, כשהבחור הבין כי פגע בכבודו, הכביר עליו מלות התנצלות וסליחה, עד שחש כי פיסו דיו. לאחר ימים מספר, נכנס האיש אל הרבי וספר לו את המאורע, אולם לא נקב בשם הבחור. הרבי הצטער מאד על שאחד מתלמידיו נכשל בפגיעה בזולת, וכאשר נשא דברים בפני בני הישיבה, הודיע כי הוא אוסר עליהם להמשיך לאסוף כספים ל'ישיבה, ודרש מאותו בחור להכנס אליו ולהתודות על-מעשהו. 'ידועות מעין אלו גוזלות את-מנוחתו', אמר הרבי, 'ואני מבקש מכם שתתנהגו בדרך-ארוץ ולקדש שם שמים'.

מטעים

מפני שיבה תקום והדרת פני זקן (יט. לב)
במדרש פליאה נאמר ששפעלה משה רבנו למרום מצאו לקב"ה כותב מפני שיבה תקום, אמר לה מאי מפני שיבה תקום? אמר לה להיני דכתיב קום בתולת ישראל. דברי המדרש תמוהים מאד, והוא מתבאר כך. כונת משה רבנו בשאלתו היתה, האם תבת תקום מוסבת כלפי מעלה אל התבות מפני שיבה, כפי טעמי המקרא שהוקם מפסיק, והמוצאת השנייה היא והדרת פני זקן, או שהתבה מוסבת למטה וקודאים תקום והדרת פני זקן, ומפאן לומדים שגם מפני זקן ששנה חקמה חייבים בקימה ולא רק מפני שיבה, והשבות חקב"ה היתה עליפי הפסוק קום בתולת ישראל, שנאמר בעמוס ושם נאמר כך נפלה לא-תוסיף קום בתולת ישראל, ובפשוטו הכונה שעם ישראל נפל, ולא יוסיף לקום חלילה, אלא שתבת קום נדרשת כלפי מטה שלא כטעמים, והבאר הוא נפלה לא-תוסיף, שלא תוסיף לפל, קום בתולת ישראל, וגם כאן צריך לדרש בן בתבת והדרת למטה. (מהרש"א)

באש ישרפו אתו ואתהו

על פסוק זה נאמר במסורה "סמן קלוי באש גרש", והוא על משקל הפסוק שנאמר בפרשת ויקרא קלוי באש גרש פרמל, והוא בא לסמן שתבת באש ששפסוק זה, מטעמת גנזשים, דהינו קלוי באש. הקול של תבת 'באש' הוא גרש - גרשים. (מבין יודות)

מדגש

מאסור הרכילות שנאמר בפרשה בציוני 'לא-תלך רכיל בעמך', נוצרו הפעלים לרפל ורכל בבנין פעל, ותוספת נדידה יש כאן לגבי נקוד הפעלים. עליפי צורת בנין פעל יש לנקוד לרפל ורכל, עם דגש חזק בעי"ו הפעל מנורת הבנין הקבד, ויש שכתבו שכן יש לנקוד וגם להגות, אולם אחרים מנקדים רכל בק"ף רפויה שלא בדיו, וכן לרכל בקמץ, כדי לשמר את הצליל המקורי של השם רכיל. דומים לך השמות ממין ומבון ולא ממוכן ומיבון, וכן בשרש סב"ב ששם העצם שלו הוא סבוב ולא סיבוב, וכן נאמר לסבב את-ארוץ לאדום, ובשמואל לבעבור סבב את-פני הדבר, והוא מנורת סבב בבנין פעל; לעמת סבב אלירות הם ב'הוקאקל בבנין קל, וכן הולך אל-ידום וסובב אל-צפון בקהלת, שלפיהם יש המנקדים סיבוב מלא ובב"ת רפויה מנורת סובב, ודומה לך דבוב / דיבוב ועוד.

ממלח

קמץ אחד שקפץ ידו מכל דברי-מצוה, היה רדוף אחר תאוותיו ומאוייו, ולכך היתה לו יד רחבת. אמר לו פעם פקח אחד: "ודע אהך, בזכותך התבאר לי דברי חז"ל שאמרו, כי שני השעירים ביום-הכפורים, היו צריכים להיות שוים במראה ובקומה ובדמים. והיה לי הדבר תמוה, לשם מה צונו חז"ל שיהיו שוים גם בדמיהם? אלא שבזכותך התבאר לי הדבר. אם רוצה אתה לבנון את-כסףך למלוי תאוהך החמריה, לערב ויבשם לך. אולם לפחות שלא תהייה ההוצאות לעצול גדולות יותר מההוצאות לך, אלא לפחות יהיו שניהם שוים זה לזה..."

מדות טיש

2 זכרים ספוארים, 1.240 ימודי רומי צבעוניים עם מאמרים ומשלים, עבודות וסיפורים הלכות והלכות פתגמים ואמרות ליוצרי המידות בין אדם לחברו ובין אדם לקונו בראי פרשת השבוע

ספר חובה בכל בית כנסת!

התקבלה תרומה לחולוקת כמות מוגבלת של הסט המבוקש "מידות טיש"

לכתי כנסת מרכזיים לטובת המתפללים והתלמידים

בזמני ידועי הדגלים העולמיים חרב רגב חזן שידחה הרב מיכאל עבאדי שיחה למחות ולכות בני משפחת שידו

נדיבי עם מוזמנים להצטרף ליוזמה הברוכה ולהטות שכם לחלוקת ספורי "מידות טיש" סטוחוללים מהפך בתיקון המידות

החלוקה בבית החוצות לאור של ישיבת חסידי 'מידות טיש' במחנה טיש

בטלפון: 02-8866777 או בדוא"ר: 5806777@gmail.com

עקר ריאת האדם מעולם הול, הוא לשבר המדות היעוה המעיינות סלה בעבודת השם תלוי מהותו העדות, שכן כמו לבוש למעט ולכלל לחזור יחידו יסאין ל סיבות המדות, הוא לכל עיבור

"אליהם פנו אליהם אלהת ואלהי-ידענים אליהם בקשו לטמאה בהם אני ה'אלמליקים" - אל יפנה האדם אל האבות ליחוס אבותיו בהיותו 'בר-אברהם', ולא אל הידענים - לידענותיו והקמתו בהיותו 'בר-ארוץ', כי נאותו מביאתו לידי טמאה. אלא לזכר כי אני ה'אלמליקים ולעבדו בתמימות. (ויקרא משה)

"שבת טיש" ו"מדות טיש" הספרים המצליחים ביותר לשלחן השבת והמועד

גיליון מס' 450

ל"ג בעומר, י"ח באייר תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדנימלך (בראשית מט, כ) - ראשי התבות בגימטריה שמעון, לרמוז שרשב"י זכה להשיג סודות התורה על-אמתותם, דהינו שזכה לשמנה לחמו, לחמה של-תורה, והוא יתן מעדני מלך שגלה ר'ו תורה מעדני ה'. (בוציאנא קדישא)

במסכת **שבועות** דף ל"ד נאמר: "מחכו עלה דרבי שמעון", והוא רבי שמעון ברי-יוחאי, ואמר רבי יצחק איזיק מזידיטשוב שבכל המסכת יש מ"ט דפים כנגד ימי הספירה, ודף ל"ד הוא הדף השלישי ושלשה, כי המסכת מתחילה בדף ב', והוא נגד ל"ג בעומר, להורות שאף לצדיק כמותו אין שלטון ביום המנוח. ובשם החת"ם סופר מובא, שהחוכא הוא על-שם השמחה בל"ג בעומר. (הודד והדרר) בל"ג בעמר זוכים ל"א את ה'. (חידושי הרי"מ)

עליה למרום שביית שבי לקחת מתנות באדם (תהלים סח, יט) - שבי נטריקון שמעון בן יוחאי, ונטריקון התבות לקחת מתנות באדם הן בגימטריה הכולא, והפסוק נאמר על משה רבנו, כי תמיד חלים ימי הלולתם באותו יום בשבוע, ונטריקון התבות וימת שם משה עבד הן שמעון, והנו"ן של שמעון רמוזה בסופי התבות שם משה עבד גימטריה נ' עם הכולל, לרמוז לשער החמישים שבתורה. (הלולא רבא)

קדש הכולים לה' (ויקרא יט, כד) - קודש להו"ה בגימטריה שמעון, והכולים מרמוז להלולא קדישא לכבוד רשב"י בל"ג בעומר. (שם)

וקרבנתנו מלכנו לשמך הגדול - וקרבנתנו בגימטריה רבי שמעון ברי-יוחאי, שעל-ידי רבי שמעון יכולים להתקרב לשם ה'. (אמרי חיים)

תורת רשב"י רמוזה בתבת בראשית, שהיא נטריקון אור תורת רבי שמעון ברי-יוחאי, הוא התנא הקדוש אשר שלח אלוקים למחיה להאיר עיני ישראל באור תורתו. (אגרא דכלה)

רבי שמעון בן יוחי בגימטריה ידיד נפש אב הרהמן, שהוא ידיד לפני ה'. (בני בנימין)

הספירה בל"ג בעומר הוא הוד שבהוד, אבל בספירה מלמטה למעלה, הוא תפארת שבתפארת. (רבי דוב בעריש מביאלא)

ספורים

בראשית ימיו, שמש הבעל-שם טוב כ'ריש דוכנא, דהינו בעוזר למלמד תינוקות באזור מגוריו. שנה אחת בסמוך ליום ל"ג בעומר, התנפלו קוזקים צמאיים על בתי היהודים שבאזור, הרגו ורצחו ללא רחם וחסוס מפל הבא ליד. השמועה המרה עברה במהירות, וכלם נמלטו על-נפשם ויתחבאו העם במערות ובחנחים ובסלעים ובצרחים ובברות. והנה הגיע יום ל"ג בעומר, שהיה נהוג בערב כ'ימא דפגרא, וכל התלמידים היו יוצאים אז אל השדות כדי להתענג על-עולמו הנאה של הקב"ה, אלא שעתה נדמו קולות הצחקה של צעירי הצאן, וכל התושבים הסיחו את דעתם מהיום הגדול. הצטער הבעל-שם-טוב על דם ישראל שנשפך פמים ועל השמחה ששבתה ביום זה, ויצא לאסוף את הילדים המסתתרים במערות צרים. בלם התפלאו עליו, אבל תמימות טהרתו השפיעה על ההורים שהבינו כי הוא מבקש להרגיע את-ילדיהם, והוא מסר בידי הילדים קשות וחצים קטנים פנהוג, כדי לצאת ולעצור את ההריגות והגזלות פלשונו. צועדים הילדים בשדות המוריקים, שואפים לקרבם את האויר הצח והנקי, והם נותנים קולם בשיר וזמר. וראה זה פלא, אפלו קוזק אחד לא נקרה בדרךם ושום סכנה לא נשקפה להם, ואמנם, מסע ההרג, החכם והגזל הפסק בבת-אחת ביום גדול זה, וכל יהודי המחוז יצאו ממסתוריהם לרוחה ונצלו בנס.

בל"ג בעומר תרפ"ז, ישב רבי ישראל מטשורטקוב עם חסידיו בעיר וינה, והתועד לכבוד הלולא דרשב"י. בין הדברים נענה ואמר: "על אבי הקדוש, רבי דוד משה מטשורטקוב, בנו של ה'סבא קדישא' רבי ישראל מרוזין, אמרו יודעי דבר, שהיתה לו נשמת התנא רשב"י. ופלא הדבר, שהרי שמו של רשב"י נשא לתהלה בפי בני ישראל בכל הדורות, ורבים משתפחים על קברו זה שנים ארפות, ביחוד ביום ההלולא שלו בל"ג בעומר. ובכל זאת, לא עלה מעולם על-דעת מישהו בכל הזמנים הללו, להתקין ולהעלות נר תמיד במערת רשב"י במירון, עד שבא אבי והתקין זאת לכבוד נשמתו של התנא". ואמנם, אדמו"רי בית טשורטקוב היו נושאים בהוצאות הולקת נר התמיד בציון הרשב"י, והיו שולחים את תמיכתם לשם זה, תמידין בסדרן.

החסיד רבי זליג לידר הזתיר אתריו תכריד פתבים של ספורי צדיקים ששמע וראה, ובין הדברים הוא מספר: "פעם הייתי בל"ג בעומר במירון, וישבתי על ספסל סמוך לקיר ואמרתי תהלים. והנה הגיע אל המערה האדמו"ר רבי יחזק מוטולנא, והיה נכר עליו שהוא עיף ויגע. קמתי מיד והצעתי לו לשבת במקומי, אך הוא סרב ונתר עומד. מיון שפך, נותרתי גם אני לעמד לכבודו, שמא ישב בכל-זאת. לפתע נגער ואמר לי 'שגור בפי העולם לומר, שבאשר החולה מויע, אזי הוא סמן שהספנה עברה. ראה נא אותי, שהייתי חלוש וחולה מאד ובקשי הגעתי הנה. נדחקתי בין ההמונים, עד שהתבסיתי פלי בזעה וממילא חלפה הספנה'. מיד לאתר מבן יצא הרבי החוצה, לאחר ששהה זמן מעט במערה, וזכה להתרפא בדרך נס".

רבי יואל מסטמר דבר פעם בהתרגשות על גדל ההלולא במירון, ואחד הרבנים שישב לפניו, הזכיר את דבריו של החת"ם סופר שלא היתה דעתו נוחה מההלולא. אמר לו הרבי: "כמדפני, שאם היה החת"ם סופר בעצמו במירון, והיה רואה במו עיניו את ההלולא, לא היה מתנגד כל-כך לזה".

לקבלת הגיליון והנצחות
5806777@gmail.com :דוא"ל

אין בית בלי ספרי היסוד
"שבת טיש" ו"מידות טיש"

זכות התנא האלקי רבי שמעון ברי-יוחאי
תנו עלינו ועל כל בית ישראל, להתברך בכל מלי דמיטב

תחית המתים במירון

חלק בלתי נפרד של מירון בדרך הקודם, היתה אישיותו האצילה של המקבל הנודע רבי אשר זליג מרגליות. דבקו בתנאי רשב"י היתה להפליא, וכך ימיו היה שקוע בלמוד תורה ובהפצתו ביותר מעשרים החבורים שהוציא לאור על רשב"י ותורתו. ל"ג בעמר היה נחשב אצלו כיום חתונה של ממש, ובמשך כיוכל שנים עמד בראש החוגגים בהלולא, כשהוא לבוש בגדי שבת מבהיקים, ועל צווארו תלוים לו מספרים עשויים זהב טהור, בהם היה גוזז את שער ראש התינוקות ומותר להם פאות גדון התורה. לא אחת היה גוזז יחד עם שער ראשו של הילד הקטן, גם את בלויתו של האב, ומוכיחו בדרך נעם לשמר על צלם יהודי טהור במסורת האבות, ולא להתפתות אחר משאות שוא ומדוחים. באצילות נפשו, היה נוטל מכל האבות המאשרים של ילדי ה'הלאקע' פוסית לחיים, כדי שלא להשיב פניהם ריקם, ומכיון שרבים היו ולא היה באפשרותו לשנות פה הרבה, היה מגזיר את תנן הכוסית באין רואים אל תוך זקנו העבות, למרות שאנין דעת ואיסטגים היה, ובגדיו היו תמיד מבהיקים מנקיון וסדר. עם בניסתו אל מעגלי הרוקדים בחצר המערה, היו המנגנים מזמרים את הגנון האהוב עליו שהיה נקרא על-שמו: 'ר' אשר זליג'ס נגון', והשמחה היתה פורצת ומגיעה עד לב השמים. תקופות ממשכות היה שוהה על הציון במירון, גם בתקופה שהמגורים במקום היו קשים מחסר תנאים מתאימים. בכל עת ומועד היה עולה למירון, ומנהגו הקבוע היה לשהות במקום מראש חדש אלול ועד לאחר יום הפפורים. דמותו האצילית ומראהו ההדור, השרו הוד קדומים על כל-דוראיו שראו בו בנאה של חד מקמאי, ומספרים שפעם הגיעו למירון שני עולים מארצות הגולה שהתרגמו מאד מדמותו של רבי אשר זליג בשבתו בחצר המערה, והתפאחו בעיניהם בתמימות שאם אמנם לא יתכן שהוא בנו של התנא רבי שמעון, אבל אין ספק כי בודאי הוא נכדו...

בין ספורי המופתים שרבי אשר זליג מספר על ל"ג בעמר, הוא מספר מעשה פלא זה בלשונו: מעשה נס ופלא כי נורא הוא, אשר בעינינו ראינו, והנני עד ראיה לספר בקהל מעשה מה שראיתי בעיני בהיותי במירון על ל"ג בעמר בשנת תרפ"ג, שקל אז ל"ג בעמר ביום הששי, ושכמעט רב הקהל מאלפי ישראל שהיו שם בל"ג בעמר נשארו אז במירון לשבות שם את יום השבת, וטעמנו אז שמחת שבת עלאית פלאית. וביום שבת בבקר, אחר תפלת מוסף שהתפללנו אז בבית-המדרש על-יד הציון קדש הקדשים הרשב"י, המנין האחרון קרוב לחצי היום, והיה נשמע קול רעש גדול, שילד אחד של אחינו הפפורים, שאמו נדרה לעשות לו תגלחתו ראשונה פמנהג הדוע, ואבי הבן לא יכל לסע למירון, ואמו לבדה הביאתו למירון, ופתאום הילד אחרתו מחלת הקלידע רחמנא לצלן, ושבע חיים לנו, והילד היה מנח באחד החדרים הקטנים הבנויים למעלה עלי גגות הציונים בחצר הקדש, וצווי הרופאים שהיו שם מטעם הממשלה מצפת תבנה ותבונן, שצריכים לעשות הסגר קארנטיני על כל אנשי החצר על איזה ימים. וכשנשמעה הפקדה הזאת, רבים מההמון נבהלו והתחילו לברח מהחצר החוצה אל השדות והרים וגבעות אשר שם, אבל מיד הגיעו צעקות קולות ובקיות, כי רבים מהיוצאים מחוץ לחצר עזבו את ילדיהם ואנשי ביתם ותפציהם, נסגרו ונשמר על-ידי השוטרים. ועל פלם עלה ונשמע קול בניה מהאשה, אם הילד המת, שבנה הראשון והיחיד שהביאה אותו על תגלחתו הראשונה - אין, ונהפך לתנוה שמחתה. ואני בעיני ראיתי את הילד מנח בחדר על הארץ ירק ומת, וכלנו נצטערנו מאד-מאד על נפש אחת מישראל וצערו אמו, ולא יכלנו בשום אופן מרב צער, לעשות קדוש ולסעד את סעדת שבת-קדש בבקר."

"והנה פתאום קמה אם הילד וחגרה מתניה פאשת חיל, ולקחה את הילד המת על-ידיה, וירדה עמו למטה בבית-הפנסת שעל-יד הציון הקדוש הרשב"י, והניחתו על הרצפה שעל-ידי הציון הקדוש, ובקול מר צורחת, ובכבי צעקה אם הילד: 'הוי צדיק, צדיק, רבי שמעון! הנני אמתה באתי לכאן לכבודך לגלח בני היחיד הראשון אשר נתן לי ה' יתברך בזכותך, וקיימתי נדרי אשר נדרתי להביאותיו כאן על ל"ג בעמר, ואתמול הביאותיו חי ועשיתי לו התגלחת בשירים ובזמרה ובתפא ובכבוד ומשחה ושמחה. [כמו שנוהגים שם בזה], ועתה איך אסע מפאן בבושה ובכלמה בלי הילד וכו', ובאיזה פנים אבוא הביתה?! וכולותיה ובכיותיה היה נשמע על פל החצר הקדוש, ולב מי לא נמס כמים לשמע את קול צעקת האשה המרת לב ותתנוניה וצערי לבה. ואחר-כך קמה ואמרה: 'צדיק, צדיק, הנני מניחתו לפניך כמו שהוא, ואנא ממך שאל תבישני ואל תחזיר פני ריכם ותחזירו לפני חי ובריא כמו שהביאותיו אתמול לפניך. ויתקדש שם-שמיים ושמו בעולם, וידעו כי יש ה' וצדיקים שופטים בארץ'. ולסגלה סגרו שמה בית-הפנסת על הציון הקדוש ולא נשאר שם רק הילד, וכעבר איזה רגעים הקול נשמע מבית-הפנסת צעקת הילד לאמו, וההכס שם פתח לה הפתח. והנה הילד קם על רגליו וצועק 'אמי! תני לי מעט מים, כי צמא אני'. ונתנו לו מים והיא העלתו הגהה למקום חדרה מקדם, ונעשה שם רעש גדול מתחת הילד המת, וכל הקהל פלם באו לראות הילד החי, וגם הרופאים נתאספו שמה וברקו את הילד והודו ואמרו שאין זה בדרך הטבע כלל, אלא מעשה נסי תחית המתים על-ידי התנא רבי שמעון. והתירו תכף ומיד לפתח שערי החצר, ואמרו שאין צריכין לעשות עוד קארנטיני, והיה אז קדוש ה' גדול מאד, וכלם שראו את הילד החי, ברכו ברבת מחיה המתים". כך מספר רבי אשר זליג בלשונו בספרו "הלולא דרשב"י".

מאורות

רבי שלמה בוכנר מקשנוב זצ"ל
ליום ההלולא י"ח באדר, ל"ג בעמר תקפ"ח

מגדולי צדיקי דורו, ונודע פאנון וחריר בתורה. תלמיד מבהק לרבי שמלקא מניקלשבורג, אצלו למד פשנתים, ופלפל בחריפות עם הגאונים שבאו לקפח את רבו ולתהות על-קנקנו. פעם הגיע פאנון אחד לרבו ובעקשנות גדולה נסה להתנח עמו. הורה רבי שמלקא לתלמידו זה להשיבו, והוא הקיפו בפלפולים עד שצא בפחי נפש. כשנפדר מרבו, צוהו ללמד בביתו נקרא עם רש"י ותוספות, ולחברו 'החזוה' צוה לעסק בקבלה, וכשתמה אמר לו: 'וכי נקרא ותוספות קטן הוא בעיניך?' והורה לו ללמד לעתים בספר 'שערי אורה'. תלמידים רבים קבלו לקח מפיו, ושעוריו החריפים היו נמשכים לעתים שמונה ימים יותר על סגיה אחת. תחלה סרב להנות מתורתו, ולבסוף התמנה לרבה הראשון של קשנוב. פעם עסק בשעור עם תלמידיו, ולפתע נאנח ואמר שהוא חש חשכה גדולה עד שאינו מבין את תלמודו. לבסוף התברר כי באותה שעה הסתלק רבי לוי יצחק מפרדיטשוב אותו ראה רק פעם אחת בחייו. הותרו אחריו קתבים רבים, בהם גם ספר עמק בקבלה בשם 'שערי אורה', אך פלם נאבדו בתהום הנשיה, ורק מעט מדבריו השתמר. הותרו אחריו משפחה ענפה של תלמידי חכמים וחסידים במחוז קרקא, אך לפי צוואתו לא ירשו סמנו הנהגה. אחד מבניו עלה לירושלים וחתם בה בשנת תרל"ג נגד פתי הספר האסורים. מדי שנה, היה תלמידו המבהק רבי דב בריש פרומר מאופשיצין בא אל ציינו ביום ל"ג בעמר, ועורף שם הלולא רבתי לכבוד נשמתו.

יוסיף דעת

מהו הקשר המשפחתי בין רשב"י לרבי פינחס בריאירי? ובכן במסכת שבת נאמר "שמע רבי פינחס בריאירי חתניה ונפיק לפאה", דיינו שרשב"י היה חותנו של רבי פינחס. אולם בדרך הקדוש נאמר בפירוש שרשב"י נשא את בתו של רבי פינחס בריאירי, וכן מובא שם שרבי פינחס שמח עם רבי אליעזר בן רשב"י שהיה נכדו, וזו אחת הסתירות היוניות בין הזוהר לבין הגמרא. ש המעיינים שבוחר פרשת אחרי מובא, שרבי אלעזר בן רשב"י קם ואמר "אנא לבני אבא ר' פינחס", ותמוה איך הזכיר את זקנו בשמו, בעוד את אביו הזכיר בכבוד? כמו כן תמוהים דברי הזוהר, שרבי שמעון נפטר לפני רבי פינחס בריאירי, ואם היה חותנו איך נפטר לפניו, והרי רשב"י היה כבר זקן מופלג כבן צ"ג בפטירתו? כדי ליישב את הסתירה, יש המגיחים בגמרא שצריך לומר "שמע רבי פינחס בריאירי בחתניה" ולא 'חתניה', דהיינו שרבי פינחס שמע על חתנו שיצא מהמערה, או מניהם 'חתניה'. אחרים תמוה כיצד רחץ רבי פינחס עם חותנו לאחר שיצא מהמערה, והרי אסור לחתן להיות בבית המרחץ עם חותנו, והאמת שהקושיה היא גם להיפר, וה'הבן היודע' מיישב את הדבר. ממשנות הדברים ראה שרבי פינחס היה חתנו של רשב"י, שהרי כשנכנס רבי שמעון למערה היה כבר למעלה מן תשעים לפי החשבון, ואם היה רבי פינחס חותנו, הרי שהיה זקן מופלג בן כמאה ועשר שנים, וכן נראה מדברי הגמרא בחולין על המעשה של רבי פינחס בריאירי עם רבו הקדוש רבי יהודה הנשיא, שהיה מאוחר בהרבה, כי נולד ביום שנהג רבי עקיבא רבו של רשב"י. רבי פינחס גם לא נזכר מעולם במשנה, למעט מסכת אהלות שמוזכר בין התנאים האחרונים, וגם באגרת של רב שרידא גאון הוא מוזכר בין אחרוני התנאים. ורבי חיים ויטאל מיישב ב'שער הגלגולים', שבאמת היה רבי פינחס בריאירי חותנו של רשב"י ולא חתנו, אלא ש'אבשר ודרי' ר' פינחס הוה, והראשון היה חמו של הרשב"י, והשני היה בריבנו של זה הראשון, והיה במי רבנו הקדוש ז"ל."

פניני אור החיים

המעשה אשר נעשה עד ראש חדש איר ועד בכלל, התמזנו הלמוד ככל הכתוב וזו והצלחה מה עד סוף איר... תכף רעשתי ועקרתי דירתי ממקום זה עבו שהוא בספק ארץ ישראל, והלכנו בלנו לכפר פקיעין תוב"ב שהוא דוא ארץ ישראל כצפת וטבריא, ויש שם המערה שבה נטמן רשב"י עליו השלום, וההרוב שממנה היה מתפרנס. וקדשנו עצמנו שם ולמדנו שם ב' חדשים סיון ותמוז ככל הנאי המדרש, ובחדש תמוז הוצרך הלכתי ונשתטחתי על קברות הצדיקים דרך ג' ימים וג' לילות, עד שנשתטחתי על-כף הצדיקים שיש בכל ארץ ישראל במעט, וזכרם ויבאו בשולי הדיעה, ובכל צדיק וצדיק היינו מתפללים בדמעות ומבקשים רחמים על קיום התורה ועל הצלחת החברים לתת להם ה' חיים טובים וארמים והצלחה, ושזכו לראות מלך המשיח וקאלה רבות". (מכתב ה'אור החיים', מב' תל"ב)

"למטה בבקשה גדולה קבור שם רבי פינחס בריאיר ויש שם אבן, ויש אומרים שזה פתח המערה, ואמרו שזה המערה היא הולכה מלמטה והולכת עד מירון ששם קבור רשב"י עליו השלום, ובכל ערב ראש חדש עולים כל הצדיקים הקבורים שם משם למעלה, כמו שאמר הכתוב והיה מדי חדש וכו'. (מסע ה'אור החיים' בתל"ב)

ושמעתי מאיש זקן וחסיד הרב מנשה מלמד ז"ל, אשר הרה"צ הקדוש אדמו"ר רבי פינחס מקודוצ' ז"ע, פקד לבנו המדפיס הר"ם שפיא זצ"ל, שבכל שנה ידפיס את ספר אור החיים הקדוש ואז יציל מקל צרה ר"ל. ובאותה שנה שגברו זרעו על הפקדה, ארע להם העלילה והקמטיה הדיעה. עוד אמר הרה"צ הנזכר, שהספר הוא שמירה בבית, והלמוד בו מסגל לנשמה כמו זהר הקדוש, וען שהיה נשמת משיח בדורו כמו רבי שמעון ברייהאי בדורו: (ספר ערו ציון)

דברי הימים

ל"ג בעומר הוא יום פטירת הרמ"א שנפטר ביום זה בשנת של"ב (ולא של"ג), ובעבר היו רבים מתבקצים על ציונו שבקראקא להרבות תפילות ותחנונים, ורבה של העיר היה דורש בבית הכנסת הרמ"א שבקראקא ועוסק בתורתו. לאחר פטירת רבי שמעון סופר בן החת"ם סופר, ששימש כרבה של קראקא, התמנה בנו רבי בונים לדרוש ביום זה בבית הכנסת ושנה אחת אמר: "ל"ג בעומר יחול לעולם באחת מפרשיות אמר, פהר או פהקתי. ללמדך, כי דברי 'אמר' הוא רמ"א בהיפוך אותיות. פהר פהקתי - התקדשו אצלנו כמו החוקים שנמסרו בהר סיני..."

דעתו של החת"ם סופר לא היתה נוחה משמחת ההילולא של רשב"י במירון בל"ג בעומר, ובתשובתו כתב שאף אומנם שכונות החוגגים לשם שמים ושכרם רב בלי ספק על דרך 'דילוקו עלי אהבו', אבל מטעם זה בעצמו הייתי אני מן הפרושים כבן דרותאי, שלא אצטרך להיות יושב שם ומשנה מנהגם בפניהם, ושלא ארצה להתחבר עמם בזה, "ואיך אפשר לקבוע מועד שלא נעשה בו יום ולא הוזכר בש"ם ופוסקים בשום מקום, ויתר מזה לעשותו יום שמחה והדלקה". כעין זה נהגה בעל 'שואל ומשיב', שאין עושים שמחה על מיתת צדיקים אלא מתענים בו, ולמה עשאוהו יום טוב. ובש"ת 'שם אריה' מיישב, שההילולא הוא על-שם הנס שנעשה לרשב"י שניצל מגזרת הרומאים, וכפי ההלכה שעל שם שאיננו לרבו צריך לברך ולהודות, והוא עצמו ציווה לשמוח ביום שמחתו. וסיפר רבי שמואל עהרנפלד ממטרסדורף, שאחד מקרוביו בארץ ישראל שהיה אף הוא נכד החת"ם סופר, יצא פעם למירון בל"ג בעומר, ובדרך נתקעה המכונית בה נסע, והבין מכך שעליו לשוב הביתה, כי זקנו החת"ם סופר אינו מניח לו לנסוע לשם מטעמו שלו.

נס ההצלחה במירון

ארבעה ארזים נטע המקבל הנודע רבי יעקב אביחצירא בעל "אביר יעקב" בישראל, והשלישי שבמהם היה רבי אברהם אביחצירא מטבריה. מגדולי חכמי מרוקו היה האב הגדול, וכל-ימיו השתוקק לעלות ולחון את עפר ארץ-הקדש, אלא שלא עלתה בידו, שכן אנשי קהלתו מנעו זאת ממנו מרב הערצתם אליו. פעם אף רדפו אחריו בעשרים פרסאות והחזירו אותו אליהם, ופעם אחרת מנעו את יציאתו מהמקום באמצעות מושל העיר הערבי, שכן האמינו בלב שלם, כי ישיבתו בעירם גורמת ברכה לכל-יושביה. רק בערב ימיו שם רבי יעקב פעמיו לכוון ארץ ישראל, אולם כאשר עבר דרך ארץ מצרים, נפל למשכב ונפטר בעירה דמנהור הסמוכה לאלכסנדריה, ושם חלקת מחזק ספון. הנה רבי אברהם לעמת זאת, הצליח לממש את שאיפת נפשו, ועוד בחייו אביו עלה לארץ ישראל והתישב בעיר טבריה. היה זה בשנת תרל"ב. בהיותו בן שלשים ואחת שנה, ועל אף גילו הצעיר, היה נכר עליו כי מרע קדש הוא וכל גונניו פאחד מן הגדולים אשר בארץ. ברב שעות היום היה מתבודד בביתו על-התורה ועל-העבודה, ורק לזמני התפלה היה יוצא מאהליו כדי להתפלל בצבור. ימיו של רבי אברהם בארץ ישראל היו מלאים יסורים ותלאות, חקוקת ועניויות, שכול וחלאים, אולם הוא נאחו באדמת הקדש במסירות נפש, עד פטירתו בשם טוב בשנת תרע"ג.

המעשה ארע בשנתים אחת לפני פטירתו, בערב ל"ג בעומר שנת תרע"א. באותם ימים, הגיע ארצה אחד מחשובי תלמידי החכמים שבעיר תאפילת שבמרוקו, ערש הולדתו של צדיקו בית אביחצירא, ושמו רבי יחיא לחיאני. מטרת בואו היתה לפקד את קברי הצדיקים שבגליל, וביחוד את קברו של רבי שמעון ברייהאי אשר במירון ביום שמחתו ל"ג בעומר, כדי לשפד צקון לחש בזכות התנאים הקדושים לישועת הכלל והפרט. בדרך של בני מרוקו, שהיו פוקדים את ביתו של רבי אברהם אביחצירא בטבריה כל אימת שבאו לבקר בארץ, עשה גם רבי יחיא כן. במהלך הימים שלפני כן, השתתף בהתכנסות הנהוגה על ציון רבי מאיר בעל-הנגס בטבריה, ביום פסח שני י"ד באיר, ולקראת יום הלולא רשב"י בל"ג בעומר, התפונג לעלות למירון. טרם צאתו לדרך, נכנס לחלות את פני הצדיק רבי אברהם, אותו הכיר מימי היותו סמוך על שלחן אביו, ובראותו אותו שמח רבי אברהם מאד לקראתו, והאריך לשוחח עמו על משפחתו הענפה שהותיר אחריו בגולה ועל בני הקהלה, מכריו משכבר הימים. השיחה הלכה והתמשכה, כאשר במהלכה ראה האורח את בני הבית טורחים בהקנת סעדת ההלולא לכבוד רשב"י, והחל לגלות סמנים של קצרות-ימים. "יסכל לי מר", פנה בהתצללות, "אבל ממהר אני לדרך, שכן רוצה אני לעלות אל קברו של רשב"י במירון, ומכיון שהדרך ארבה לפני ברכיבה על החמור, מבקש אני כבר לצאת לדרך". בטוח היה כי רבי אברהם ימהר להפריד ממנו ויכרו בכרפת הדרך, אולם לפליאתו החל הלה לשכנעו להוטר בביתו ולחגג עמו את הלולא רשב"י. "הרי כל מטרתי בהגיעי ארצה, וכל טלטולי הדרךים וההוצאות הרבים, היו רק בשביל שאזכה להשתתף בהלולא במירון, וכי אותה על-כף במחירי?" אולם רבי אברהם המשיך להפציר בו להשאיר במחצתו, ותאר לו כיצד עתידים להופיע בביתו זקני העיר וחקמיה, כדי להגות בתורת רשב"י ולשמוח בשמחתו, אולם רבי יחיא אטם את אזניו. "לא טרחת לי לחנם בהגיעי ארצה, ולא אותך על הזדמנות הפז שנקרתה לי להשתתף בהלולא קדישא שבמירון. ויתכן שהיא אף תהיה הפעם היחידה בחייו". גם לאחר התבטאותו הנדירה של הצדיק רבי אברהם, כי "הנני רבי שמעון יהיה אצלנו הערב", לא שנה האורח את-דעתו ומהר לצאת לדרך למירון. באישון לילה רוכב רבי יחיא על-חמורו, כשהוא עושה את-דרךו לכוון אבוקות האור שבאפק המסמנות את הדרך הנכונה, ולאט-לאט החל הספק לכרסם בלבו. הפצרותיו המרבות של רבי אברהם החלו לנקר במחו, והוא החל להתנחם על עקשנותו הגדולה ועל סרובו להקשיב לו. "הרי צדיק יודע הוא רבי אברהם, מקבל וקדוש עליון אשר פלרו לא אניס לה. כיצד יכלתי אפוא להמרות את-פיו? תחלה האט מעט את קצב רכיבתו, ולבסוף החליט ועשה מעשה. הוא סובב את החמור לכוון טבריה, ושם פלעמת שפא. כשנכנס רבי יחיא אל ביתו של רבי אברהם אביחצירא, היה זה כבר בשעת לילה מאחרת. הצדיק קבלו בחמימות ובמאור פנים, ונכר היה כי אכן כנדה גנולה מעל-לבו, והאורח הצטרף מיד אל חבורת המקבלים שהגו בספר הלהר הקדוש עד עלות השחר, אז טהרו עצמם במקוה טהרה ופנו להתפלל שחרית. אף סימו את-התפלה, ובשורת איוב הגיעה ממירון, והעיר בלה היתה פמרוקה. התברר כי בשעת ההלולא הגדולה בליל ל"ג בעומר, התמוטטה הגדר שעל גג המערה מחמת הצפיפות הגדולה שבמקום, ואנשים רבים נפלו אלימותם, ורקנא לצלן. רבי יחיא נותר בהלום-רעם, כאשר קלט לפתע כי מארוה הצילו מידת שחת, ועוד בטרם הספיק להתאושש מתדהמתו, פנה אליו רבי אברהם ואמר: "דע לה, שאם היית שוהה בלילה במירון, גם אתה היית בין הנפגעים, אלא שבפשתי למנע זאת ממך ולכן הפצרתו בך להוטר עמנו". ולתמיהת רבי יחיא מדוע לא גלה לו את-סודו בפרוש, השיב הצדיק: "דע לה, כי לא כל מה שהאדם זוכה לראות, הוא רשאי לספר לזולתו. ומכיון שלא נתנה לי רשות, לא גלית לה את העתיד לבוא. אלא שחשתי חובה בלבי למנע אותך מהנסיעה למירון והפצרתו בך, והנה יכית להנצל בדרך נס". את הספור ספר רבי יחיא לחיאני בעצמו, לבן-אחיו של רבי אברהם אביחצירא, הוא ה'בפא סאלי', רבי ישראל אביחצירא, שבקר במרוקו בשנת תרפ"א, להשתטח על קבר זקנו רבי יעקב דמנהור. ♦

רבי יוסף שאול נתנון, רבה הנודע של לבוב ובעל שאלוח ותשובות "שואל ומשיב", נכנס שנה אחת בל"ג בעומר לבית הדין, והראב"ד שישב שם בקש ממנו שיאמר דבר-תורה לכבוד ל"ג בעומר. הביט בו רבי יוסף שאול ואמר: "וכי בל"ג בעומר אנו פטורים מללמוד תורה?!" ומיד הצייע: "יתחיל נא מר לפרט את כל המחלוקות של אבני ורבא בכל הש"ס, מתחלת מסכת ברכות". נענה הראב"ד והחל למנות אותן בה אחר זה במהירות, ורבי יוסף שאול ישב בראש מרן, והיה נראה כאילו הוא מתנמנם מרב עיפות. הדין המשיך בפרוט המחלוקות ועבר ממסכת למסכת בבקיאיות מדהימה, אולם לפתע, פאשר כבר הגיע לאחת המסכתות בסדר זיקון, הרים רבי יוסף שאול את ראשו וקרא: "זהו, עד עתה מצאתי ל"ג מחלוקות של אבני ורבא שדלגת עליהן במרוצתך... והיה המחזה לפלא בעיני העומדים, שהשתאו על מול גאונותם האדירה של שני עמודי העולם."

המשיגה הנודע של ישיבת חכמי לבלין, רבי שמעון מזליחוב, ישב פעם בל"ג בעומר עם תלמידיו עוד בתקופת פהנתו כמרביץ תורה בישיבת צנו שבגליציה, וכמה מהם ספרו על מנהג המקום לצאת ביום ל"ג בעומר אחר הצהרים אל השדות שמחוץ לעיר, ולהשתמש בקשת וחצים להזכיר את זכות רשב"י שלא נראתה הקשת בימיו. נענה רבי שמעון ואמר: "ואני נוהג, שבימים ל"ג בעומר אני חוזר על כל המיירות של רשב"י שבכל המשנה", ואז הצייע לתלמידים לשבת סביבו וכל אחד יחזיק ספר משניות בידו, והוא יחזר בפניהם בעל-פה בלי ספר בידו, את כל המשניות שנוצר בהם רשב"י, ולא רק את דברי המשנה אלא גם את דברי המקורשים. התלמידים התקשו להאמין בדבר, ומיד התכנסו בלם, נטלו ספרי משניות, ורבי שמעון החל לעבר במהירות ממשנה למשנה, כשהוא מסביר בטוב-טעם ודעת את דברי התנא הגדול, ואף מצטט בעל-פה את פרוש רבנו עובדיה מפרטבורג ודברי התוספות יום-טוב מלה במקלה, באופן מעורר השתאוות. הדבר התפרסם חיש מהר, ותלמידים רבים נהרו אל המקום כדי לחזות בעיניהם בפלא הגדול. בינתים נקפו השעות וכבר נטו צללי ערב, ועדין לא הספיק רבי שמעון לסים את כל סדר המשנה. המחזה הבחתי נשכח נחקק בקרב תלמידיו, ולא מש מנגד עיניהם במשך כל-חיהם."

פעם שוחח רבי יששכר דב מבלי עם אחד ממקורביו, וכשרצה להביע בפניו את צמאונו הפכיר לתורה של בנו רבי מרדכי מבילגוריי, ספר: "בל"ג בעומר בצהררים, ישבנו לסעודה לכבוד היום, והנה נפקד מקומו של מוטלה בני, למרות שכבר היה צריך לשוב מבית-המדרש. הבנתי כי נמשך אחר למודו, וכאשר הגיע שאלתיו לסבת אחורו. להפתעתי ספר לי, כי בסיום למודו שמע מאחד הלומדים דבר פלא בשם רבי שלום מקמינקא, שאמר 'ידוע שספור המערה של רשב"י מופיע במסכת שבת דף ל"ג לרמז ליום ל"ג בעומר. אולם פלא נוסף לא ידוע, שממקרא זו היא הממקרא הל"ג שהזכרו מרשב"י מתחלת הש"ס'. כששמע זאת בני, החל למנות את כל המיירות בש"ס המובאות מרשב"י, כדי לראות אם אמנם כן הוא, ובאמת עלה בידו לראות שהדבר נכון. בקשתו ממנו לחזר עליהן, ולפליאתי חזר על-בלין בעל-פה מתחלת הש"ס ועד מסכת שבת..."

חזקה היתה לו לרבי נחום מרחמיסטריוקא, שהיה מדליק מדי שנה בל"ג בעומר את המדורה בחצר בית הכנסת שבבתי אגריין בירושלים, לכבוד התנא רשב"י. באותה תקופה היתה ירושלים חלוקה לשני מחנות, פאשר חלק צדדו בעד רב גדול בתורה שהיו אוהב ישראל מבהק, אולם רבים התנגדו לדרכו ושטתו. הרבי נטה בתחלה לקרב את הרב הלזה, והדבר לא מצא חן בעיני רבים מקנאי העיר. הרוחות התלהטו, וכאשר התקרב יום ל"ג בעומר, בקשו כמה מהם למנע בעד הרבי מלהעלות את האבוקה לכבוד רשב"י. הדבר גנב לאזניו של רבי שמואל דיטש, מגדולי יקירי ירושלים ומראשי מקנאי ה' ומבצר חומותיה, ומיד עלה אל בית-הכנסת, וקרא בחזקה: "הזהרו בנפשכם לכל תפגעו בצדיק מרחמיסטריוקא. משחקים אתם פאש והזהרו שלא תקוו בגתלתו". כיון שדעתו של רבי שמואל היתה נשמעת תמיד, סרו בלם למשמעתו ואף אחד לא החיו לפגוע בכבודו של הרבי. לימים ספר זאת נכדו של הרבי, רבי יוחנן מרחמיסטריוקא, ובסימו התבטא ואמר: "רבי שמואל דיטש היה קנאי עם שכל... וכדי להבין עד כמה לא באה קנאותו של רבי שמואל על חשבון מדת החסד ואהבת ישראל העצומה שבו, נוכל להזכר כמה שספר רבי אברהם לייב קליין, שנכנס פעם לביתו של רבי שמואל ומצא שם בחור הלומד בישיבה השנית לחוג מסים המנגד לדרכו של רבי שמואל. לתמיהתו הסביר לו רבי שמואל: "תום הוא ואני מתעסק כדי להשיאו אשה, ומה לי עקשן לבדק בציציותיו ובהשקפותיו". וספר רבי בנדט איזק, שפעם נלוו אליו לדבר מצוה, כדי להתרים בעלי וכלת למען עזרה כלכלית ליהודי השרוי במצוקה. עלו השנים לביתו של איש אמיד, אלא שהלה קפץ את-ידו. הפציר בו רבי שמואל שוב ושוב, ולבסוף דרש העשיר לקבל את חלקו של רבי שמואל לעולם הבא, בתמורה לנדבה הגונה מאד. לא הסס רבי שמואל רגע אחד, והספיק לכוך בשמחה, וכאשר הלה דרש התחבנות בכתב על-יפו, נענה לו והעניק לו במתנה את כל חלקו בעולם הבא. כשצאו החוצה, השתומם ר' בנדט באזניו של רבי שמואל: "היעלה על-הדעת למכור את כל חלקך לעולם הבא לעשיר זה?!" ורבי שמואל ענה לו מיד: "איזה ערך יש לחלקי בגר-עדר, אם אינני יכול לעזר ליהודי במצוקתו?"

מטעים

נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א, כו)
בפזמון בריווחאי לאמר נעשה אדם לאמר בעבורך, ותבת אדם בתביר, להורות על מדת הענוה שאמר רשב"י בזהר "מאן דאיהו יעיד איהו רב". (מגות)

הפעם אודה את-יה' (שם כט, לה)

חז"ל אמרו בברכות, אמר רבי שמעון בריווחאי, מיום שברא הקב"ה את-עולמו, לא היה אדם שהודה לקב"ה עד שבאתה לאה והודתו, שלאמר הפעם אודה את-יה'. ולכן תבת הפעם בטעם תרי קדמין, להורות שלאה הקדימה להודות, (תפוחי חיים)

ויפל על-צוארו וישקהו (שם לג, ד)

רמז יש פאו בטעמי המקרא לדברי רש"י: אמר רבי שמעון בריווחאי, הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו על-לבו, ולכן תבת וישקהו בטעם אהבהתא שבאותה שעה נח בעסו של עשו מעליו. (שם)

לכהן תהיה אחזתו (ויקרא כז, כא)

תבת לכהן בטעם טרהא, לרמז לדברי רבי יוחנן בשם רבי שמעון בריווחאי, חביבין ישראל שבכל מקום שגלו שכניה עמהם, שהקב"ה שב עמהם מבין הגליות, וטעם הטרחה מרמז לעשרו שבכל צרתם לו צר, ותבת תהיה במאריך שהקב"ה מצטער בגלות הארצה של עם ישראל. (ערנות הבוסת)

מדגש

באגרת רבי שרידא נאון נכתב, כי התאר 'דגן' אינו אלא לנשיא ישראל, לאצאי הלל הזקן ורבו יוחנן ברזבאי. מכאן אפוא, שטעות בידי המכנים בידו האחרון את התנא רשב"י בתאר 'דגן', וגם המזכיר בעבודה זרה דף ס"ד רבן שמעון אומר, הכונה לרבן שמעון ברנמליאל כהנהגת הרש"י, ואף על המזכיר בפסחים דף י"ז מגיהים לומר 'דבי'. בדומה לכך נדפס בירושלמי על ריש לקיש 'דגן שמעון ברלקיש', ואלו בדפוסים הראשונים נכתב 'דבי' כהגון. בפסח 'בריווחאי' כתב לבאר מדוע לעתים נזכר רשב"י בשם רבי שמעון סתם, והפנה לתקופה שטרם הסתתר במערה, אך אחר שיצא נקרא רבי שמעון בריווחאי, והוסיפו שהלכה מצוותו לאחר שיצא, אולם כבר הוכיחו שאינו כן, כי בפסחים לאמר חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בריווחאי, והדבר היה עוד בחיי אביו.

ממלח

רב העיר, יצא פעם בימי חסיפיה/ ונתקל בחבדות צעירים שזוהו את דרך התורה. הביט בהם וראה, כי הם 'הפכו את הציציות', את זקנם גלחו ואילו את שער ראשם גדלו פער. פנה הרב להקבא ואמר: "ממדרש לפרשת לאמר מובא הטעם, למה אפרה תורה לגלח את הזקן והתירה לגדל את שער הראש, מפני ששער הראש צומח באדם פאשר הוא עדין חסר-דעה, ואילו זקנו צומח בעת שהוא כבר בעל-שכל. אולם אצל פוחזים אלו הדבר הפוך, שכן בניקותם היו תמימים וישרים ועקשו הפכו להיות שוטים וחסרי-דעה. נאה להם אפוא לגלח את-זקנם ולגדל שער ראשם..."

"לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם": לפני מ"י, בטרם יבוא יום החמשים שהוא בנימטריה מ"י, והוא יום החמשים לספירת העומר שהוא חג השבעות, אז אתם מטהרים, ומשתדלים בהכנה לקראת קבלת התורה. אולם ומ"י - ביום החמשים עצמו, אביכם שבשמים מטהר אתכם. (מטותיים)

ליקוטים וסיפורים נפלאים-אחרי קדושים

בסוף ימיו, באחת הפעמים זכיתי לשמש את רבי הקדוש. בפעם הזאת שכבר הרבי אין אונים, עד שהוצרכתי להלביש לו את הגרביים, וכך הווה: לא שאלתי שאלות, ניגשתי ולקחתי גרביים שהיו מונחים באיזה מקום, והלבשתים. ויהי איך שגמרתי להלבישו את הגרביים, נזדעזעתי לשמוע איך הרבי שבקושי היה יכול לנענע שפתיו מרוב חולשה, קיבל גבורת ארי, ושאג בקול גדול: "זה דוקר! זה דוקר! זה דוקר!"... אני מרוב בהלה חשבתי לתומי שבאמת דוקר לו, וניגשתי ופשטתי את הגרביים כשאני הופכם לצד השני והלבשתים שנית.

ויהי, אך גמרתי להלבישם, ושוב אותה שאגת ארי: "זה דוקר! זה דוקר!" ומיד נצנץ במוחי שלא מדובר בדקירה גשמית - אלא בדקירה רוחנית.... מסתמא הגרביים הם "שעטנז". וכך היה: מיד כשהחילותי לבדקם נתגלה לנגד עיני שגרבי הצמר תפורים בחוטי פשתן... גוף קדוש וטהור היה לרבנו ה"קצות" זי"ע, סיים התלמיד, אשר מרוב קדושתו, הרגיש מיד בדקירה הרוחנית, ובמצב של חולשה גדולה כזו - שאג כלביא.

(מורשת אבות)

"לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו" (יט, יא)

מסופר על רב ספרא (מכות כד, א) כי היה לו חפץ מסוים שרצה למכרו, ורצה אדם אחד לקנותו ממנו בשמונים מטבעות. רב ספרא ביקש עבורו מאה מטבעות, וכיון שלא השתוו במחיר, הלך לו אותו אדם. לאחר זמן הצטרך רב ספרא לכסף, והחליט בלבו, שאם יבוא עכשיו אותו אדם, ימכור לו בשמונים. בדיוק באותו זמן הוצרך גם אותו אדם לאותו חפץ, והחליט, שגם אם ירצה רב ספרא מאה מטבעות, ייתן לו. הלך לביתו של רב ספרא ואמר לו: מוכן אני לקנות החפץ במאה מטבעות, כפי שבקשת. אמר לו רב ספרא: לא אטול ממך אלא שמונים מטבעות, כיוון שכך החלטתי בליבי להוריד את המחיר, לקיים "ודובר אמת בלבבו".

"אשר יעשה אתם האדם וחי בהם" (יה, ה)

כתב בעל דגל מחנה אפרים, הפסוק כותב 'אשר יעשה אתם וחי'. אותיות המילה אתם הם גם אותיות המילה אמת. מי שעושה את האמת ליסוד חייו, מודה על האמת, מדבר אמת בלבבו, והולך בדרכי אמת - מובטח לו שיתקיים בו 'וחי בהם' - דהיינו שזה סגולה לאריכות ימים.

"אל תפנו אל האלילים" (יט, ד)

"אלילים לשון אל כלא הוא חשוב". "ואלהי מסכה-תחילתן אלילים הם, ואם אתה פונה אחריהם סופך לעשותן אלהות" (רש"י) צריך להבין, הרי אם תחילתם אלילים הם, ולא חשובים בעיניו, היינו שהוא פונה אליהם רק כדי לראות שהם אינם כלום, א"כ איך קורה שסופו לעשותן אלהות?

היה הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל ראש ישיבת פוניבז' מבאר בשם רבו הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל משגיח ישיבת מיר בדרך משל: אחד ניגש לחברו ואומר לו שבמקום מסוים יש אש ומים מעורבים והם מסתדרים ביחד, הרי חברו יגיד לו מיד שזה שקר, ואם יפציר בו שילך לשם ויראה בעצמו, ישיב לו חברו שזה וודאי שקר ואין לו מה ללכת לשם, ואם ישמע לו וילך לראות, הרי זה סימן שהוא כן חושש לדבריו ולכן הוא הולך לראות.

זאת הזהירה אותנו התורה: "אל תפנו אל האלילים" - "קער זעך ניט", "אל תסתובב להביט", זה כלום! ואל תפנה לשם! אם אתה פונה לשם, סימן שאתה מאמין שיש איזו שהיא ממשות באלילים. ע"ז ממשיך הפסוק "ואלהי מסיכה לא תעשו לכם", כי אחרי שאתה פונה לשם סופך לעשותן אלהות! (לתתן עליון בשם ישמרו דעת)

"לעולם יראָה אָדם עַצְמו כְּאֵלוֹ חָצִיו חֵיב וְחָצִיו זָפֵאִי" (קדושין מ, ב)

בְּעוֹלָם יֵשׁ צְדִיקִים, רְשָׁעִים וּבֵינֵנוּנִים. הַצְּדִיקִים, רְגוּעִים. הֵם חַיִּים עִם הַבּוֹרָא נוֹן-סְטוֹפ, שְׂמַחִים, רְגוּעִים, דֶּרֶךְ הַחַיִּים שְׁלֵהֶם בְּרוּרָה וּבִלְתִּי נִרְעָדָת. הַרְשָׁעִים, גַּם הֵם רְגוּעִים. הֵם מְזַמְּנִים כְּבוֹ אֵת כָּל מְנוּעֵי הַמְצַפּוֹן, עוֹשִׂים כְּרִצּוֹנָם וְזוֹרְקִים אֵת הָאֲשֵׁמָה עַל כָּל הַסְּבִיבָה. גַּם הַגִּיהֵנוּם לֹא מְטָרִיד אוֹתָם, אֵת מְנוּעַ הַמְּחַשְׁבָה לְעֵתִיד, הֵם גַּם כְּבוֹ מְזַמְּנִים... רַק אָנוּ, הַבֵּינֵנוּנִים, מִתְמַוֹדְדִים! מְלֵאִים בַּהֲתַלְבְּטוּיּוֹת וּבְמַלְחָמוֹת פְּנִימִיּוֹת! מְצַד אֶחָד בּוֹעֲרִים בְּנוֹ תְּשׁוּקוֹת!!! רְצוֹנוֹת לְהִסְחָף, לְזָרֵם, לְעֲשׂוֹת כְּרִצּוֹנָנוּ, לְכַעַס, לְהַחְזִיר לְפוֹגְעִים בְּנוּ, ס'בְּרַעַנְטוּ!!!

לע"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

"ובגד כלאיים שעטנז לא

יעלה עליך" (יט, ט)

סיפר תלמידו של רבי אריה לייב הכהן, בעל "קצות החושן": כאשר מורי ורבי חלה ונחלש,

ליקוטים וסיפורים נפלאים-אחרי קדושים

נוטל בידיו ברזל חד וחופר גומא באדמה, הוא ראהו חופר וחופר, עד כי נתהווה במקום בור קטן.

בלב קל ובהרגשת בטחון נטל הסוחר את אוצרו היקר והטמינו בבור, שחפר זה עתה, הוא כסהו באדמה, ואנחת רוחה התמלטה מפיו.

בעל האכסניה העוקב אחריו נשם אף הוא לרוחה, עתה חש הסוחר, כי הוקל לו, כמו אבן כבדה נגולה מעל ליבו. ישב הוא ליד אוצרו ונח קמעה מעבודתו המאומצת.

לאחר דקות אחדות קם הסוחר ממקומו, סקר שנית את מקום האוצר ושם פעמיו לדרך.

ובעל האכסניה הנוכל ממתין בסבלנות לסוחר, שיתרחק מהמקום, עשרים דקות חלפו, ולפי חשבוננו, כבר היה הסוחר רחוק דיו.

בזריזות ירד מהעץ ועט אל השלל: במהירות הסיר את מכסה העפר, הביט אל הבור שנפער לעיניו, ביד רועדת נטל בידיו את הארנק...ונמלט חיש קל מהמקום...

כל אותם ימים, בהם נסע הסוחר מעיר לעיר, היה ליבו שקט ורגוע ביודעו, כי אוצרו טמון במקום בטוח... חלפו ימים והסוחר בא ליטול את אוצרו הטמון במעמקי האדמה. בצעד בוטח התקרב הוא אל מקום המחבוא, בידיו החל להסיר את העפר שכבה אחר שכבה והארנק - היכן הוא?? האם כה העמקתי לחפור? הוא הוסיף לחפור ביתר און ומרץ אך הארנק איננו! חיוורון מות כיסה את פניו, כשנוכח בוודאות, כי אוצרו נעלם. יד אדם הייתה בו! ידים זדוניות ולב חורש מחשבות און!...

דקות אחדות עברו, עד אשר התאושש קמעה מההלם שפקד אותו, ואז החל לחשוב במתינות ובתבונה. מיד נפל חשדו על בעל האכסניה, שכבר מתחילה נראה היה בעיניו כאדם מפוקפק. מלבד עשרו הצטיין הסוחר בפקחות רבה. עד מהרה מצא תחבולה נאה, הוא חש לביתו של בעל האכסניה.

"דבר לי אליך!" לחש כממתיק סוד באוזן בעל האכסניה אך עלי לשוחח עמך ביחידות!"

"לא תגנובו" (יט, יא)

האכסניה הומה מאדם, איש אינו שם לבו לאורח, שהגיע זה עתה, המתהלך אנה ואנה חסר סבלנות, ועל פניו נסוכה דאגה עמוקה.

אותו אדם סוחר עתיר נכסים הוא. מידי פעם נח מבטו של הסוחר על ארנק גדול ונאה, אשר לפי גדלו נראה, כי מכיל הוא ממון רב.

ואמנם חמש מאות זהובים נחו להם בארנקו של הסוחר האמיד, והללו הם אשר טרדו את מנוחתו: על כי נודד הוא על פני דרכים רבות לצורך מסחרו, וארנקו זה עלול למשוך אליו גנבים, הללו עשויים להפכו בן יום לעני חסר כל.

כל אחד מבין האורחים באכסנייה טרוד היה בענייניו שלו, ונראה היה, כי איש אינו שם ליבו לסוחר זה ולמעשיו. אך היה אדם אחד, שעקב אחר הסוחר זה זמן מה, מרגע הכנסו לאכסנייה ועד עתה לא הסיר הלה את מבטו ממנו. היה זה לא אחר מאשר בעל האכסניה בכבודו ובעצמו!

מראהו המכובד וארנקו התפוח, הם הם שמשכו אליו את עיניו הסקרניות של בעל הבית. אף חוסר מנוחתו לא נעלמו מעיניו החדות.

הוא ראה את הסוחר, המפסיע אנה ואנה בחוסר מנוחה בולט ופתאום הבחין, כי שונו פני אורחו של הסוחר: חיוך מסתורי המסתמן על פניו, והוא מהר החוצה וארנקו בידו. בלי להרבות במחשבות מיהר בעל האכסניה בעקבותיו...

הנה הגיע הסוחר לעיר קט, כשבעל האכסניה אורב לו (בעקבותיו)...

כאן עצר הסוחר את הילוכו המהיר והחל בודק ובוחר ביסודיות את המקום. טיפס בעל האכסניה על עץ רב ענפים. ממקום מחבואו זה נקל היה לו לראות את הנעשה, בעוד הוא עצמו חסה בצל עץ עבות.

ממרומי העץ ראה בעל האכסניה את אורחו הנכבד

..... ומצד אֶחָד אָנוּ מְלֵאִים בְּרָצוֹן לְהִתְקַרֵּב, לְהִתְגַּבֵּר, לְהִתְחַבֵּר לְבוֹרָא, לְהִתְנַקוּת.

הָעוֹלָם הַזֶּה, שָׁבוּ אָנוּ חַיִּים, הוּא נוֹעַד עֲבוּרֵנוּ. זֶה 'שְׁטַח הָעֲבוּדָה' שֶׁלָנוּ.

לָנוּ, יֵשׁ אִפְשָׁרוֹת לְהַגִּיעַ לְמְקוֹמוֹת שְׁאֵפְלוּ הַצְּדִיקִים אֵינָם מְסַגְּלִים לְהַגִּיעַ אֲלֵיהֶם, "בְּמְקוֹם שְׁבַעֲלֵי תְשׁוּבָה עוֹמְדִים אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים עוֹמְדִים!" (בְּרַכּוֹת לַד, ב).

אָנוּ יְכוּלִים לְהִבְיֵא לְבוֹרָא תַעֲנוּג כְּזֶה - שְׁאֵפְלוּ הַצְּדִיקִים אֵינָם יְכוּלִים לָגֵרם לוֹ. כִּי אֲנַחְנוּ בְּאֵים מְמָקוֹם שֶׁל הַתְּמוּדְרוֹת, אֲנַחְנוּ בְּאֵים לְמֵרוֹת וְעַל אֶף.

"עֲשֵׂה מִצְוָה אַחַת, אֲשֶׁרִיו שֶׁהִכְרִיעַ אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת, עֲבַר עֲבָרָה אַחַת, אוֹי לוֹ שֶׁהִכְרִיעַ אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם לְכַף חוֹבָה!"

זֶהוּ הַמְהַלֵּךְ שֶׁל הַסֵּפֶר פְּרִי הָאֶרֶץ, וְעַל נִקְדָּה זוֹ בְּנָה בְּעַל הַתְּנַיָּא אֶת סִפְרוֹ הַמְּכֻנָּה 'סִפְרָן שֶׁל בֵּינוּנִים', וְכַפִּי שְׁכַתָּב בְּהַקְדַּמְתוֹ לְסֵפֶר הַתְּנַיָּא...

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים 'זכבד נ"ר צבי'
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים-אחרי קדושים

עתה כשיבוא הסוחר להטמין את ארנקו השני...ויוכח לדעת, כי כספו נגנב...ברור, שלא יטמין שם ארנק נוסף! על כן עלי להשיבו בהקדם! מיהר הברנש אל היער במהירות המרבית להחזיר את הגניבה טרם בוא הסוחר.

עד מהרה השיב את הארנק, עתה בטוח היה, כי הכל יתנהל באופן הטוב ביותר: 'הסוחר יגיע לכאן וימצא את ארנקו, הוא לא יהסס להניח באותו מקום את ארנקו השני, ואז תוך זמן קצר אזכה אני בשני הארנקים גם יחד!! או אז שש ליבו של הנוכל בקרבו אתעשר עושר עצום!!! אכן, שתי צפרים במכה אחת! רעיון מוצלח הגיתי! חי חי חי!'

לא ידע בן הבליעל, אף לא יכול היה

לדעת, כי עצה עמוקה

מסתתרת מאחורי דבריו

התמימים של הסוחר... לא

עבר זמן והסוחר הגיע אל

מקום מחבוא הכסף, אך לא

כדי להטמין ארנק נוסף -

ארנק כזה כלל לא היה בנמצא!

היה זה אך פרי דמיונו של

הסוחר הפיקח... תחבולה

להחזרת כספו הגנוב...

כשמצא הסוחר את ארנקו

ובתוכו הכסף המושב, הרים

ידיו בהתרגשות רבה וקרא:

"ברוך המחזיר אבדה בעליה!"

(מעשייהם של צדיקים).

"ולא תשקרו איש

בעמיתו" (יט, יא)

הרב עזרא עטיה זכר צדיק

לברכה, שהיה נוהג לתת

תעודות הוראה לתלמידיו רק

אם הם עמדים לפני קבלת

משרה או שליחות, כדי שיחזרו

על למודם בכל עת, והנה באמצע המלחמה עת ישבה הישיבה

בשכונת גאולה היה אחד התלמידים צריך את התעודה לשם

יציאה לחו"ל, וכשבא הרב לחתום בתעודה ראה שכתוב:

"החותם פה בתוך ישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה" וחשב שאם

יחתום הרי זה שקר, משום שהוא לא נמצא בעיר העתיקה. חשב

שוב והחליט שעם כל הסכנות ילך לעיר העתיקה, יכנס לבניין

הישיבה, יחתום ויחזור, וכך עשה, והעיקר שלא יחתום על דבר

שהוא שקר חס וחלילה.

מעשה דומה ארבע לרבנו

ה"חפץ חיים" שהוזמן לדרוש

באיזה מקום. וכשהגיע ראה

שכתוב במודעות שידרוש

הגאון רבי ישראל מאיר הכהן

מראדין זכר צדיק לברכה

בעל הבית נרעד קמעה לשמע דברי הסוחר, אך בראותו את הבעת פניו השלוח הבין, כי אין לו סיבה לחשוש.

בעל האכסניה הכניס את אורחו לחדר צדדי ושם עשה הוא אזנו כאפרכסת לשמוע את אשר בפיו.

"ידידי!" פנה אליו הסוחר במתק לשון "שמע שמעתי עליך, כי אדם חכם ונבון אתה! על כן באתי לבקש עצתך בעניין חשוב ביותר.

סקרנותו של בעל האכסניה גברה. "אך נא יישאר העניין ביני ובינך! בל תספר זאת לאיש!!" הזהירו הסוחר.

"פתח פיך, ויתבארו דבריך!" האיץ בו בעל האכסניה חסר סבלנות.

ידוע לך, כי איש מסחר הנני" פתח

הסוחר בהסבר דבריו, "הבאתי

עמי שני ארנקים גדושים בכסף

רב, באחד מהם הנחתי חמש

מאות זהובים, ואילו בארנק

השני שמונה מאות זהובים!"

אישוני עיניו של האיש

התרחבו, אך הוא עשה עצמו

שלו ורציני.

"את אחד הארנקים" המשיך

הסוחר בלחש, "הסתרתי

במקום סתר, ועתה מתלבט

אני בקשר לארנק השני, המכיל

הון עתק - שמונה מאות,

שומע אתה?! אין זה סכום של

מה בכך!

"עתה שוקל אני: האם כדאי

להטמין את הארנק במקום

סתר? או שמא יהיה זה צעד

אחראי ונכון להפקידו בידי

אדם נאמן?..."

"האומר אתה להפקיד הון

תועפות כזה בידי אדם?!"

התפלל בעל האכסניה - היכן

תוכל למצוא בימינו אדם כזה?? מה גם שזר אתה בעיר זו!

"לו תשמע לעצתי" רכך בעל הבית את נימת דיבורו "קח את

ארנקך והטמן אותו בדיוק באותו המקום בו הנחת את ארנקך

הקודם! זכור את דברי: נהג בפקחות ותמנע מעצמך עגמת

נפש!.... שמע נא לעצת ידיד המבקש טובתך..." חזר בעל

האכסניה שוב ושוב על דברי עצתו.

עתה סמוך ובטוח היה הסוחר כי שיחו הוא הגנב! הוא ולא

אחר זולתו....

הסוחר נראה כשומע לעצת

"ידידו, דורש טובתו", הוא אף

הודה לו במילים נרגשות ופנה

למלא אחר עצתו.

אך עזב הסוחר את המקום

ובעל האכסניה נותר מהורהר:

מִסְפָּר שְׁפִשְׁקָנָה הָרַב מִפּוֹנִיבֹז' זצ"ל אֶת הַגְּבֻעָה
(גְּבֻעַת רוֹקַח) לְבָנוֹת עֲלֵיו אֶת הַיְשִׁיבָה, כָּלֵם יָדְעוּ
שֶׁהָרַב צָרִיךְ לָזֶה מִלְּיוֹנֵי דוֹלָרִים.

מִיִּשְׁהוּ נִגַּשׁ אֵלָיו וְשָׂאֵל אוֹתוֹ מֵאִיפֹה יֵשׁ לָרַב אֶת כָּל
הַסְּכּוּם הַנִּדְרָשׁ?

עָנָה לוֹ הָרַב, אִם הִיָּה לִי מֵאָה אֶלֶף דוֹלָר, בְּאִמַּת יֵשׁ
שָׂאֵלָה מֵאִיפֹה לּוֹקְחִים אֶת הַשָּׂאָר, אֲבָל הִיֹּת שְׂאִין
לִי אֶפְלוֹ דוֹלָר אֶחָד, אוֹתוֹ הַקַּב"ה שֶׁהֵבִיא לִי עַד
עַכְשָׁו, הוּא יָבִיא לִי הֶלְאָה.

הַבְּעִיָּה הִיא, שְׂאָדָם חוֹשֵׁב שְׂיֵשׁ לוֹ, וְאָז מִתְחִילָה
בְּעִיָּה, וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ מֵאִיפֹה לְקַחַת אֶת הַשָּׂאָר, אֲבָל
בְּרָגַע שְׂאָדָם פּוֹתַח אֶת הַבֶּקֶר וַיּוֹדֵעַ שְׂאָם יִפְתַּח
אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסְתֵּם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם
וְלַעֲמֹד לְפָנֶיךָ אֶפְלוֹ שְׂעָה אֶחָת וַיִּדְעַ שֶׁהַמְחִזִּיר
נִשְׁמוֹת לַפְּגָרִים מֵתִים, אֲזַ כָּל מָה שְׂיֵשׁ לוֹ זֶה נָטוּ
רְוַח.

(שיחות קדש - ספינקא)

לע"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים-אחרי קדושים

העגלונים הנהנו במרץ, הנה יהודי של צורה זקוק לדעתם... שאלם שאלות מן הגורן ומן היקב בסוסים וענייניהם, טיב השיניים והרגליים, הריצה והרכיבה, וכהנה וכהנה והם מחווים דעה. זה פוסל וזה משבח, מתווכחים ומסכימים - עדי הגיעו למחוז הפצם.

משהגיעו לעיר והנה נודע להם שעמם נוסע הרבי מקרלין. פנו אליו בטרוניה: "אם רבי אתם, מה לכם ולסוסים?" השיבם הרה"ק רבי אהרן: "ראיתי שבדיבוריכם הורגים אתם בהבל פה. אמרתי מוטב תהרגו סוסים ולא תהרגו אנשים..." (במחשבה תחילה)

"לא תשנא את אחיך בלבבך" (יט, יז)

אמר הרה"ק ר' יעקב יצחק מלובלין זי"ע, אפילו אם "אחיך" שונה בתכלית ממך במראה ובמעשים, והדמיון היחיד שאולי יש לו לכלל בני ישראל זה רק בלבבו, כי בחיצוניות הוא נראה שונה לגמרי, גם אותו אסרה התורה לשנוא. (ילקוט מאיש לרעהו)

"ואהבת לרעך כמוך" (יט, יח)

רבי עקיבה (עקיבא) אומר זהו כלל גדול בתורה (ירושלמי, נדרים ל, ב) רבי יהושע קוטנר זצ"ל היה אומר בדרך הלצה, חז"ל מביעים את צערם שכלל גדול זה הוא רק כתוב בתורה, אבל למעשה אין האנשים מקיימים אותו כדבעי.

הרה"ק הרבי ר' משה ליב מסאסוב זי"ע מבאר, שכמו שבכל דבר גשמי ישנו כלל שעל ידו אפשר לבדוק חשבון אם החישוב הוא נכון, כך בנוגע לקיום התורה, הכלל שעל ידו אפשר לבחון את האדם הוא על ידי אהבת חברים, שאם אהבתו לחבירו היא אמיתית גם אהבת התורה שבו היא אמיתית, וזהו ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה.

מחבר ספר משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים וכו', הוציא הרב עט מכיסו וכתב על המודעה: "לעת עתה יצא חלק אחד עד סימן קכ"ח ובעזרת השם יתברך במושך הזמן יצא על כל אורח חיים" והסביר לתלמידיו שאם לא יכתוב זאת יש בזה משום שקר, שיחשדו בו שחיבר על כל שולחן ערוך אורח חיים. (כתונת פסים)

"לא תגנובו" (יט, יא)

סיפר ר' משה יצחק דרשן, המגיד מקלם זצ"ל שראה מעשה שהבהיר מדוע נאמר 'לא תגנובו' בלשון רבים. כפרית אחת, שממנה נגנבה תרנגולת, החליטה לא להתלונן ולדווח על כך, והלכה אל החצר הסמוכה ונטלה לעצמה תרנגולת מן הלול. כשראתה שכנתה שנגנבה ממנה תרנגולת, קמה גם היא והלכה לחצר סמוכה ונטלה לעצמה תרנגולת, וכך נמשכה השלשלת עד שלבסוף צעקה אשה שנגנבה ממנה תרנגולת.

ואמר המגיד מקלם שאז התברר לו שכך הוא בעולם הגדול, ראובן גונב משמעון, קם שמעון וגונב מלוי, ולוי מיהודה וכו'. יוצא שכתוצאה מגניבה אחת, נעשים עשרות גניבות, ולכן כתבה התורה 'לא תגנובו' בלשון רבים.

(גן יוסף, ילקוט מאיש לרעהו)

"לא תלך רכיל בעמך" (יט, טז)

באחת הפעמים בהן נסע הרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין, לרבו - המגיד הק' ממעזריטש, נזדמנה לו עגלה מלאה עגלונים שנסעו לאותו הכיוון. משכך, החליטו להצטרף כולם בעגלה אחת. לאורך הנסיעה דיברו על בני עירם, מה טיבו של פלוני ומה מעשיו של אלמוני, ונכשלו בשיחתם ברכילות. לפתע שאל הרה"ק מקרלין: "הלא עגלונים אתם, ומן הסתם מבינים אתם בטיבם של סוסים."

"אין אדם נוקף אצבעו מלמשה אלא אם פן מכריזין עליו מלמעלה" (חלין ז, ב)

כ"ק אאמו"ר מספינקא זצ"ל היה מספר, שהמלבי"ם הגיע לעיר בוקרסט והיו שם הרבה משכילים. בלם נכנסו לקבל שלום מהרב, 'חברת ש"ס', 'חברת תפלה', 'חברת עין יעקב', וגם המשכילים נכנסו לקבל ברכה.

שאל אותם המלבי"ם מי אתם, והם ענו 'אנחנו חברת קענערס' - יכולים כל דבר.

אמר להם המלבי"ם, שזה שם טוב עבורם, כי יהודי לא יכול שום דבר...

יהודי קם בבקר ורוצה לשפוש עינים, הוא לא יכול כי צריך קדם לטל ידיו.

הוא רוצה לאכל, לא יכול, כי צריך להתפלל קדם. גם לאחר התפלה, לא יכול מיד לשבת ולאכל, אלא צריך קדם לטל ידים.

אבל אתם חברת 'קענערס' אתם קמים בלי נעגל ואסער, בלי נטילת ידים, בלי תפלה, בלי שום מגבלות.

ואלו אנו, איננו נוקפים אצבע מבלי שהדבר מתר ע"פ התורה.

(שיחות קדש - ספינקא)

אור מופלא

לרעות בגנים לאור תורת מרן אור שבעת הימים ותלמידיו הק' זיע"א

גליין ב"ח | פרשת אחרי מות - קדושים תשפ"א

נראה אור

אמרות קודש ופנינים
יקרים על פרשת השבוע

אור חדש

אמרות קודש
מרועי החסידות בדורינו

ואל יבא בכל עת אל הקודש (טו, טז)

כי הנה המון העם מוכן תדיר לבוא אל הקודש, כגון לתפילה בכל עת מוכן הוא להתפלל, וכן לכל דבר שבקדושה. מה שאין כן עובדי ה' מעולם אינו מוכן לתפילה, כי אחר כל ההכנות שמקדש ומטהר עצמו לעבודת ה', אומר בלבו מי אנכי לגשת אל הקודש. כנודע מאיש אלו **הרבי מלובלין** שאמר על עצמו ולרשע אמר ה' מה לך לספר חוקי (תהלים ג, טו), אך כי מה יעשה מוכרח הוא להתפלל, ובתוך מחשבה זו עומד ומתפלל. ובאמת היא הכנה היקרה מכל הכנות. וזהו הפירוש ואל יבוא וגו' - בזאת יבוא, כלומר עם זה ואל יבוא וגו' היינו במחשבה זו שאינו יכול לבוא אל הקודש, בזאת עצמו יבוא אל הקודש, כי עצמו יבוא אל הקודש, כי זאת היה הכנה המקודשת מכל ההכנות. (דברי ישראל)

מכאן אמרו חז"ל (ברכות לה, ב)

את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו ללכת בהם אני ה' אלקיכם

על דרך מה שאמר התנא האלהי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה (נודע ח"א קע ב) כי רמ"ח אברי האדם ושמ"ה גידיו הם כנגד מצות עשה ולא תעשה, ובעשות האדם מצוה באותו אבר שנעשית המצוה שורה בו שם הוי"ה יתברך, ודבר ידוע הוא כי הקודש ברוך הוא הוא שמו ושמו הוא כבוד אומרו (זכריה יד, טו) ה' אחד ושמו אחד. הריא לידעת כי בעשות המצוה נעשה האדם מרכבה לשכינה ומתהלך ה' בתוכו, וזה אמר ללכת בהם, וחזר ופירש מי הוא ההולך בהם ואמר אני ה' וכאלו אמר ללכת אני ה' בהם, והוא סוד (שמות כה, ח) ושכנתי בתוכם. וכפי זה ירצה אומרו בהם כפשטוה. כי בעשית המצוה נעשית ההכנה ללכת בה, והוא סוד אומרו (כו, יב) והתהלכתי בתוכם, (דברים ה, ד) ואתם הדבקים בה' אלקיכם. (אור החיים הק')

הנוגע לדין

בקיום המצוות זוכים להשראת שכינתו ית' על האדם כמאמר הכתוב 'ושכנתי בתוכם'

דברים רעים, אזי נחקק בליבו רק רע. וזה יאל תפנו אל האלילים, שאם אין אתה פונה לראות דברים לא טובים, אז יאלוהי מסכה לא תעשו לכם, לא יהיה לך, פירוש, ליבך לא יהיה אלוהי מסכה, כי בראיית דבר רע, חלילה, נעשה הלב אלוהי מסכה, רע ממש. לכן נראה בעינינו שצריכים להתפלל מתוך הסידור, כי יש בני אדם שאינם רואים כל היום לא גמרא ולא חומש, ואם אינו מתפלל מתוך הסידור ואינו רואה את האותיות הקדושות, מנין יהיה לבבו טוב, כי ברור שבשוק אינו רואה כ"כ דברים טובים, אבל אם מתפלל מתוך הסידור ורואה הרבה את האותיות הקדושות, אז נחקקים בלבו צורות האותיות הקדושות ונתהפך לבבו לטובה והעין משפיעה ג"כ, כמו דאיתא (שבת לה, א) "נתן עינו בוי", ואם מבין בעין טובה יוכל להשפיע רק טוב. (שמעון ז"ל, מהרה"ק אדמו"ר מס' סריקוב זיע"א)

לא תלך רכיל בעמך (טז, טז)

מלא י, שלא כנהוג בכל מקום, והנראה הידוי' מרמות על חכמה והוא להורות שאפילו כשאנו אומר הרכילות בפירוש, רק מדבר עם עמו בחכמה ועיינו יובן איהו רכילות על חירו, וככה הוא מעשה דהובא ברורה שלמלי (פאה פ"א ה"א) על איש אחד ששמו חצן שלא בא לאנגריא דמלכא ששכחוהו, ואמר אחד לחבירו בבה סעדת היום בתבין (היינו גביה) ועיי' כך נזכר הנוגש שלא בא חצן, ולהו סיים פסוקו באי ה', היודע נסתרות לבבך מה כוננת דביבורך עם עמך. (אגרא דכלה)

לא תשנא את אחיך כלבבך הוכח תוכיח את עמיתך (טז, טז) שמעתי בפירוש הפסוק בשם הקדוש מוהר"מ מרימנוב זצלה"ה, כי הנה ידוע כי כל אדם יש לו מעלה באיזה מדה מה שאין לחבירו. היש לא תשנא את אחיך כלבבך, רצ"ל לא תשנא את אחיך במדה טובה שיש כלבבך, לומר למה אין בו גם כל המדה הטובה זו שיש בך. אלא אדרבא הוכח תוכיח את עמיתך, רצ"ל תוכיח את עצמך במדה טובה שיש בחבירך, לומר למה אין בך גם כן המדה טובה שיש לחבירך. (אמרי יוסף)

ואהבת לרעך כמוך (טז, טז)

כי כמו התינוק כאשר מתחיל ללמוד מלמדים אותו תחילה את א' ואחר כך אות ב' עד שלומד כל האותיות, ואחר כך מלמדו אותו ונקודות, ואחר כך מלמדו אותו לדבר האותיות לתיבה. כמו כן הוא כל אחד מישראל הוא את אחת מהתורה, ונשמתו הוא חלק אלוהי ממעל, ובאהבת א' מישראל משיג חלק אלוהי, וכאשר זכה לאהוב עוד אחד מישראל משיג עוד חלק אלוהי, וכאשר זכה לאהבת ישראל זוכה להשיג הכל יכול אלקי עולם ה', והוא ואהבת לרעך כמוך אני ה' (הרה"ק רבי חזקאל מאקאמי זיע"א)

לכאורה קשה מאד לבוא למדרגה זו, לאהוב את רעהו כמוהו, אך באמת לא האדם שפל בעיניו, נקל מאד להגיע למדרגה זו, כי כאשר חושב בלבו אשר רעהו הוא גדול ממנו, ולא יאתה העושר והגדולה יותר ממנו, ממילא לא יוכל לקפוץ את ידו מלאת לו מכל אשר לו ויאהב אותו כמוהו. והנה האותיות הסמוכות לאותיות רעדן, היינו שהם אותיות הרעיים עם האותיות של רעדן שפול, וזהו הוונה **ואהבת לרעך**, שתאהב ותבהר באותיות הסמוכות לאותיות רעדן, והיינו שתהיה שפל בעיניך, ותוכל לאהוב את רעך כמוך. (הרה"ק מר"ש מבבלא זיע"א)

כאשר יהודי מבקש מחברו שישקשע עליו רחמים, אסור לו לומר "מי אני", אלא יבקש בעדו, כי יאהבת לרעך כמוך" אם בעבור עצמך אתה מתפלל, צריך אתה לבקש גם בעד חבירך. (הרה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זיע"א)

אמרות קודש

מכ"ק אדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א
קדושים תהיו כי קדוש אני ה' (וי, ב), אי' במאור ושמש, פרשי"י בשם המדרש (רבה כה, ה), פרשה זו בהקהל נאמרה, והק' ע"פ מה דאי' ברמב"ם (הל' דעות פ"ו ה"א) שמי שנמצא במקום שאינו טוב ע"פ התורה, עליו להתרחק משם, עד שימצא מקום ראוי וטוב, ששם יוכל להתחזק עצמו בעבודת ה', ואם אינו מוצא כזה אז ילך אפי' במדבריות, העיקר שהיה מרוחק מעוברי עבירה. ומוסיף ע"ה, דה"ה, דזה טוב למי שרוצה להתרחק מעבירות וחטאים, שעליו להתרחק ממקומות לא טובים, כדי שיוכל להתדבק בתורה הקדושה, אבל אין זה טוב כ"א להתרחק, משא"כ כדי לקנות ולהתעלות בקדושה, שייך רק ע"י אהבת חברים, היינו שישבים יחד, מתחממים, ומתחזקים יחד עם עוד בני' עובדי ה', וכך יכולים להתעלות בקדושה, כי האדם לבדו בלי כח החברים אינו יכול לקנות אור הקדושה, ואינו יכול להשיג שלימות הקדושה, ולכן ככל שישבים יחד בתורה ותפלה ומעשי' להתעלות בעבודת ה', כך מתקבים בקדושה.

בוזה פ"י, קדושים תהיו, פרשה זו בהקהל נאמרה, כי בודאי להתרחק מעבירות די בזה שבורח משאינו טוב, אבל להגיע לקדושה, לקיים קדושים תהיו, זה רק אם בהקהל נאמרה, רק עם מחזיקים יחד ומתחממים חברים יחד בעבודת ה', מתחזקים א' לשני, נותנים חיזוק זל"י, מביאים חיזוק בעוד בני' התורה ותפלה, ואז יכולים להגיע לקדושים. וזהו פ"י יכול כמוני ויקרא רבה כה, טו), כי רק כביכול השי"ת לבדו יכול להיות לבדו בלי שום אחד, משא"כ האדם אינו יכול להיות לבדו, כ"א עם עוד אנשים יחד, בבחן קדושה שנאחזים יחד, כי ע"י האחדות יחד נעשה מזה כח הקדושה גדול. דהנה האדם נמשלה לנר, כמשי"כ נר ה' בשמת אדם (משלי כ, כו), אבל הנר הקטן יכול להיכבות מרוח קטנה, שא"כ אבוקה, שהוא אש חזק יותר, ואינו נכבה אפילו מרוח חזק, כמו"כ כשבאחזים יחד באחדות נעשה מזה אש גדול בעבודת ה', כשמתחזקים יחד באש גדול של תורה ותפלה, אז נעשה מזה כח חזק שאינו יכול להיכבות מכל הרוחות, ובכח זה יכולים להתחזק מעמד הלאה.

הרי הימים הקדושים, כולם הם כחות להעלות את בני' לעבודת ה', כל שבת, וכל יום בעת תפלה, אבל בפרט בשבי"ק ויו"ט, ובפרט בשבת כזה שנתעורר בה האור של יוה"ק, זה צריך להישאר הלאה שנוכל להמשיך אור הקדושה, הרי יוה"ק הוא היום הקדוש ביותר, יום של מחילת עוונות, בו מתקדשים ומטהרים ויוצאים מכל הגשמיות. שהרי צריכים להתרחק מהם, החמשה עניינים הם מה שצריכים להתרחק מכל הדברים גשמיים, וזהו מה שמביא הקדושה באדם, אף שבדאי אין מקיימים אותם כ"א יום א' בשנה, אבל זה צריך להכניס בנו מוסר השכל, שהאדם הרוצה להתקדש, ורוצה לבוא לקדושת יוה"ק, קדושים תהיו שייך כל השנה, קדושים תהיו שייך כל דקה וכל רגע, בודאי החמשה עניינים אינם שייכים בפועל כ"א ביוה"ק אבל קדושים תהיו הולך יחד עם פרשת אחרי, כי אם רוצים להישאר עם יאחרי שמרמז על יוה"ק, ע"ז בא מיד אח"כ פרשת קדושים, עם א' רוצים להישאר עם הקדושים של יוה"ק צריכים לקיים קדושים תהיו, ואף שאנן אין מתנהגים כל השנה עם החמשה עניינים, אבל שיהיה עם בחי' קדש עצמך במותר לך, קדושים תהיו כי קדוש אני ה'.

וכשנזק עמנו קדושת הזמן, יוה"ק ושבי"ק, ונקיים קדושים תהיו, נוכל להתדבק בהשי"ת, ויוכל להיות בהקהל נאמרה, היינו אידען אינאנינעם המתחזקים יחד, כל אחד מהמעלה לעבודה מביא חיזוק בעוד אחד ג"כ, ולהיפך ח"ו כשהיודי נופל ויורד למטה, אז לא רק מזיק לעצמו, כ"א עשה עבירה אחת על קדושים תהיו כי קדוש אני ה'.

וכשנזק עמנו קדושת הזמן, יוה"ק ושבי"ק, ונקיים קדושים תהיו, נוכל להתדבק בהשי"ת, ויוכל להיות בהקהל נאמרה, היינו אידען אינאנינעם המתחזקים יחד, כל אחד מהמעלה לעבודה מביא חיזוק בעוד אחד ג"כ, ולהיפך ח"ו כשהיודי נופל ויורד למטה, אז לא רק מזיק לעצמו, כ"א עשה עבירה אחת על קדושים תהיו כי קדוש אני ה'.

אי"ע וכל העולם לכף זכות (קדושים מ), הקדוש ברוך הוא

גליון 462
שנה י' תשפ"א

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

מעשה במוכס אחד ישראל רשע שמת, ובו ביום מת אדם גדול בעיר, ובאו כל בני העיר ויתעסקו במיטתו, וקרובי אותו מוכס הוציאו גם את מיטת המוכס אחריו, קפצו עליהם אויבים והניחו המיטה וברחו, והיה שם תלמיד אחד שישב לו עם מיטת רבו. לאחר זמן חזרו גדולי העיר לקבור את החכם ונתחלפה להם מיטתו בשל מוכס, והיה התלמיד צועק ולא הואיל, וקרובי המוכס קברו את החכם, ונצטער בה אותו תלמיד מאד, מה חטא גרם שיקבר זה בביזיון כזה, ומה זכה אותו רשע להיקבר בכבוד גדול כזה, נראה לו רבו בחלום ואמר לו: אל תצטער בוא ואראך את כבודי הגדול בגן עדן, ובוא ואראך אותו האיש בגיהנום וציר של פתח גיהנום סובב באזניו. אני נענשתי כי פעם אחת שמעתי בגנות תלמידי חכמים ולא מחיתי, וזה המוכס, פעם אחת הכין סעודה לשר העיר ולא בא שר העיר, וחילק את הסעודה לעניים. וזה היה שכרו.

(סנהדרין מ"ד - ב' ברש"י)

פרשת השבוע

שהפרופסור לא עמד בדיבורו, והלך ולקח מנות דם מבנק הדם של בית החולים, והנה למרבה הפלא, גופו של הרב לא היה מסוגל לסבול זאת, ופלט את הדם שהוערה לו. משראה זאת הפרופסור, הלך והשיג מנות דם של יהודים, ובפעם הזאת הדם נקלט בגופו של ראש הישיבה, ולא נפלט יותר. את המעשה הזה סיפר הפרופסור בעצמו, אשר לא היה יכול לפרשו אחרת אלא כנס ומופת.

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם
(י"ח - ה)

מסופר על הרה"ק רבי משה מקוברין זיע"א, שנכנס פעם לבית המדרש, וראה שליח השלחן יושב ישיש רכון על ספרו ולמד, מפעם לפעם חטפה אותו תנומה, אך מיד כשנעצמו עיניו, היה ניתר ממקומו בבהלה וקורא לעצמו, מה יהיה אתך? הרי בסופו של דבר תמות ועליך עוד להספיק הרבה, והיה מתאושש וממשיך ללמוד, עד שנרדם שוב והקיץ בבהלה שנית וחזר חלילה. ניגש אליו הרבי, טפח על שכמו ואמר, לא כך ר' יהודי, מוטב שתאמר הרי צריך לחיות, וחיים כאלו אינם חיים.

ושילח ביד איש עתי (ט"ז - כ"א)
מסופר על הרה"ק רבי חיים מבריסק זיע"א, שנסע פעם ברכבת יחד עם עיתונאי רוסי שונא ישראל. הלה התיימר להיות ידען בעניני יהודים, והתחיל שופך אש וגפרית על היהודים, והראה על החסרונות שלהם. אמר לו רבי חיים, אם אתה ידען גדול כל כך, בודאי ידוע לך מה שנאמר בתורה שאת השעיר לעזאזל היו שולחים ביד איש עתי, מה הכוונה "איש עתי"? העיתונאי שתק ולא אמר דבר, כי לא ידע. אמר לו רבי חיים, אני אסביר לך, את השעיר מסרו ביד איש העוסק בעיתונות היודע כל עוונות הדור, אבל היו משגרים אותו יחד עם העוונות לעזאזל המדברה.

כי הדם הוא הנפש יכפר (י"ז - י"א)
מסופר על הרה"ק רבי יוסף שלמה כהנמן מפוניבז' זיע"א, שבהיותו באחד מביקוריו באמריקה, חלה ואושפז בבית חולים. במהלך הטיפול בו נצרך לעירוי דם, אבל הוא סירב לקבל את העירוי, באמרו שגופו לא סובל דם אחר, בודאי לא דם של גויים. הבטיח לו הפרופסור כי יערה לו דם של יהודים, ואז הסכים לפעולה. אלא

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:53 ת"א: 7:55 ר"ת: 8:29

זמני כניסת השבת

פרשת אחרי קדושים

ירושלים: 6:38 ת"א: 6:53

לו תלמידי חכמים שילמדוהו, אך מסתבר כי החתן אינו רוצה ללמוד, ואף יתכן שאינו מסוגל לכך כלל. מאז הננו שרויים בצער רב ואין אנו יודעים מה עלינו לעשות. נענה רבי יוסי ואמר אל האב: אם אתם יכולים לבקשו שיתן גט פטורין לאשתו, עשו זאת. ובאם לא יסכים, יתכן שיוליד בן שיהיה גדול בתורה.

עוד הם מדברים, והנה החתן הצעיר נכנס לחדר בדילוג ובקפיצה והתיישב ליד האורחים, רבי יוסי ורבי חייא. הביט בו רבי יוסי, וראה את פניו מעודנות ואור גדול זורח מהן. אמר רבי יוסי: רואה אני בצעיר זה, שאור התורה יקרין ממנו. איני יודע אם הוא עצמו יגדל בתורה או שמא יוליד בן שיאיר את העולם באור התורה. שמע הצעיר את דברי רבי יוסי וחייך. אמר להם: ברשותכם, אומר לפניכם דבר, פתח הנער ואמר: "צעיר אני לימים ואתם ישישים, על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם" (איוב לב). החל הנער לדרוש בכתוב זה, וגלה סודות נעלמים, רזין טמירין מגנוי חביון יוצר בראשית. רבי יוסי ורבי חייא ישבו נדהמים ומשתאים למראה עיניהם ולמשמע אוזניהם.

משסיים הצעיר לדרוש, אמר להם: היות והנני צעיר מאד, קבלתי על עצמי לשתוק ולא להראות חכמתי במשך תקופה מסוימת. אתמול נסתיימה תקופה זו, ותם המועד שקבלתי עלי. מן השמים כווננו את צעדיכם שתבואו לכאן לשמוע דברי תורת. ועתה שזכיתי לארח חכמים גדולים כמותכם, אומר לפניכם דבר נוסף. פתח ודרש בכתוב "כי נר מצוה ותורה אור", אותו הכתוב בו דרש רבי יוסי בתחילת הלילה. פי הנער שפע דברי תורה עמוקים בסתרי סתרים, רבי חייא ורבי יוסי היו מלאי התפעלות: מנין לנער צעיר ורך בשנים חכמה כה עמוקה, גדולה נפלאה? אמר להם הנער:

אני מבבל ובנו של רב ספרא הנני. לא זכיתי להכיר את אבי, כי התייתמתי ממנו בעודי תינוק בעריסתי. כאשר באתי לארץ ישראל וראיתי את החברים שהם אריות בתורה, קבלתי על עצמי להסתתר, שלא יכירו בי הבריות. אשרי חלקי שזכיתי לפגוש אתכם בביתי. עוד הצעיר מדבר, ורבי יוסי לא יכול להתאפק עוד – נשא קולו ובכה. קמו הכל ממקומותיהם ונשקו לנער הצעיר בראשו. גם חותנו, קם ונשק לו במצחו ובכה. נענה רבי יוסי ואמר: אשרי חלקי, שזכיתי לשמוע מפיך דברים נפלאים אלו שהיו סתומים ונעלמים, אשר לא זכיתי לשמוע כמותם מאיש עד היום, כאשר נתגלתה האמת, לא ידעו האשה ואביה את נפשם מרוב כבי ומרוב שמחה. גם רבי חייא ורבי יוסי שמחו בשמחתם מאד. ערכה הרעיה הצעירה את השולחן לסעודה.

ברכתו של רבי שמעון בר יוחאי

מעשה ברבי חייא ורבי יוסי שהיו מהלכים בדרך, לאסוף כספי צדקה עבור פדיון שבויים. מששקעה השמש והלילה פרש את כנפיו, נכנסו השניים למלון דרכים ללון שם. בחצות הלילה קמו כדרכם לעסוק בסתרי תורה. התעוררה בתו של בעל המלון, ובראותה את האורחים קמים ממיטתם, מהרה והדליקה לפניהם נר ועמדה בפתח החדר לשמוע את לימודם הקדוש, והרגישו בה החכמים. פתח רבי יוסי ואמר: "כי נר מצוה ותורה אור" (משלי ו), "נר מצוה" – רומז לאשה, שמצוותה הדלקת נרות שבת. "תורה אור" – רומז לבעל, שמצוותו לימוד התורה. ולכן אף שהאשה אינה לומדת תורה, תורתו של בעלה תאיר לה את נרה. רבי יוסי חפץ בזה לשבח ולעודד את האשה שטרחה למענם והדליקה את הנר, לפיכך אמר כי אף שהאשה עצמה אינה לומדת תורה, נוטלת היא שכר בלימוד התורה של בעלה.

והנה אך סיים רבי יוסי את דבריו, שמעו הוא ורבי חייא את קולה של האשה כשהיא מתמוגגת בבכי רב. בעל המלון, אבי האשה, התעורר לשמע בכייתה של בתו, קם ממטתו ושאל אותה לסיבת בכיה. ספרה לו הבת מה ששמעה עתה מפי החכמים. עמדו שניהם, האב ובתו, בפתח חדרם של החכמים ובכו. שאל אותם רבי יוסי לסיבת בכיים: שמא חתנך, בעל בתך, לא זכה לתורה, ובשל כך הנכם מצטערים? השיב האב: אמנם, כן הדבר, ובשל כך אני ובתי בוכים ומצטערים.

פתח האב וספר לרבי יוסי כיצד ארע הדבר, שנתן את בתו לאדם שאינו בן תורה. ומעשה שהיה כך היה: יום אחד עמד הקהל והתפלל בבית הכנסת, ואני בתוכו. פתאום ראו עיני בחור העומד על גג בית סמוך לבית הכנסת. כשהגיע הציבור לעניית 'קדיש', קפץ הבחור מן הגג בקפיצה אחת גדולה, כדי להגיע לבית הכנסת לעניית 'קדיש' שנאמר בציבור. מאד התפעלתי ממסירות נפשו לקיום המצוות, ואמרתי בלבי: בחור זה הנו ירא שמים בתכלית ובעל מדות – בודאי הוא גם בן תורה, ואם עדיין אינו גדול בתורה, ילמד ויגדל. בחור זה היה צעיר, ועד לאותו יום לא הכרתיו כלל, אך מעשהו עשה בלבי רושם רב, ובאותו יום הצעתי לו את בתי לאשה. רק לאחר הנישואין נתברר לי עד כמה טעיתי, שכן החתן נתגלה כבור ועם הארץ, ואפילו לקרוא קריאת שמע ולברך על המזון אינו יודע. ניסיתי ללמדו – המשיך האב לספר – ואף ניסיתי לשכור

משל ונמשל

התקרבות מיוחדת לה' בימי ספירת העומר

משל לסוחר יעיל שהיה ממחר לחשב וממחר לעשות. את סחורתו קנה ברחבי הערים והעיירות, כשהוא מפתח שיטה של רכישת סחורות זולות במקום אחד ומוכרם למקומות בהם הדרישה להם מאמירה את המחיר. כך קיבץ הסוחר את מעותיו ועלה בידו לפרנס את ביתו ואת ילדיו בהרחבה. יום אחד כשכיתת את רגליו בערים ועיירות פגש בו אחד החלמאים, והוא נדהם לראות עד כמה הוא מתאמץ. עקב אחר פעולותיו ולא יכול היה לכלוא את תדהמתו. "למה אתה כל כך מתייגע?" הסוחר אפילו לא הבין את קושייתו. "וכי איך אפשר אחרת?" התפלא. "ראה! קודם כל רוכש אתה סחורה, ומוציא ממונך עליה. ואחר כך עד שאתה מצליח להתפטר מן הסטוק – שוב צריך אתה לעמול רבות. מי יודע אם אינך מפסיד בכל המהלך הזה!!" קבע ברוב סמכותיות. הסוחר גיחך. הוא היה בטוח שהחלמאי חמד לו לצון. "הכל מחושבו!" ענה לו. הוא הוציא את פנקס החשבונות עב הכרס, והראה לחלמאי בנינוחות: "ראה, כאן רושם אני את כל סעיף הוצאותי. אשר כולל את כל החשבונות של מה שהזולתי מכספי. כולל הוצאות, נסיעות ואש"ל. וכאן, המשיך והחווה בידו על הטור הבא – רושם אני ומסכם את כל הרווחים המסתכמים ועולים מן המכירות. בשורה התחתונה הבהיר – אני מותח קו ומסכם את כל המספרים ומוודא שאכן יש לי רווח הגיוני. "השורה האחרונה היא הקובעת!" התפעל החלמאי מן התכחום. "אכן! השיבו הסוחר. כפי שעונים על דברים הברורים מאליהם. "אם כך עצה נפלאה בשבילך. וכידיד הקרוב אלי אתן לך אותה חינם: קח את המחברת וכתוב בה את השורה התחתונה. רשום שם רווחים כאוות נפשך וחסל סדר טלטולים ומאמצים ועבודה מיוזעת כדי להביא טרף לביתך.

על פי משל זה אפשר לבאר את ימי ספירת העומר, אם נבטל את כל היגיעות הנדרשות, ואת כל המאמצים אשר בונים את נפש היהודי ונסתפק רק באמירת ספירת העומר – נדמים הדברים כפי עצתו של החלמאי. לומר רק את השורה האחרונה – ובוה לדמיין כי הבאנו סחורה וסיפקנו אותה כדבעי ואפילו עשינו רווחים. בימים מיוחדים אלו עלינו להתעלות בעבודה. לנצל את היגיעה ואת הרווחים העולים ממנה כך שהם ירכיבו את הסיכום המופלא ואת השורה המיוחדת. וספרתם לכם – דהיינו שתפנימו את הספירה פנימה אצלכם עד כי נגיע למצב של "והקרבנתם מנחה חדשה לה'". המנחה צריכה להיות חדשה. לא באותה מדרגה שבה נתייצבנו קודם נעמוד בה עכשיו חלילה. אלא צריך להביא סחורה חדשה, עמל חדש, הישגים נוספים. התקרבות מיוחדת אשר זכינו לה ביגיעת הימים הללו.

(בשם כ"ק אדמו"ר מפינסק קרלין זיע"א)

בתוך הסעודה אמר הצעיר: ראיתי את צערם הגדול של חותני ורעיתי על שאיני יודע אפילו לברך ברכת המזון, ולגלות להם את טיבי האמיתי לא יכולתי, כי גזרתי על עצמי שתיקה. אמר רבי יוסי אל הצעיר: כיון שפתחת בדברי תורה, האר לפנינו את הלילה בגלוי סודות התורה הידועים לך, פתח הנער ודרש ארוכות בסודות ברכת המזון. כל הלילה ישבו החכמים עם הצעיר ועם אביה, והשתעשעו בדברי תורה. כשהאיר היום ברכו על המזון, ושוב חבקו ונשקו את החתן בחביבה מופלגת. אמר רבי יוסי: כיון שזכינו לכל זה, ודאי יום משתה הוא היום, ובכן, לא נצא מהבית עד שנעשה משתה גדול לכל אנשי העיר. משתה זה אינו משתה הוללות, אלא משתה שהקדוש ברוך הוא חפץ בו.

לאחר מכן פנו החכמים אל האשה וברכוה שתהיה שמחתה שמחה שלמה, ולאביה אמרו, שיכין סעודה גדולה לכל אנשי העיר. אנשי העיר באו לשמוח בשמחתה של המשפחה, שזכתה לחתן מפואר זה, שכן שמע המעשה שארע בלילה נתפשט מהרה בין כל אנשי העיר. במשתה פתח החתן ודרש בדברי תורה, והיו הכל שמחים ומתענגים על דבריו. כל היום ארך המשתה, ולעת ערב נמנו וגמרו אנשי המקום למנות את החכם הצעיר כראש ומנהיג הקהילה.

רבי יוסי ורבי חייא לנו במקום לילה נוסף, ולמחרת נפרדו מהחתן ומשפחתו בברכה ובהוקרה. בהגיעם אל רבי שמעון בר יוחאי, נשא רבי שמעון את עיניו ואמר להם: רואה אני בכם, שהייתם שני ימים ולילה אחד במשכנו של מלאך מטטרו"ן (מלאך זה הוא המלאך הגדול הממונה על עולם היצירה, ורבי שמעון הרגיש ברוח קדשו, כי בנער צעיר זה שורה רוחו של מלאך זה). נער זה – המשיך רבי שמעון – לימד אתכם גנוי נסתרות וגלה לכם סודות עליונים. אשרי חלקכם, בני. סיפרו לו רבי יוסי ורבי חייא את כל המעשה שהיה. נענה רבי שמעון ואמר: אשריכם, ואשרי חלקי, זוכר אני כי יום אחד הלך עמי רב ספרא, אבי הנער, בדרך. בעת שנפרדנו, ברכתיו כי יזכה לבן שיהיה ארי שבחבורה. מצטער אני עתה, שלא ברכתיו שיזכה גם הוא לראותו בגדולתו. ואמנם בנו גדל ונעשה ארי שבחבורה, אך אביו לא זכה לראותו. אשריכם, בני, שזכיתם אתם לראותו.

(מעובד עפ"י זהר ח"ב קס"ה)

צ'ין אדם לחברו

מגלגלין זכות ע"י זכאי

מסופר: אחד מנכדי הרה"ק בעל "הנודע ביהודה" זיע"א (יומא דהילולא י"ז אייר) היה נאמן ביתו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א, פעם הלך הרבי לטייל עמו ואמר לו: הלא אתה נכדו של הרב מפראג, אספר לך מה שסיפר לי הרה"ק מאפטא זיע"א, ששמע מפי הרה"ק רבי מיכל מולאטשוב זיע"א. בזמן ש"הנודע ביהודה" היצר לו, וכך אמר: איני נוטר לו שנאה, כי ה' ציוה לו שיחלוק על החסידים, שכן בשעה שהוסכם למעלה שנשמת הבעל שם טוב הקדוש זיע"א תרד לעולם הזה, היו הרבה מקטרגים לומר שע"י כך יתקרב זמן הגאולה, ובאו מליצי היושר והוחלט שנשמתו תרד, אלא שיחד עמה תרד עוד נשמה גבוהה וקדושה מאד, באדם שיהיה גם כן ראש הדור, והוא יהיה מתנגד לשיטת הבעש"ט ותלמידיו, והוא הגאון ר' יחזקאל מפראג. ובכן הוא הרב מפראג, היה הגורם שתרד נשמתו של הבעש"ט לעולם, כי בלעדיו אי אפשר היה שתרד, ועל זה נאמר "מגלגלין זכות ע"י זכאי".

קיום מצוות הכנסת אורחים בחכמה כאשר שהה הרה"ק בעל ה"אהבת ישראל" מויזניץ זיע"א במקום מרפא בקרלסברד, נכנס אליו בשבת בבוקר לפני התפילה אחד הרבנים ששהה שם, כשהוא חש שלא בטוב. הרבי הבחין שהלה טובל מחלושת לב, הומינו אליו לחדרו וציוה לאחד המשרתים להגיש שתי כוסות תה

ומיני מאפה. כאשר כיבד רבי ישראל את הרב לטעום, היסס הלה, אולם בראותו שגם הרבי אוכל, אכל גם הוא ואורו עיניו. לאחר שסיימו לאכול ולשתות, אמר ה"אהבת ישראל" לרב: אל יחשוב כבודו שאני רגיל לאכול קודם התפילה, עשיתי זאת רק בגלל שהבנתי, כי אם אני אגיד לו לאכול לפני התפילה כדי להשיב את נפשו, ימאן בכך, ברם הבנתי שאם אוכל יחד איתו או יסכים לאכול.

לחסיר מכושול מרשות הרבים
מסופר על רבה של עיה"ק ירושלים ת"ו הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א, כאשר היה הולך במבואות ירושלים, היה מזיו את האבנים הצידה, כדי שלא יתקלו בהם האנשים, והיה אומר על כך את הפסוק, "ואמר סולו סולו המסילה סקלו מאבן".

לנסוע 12 שעות כדי לעשות

טובה ליהודי

מספרים: פעם התאוננה אשה לפני הרה"ק רבי אליהו אליעזר דסלר זיע"א מנהלה הרוחני של ישיבת פוניבז, שהיא נותרה גלמודה לאחר שכל בני משפחתה נכחדו בשואה, בתוך דבריה היא אמרה שיתכן שיש לה קרוב רחוק בעיירה נידחת באנגליה. כשביקר אחר כך הרב דסלר באנגליה, הוא נסע מרחק של שתיים עשרה שעות כדי לחפש את הקרוב, ולקשור את הקשרים בינו לבית קרובתו הגלמודה בארץ ישראל.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ב אייר

הרה"ק רבי משה זרח איידליץ ב"ר מאיר

(אור לישרים - תקט"ו)

הרה"ק רבי ישעי' מיאנוב (תלמיד הבעש"ט - צוואת

הריב"ש - תקנ"ד)

יום שני י"ד אייר

הרה"ק רבי יהודה לייב מואלקילקוב ב"ר משה

(ליקוטי מהרי"ל - תקפ"ו)

יום שלישי ט"ז אייר

רבי מאיר ב"ר גדליה (מהר"ם לובלין - שע"ו)

הרה"ק רבי זכריה מענדל אב"ד בעלז ב"ר אריה לייב

(באר היטב - תל"א)

הרה"ק רבי נתנאל וייל ב"ר ידידיה טיאה (קרבן

נתנאל - תקכ"ט)

הרה"ק רבי שמואל מקארוב (תק"פ)

הרה"ק רבי חיים מאיר ממאגלניצא ב"ר אבי עזרא

זעליג (תר"ט)

יום חמישי י"ז אייר

הרה"ק רבי יחזקאל לאנדא ב"ר יהודה (נודע

ביהודה-תקנ"ג)

הרה"ק משה חיים מסדילקוב ב"ר יחיאל (דגל מחנה

אפרים - תקס"ט)

הרה"ק רבי איתמר ב"ר ישראל (משמרת איתמר-

תקצ"א)

יום שישי י"ח אייר

רבן שמעון בן יוחאי (ג"א - תתפ"א)

רבינו משה ב"ר ישראל (רמ"א - של"ב)

הרה"ק רבי שלמה מקשאנוב ב"ר משה (תקפ"ח)

הרה"ק רבי אורי מראהטין ב"ר יצחק (תרמ"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודי" יסודות יסודות התורה על המצוות.

ספרים שנפלו (א)

א) נפל ספר על הארץ, ימהר להגביהו. (בית לחם יהודה, יור"ד סימן רפ"ב)

ב) אפילו אם נמצא באמצע הלימוד חייב להגביהו הספר. (ערוך השלחן, יור"ד, סימן רפ"ב, סעיף י"א)

ג) אם נפלו כמה ספרים, ימהר להגביהו כולם, ואל ישהה בין ספר לספר, אפילו בכדי לנשקו, אלא קודם יגביהו כל הספרים, ואחר כך ינשקם. (ספר חסידים, סימן תתקכ"ג, שיו"ר כנה"ג על הטור יור"ד, סימן רפ"ב, אות י"ט, בשם מהרי"ל, בית לחם יהודה, יור"ד סימן רפ"ב, יוסף אומץ, דף 277).

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

נדבת הר"ר יצחק הרטמן הי"ו
לע"נ התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

נדבת הר"ר מאיר צבי טייטלבוים הי"ו
לע"נ התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לכוונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת אחרי-קדושים - מעלת ארץ ישראל

"ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם" (ויקרא יח, כח)

על הפסוק: "ונתתי את עריכם חרבה, והשמותי את מקדשיכם" (ויקרא כו, לא) הרמב"ן כותב: "ומה שאמר ושממו עליה אויביכם היא בשורה טובה מבשרת בכל הגלויות שאין ארצנו מקבלת את אויבנו. וגם זו ראייה גדולה והבטחה לנו, כי לא תמצא בכל הישוב ארץ אשר היא טובה ורחבה, ואשר היתה נושבת מעולם והיא חרבה כמוה. כי מאז יצאנו ממנה לא קיבלה אומה ולשון, וכולם משתדלים להושיבה ואין לאל ידם".

אנחנו למדים מדברי הרמב"ן שגם בשעות הקשות כאשר עם ישראל גלה והארץ היתה שוממה מבלי יושב, היא לא קיבלה שום אומה ולשון. הארץ תמיד שמרה אמונים לעם היהודי. כך הרמב"ן כותב באיגרת (ש"ח): "ומה אגיד לכם על ענין הארץ, כי רבה העזובה, וגדול השממון, כללו של דבר כל המקודש מחבירו חרב יותר מחבירו וירושלים יותר חרבה מן הכל".

ירושלים היא הלב של ארץ ישראל, סמל של כח ועצמה. כדברי הנביא: "לא האמינו מלכי ארץ... כי יבא צר ואויב בשערי ירושלים" (איכה ד, יב). מעולם לא האמינו יושבי הארץ שהם יתנתקו מהארץ ויגלו ממנה. גם לאחר שהם גלו, לא הצליחו הגויים להתיישב בה. ארץ ישראל תמיד נקראה בפי הגויים - **ארץ אוכלת יושביה**. ארץ ישראל תמיד שמרה אמונים לעם ישראל. כפי רצונו ה' שהנחילה לנו.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

התורה הקדושה אומרת: "אל תטמאו בכל אלה... נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניכם, ותטמא הארץ ואפקד עונה... ותקיא הארץ את יושביה" (ויקרא יח, כד-כה). "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם" (ויקרא יח, כח).

צריך להבין: מדוע התורה חוזרת ומצווה לא לעשות כמו שעשו הגויים, די היה לצוות פעם אחת?

הרמב"ן כותב: "כי ה' הנכבד הוא אלוקי האלוקים ואדוני האדונים לכל העולם, אבל ארץ ישראל אמצעות הישוב, היא נחלת ה' מיוחדת לשמו, לא נתן עליה מן המלאכים קצין שוטר ומושל בהנחילו אותה לעמו המיוחד שמו זרע אוהביו".

הרמב"ן מבאר שהנהגה בארץ ישראל אינה אותה הנהגה כמו בחוץ לארץ. יש הבדל גדול ביניהם: ההנהגה בארץ ישראל נעשית על ידי השגחה פרטית של הבורא יתברך. אולם בחוץ לארץ היא נעשית על ידי אמצעי שהוא מלאך.

מכיוון שארץ ישראל היא "ארץ אשר ה' אלקיך דרש אתה תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה" (דברים יא, יב). הרגישות שלה שונה לחלוטין מכל שאר הארצות. לכן התורה חוזרת ומזהירה שכאשר תבוא טומאה אל קרבה, היא תקיא את יושביה, כי היא בת מלך.

נמצאנו למדים מדבריו של הרמב"ן שארץ ישראל היא נחלת ה' לבדה. הוא הנחילה אך ורק לעם ישראל. שום אומה ולשון לא יכולים לקחת אותה ולישבה. אין שום מקום בעולם שיכול לקחת ולישב את עם ישראל בתוכו זולת ארץ ישראל.

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סוין רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר דרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחמיה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

צאת לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	בינוי תם
י"ג	18: 39	19: 51	20: 41
ט"ד	18: 56	19: 49	20: 38
ט"ה	18: 58	19: 51	20: 40
ט"ו	18: 57	19: 50	20: 38

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים - חלק י"ט

האם בפלאפל יש איסור בישולי גוים וכן מה דין בצק בשר/פוקצ'ה שגוי מבשל?

שאלה ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה !

מאכל מטוגן הנקרא 'פלאפל' - אין בו משום בישולי גוים, היות ואינו עולה על שולחן מלכים. לכן, מותר אף לדעת בני ספרד לאכול פלאפל גם כאשר הגוי הוריד את המטגנת לתוך השמן. **הערה:** אופן הכנת פלאפל הוא על ידי יציקת גרגירי החומוס בתוך גיגית מים, כשהם לא מבושלים. לאחר מכן טוחנים אותם ועושים מהם עיסה. לאחר מכן את העיסה מכניסים בתוך מחבת בשמן עמוק. דעת הראש"ל הגר"ע יוסף הובא בשו"ת 'מעין אומר' ח"ה (עמוד קצט), שיש להחמיר בזה משום בישולי גוים. ובספר 'הכשרות' לרב פוקס (עמ' תמט בהערה עח) הביא שאין פלאפל בכלל בישולי גוים, כיוון שאינו עולה על שולחן מלכים. לכאורה לענ"ד הדין כן, היות ואינו עולה על שולחן מלכים כמנה עיקרית, ונהוג בימינו לאוכלו על ידי עוברי דרכים, ולא ראינו אדם מכובד, שמוזמן למנה פלאפל. ואף מה שמצוי בחתונות מחוץ לאולם, שמגישים פלאפל, אינו אלא לטעימה. ושוב ראיתי, שכן העלה ידידי בספר 'אוהל יעקב- סקוצ'ילס' (עמ' תרכה) בשם הגר"א נבנצל שליט"א. מעיקר הדין כאשר אין בזה משום בישולי גוים, גם הדלקת המטגנת יכולה להיות ע"י גוי. אולם, לכתחילה יש להחמיר, שהדלקתו תבוצע ע"י יהודי. והמחמיר תבוא עליו ברכה.

בצק, שיש בו מילוי בשר או תפוחי אדמה וכדומה, והחתיכות ניכרות בפני עצמן. אם המילוי, שבבצק לא מבושל, יש למאפה זה דין תבשיל ולא די בהדלקת התנור כדין פת. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיב ס"ו, קי"ג ס"ג). ולא אמרין, שהבצק עיקר, דכיון, שניכר המילוי לא מיקרי תערובת. וכן העלה בשו"ת דברי דוד (שם).

וכן הדין לעניין בצק ועליו ירקות, שאינם נאכלים חי כגון: חציל, שדינו כתבשיל. אולם לדעת בני אשכנז יש להתיר בהדלקה בלבד.

מטגנות חדישות, שמניחים את עיסת הפלאפל תוך מכונה חשמלית, והיא מעצמה נותנת את הכדורים לתוך השמן, נראה שלדעת בני ספרד [אותם המחמירים שיש בישולי גוים בפלאפל] לא די שהיהודי ידליק את המכונה, אלא צריך שיתן גם את העיסה לתוכה. **מקורות:** בשו"ת 'דברי דוד' ח"ג (יו"ד סימן יז אות ח) העלה להחמיר בזה. שכן דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל כפי שהובא בספר 'שבות יצחק' ח"ו (עמוד קלח). ושוב ראיתי שכן העלה בספר 'חוט שני' להגר"נ קרליץ (עניניו יו"ד עמוד תו), שמי שעושה את הפעולה האחרונה, שלפני הבישול, הוא נחשב המבשל. כגון: אם היהודי מדליק את התנור ואת הסרט נע, ועדיין התבשילים אינם על המכונה, אזי מי שמניח אח"כ את התבשילים עליו - הוא נחשב המבשל. והוא הדין להיפך, אם הסרט הנע לא פעל, והיהודי הניח את התבשיל עליו, ואח"כ בא הגוי והפעיל את החשמל, כך שעשה את הפעולה, והמעשה שהתבשיל ייכנס לתוך התנור, הרי הוא נחשב, כמי שעושה את מעשה הבישול.

באופן שהגוי מדליק את המכונה והיהודי נותן את העיסה, מותר.

מעשה ושכרו

סיפר אדם המתנדב בארגון 'חברים' בעיר לייקווד (הארגון נועד לעזור למי שנתקע בדרך או בבית וכו' וצריך עזרה) שבמדינת ניו-ג'רזי שבארה"ב (מעל ל-50% מהאוכלוסייה הם חרדים): בערב שבת אחת התקבלה קריאה לעזרה עבור אדם שאירע לו תקר בגלגל. הקריאה התקבלה כשעה אחת בלבד קודם זמן הדלקת נרות.

המתנדב שאל את בעל הרכב: "היכן אתה תקוע?", והלה השיב: "הרכב כרגע חונה מתחת ביתי". התפלא המתנדב ושאל: "אם כן, מדוע אתה כל כך בהול להחליף גלגל, כשאנו נמצאים בפתחה של השבת, ובמיוחד שבמוצאי שבת חל חג השבועות ואינך יכול להשתמש ברכב שלושה ימים? תתקשר אלי, בבקשה, ביום שלישי ואעזור לך ברצון להחליף את הגלגל".

השיב בעל הרכב: "אני מתנדב בארגון 'הצלה' (מדובר במתנדבים המגיעים למקרה חירום ומטרתו מתן מענה רפואי ראשוני ומקצועי על מנת להציל חיים). אם חלילה תתקבל קריאה, מה אעשה? הרי מדובר בפיקוח נפש!". שמע המתנדב מארגון 'חברים' ומיד הגיע לכתובת בה נמצא הרכב עם התקר, ולאחר מספר דקות החליף את הגלגל.

במוצאי שבת (ליל א' של חג השבועות). ישב המתנדב בארגון 'חברים' בביתו. באותו חג אירח גם את חמיו וחמותו. באמצע הסעודה הבחין, שיש כי פני חמותו מעוות ודיבורה אינו ברור לחלוטין. הבין המתנדב, כי כנראה חמותו לקתה ב'אירוע מוחי' - והוא התקשר מיד לארגון ההצלה.

כעבור מספר דקות הגיע 'איש ההצלה'. למרבה הפלא, היה זה אותו אדם, שביום שישי תיקן את התקר ברכבו. אותו מתנדב בארגון 'הצלה' ראה, מה קרה, ונתן מענה רפואי ראשוני עד להגעת האמבולנס. בזכות אותו מענה, למעשה ניצלו חייה של חמותו.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PNineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

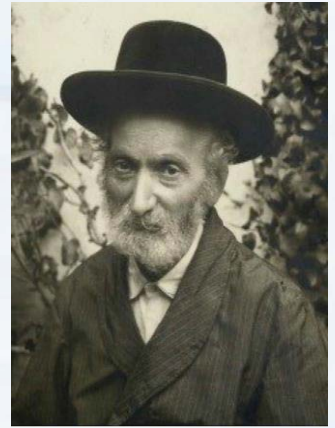
בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים – הגאון הרב אליהו קלצקין זצ"ל

הגאון הרב אליהו קלצקין זצ"ל - נולד ב-כ"ב אב ה'תרי"ב (1852) באושפול שפלך קובנה של רוסיה (ליטא). מצד אביו ממשפחת רבנים מיוחסת. מסופר שאמו, שהייתה אף היא ממשפחה מיוחסת, שרפה את מגילת היוחסין שלה, כדי שבניה לא ייסמכו על יחוסם אלא יקפידו להקדיש את כל זמנם ללימוד תורה. **בהיותו בן ארבע-עשרה שנים בלבד כבר התפרסם כעילוי וכבקי בכל הש"ס.**

בשנת ה'תרל"ה (1875), כשהיה בן 23, עבר בעקבות חמיו לפטרבורג. שם התגרש רבינו ועזב את פטרבורג, כשהוא מותיר בידי אשתו את בנו ושתי בנותיו. בשנים ה'תרל"ה-ה'תרל"ו (1875-1876) למד ב'קבוץ הפרושים' באיישישוק (שם למדו אותם אנשים שיכלו ללמוד באופן רצוף במשך תקופה ארוכה ללא הצורך לחזור לביתם). בשנת ה'תרמ"א (1881) התמנה למשרה רבנית ראשונה, בעיירה ברז'י (קרטוז-ברזה) שבגרודנה.

בשנת ה'תר"נ (1890) בחרה בו קהילת טיקטין לרב, אך הוא סירב לכתב הרבנות, שנשלח אליו. בשנת ה'תרנ"ב (1892) נבחר כרבה של לובלין, אך מסיבה מסוימת לא התמנה. משנת ה'תרנ"ד-ה'תע"ר (1894-1910) שימש כרבה של מריאמפול. בשנת ה'תע"ר (1910) התמנה כרבה של לובלין.

בתקופת מלחמת העולם הראשונה היה פעיל מאוד במתן היתרי עגונות, לאלמנות המלחמה הרבות. בשנת ה'תרפ"ה (1925) לאחר פטירת אשתו השניה, עזב בחשאי את לובלין מחשש שלא יאפשרו לו לעזוב, וכך עלה לארץ דרך וינה והגיע לירושלים. הגאון הרב יוסף חיים זוננפלד מינה אותו לעמוד בראש ישיבת 'אוהל משה' וכחבר בית-הדין הגדול.

גאון בבבלי ובירושלמי ונושאי כליהם בכל חדרי התורה. שקידתו העצומה הייתה מופלאה. למד ימים וילות. ענוותן ושפל ברוך. מזקני יחידי גאוני הדור. נפטר ב-י"ז אייר ה'תרצ"ב (1932). ציונו בהר הזיתים בירושלים בסמוך לציונו של המהר"ל דיסקין. חי כ-80 שנים. רבני ירושלים הכריזו על ביטול מלאכה וקהל גדול ליווה אותו בדרכו האחרונה.

אביו: ר' נפתלי הירץ. **אימו:** מרת חיה שרה (בת ר' זאב וולף מאושפול). **נשותיו:** בתו של ר' נחמן יעקבסון משקלוב (זיווג ראשון), מרת ליבָה ינטה (זיווג שני- בת ר' ברוך מרדכי ליבשיץ, מח"ס 'ברית יעקב' ורבן של סמיאטיץ, וולקוביסק, ונבהרודוק ושדליץ. נישא בר"ח אלול ה'תרל"ו), האלמנה מרת מושא חן (זיווג שלישי- בת ר' חיים יוסף). **ילדיו:** מזיווג ראשון- בן ושתי בנות. מזיווג שני- הרב ד"ר יעקב. **מספריו:** **יאבן הראשה יאבן פנה ידבר הלכה ימילואים לדבר הלכה יחיבת הקדש ידברים אחדים ימילואי אבן ימילואת אבן יאמרי שפר ידבר אליהו.**

רבינו שמר כעל בבת עינו על כל החידושים שכתב. פעם אחת נאלץ לנסוע לוורשה ולקח עימו תיבת בדיל מלאה בכתב ידו, המכילה כאלפיים דפים מלאים בחידושויו. רבינו שמר עליהם בשבע עיניים כשהוא מניח את התיבה בסמוך אליו כשמבטו כל הזמן לעבר התיבה ואינו משאיר אותה לרגע אחד ללא השגחה.

בהיותו בדרך ברכבת עוררה התנהגותו חשד כי בתיבה טמון ממון רב. גנבים ברכבת הצליחו להסיח את דעתו וגנבו את התיבה וברחו משם. כשהשיג בדבר, הצטער על כך מאוד על אובדן החידושים. בצר לו פרסם מודעות בעיתונים השונים והציע פרס גדול למוצא. **בפועל הצליח למצוא רק מספר מועט של קטעים מכתב היד בחנויות של מוכרי סדקיות, שקנו את פיסות הנייר לשימוש בכרית ספרים.**

שקדנותו של רבינו הייתה מופלאה ביותר. בבחירתו שקד על התורה כשמונה עשרה שעות ביממה ובזקנותו כחמש עשרה שעות ביממה. ביטול זמן היה כעוון פלילי בעיניו, וכל מטרת הלימוד הייתה חתימה להגיע לאמת.

לטובת הציבור מצא רבינו לנכון לקנות בקיאות מופלאה מקיפה ברפואה (ומי יעמוד בסוד קדושים). והרופאים המומחים בעיר היו מבקשים לא אחת להתייעץ עימו ושואלים לחוות דעתו במקרים קשים, בהם התקשו להחליט, מהו הטיפול המתאים ביותר לחולה. לשם כך הוא השיג ספרי רפואה שונים בשפות שונות כדי להתעדכן ברפואה.

הוא למד שבע לשונות זרות: יוונית, רומית, גרמנית, צרפתית, אנגלית, רוסית ופולנית. מאחר שלא רצה שלימוד השפה יהיה על חשבון לימוד תורה, לפיכך רק לאחר שהשלים את חוק לימודיו, יותר מחמש עשרה שעות ביממה, לפני השינה, במשך זמן קצר פתח מילון ושינן אותו דף אחרי דף. היות והתברך בזיכרון מופלא, עד מהרה למד את השפה וכך יכל לעזור לחולים.

למרות ידיעותיו המקיפות וגאוניותו הרבה ברח מן הכבוד כמי שבורח מפני האש. **היה כועס, על מי שחשב שהוא צדיק ותפילותיו פועלות ישועות.** שקל כל מילה, לפני שדיבר. עקב שקידתו בתורה, התנה טרם הסכים לשמש כרבה של לובלין, שיפנו אליו אך רק בשאלות החמורות, כדי שלא להפריע לו מלימודו מעבר מכך.

○ יפר הגאון רבי שמואל הלוי שולזינגר זצ"ל: רבינו היה מפורסם כבעל זיכרון מופלג מאוד. סיפרו תלמידי חכמים, כי פעם אחת בהליכתו בסמטאות העיר העתיקה שמע שני ערבים מדברים ביניהם שיחה סוערת אודות היהודים. רבינו לא הבין את השפה הערבית, אבל בכוח זיכרונו המופלא יכול היה לצטט את המילים, שנאמרו במבטא שלהם גם ללא הבנת השפה.

רבינו חזר על דבריהם באוזני אחד מיהודי ירושלים, שהכיר את השפה. הלה הזדעזע לשמוע, כי הערבים מתכננים לבצע פוגרום ביהודי העיר מיד הובא העניין בפני מושל העיר והחלו בהצלה ובקידום פני הרעה, והיהודים ניצלו בסייעתא דשמיא (מוסף שב"ק יתרו ע"א)

קְדוּשָׁה וְהַצְלָה

מהבהב ושולח אלומות אור מתחלפות. על המדרכה נראים חובשים באפודות כתומות. אנשים עמדו שם מבוהלים.

חלק מהאנשים ישבו על המדרכה. נראה, שמהו עבר עליהם. הם לא נראים טוב. הבחנתי, כי לאחד מהם יורד דם מהמצח, ואילו לשני ירד דם מהיד.

הבגדים שלהם היו מוכתמים בדם. האוטובוס עצמו היה נראה כמו אחרי פיגוע. ריק לגמרי. כל החלונות בצד הימני שבורים. הדלתות מנופצות לרסיסים.

בדיוק במקום בו עמדתי רק לפני זמן קצר, ליד הדלת האחורית, השטח זרוע זכוכיות חדות ומשוונות. זהו המקום שספג את הפגיעה באופן החמור ביותר.

שאלתי את אחד הנוסעים: "מה קרה?". התברר לי, שכאשר רצה הנהג להיכנס לתחנה, כבר עמד שם אוטובוס. הנהג החליט לעקוף אותו ולהתמקם לפניו.

כאשר האוטובוס הראשון סיים להעלות ולהוריד נוסעים, היה עליו לעקוף את האוטובוס השני. אבל הוא שגה בהערכת המרחק בינו לבין האוטובוס. הוא התחיל לנסוע ונכנס ל"ע בעוצמה באוטובוס של קו 55.

שמעתי את הנהג שואל את החובשים: "האם צריך לפנות נפגעים לבית הרפואה?". אחד החובשים הסביר, שכולם נפגעו קלות. חלק מהם סובלים מחתכים כואבים ולא נעימים כלל, אך לא מסוכנים.

רק נוסעת אחת, שהשעינה את ראשה על הדלת נפגעה באופן שנדרש לפנותה לבית הרפואה. ואילו אני שעמדתי ליד הדלת, יצאתי ללא פגע. הן ירדתי לפני התאונה...

עשיתי אז, מה שהיה צריך לעשות באותו הרגע. בלי לקחת בחשבון את העובדה שבדרך הטבע, ככל שהשעה מתאחרת האוטובוסים התדירות של האוטובוסים יורדת משמעותית.

לא עשיתי שום חשבונות, והקב"ה הציל אותי, ועשה איתי מופתים ונסים. הרי אנחנו מאמינים בהשגחה פרטית, יודעים, שבורא עולם מכוון את צעדינו תמיד, והוא נותן לנו רשות ללמוד מהנהגתו אותנו.

איני יכול שלא לחשוב באשר לעניין של שמירת גבולות הקדושה. כמה זה חשוב בשמיים, וכמה עלינו להיזהר בכך. על קו 55 הבא לא עליתי.

עם ה'חופשי-יומי' נסעתי ישירות לכותל המערבי, כדי להודות לבורא עולם על ההצלה המופלאה בזמן שאני חושב מה היה חלילה עלול לקרוא לי לו הייתי נשאר באותו מקום בו ספג את הפגיעה באופן החמור ביותר.

להלן סיפור, המעובד מתוך 'השגחה פרטית' ויש בו כדי ללמוד, כי כאשר האדם שומר על קדושה, הרי שהוא ניצל מכל מיני מרעין בישין. ולהלן הסיפור מפי בעל המעשה:

שמי יעקב מינצברג. אני גר בבית שמש, ומתרגש מאוד, ממה שקרה לי. אפשר ללמוד מהסיפור שלי הרבה מוסר השכל, מכמה וכמה כיוונים. אבל את העבודה הזאת שאשיר לכם. אני רק אניח בפניכם דברים כהווייתם.

בליל ראש חודש אדר ב' ה'תשע"ט, קיימו קרובי היקרים את מאמר חז"ל "משנכנס אדר מרבין בשמחה" והזמינו אותי להשתתף בחתונה, שהתקיימה בארמונות וולף.

באותו לילה התקיימה גם שמחת אירוסין של קרוב נוסף באולם פארהאנד בבית ישראל. אני עשיתי את דרכי בששון ובשמחה לעבר האולמות. לקרב את קרובי ולשמח בשמחתם.

קניתי ברב-קו תוכנית של 'חופשי יומי' כדי שאוכל להתנייד בחופשיות בין האוטובוסים מבית שמש לארמונות וולף, מארמונות וולף לפארהאנד, ומפארהאנד לבית שמש. באופן זה השתתפתי בחתונה, ושימחתי את החתן.

בשעה עשר וחצי בלילה עליתי על קו 55 לכיוון בית ישראל. בשעה זו התדירות של האוטובוסים, כמובן, אינה גדולה. נכנסתי לתוך האוטובוס וחיפשתי מקום לשבת.

פעולה כל כך פשוטה. אך באותו הזמן גיליתי די מהר, שהעניין לא כל כך פשוט. בסך הכול חיפשתי מקום לשבת. בספסלים הקדמיים ישבו נשים.

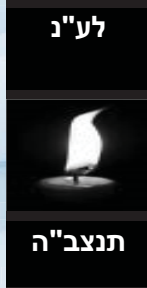
לכן עברתי לעמוד ליד הדלת האחורית. ברוך השם, מקום טוב מצאתי לי. אני עומד שם, והנה, בתחנה עולה אישה. היא מחליטה לעמוד לידי כשהיא מדברת בפלאפון.

סביר להניח, שמפני שהייתה עסוקה בשיחה, היא לא הבחינה, היכן היא נעמדה. לי בכל אופן זה הפריע מאוד. הן נעמדתי ליד הדלת האחורית, כדי שלא לשבת ליד נשים. וזו, באה ומשוחחת בקול וצוחקת. למרות השעה המאוחרת בתחנה הבאה ירדתי.

התקשרתי לקל-קו כדי לברר, מתי יגיע קו 55 הבא. שמעתי, שהוא יגיע רק בעוד כעשרים דקות. כיוון שכך, עליתי על קו 52 כדי להתקדם עוד קצת, וירדתי בתחנה שברחוב המ"ג. המשכתי את הדרך ברגל. כשהייתי ליד המגדל, מול 'טרם', ראיתי את קו 55 בתחנה.

"איזה יופי!", חשבתי לעצמי, "זהו בוודאי האוטובוס הבא. נראה שקצת הקדים". מיהרתי לכיוונו, ושם גיליתי, כי אין זה 55 הבא, אלא אותו אוטובוס, שעליו עליתי בתחילה. ראיתי, שמהומה של ממש מתחוללת בתחנה. רכב של הצלה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא טאון זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקו דב ז"ל
אביבה בת איירון ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן דבורה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה
סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	מרים בת שרה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	אביבה לוי ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	כל נשמות עם ישראל

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
שמואל בן רבקה ז"ל	דורו יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה
אביחי בן אסתר ז"ל	נעימה בת גורג'ה ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
נעימה בת גורג'ה ע"ה	חי זיזי בן קלרה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	ר' יצחק בן גנאי ע"ה	יעקב בן נעמה ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	דוד יצחק בן פרחת ז"ל	
גורג'ה בת נעימה ע"ה		

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יב אייר תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 6:38 תל-אביב: 6:53 חיפה 6:46 מוצאי שבת: ירושלים: 7:53 תל-אביב: 7:55 חיפה: 7:56 ר"ת: 8:30

פרשת אחרי-קדושים

פיוס ובקשת מחילה

בקשת מחילה על שום מה?

לאחר הסתלקותו של הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל, מצאו בני משפחתו מחברת - אחת מיני רבות - עמוסה בחידושי תורה. בכריכה הפנימית מצאו את כתב ידו של רבי אברהם המציין לעצמו: "יצחק יאזעף, רחוב נחמיה, נתן לי מקום באוטובוס. ה' אדר תשע"ב, ואני צריך לבקש ממנו מחילה בלי נדר".

אחד המקורבים החל לתור אחר "יצחק יאזעף" מרחוב נחמיה ופגש בחור צעיר שבשנת תשע"ב היה ילד בן אחת עשרה. הנער זכר היטב את אותה נסיעה באוטובוס. מקומות הישיבה היו תפוסים והוא שהבחין בגאון הצדיק שעלה לאוטובוס, מיהר לקום ממקומו ולבקש מרבי אברהם שיאות להתיישב על מקומו.

ואולם רבי אברהם לא הסכים. הנער התעקש שוב ושוב עד שניאות רבי אברהם לשבת על מקומו, לא לפני שהוא מודה לו מקרב לב. באותה הזדמנות מיהר רבי אברהם לרשום לעצמו לבקש מחילה מהילד כאשר יגיע לגיל עול תורה ומצוות. מחילה על כך שנתן לו את מקומו בעקשנות.

הלמות עמלים - ח"ב

"כדאי לי למחול מיד..."

לכ"ק האדמו"ר מאמשינוב - רבי יעקב דוד זצ"ל היה פעם סיבה להקפיד מאוד על אדם אחד, שעשה לו עוול, ועם זאת הבלוי, ולא זו בלבד שלא כעס עליו אלא מחל לו מיד בלב שלם. הוא נימק זאת בסברא הבאה:

"תארו לכם שהייתי מקפיד וכועס על אדם זה ואף משיב לו כמדתו, שמא מאוחר יותר היו מתעוררים בי רגשי חרטה. מדוע עשיתי כך לאיש זה, אולי באמת הצדק עמו ולא עמי. ואז אצטרך לחפשו ולבקש ממנו מחילה. ופעמים לא אוכל למוצאו כי יסע הלא למרחקים, וכיצד אשיגו לבקש שימחול לי".

ואולם אם אמחול לו מיד, אף שיתכן כי על פי דין איני מחוייב למחול לו, ואף אם אחטא בזה, הרי חטאתי להשי"ת בלבד. והשי"ת מלא כל הארץ כבודו וכבודו מלא עולם, ואם כן אוכל לבקש ממנו מחילה בכל מקום ובכל זמן על מה שחטאתי כנגדו בזה שמחלתי לאיש שלא הייתי צריך למחול לו..."

עפ"י "שיח שרפי קודש"

החוטא לחברו עריך לפייסו ולבקש מחילתו!

נלמד מהפסוק: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם" (פרק יד-ב) ובמשנה (יומא פה): דרש רבי אלעזר בן עזריה מפסוק זה: עבירות שבין אדם למקום, יום הכיפורים מכפר, עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו. ופסק הרמב"ם (פ"ב מהלכות תשובה ה"ט): אף על פי שהחזיר לו ממון שהוא חייב לו צריך לרצותו ולשאל ממנו שימחל לו. אפילו לא הקניט את חברו אלא בדברים צריך לפייסו עד שימחל לו.

חידוש גדול, לכאורה, כתב הפלא יועץ: "אם ציער חברו וחטא כנגדו בין בגופו בין בממונו בין בכבודו, אינו נמחל לו עד שירצהו. ואף אם הנחבל ימחול מעצמו ויעביר על מדותיו, וכמנהג העולם שאומרים בכל לילה "הריני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס והקניט אותי" לא סגי בזה, דנהי שזה מועיל הרבה, אבל עכ"פ חיובא רמיא עליה דאיניש לעשות את מה שמוטל עליו ולרצות את חברו". עכ"ל.

ולכאורה דבריו תמוהים: הרי כל מה שמוטל על האדם לפייס ולרצות את חברו הוא כדי להסיר את הצער או התרעומת מחברו על מה שפגע בו, אבל אם חברו במציאות לא נפגע כלל או שהעביר על מדותיו וכעת לא מרגיש כל צער ותרעומת, על מה ולמה צריך לרצותו ואיזו תועלת יש בזה, הרי חברו כבר מחל לו באמת ובלב שלם!?

אכן, לפי היסוד המחודש שכתבנו זה מכבר, שהריצוי והפיוס לחברו מצד אחד, ומחילתו של חברו מאידך, הם שני ענינים נפרדים לחלוטין שאינם תלויים כלל זה בזה. מובנים היטב דבריו של הפלא יועץ. שכן כל מטרת הריצוי והפיוס של הפוגע כלפי הנפגע, הוא קודם כל לצורך דרך התשובה של הפוגע כלפי שמיא כדי לתקן ולכפר על חטאו. על שחיתות מדותיו ומעשהו הרע כלפי חברו שנבע מתוך גאוותו והתנשאותו על חברו.

ולכן עתה, שמשפיל ומכניע עצמו כלפי חברו בדברי ריצוי ופיוס, בכך שובר ומתקן את מדתו הרעה וגבהות לבו שגרמו לו לפגוע בחברו, ובכך יכוּפּר לו כלפי שמיא. ושיעור תיקון ההכנעה הזו, קבעו חז"ל שהוא בבקשת מחילה ופיוס עד ג' פעמים, אף שהנפגע מצידו צועק שאינו מוחל.

ניתן ללמוד יסוד זה מהנהגתם של אחי יוסף. שהרי לדעת רבי יהודה החסיד (בספ"ח-יא) הרי יוסף העביר על מדותיו ומחל להם במחילה גמורה כמבואר בפסוקים שאמר להם "אל תעצבו... כי למחיה שלחני... לא אתם שלחתם אותי הנה..." וא"כ. מדוע הוזקקו אחרי מות אביהם לבקש שוב מיוסף מחילה ג' פעמים!! אלא ללמדנו שהריצוי ובקשת המחילה מהנפגע היא מטרה בפני עצמה כלפי שמיא, גם כשכבר הייתה מחילה מצד הנפגע כמשנ"ת.

עלון פרשת אחרי - קדושים הוקדש לעילוי נשמת

האי גברא רבה מגדולי מזכני הרבים בדורינו, באומר ובמעש, הוצק חן בשפתותיו ורבים השיב מעוזו הגה"צ רבי ירחמיאל קראם בן ר' יעקב זצ"ל, ידיד ותיק ונאמן למערכת "איש לרעהו" נלב"ע י"ב ניסן תשפ"א, ת.נ.צ.ב.ה.

נצטוונו שלא לכבוש ממון חברו ולא לגזול ממון או שוה ממון!

נלמד מהפסוק: "לא תעשוק את רעך ולא תגזול" (פרק יט-ג)

וכתב החינוך (מצוה רכה) "ואף על פי שהעושק והגזילה והגניבה ענין אחד הוא, כוונת שלושתן שלא יקח האדם ממון מזולתו משום צד. פרטן הכתוב כולן והזהיר בכל אחד בפני עצמו. וכעין מה שאמרו בב"מ (דף קיא) רבא אמר זהו עושק זהו גזל, ולמה חילקו הכתוב כדי לעבור עליו בשני לאוין.

ידועה אמרת חז"ל: "צדיקים חביב עליהם ממוןם יותר מגופם וכל כך למה? לפי שאין פושטין ידיהן בגזל". לומדים זאת מיעקב אבינו שנשתייר על פכיו קטנים. והתמיהה עולה מאליה: היתכן שזו מידת הצדיקים לחבב את ממוןם יותר מגופם והרי אחת ממדות חכמי הסנהדרין ששנו חז"ל הוא "שונאי בצע"?

זאת ועוד: היתכן שממון הצדיקים חשוב להם יותר מגופם עד כדי להסתכן בשביל "פכיו קטנים" והרי "כל אשר לאיש יתן בעד נפשו" (איוב ב-ד) ובוודאי הצדיקים שזהירים ביותר בכל מצוות התורה כמצוות "ונשמרתם מאד לנפשותיכם"!

ואשר יתכן לומר בביאור הענין, שבאמת אין הנידון כאן במקרים של סכנת חיים אישית שבזה ודאי פיקוח נפש דוחה הכל. וגם יעקב ידע מתוך בטחונו בהש"ת שאינו מסכן חייו כשיחזור על פכיו קטנים. ומה שאמרו "חביב על הצדיקים ממוןם יותר מגופם" היינו שמוכנים לקבל עבור הממון אף יסורי גוף [כפי שאירע אצל יעקב "והוא צולע על ירכו"].

וכל כך למה? משום שכל תכליתם של הצדיקים הוא לקיים מצוות ה' וכמה שיותר. וכידוע, ישנן הרבה מצוות שא"א לקיימם אלא רק באמצעות הממון. והממון מוכרח להיות נקי מכל סרך גזל כמש"כ "אני ה' שונא גזל בעולה", וכפי שנרמז בפסוקי פרשתנו "וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אותם... לא תגנבו" (וי-גיא). מדוע הסמיכה התורה איסור גניבה למצוות נתנה לעני? אלא כדי ללמד שאין בנתנה לעני כדי לכפר על מה שבצר ממנו שלא ביושר, אלא גם בשעת מצות "לעני ולגר תעזוב" תקף איסור "לא תגנבו".

מעתה, מובן מדוע חביב כל כך דוקא ממון כשר על הצדיקים, כי יודעים שרק בכך תתקבל עבודתם בקיום המצוות לרצון לפני ה', שלא יהיה בגדר עושי מצוה הבאה בעבירה. ולכן שווה להם לסבול יסורי גוף ובלבד שישמר אצלם ממוןם הנקי מכל סרך גזל כדי לקיים בו מצוות. ועל כן חזר יעקב על פכים קטנים. וא"ש.

זהירות מכל סרך גזל...

זהירותו של הגאון רבי מאיר הלוי סולובייצ'יק זצ"ל מכל סרך גזל בדוגמא שלפנינו: כשהגיע פעם רבי מאיר לשמש בסנדקאות בברית מילה אצל אחד ממקורביו, הביאו לו כסא מרופד להניח את רגליו בעת הברית כנהוג. ואולם הוא חשש שמא צריך לבקש רשות מהגבאי להניח את הרגלים על הרפיוד היפה שהרי בכך מתלכלך הכסא, עד שהביאו לו סמרטוט מבית אחד השכנים הסמוכים וכך הניח את רגליו על הסמרטוט שכיסה את הכסא כדי שחלילה לא יתלכלך הרפיוד.

אחד הנוכחים העיר שזה מזכיר לו מעשה שאירע אצל הגרי"ז זצ"ל (אביו של רבי מאיר). פעם הלך הגרי"ז לישון בלילה וחיפש את שעונו כדי להניחו ליד מטתו לראות השעה כשקם בבוקר, ואולם לא מצא. אמר אחד מבני הבית שליד מטתו של בנו הגרי"ד זצ"ל ישנו שעון ונביאו משם. סירב הגרי"ז באומרו שנכנס בזה לגדר של שואל שלא מדעת ואינו רוצה להכנס לספק חשש גזילה מבנו.

מתוך מאמר לזכרו

מניעת מכשול מחברו

שלא להכשיל את חברו בעבירה או בעצה שאינה הוגנת!

נלמד מהפסוק: "ולפני עור לא תתן מכשול" (פרק יט-ד)

ודרשו חז"ל בתורת כהנים: מהו לפני עור - לפני סומא בדבר, היה נוטל ממך עצה, אל תתן לו עצה שאינה הוגנת לו, אל תאמר לו צא בהשכמה כדי שיקפחוהו ליסטים וכו'. וכתב הרמב"ם (פי"א מרוצח הי"ד): "וכן כל המכשיל עור בדבר והשיאו עצה שאינה הוגנת, או שחזק ידי עוברי עבירה שהוא עור ואינו רואה דרך האמת מפני תאוות לבו הרי זה עובר בלא תעשה".

כתב רבי יהודה החסיד ז"ל (בספ"ח-מה): "לעולם יתפלל אדם, שלא תבוא תקלה על ידו, כגון המלך אסא, עשה בור ברמה מלאהו ישמעאל בן נתניה חללים. לפי שחטא על שנשען על בן הדד מלך ארם, גלגלו זה על ידו, שמגלגלין זכות ע"י זכאי וחובה ע"י חייב.

צא ולמד מדוד: אעפ"י שאמרה תורה: הבא להרגך השכם להרגו, לא אבה להרוג את שאול, כשמצאו ישן במעגל. אמר: אם אהרגנו מפני תקנתי, יהא תקלה לכל ישראל, שיאספו עליהם גויים וילחמו בם, מוטב שאהרג ואל יבוא תקלה על ידי. וכן מצאנו במדרכי: "ומרדכי לא קם ולא זע". אמר: אם אקום בפניו - ישתחוו הכל לעבודה זרה, מוטב שיהרגוני, ואל תבוא תקלה על ידי. עכ"ל.

יש לשאול: מדוע הוציאו חז"ל את המקרא מידי פשוטו ש"לפני עור לא תתן מכשול" היינו ממש! ביאר המהרי"ל **דיסקין**, שאם כן, היה צריך לכתוב "לא תשים מכשול". ככתוב לענין מעקה: "לא תשים דמים בביתך". ומכיון שכתוב "לא תתן", פירשו חז"ל שלא יתן עצה...

ישנם מפרשים שמוכיחים מהפסוק עצמו שאין לפרשו כפשוטו: נאמר בפסוק "ויראת מאלוקיך" והיינו שדבר זה של שימת מכשול אינו מסור לבריות לדעת אם נתכוון לטובה או לרעה אלא מסור הוא להש"ת בלבד. ואם נפרש הפסוק כפשוטו, נמצא שהדבר כן מסור לבריות, שהרי הכל רואים כשמניח מכשול לפני העיור.

למנוע מכשול...

השפעתו של הגאון רבי משה ראובנברג זצ"ל (שנקרא בעולם התורה "משה דאורייתא") בעניני הכשרות היתה גדולה, ומצודתו היתה פרוסה בכל הארץ. וכדוגמת המעשה שלפנינו: מאפיית "אחדות" בחיפה ביקשה מרבי משה שיתן להם כשרות מהדרין. רבי משה סייר במאפיה והורה להם כי עליהם להחליף את ה"נפות" לנפות צפופות הרבה יותר, שאם לא כן ישנו חשש שחלילה יחדרו תולעים ופרעושים לקמח שנשפך ישר למערבל הבצק.

בעלי המאפיה התנגדו להוצאה הגדולה ואמרו לרבי משה כי יבדקו מה המצב במאפיית אנג'ל. והנה התברר כי שם היתה נפה צפופה הרבה פחות... והיה לה הכשר מבד"ץ העדה החרדית.

רבי משה לא המתין. הוא נסע מיד לירושלים היישר לביתו של גאב"ד העדה החרדית הגאון **רבי יצחק וייס** זצ"ל (בעל המנחת יצחק), שהעריך את רבי משה עד מאוד בענייני כשרות, ואמר לו: "הרב וייס, אתם מאכילים תולעים את המוני בית ישראל! הרב וייס נרעש ושאל: "על מה אתה מדבר?"

אמר לו רבי משה, כי לדעתו הנפה צריכה להיות בעובי מסויים. בעלי מאפיית אנג'ל הביאו מדענים ומומחים שהביעו עמדה חד משמעית כנגד דעתו של רבי משה, אך הרב וייס בצדקותו הגדולה, הורה בתוקף כי אם הרב ראובנברג טוען שבלא זה אנו מאכילים חלילה תולעים, יש לשנות...

הלמות עמלים

"לא תתן מכשול"...

פעם ראה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל את אחד מילדי השכנים שנשלח לקנות בקבוק יין לקידוש, והנה הוא צועד ברחוב ולוגם להנאתו מעט מתוך הבקבוק... מיד קרא לילד ואמר לו, שלא ישכח להגיד לאביו כי שתה בדרך מן היין, מכיון שבשתייתו פגם את היין וצריך להוסיף עליו מבקבוק אחר ולתקנו בזה.

אולם רבי יהודה לא הסתפק בכך, כי הבין שהילד עלול להעלים מאביו את הענין כולו, אם מחמת בושה או מחמת מורא. על כן, כאשר פגש את האב, אמר לו שהיין שנקנה צריך תיקון, והרעיף עליו אמרי נועם כדי שיתפייס ולא יבולע ח"ו לילד בגללו.

וזאת ליהודה

מצות עשה לאהוב כל אדם מישראל כגופו!

נלמד מהפסוק: ”ואהבת לרעך כמוך” (פרק יט-יה)

וכתב רש”י (מהתו”כ): אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה. והרמב”ם (פ”ו מדעות ה,ג) כתב: מצוה על כל אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו שנאמר: ”ואהבת לרעך כמוך”. לפיכך צריך לספר בשבחו ולחוס על ממונו כאשר הוא חס על ממונו עצמו ורוצה בכבוד עצמו...

רבים מן המפרשים תמהו: הכיצד ניתן לחייב את האדם לאהוב את רעהו כמו שאוהב את עצמו [וכלשון אחד המפרשים: ”ג’ מלים אלו קלות הם להוציאם בפה ובכתב אבל קשים הם לקיימן, במעשה ובפועל, ואיך תצוה התורה דבר שאי אפשר לאדם בדרך הטבע לקיים מצוה זו לאהוב לכל אדם כנפשו ממש”] הרי חובה זו צריכה לבוא לידי ביטוי יומיומי בדברים רבים. כגון, להוציא ממונו לצורך אחרים כמו שמוציא ממונו לצורך עצמו! ומה עוד שרבי עקיבא עצמו דרש (בגמ’ ב”מ סב) לאידן גיסא: ”וחי אחיך עמך” - חייך קודמין לחיי חברך!;

וביאר הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ”ל (וכבר פירש כן המהרש”א) שציווי הפסוק ”ואהבת לרעך כמוך”, אמור רק לענין ”סור מרע” שלא יעשה שום הפסד ונזק לחברו בגוף או בממונו, כפי שלא היה עושה לעצמו, וכלשון שאמר הלל הזקן לאותו גר שרצה ללמוד את כל התורה: ”מה דעלך סני לחברך לא תעביד” - זוהי כל התורה כולה, וזה גם ביאור דברי רבי עקיבא שאמר ”זה כלל גדול בתורה”. אבל אינו חייב לגמול חסד וטובה לחברו כמו שעושה לעצמו, ואף שאנו מצווים להדבק במדותיו של הקב”ה ולעשות חסד עם הזולת, עכ”פ בזה לא מחוייבים בשיעור של ”כמוך”.

כחילוק זה - מוסיף רבי זלמן - ישנו גם בין ”רחמנים” ל”גומלי חסדים”. כי ”רחמנים” פירושו בגדר ”סור מרע” שאינם עושים רעה לזולתם. ואילו ”גומלי חסדים” גדרו ”בקום ועשה טוב” להטיב עם הזולת, אך לענין זה לא נאמר ”כמוך”.

הגה”צ רבי שמעלקי מניקלשבורג זצ”ל היה אומר: גם אותם אנשים רשעים שיש מצוה לשנאתם, אין ענין לשנוא אלא את החלק הרע שיש בהם, אבל עדין הם ממשיכים להיות במציאות בני מלך אף כי סרחו על אביהם. ומצד המעלה הזו שישנה בהם, לא יחדל מלאהוב אותם. וראיה לכך מברכת כהנים, אשר הכהן מצווה לברך את כל העם באהבה, ואף שפעמים מזדמן שיש בתוכם אנשים שאינם מהוגנים, עדיין מצווה הוא לברכם באהבה כדברי הזוהר הק’: ”כל כהן דהוא לא רחים לעמא לא יפרוס ידיו לברכא לעלמא”. אלא מוכח מכאן שעליו לשנוא רק את החלק הרע שברשעים, היינו את מעשיהם הרעים, ולהתפלל עליהם כי ייטיבו דרכם.

גדר ”הצלת נפשות”...

כ”ק האדמו”ר מויז’ניץ (בעל האהבת ישראל) זצ”ל היה ידוע באהבת ישראל המיוחדת שפיעמה בקרבן. וכשראה פעם אחד הרבנים את האדמו”ר מויז’ניץ כשהוא מחבק ומנשק יהודי פשוט ומגושם, שאל אותו לפשר הנהגתו זו.

השיב לו האדמו”ר: ”בהתייבשי על ”כסא הסנדלרים” (כוונתו לכסא האדמו”רות) קיבלתי על עצמי לא לראות על יהודים שום רע. משל למה הדבר דומה? לשיכור ההולך בדרך וטובע ברפש ובטיט. עוד רגע קט הוא עלול להתדרדר לעומקו של בור שחת ויקפח את חייו, אך אפשר להצילו על ידי משיכתו מן הבוץ. האם יאמר מאן דהוא לא אטפל בו כי אתכלך קימעה על ידי זה וימנע מלהצילו”...

אהבתו את הזולת הייתה עד כדי כך שכאשר היה פעם במרמרוש, ביקר אצל חולה במחלת הטיפוס שהייתה כידוע מחלה מסוכנת ומדבקת, וקודם הפרדו חיבק את החולה. שאלו המרא דאתרא שם: רבינו הלא כתוב בתורה ”ונשמרתם מאוד לנפשותכם”?

השיב לו האדמו”ר מויז’ניץ: ”הלא על ידי כך נהנה החולה וקיבל קצת חיות, אם כן הארכתני בזה את ימי, וזה כבר גדר של הצלת נפשות”...

קדוש ישראל

”אין זו אלא שינאת חיים”...

באחת התקופות שהיתה הסתה חמורה נגד יהודים חרדים, הגיב על כך בדרך צחות **הגאון מטשיבין - רבי דוב בעריש וויז’ניץ** זצ”ל באומר: למעשה אין זו אלא שנאת חיים. שכן כל הסיבה והמניע לשינאה הזו היא השנאה הטבעית של עם-הארץ לתלמיד-חכם. כפי שאמרו חז”ל.

ואולם לאמיתו של דבר, אין אינו תלמידי חכמים איתיים עליהם דיברו חז”ל. רק בטעות הם מחשיבים אותנו לתלמידי חכמים, ואם כן נמצא שאין זו אלא שנאת חיים...

במחיצתם

”לא תלין פעולת שכיר”

שלא ישהה שכר פעולת שכירו עד לים המחרת!

נלמד מהפסוק: ”לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר” (פרק יט-יג)

ואמרו חז”ל: מנין לשכיר יום שגובה כל הלילה תלמוד לומר ”לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר”, ומנין לשכיר לילה שגובה כל היום שנאמר: (דברים כב) ”ביומו תתן שכרו” (בבא מציעא קי:). ופסק הרמב”ם (פ”א משכירות ה”ב): כל הכובש שכר שכיר כאילו נטל את נפשו... ועובר בארבע אזהרות ועשה. משום **בל תעשוק**, ומשום **בל תגזול**, ומשום **לא תלין פעולת שכיר**, ומשום **לא תבוא עליו השמש**, ומשום **ביומו תתן שכרו**.

עוד פסק הרמב”ם (וא משכירות ה”ב): ”שכיר יום גובה כל הלילה ועליו נאמר לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר”. נשאל בעל האור שמה באופן ששכר פועל ליום ערב שבת, האם עובר על בל תלין אם אינו משלם לו מבעוד יום, שהרי בליל שבת אינו יכול לשלם, והרי אינו עובר על בל תלין אלא בבוקר!;

והוכיח מדברי הירושלמי (ר”ה פ”א ה”א) שקרבנות נדרים ונדבה אינם קרבים ביו”ט, ובכ”ז אמרה תורה שביו”ט של חג השבועות שאינו יכול להקריב, יש לו להקריב מבעוד יום כדי שלא יבוא לידי בל תלין. וה”ה הקריבהו מבעוד יום שלא יבוא לידי בל תאחר עיי”ש.

מעתה, כשם שלענין קרבנות שזמנם עד הבוקר, יש להם משום בל תאחר אם אינו מקריבם עד יו”ט, כך גם לענין פריעת שכר שכיר צריך לשלם שכרו בערב שבת מבעוד יום אחר גמר עבודתו אף שעובר על הלאו רק בבוקר.

”לא יכולתי לעצום עין כל הלילה...”

בעת שבנו את בנין ישיבת חידושי הרי”ם בת”א, אירע פעם שחל מיתון קשה במשק וההנהלה פיגרה בכמה תשלומים, דבר שהקשה על הקבלן את המשך העבודה. בלית ברירה, פנה הלה אל **כ”ק האדמו”ר מגור רבי שמחה בונם** זצ”ל (בעל הלב שמחה) היוזם את הקמת הישיבה ופטרונה, והתאונן בפניו על כך. היה זה בשעת לילה מאוחרת.

הקבלן, נוהג היה להשכים קום מידי בוקר ללימוד התורה. בשעה חמש לפנות בוקר, צילצל הטלפון בבית המדרש. היה זה הרבי מגור שביקש לקבוע עם הקבלן פגישה לאותו בוקר, בבנק מסויים בת”א.

כשהגיע האיש למקום המפגש, מצא את הרבי, אשר הגיע במיוחד מירושלים, כשהוא כבר ממתין לו. ”לא יכולתי לעצום עין כל הלילה” - אמר לו הרבי ”חשבתי כי אולי לכך התכוון הכתוב ”לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר”! - ה”פעולת שכיר” איננה מניחה לישון עד הבוקר”!

באותו מעמד, הוציא הרבי סכום כסף גדול מאוד מתוכנית חסכון פרטית שהפסיקה באמצע, ופרע לאיש את חובה של הישיבה.

ליבם של ישראל

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

למען יאריכון

ואז, ברגע האחרון, בשעת לילה מאוחרת, בין מחשבה אחת לשנייה, פרצתי בבכי נורא מעומק הלב. התפללתי בכל כוחותי וזעקתי חרישית מילים אלה:

"אמא! אמא! (עליה השלום), את כבר בשמים, יודעת את האמת, מחר יום רביעי, אל תתני שירדימו אותי, ביום רביעי, אל תתני... את לא תתני!" ואז נרדמתי, או התעלפתי, לא ברור...

מה פשר הפנייה הזו לאימא? ומה הקשר ליום רביעי?

אמי ע"ה הייתה ידועת-חולי, מאז שאנחנו הילדים זוכרים אותה. היא עברה ל"ע שיתוק ילדים, ולעת בגרותה הייתה מוגבלת. כולנו נישאנו ברוך השם, והלכנו איש איש לדרכו ולעירו, אבל את אמא לא זנחנו. היא הייתה זקוקה לנו.

מאז נישואי התגוררתי בבית-שמש, וההורים במודיעין עילית. עשינו תורנות בין האחים והאחיות, מתי ילך כל אחד לשהות לצידה, ולסעוד אותה. אני קיבלתי את יום רביעי, במשך כ-20 שנה. מאז נישואי ועד יום פטירתה. הייתי קם כל רביעי בבוקר, נוסע לאימא ושוהה איתה במשך כל היום כולו. קונה לה מה שצריכה, יוצא איתה לטיול, כולל התארגנות לפני היציאה שלא הייתה פשוטה כלל ועיקר.

יושב איתה לארוחה, משוחח, מנעים לה את הזמן, ומשתדל לדאוג לכל מה שצריך. יום שלם, פעם בשבוע, במשך 20 שנה.

משמעותה של קביעות זו אומרת לא לוותר בשום מצב. לא כשקשה לך בבית, ולא כשקמת על צד שמאל. לא כשהילדים שלך צריכים אותך ולא כשהפרנסה מציקה לך. בכל מצב ובכל זמן, בכל מזג אוויר ובכל מצב-רוח. אתה קם ונוסע.

זה מה שעלה בראשי באותו לילה שבין שלישי לרביעי. זה מה שפרץ אצלי את סֶךְ הדמעות. זה מה שגרם לי לפנות לאבא בשמים - שאחת ממידותיו לשלם מידה כנגד מידה - ולבקש שאמי ע"ה תהא מליצת יושר עבורי.

בהמשך הלילה נכנס רופא לוודאות שלא הגעתי לרגע הקריטי. להפתעתו הוא מבחין בהתייצבות משמעותית במצב. הוא לא הסתיר את השתוממותו.

בבוקר הגיעו רופאים נוספים, ומשנוכחו במדדי הסטורציה החיוביים פרצו בקריאות הפתעה: מה קרה כאן? הסטורציה שלך זינקה ב-10 ספרות. ניצחת את הקורונה! אתה לא צריך הנשמה... ואני ידעתי שלא אני ניצחתי - אלא זכות המצווה היא שניצחה.

גם בשלב זה עדיין דובר שאזדקק לתמיכה נשימתית של חמצן במשך מספר חודשים, אך בתוך ימים ספורים כבר הועברתי למלונית עם נסיון להיגמל מהחמצן.

נסיון שהצליח!

הסיפור הבא פורסם במדור 'פטנט רשום' של 'המודיע' (פרק 933). התרגשנו לקרוא אותו לא רק בגלל שהוא מרגש בפני-עצמו, אלא מחמת שאנו מכירים את גיבור-הסיפור.

קעת תורכם להתרגש:

* * *

בגל הראשון של הקורונה, חליתי במחלה. בימים הראשונים הסתדרתי בבית די טוב, אבל אז התחילו קשיי נשימה עד שפשוט נחנקתי. אושפזתי.

לא אֵלָא אתכם בתיאורים כיצד טולטלתי מבית חולים אחד למשנהו - בגלל העומס - ואיך במשך לילה שלם במיון בכלל לא נישאו אלי... ואני נחנק בלי חמצן... רק לאחר התערבות משפחתית חיברו אותי לחמצן.

הטיפול בהמשך היה מקצועי, אך מצב הנשימה הלך והתדרדר. נאסר עלי לדבר אפילו מילה אחת. הכוחות עזבו אותי והרופאים הסבירו שהגוף מִקְצָה את כל האנרגיות שלו למאמץ לנשום, וזה מה שמחסל לי את כל הכוחות. הגבירו את החמצן אך הסטורציה הלכה וירדה. הרופאים המליצו על הנשמה, כלומר בהרדמה ("מורדם ומונשם" - מוכרז?)

* * *

זה היה בלילה שבין שלישי לרביעי. רופאים התייצבו ליד מיטתי ואמרו לי לחתום על הסכמה להנשמה. התנגדתי בכל כוחותי הדלים. למה התנגדתי? כי כבר ראיתי סביבי במחלקה יותר מידי דברים. ראיתי אנשים שהיו במצב דומה לשלי, אך כעבור כמה ימים מאז שהורדמו - נפטרו. לא עלינו. לא כולם כמובן. הרוב אמנם עוברים את זה בשלום.

אבל די היה במה שראיתי. החולים הללו שכבו במיטות סמוכות לידי. והרי גם אני בעצמי, עוד אתמול-שלשום עוד הסתובבתי במחלקה ועזרתי לאותם חולים בפעולות פשוטות, להניח תפילין וכדו' עד שהם הורדמו. אז עכשיו הגיע תורי? חלילה זה הסוף? לא מסכים!

משנוכחו הרופאים בהתנגדותי הודיעו לי: יש לך דחייה עד מחר בבוקר. נאפשר לך לעבור את הלילה הנוכחי - וגם זה במעקב זהיר - אבל מחר בבוקר אתה חייב לחתום. המצב לא יכול להימשך יותר!

בינינו - הם צדקו. גם עם החמצן התקשיתי מאוד בנשימה. לא ראיתי בעיניים את מלאך-המוות, אבל הרגשתי אותו...

* * *

הם הלכו, ואני נשארתי עם עצמי. חשבתי שזה הולך לקראת הסוף. לא האמנתי שאשרוד את ההנשמה במצבי. כבר כאשר הגעתי לבית החולים הייתי עם סיפורי-רקע, מה שנקרא 'חולה בסיכון'.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

עלון "איש לרעהו" פרשת אחרי - קדושים הוקדש לעילוי נשמות

האשה החשובה מרת שרה בת ר' יעקב ע"ה נלב"ע ט' אייר

ת.נ.צ.ב.ה.

נתנדב ע"י משפחת שכטר שיחי'

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשיות "אחרי מות" - "קדושים"

"את משפטי תעשו ואת חוקותי תשמרו ללכת בהם אני ה' אלוהיכם" [יה, ד]. "נעשה אדם" נאמר בעבורך.

בליל ל"ג בעומר יאדימו השמים באור המוני מדורות שייבערו ברחבי הארץ, אבוקות ענק לעילוי נשמת התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, מחבר הזוהר הקדוש, שהאיר עיניו בחכמת הקבלה והעלה כל דורו לגבהים: "הדור שרבי שמעון בר יוחאי היה שרוי בו, כולם זכאים, כולם חסידים, כולם יראי חטא, והשכינה שרויה בתוכם".

מה היא חכמת הנסתר, אותה גילה רבי שמעון בר יוחאי, ומדוע קרויה היא כך? רבינו האלשיך הקדוש זצ"ל האיר עיניו בעניין זה, בבאיור פסוק בפרשה: נצטוונו שלא לעשות כמעשה ארץ מצרים וכתועבות כנען, "ובחוקותיהם לא תלכו – את משפטי תעשו ואת חוקותי תשמרו ללכת בהם, אני ה' אלוהיכם". וביאורו, שלאחר שנצטוונו שלא לעשות כתועבות, הוזהרנו שלא יעלה בדעתנו ללכת בחוקותיהם, כלומר ליישם את אופן עבודת אליליהם בעבודת הבורא יתברך. את הבורא יש לעבוד אך ורק לפי משפטי התורה וחוקיה. ומדוע, למה לא נאמץ אופנים נוספים מתרבויות האומות? "כי חוקות הגויים אין בהם סוד ותועלת, אבל ממצוות ה' נבראים מלאכים לעושיהן ומלווים אותם בכל אשר ילכו!"

לרבינו הרמב"ם זצ"ל משל נפלא, מה בין מצוות התורה הקדושה לבין חוקות הגויים.

משל למה הדבר דומה, לאדם המטייל במוזיאון השעווה ורואה דמויות כמו חיות ומלכים ורוזנים מושלים ומצביאים. יתכן ויתרשם, יתכן ויתפעל, וכבר ארע שאנשים ביקשו שם הדרכה מסדרן, שהוברר שאינו אלא בובת שעווה... אך מה תהומי ההבדל בין אותם פוחלצים ובין אנשים חיים! בובת השעווה אינה אלא קליפה חיצונית, מעטה כוזב, שאין בו כל תוכן. ואילו האדם יש בו פנימיות, איברים ועצמות וגידים ומחזור דם פועם וחיים תוססים. ומשחר האנושות ועד ימינו עמלים

חוקרים ורופאים, מדענים ואנשי רוח, לעמוד על צפונותיו ותכונותיו, סגולותיו ומורכבותו, ולא עמדו על אפס קציהם!

כך הדבר, והרבה יותר מכך, במצוות התורה הקדושה. אילו יהיו כל הימים דיו והשמים יריעות, כל העצים קולמוסים וכל האנשים סופרים, לא יוכלו לכתוב צפונות אחת ממצוות התורה. כמה דינים והלכות, כמה משמעויות ולקחים, פירושים ורמזים, בכל מצווה ומצווה! "אדם אם יחיה אלף שנים פעמיים לא יעלה ויגיע לחקור מצווה אחת עד עומקה ושורשה ושורש שורשה – מלבד רבי שמעון בן יוחאי וחבריו, ששערי שמים נפתחו בפניהם!"

אבל, אם נמשיך את משלו של רבינו הרמב"ם, אמנם קצרה ידינו מהקיף את מורכבות האדם, איבריו ותכונותיו, רגשותיו ומידותיו, אבל הכל בכל מתגמד לנוכח הנשמה הטהורה, שהיא חלק אלוהי ממעל ושורשיה בחבינו עולמות טמירים, בבחינות 'חיה' ו'יחידה' האצולות מגבהי מרומים, ורק אפס קציה מצוי באדם וחופף עליו. וכל פעולה מפעולותיו משפיעה מיידית על הנשמה, שורשיה וענפיה וכל העולמות התלויים בה. כל מצווה מזריחה אור, כל מלה של תורה, כוונה בתפילה, מעשה חסד וצדקה, עולים מיד במעלה הסולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה להאיר ולעורר שפע קדושה טובה וברכה, רחמי שמים ואהבה רבה, וכל עבירה מחשקה עולמות ומקצצת בניעות רחמנא ליצלן, יוצרת חיץ ונתק והשפע נכלא בעוונות. זאת גילה לנו רבי שמעון בר יוחאי – עד היכן מגיעה כל מצווה, מה סגולתה, איזה כח היא מעוררת בחבינו עולמות ושליבות ספירות הקודש ומה היא משפיעה ברוחניות ובגשמיות. ומדוע גילה זאת, כדי להלהיב את הלבבות

למצוות, להמריץ לכוון ביתר שאת בתפילה העומדת ברומו של עולם ולהגביר חיילים לתורה.

אנו, אין לנו עסק בנסתרות – ואין זה חסר לנו. כי אם היה מישהו מגלה לנו קוד סודי, שעל ידו כל הקשה על קלידי המחשב מוסיפה אלף שקלים לחשבון הבנק שלנו, הרי לא היינו עוזבים את המחשב לרגע קט, וקצות אצבעותינו היו מצמיחות יבלות! ואם באו חכמי הרז וגילו לנו שבכל מצווה, בכל ברכה, בכל מלה של תלמוד תורה, רוכשים אנו חלק נוסף בגן העדן השווה יותר מכל חיי העולם הזה, ומזריחים אור בעולמות וקדושה בנשמותינו – איך לא נרוץ לחטוף עוד ועוד מצוות! (מעייני השבוע).

"לא תשנא את אחיך בלבבך" [קדושים - יט, יז].

בספר 'באר שלמה' (מערכת ש' אות ג'), מובא סיפור נפלא אודות הצדיק רבי שמשון וורטהיימר זצ"ל: רבי שמשון היה חכם מפורסם, והקיסר לאופלד הראשון שליט הממלכה האוסטרית-הונגרית לפני 300 שנה, מינהו לשר האוצר בממלכתו. הודות לכך, זכה להיות שתדלן טוב לישראל, והיה מבטל גזירות רבות ששונאי ישראל ביקשו להטיל על היהודים.

באחד הימים, קרא לו הקיסר, ופנה אליו בשאלה נוקבת: "היהודים הם חכמים ופיקחים, וגם גומלי חסדים באופן מופלא. פעמים רבות שמעתי על יהודי שבצרה ומצוקה, וחבריו נחלצים לעזרתו ועושים עמו חסד וצדקה, דבר שאינו מצוי כל כך אצל הגויים. אך דבר אחד איני מבין – מדוע אם כן העם היהודי סובל חרפת גלות קשה כל כך, נרדף ומעונה יותר מכל אומה שבעולם?". רבי שמשון הרחרח מעט וענה: "קיימת סיבה אחת המאריכה את גלותנו. אילולא היא כבר היינו נגאלים." "ומה היא?", דחק בו הקיסר. "מפני שיש ביניהם שנאת חינם", השיב רבי שמשון.

הבעת ספקנות עלתה על פני הקיסר. התשובה לא הניחה את דעתו. "כיצד תאמר כן, הרי אני מכיר את היהודים ויש ביניהם אחווה ושלוש, וגם המון גמילות חסדים. אני בטוח שאתה מסתיר ממני את התשובה האמיתית! ולכן - סיים הקיסר - אם בתוך שלושה ימים לא תשיב לי תשובה נכונה על הסיבה האמיתית שאתם כל כך נרדפים ומיוסרים – אגרש את כל היהודים מהמדינה!"

הצדיק ר' שמשון הצטער מאוד על הדבר. התענה והתפלל, ועשה שאלת חלום, וקיווה שיודיעו לו מן השמים היאך עליו לנהוג בעת צרה שכזו. ענו לו מן השמים: הסר דאגה מליבך, ענית לקיסר טוב מאוד. הקיסר ייווכח באמיתות תשובתך במהרה! למחרת, הלך הקיסר עם שריו ונכבדו ליערות כמנהגם להשתעשע בציד-חיות. והנה הבחין הקיסר בחיה נאה ביותר, רצה במהירות לתוככי היער. חשקה נפשו של הקיסר לצוד את החיה הנדירה, ומיהר לרדוף אחריה כברת ארץ ארוכה. פמליית הקיסר לא הרגישה בהיעלמותו של מלכם מן העין, והקיסר תעה ביער העבות ואיבד את דרכו.

צללי ערב החלו לנטות על יער העבות, והקיסר כבר שומע את קולות חיות הטרף שביער, וקולט כי למעשה הוא אבוד ביער המחשיך והולך. טיפס על עץ גבוה כדי לבדוק האם יוכל לאתר בית מואר, והנה הוא רואה שלא הרחק ממקומו זורם נהר, ומעבר לנהר נקודות אור קטנות, שהעידו כי זה יישוב בני אדם. הקיסר מיהר ורץ לכיוון הנהר, פשט את בגדי מלכותו והחל לשחות אל עברו השני של הנהר. הגיע לכפר, תשוש ורעב, כשכולו רטוב עד לשד-עצמותיו, וקופא מחמת הכפור הנורא. דפק בדלת הבית הראשון אליו נקלע, ובני הבית הנכרים פתחו את הדלת. מיד כשראו את ההלך הזר (ולא זיהו שמדובר בקיסר), התייחסו אליו בחשדנות, וטרקו בפניו את הדלת. כך גם אירע בבית השני והשלישי, עד שהחליט לחפש בית עם מזווה, שהרי היהודים ידועים כרחמנים וירחמו עליו.

ואכן, כעבור כמה דקות מצא בית שמוזוה בפתחו. דפק על הדלת, ופתח לו יהודי והכניסו לביתו בסבר פנים יפות (למרות שלא ידע כלל שמדובר בקיסר). התחנן הקיסר: "אנא תרחם עלי, אני צריך להתחמם". היהודי מיהר להסיק את התנור, הושיב את האורח לידו, ומזג לו יין-שרף לחמם את גופו, וגם ארוחה דשנה הניח לפניו. הקיסר המשיך להתלונן בבכי, "עדיין קר לי, אנא תביא לי מעיל פרווה". היהודי הרחמן מיהר וכיסהו במעיל פרווה משובח.

אשת בעל הבית שעמדה לידו, לחשה לו באידיש: "תזהר ממנו, יתכן שהוא שודד, כי מי מסתובב כך בלילה קפוא. הוא עוד ישודד אותנו ויברח". היהודי ענה לה: "בהצלת נפשות אין לעשות חשבונות. אל תפחד, אני ישמור עליו כל הלילה". הקיסר הצליח לקלוט כי הבעל מהסה את אשתו המזהירה מפני ההלך המסוכן, והתפעם מאוד ממסירותו ומגדלות רוחו של היהודי, לעומת התושבים הגויים שטרקו בפניו את הדלת. הוא ציפה בליבו לרגע בו יוכל להשיב לו כגמולו הטוב.

הלילה עבר. למחרת שאל הקיסר את היהודי: "האם יש כאן עגלון שיוכל להוליך אותי עד לעיר הבירה ווינה?!", השיב היהודי: "אני עגלון". הקיסר ביקש לדעת את מחיר הנסיעה הארוכה, והיהודי נקב בסכום. "אשלם לך מחיר כפול", אמר הקיסר, "אך אבקש שתתן לי להתכסות במעיל הפרווה שלך במשך הנסיעה כי קר לי מאוד".

אשתו שוב הזהירה בלחש: "הגוי הזה טומן לך מלכודת. לא רק שלא ישלם לך עבור הנסיעה, אלא עוד יגנוב לך את מעיל הפרווה היקר". אך היהודי בשלו, "הסירי דאגה מליבך, בע"ה הכל יהיה בסדר".

העגלון לקח אותו לווינה, וכאשר נכנסו לעיר, שאלו להיכן בדיוק צריך להגיע. "לבית המלוכה", השיב הגוי. העגלון התנצל: "לשם אני לא נכנס, אתה הרי יודע שחל איסור להתקרב לארמון הקיסר". הנוסע הרגיעו: "אין לך ממה לחשוש, תיסע בבקשה".

השניים מגיעים לאחוזת המלוכה, והעגלון עוצר. אמר לו הקיסר "תיכנס פנימה". "להיכנס לכאן זו ממש סכנה, אני לא מוכן להמשיך", הודיע היהודי נחרצות. הקיסר הבטיחו: "לא יארע לך כל רע, תיכנס ואל תפחד". היהודי השתכנע ונכנס לבית המלוכה. לפתע קפץ הקיסר מהעגלה, נכנס לתוך הארמון ונעלם. בהיכנסו לחש לאנשי המשמר "תכניסו את העגלון למקום שמור שלא יברח". מיד באו השומרים ותפסו את היהודי. הכניסוהו לחדר ואמרו לו "תמתין פה עד שיטפלו בך". היהודי כבר הבין שנבואת אשתו התקיימה, הנה הגוי הזה ברח מבלי לשלם, גנב לי את מעיל הפרווה, ומי יודע לאיזו צרה נכנסתי כעת ומה יעלילו עלי.

כעבור כמה דקות, נכנסו שומרים ואמרו לו "הקיסר קורא לך". היהודי נתמלא כולו חיל ורעדה, ונכנס אל הקיסר בפיך-ברכיים. בקושי העז להביט בפני הקיסר, והלה פנה אליו ושאל: "האם אינך מכירני?". היהודי השיב כי מעולם לא ראה את הקיסר. צחק הקיסר ואמר לו כי הוא היה אורחו אתמול בלילה, ועמו הגיע לארמון.

בעוד היהודי מתקשה לעכל את הדברים, הקיסר הודה לו נרגשות, והוסיף בחיבה גלויה: "אני רוצה לשלם לך, אך הרבה יותר מדמי הנסיעה; כל אוצרות המלוכה פתוחים לפניך, תגיד לי מה אתה רוצה, כפר, כרם או שדה, כסף מזומן או תשלום מכס של אחת העיירות...". לאזרבה הפלא, היהודי עומד נבוך, ואינו מוציא אגה מפיו. אמר לו הקיסר בנימה חד-משמעית: "אם לא תענה לי, אשלם לך את מחיר הנסיעה שקבענו הבוקר, ותו לא".

"אדוני הקיסר", פתח היהודי את פיו, "כידוע לך, אני עגלון פשוט, ובמהלך נסיעותיי, אני עוסק גם ברוכלות ומוכר מיני סדקית. הקב"ה זיכה אותי בפרנסה טובה, ואיני צריך דבר. רק דבר אחד טורד את מנוחתי: לאחרונה, יהודי אחד נכנס לתחומי, גם הוא עגלון, וגם רוכל, כך שממש יורד לחיי. יצווה נא הקיסר ירום-הודו, כי תיאסר עליו ועל כל מתחרה אחר הכניסה לכפרנו והעיסוק בענף שלי...". כהלום רעם שמע הקיסר את בקשת היהודי. ספק כפיו זה לזה, "אוי, שוטה שבעולם, רציני לעשות אותך למלך הכפר, יכולת להפוך לגביר אדיר, ולהיות לאדון לאותו יהודי מתחרה; אבל אתה, במקום לחשוב על טובתך, חושב רק כיצד לנקום במתחרה שלך!!"

הקיסר ביקש לקרוא לרבי שמשון וורטהיימר, ובבואו אמר לו: "עתה אני מבין היטב עד כמה תשובתך מדוייקת. כזה עם נפלא, גומל חסד, מכניס אורחים בסבר פנים יפות, גם אם הם זרים בלתי מוכרים; אבל בענין שנאת חינם, כל כך לקויים... כמה חבל ששנאת חינם מאפילה על התכונות היפות והנאצלות של בני עמכם", נאנח הקיסר, ועמו גם רבי שמשון.

"מקדש שני שהיו עוסקים בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים, מפני מה חרב? - מפני שהיתה בו שנאת חינם" (יומא טו:). וכתב רבינו החיד"א ז"ל בספרו 'חומת אנך', על הפסוק "חינם נמכרתם ולא בכסף תגאלו" (ישעיהו נ"ב, ג'): "ידוע שבת שני נחרב בעוון שנאת חינם, ואם כן הגאולה תלויה בזה שיהיה שלום ונהיה לאחדות אחד, ואז תבוא הגאולה, אבל כל זמן שיש שנאת חינם, אי אפשר שתהיה גאולה, אף שיהיו בישראל מצוות, לא שייך שתבוא הגאולה כשאין שלום. והנה רז"ל דרשו: אוהב כסף לא ישבע כסף, זהו אוהב מצוות. ואם כן, זהו שאמר הכתוב 'חינם נמכרתם' בעוון שנאת חינם, הוא חורבן בית שני, אם כן 'לא בכסף' דהיינו לא במצוות, 'תגאלו', שהגם שיהיו מצוות רבות, אם תהיה שנאת חינם, לא תבוא הגאולה!!" (מעייני השבוע).

"ואל אישה בנית טומאתה לא תקרב לגלות ערוותה" [יח, יט]. על טהרת המשפחה.

בפרשתנו מצוה התורה הקדושה על טהרת המשפחה, שהיא אחד היסודות שעליהם מושתתת הבית היהודי. יש לציין את החומרה הרבה שהתורה מייחסת לעניין זה. כידוע, האוכל חזיר – רחמנא ליצלן – עובר באיסור שעונשו מלקות. חמור ממנו לאין ערוך הוא איסור האכילה ביום הכיפורים, שעונשו הוא בכרת. הנפש נכרתת חלילה מדבקותה בבורא ומחיי העולם הבא; ובכן, גם אי הקפדה על טהרת המשפחה עונשה כרת – כאכילה ביום הכיפורים!!! יתר על כן: אם יכריחו אדם, באיום רצח, לאכול ביום הכיפורים – עליו לאכול, בלב כבד. גם חולים מסוכנים אוכלים, ומקיימים בכך מצווה. אבל טהרת המשפחה חמורה יותר מיום הכיפורים, וביחס אליה שריר הציווי: "ייהרג – ואל יעבור!!" והציווי תקף לגבי שני בני הזוג!!!

התורה, תורת חיים היא. אי הקפדה על מצוה חשובה ויסודית זו עלולה להביא למחלות ממאירות, חלילה, הכוררות את הגוף כפי שהעבירה כוררת את הנפש. היא עלולה להזיק גופנית לילדים שיוולדו, כדברי הרמב"ן, כפי שחז"ל אומרים שלילדים אלו עלולה להיות נשמה פגומה, חלילה ומידות מגוונות. מי יקח אחריות נוראה זו על עצמו?! ואילו שמירה על דיני טהרת המשפחה היא ערובה לאושר ולרענון הקשרים האמיצים בין בני הזוג, לחיזוק וחישול התא המשפחתי היקר כל כך, בקצרה: לאושר בשני העולמות!!! (מעייני השבוע).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן שפרה ז"ל, לע"נ צימורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעינה (רחל) בת מיכל ז"ל, וע"נ כל נפסדי עם ישראל.

כ"ח שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1014

שבת פרשת אחרי-מות קדושים י"ב אייר תשפ"א - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראה למעשה

האדם מצווה שיהיה פרוש מן המתורות ויקדש עצמו מן היין - במיעוטו, ויזכור הדברים הרעים העלולים לבוא מן היין המזכרים בתורה - בנח ובלוט, וכן יפריש עצמו מן הטומאה אף על פי שלא הוזהרנו ממנה בתורה, כענין שאמרו: "בגדי עם הארץ - מדרס לפרושים", וגם ישמור פיו ולשונו מהתגאל בריבוי אכילה גסה ומן הדיבור הנמאס, כענין שהזכיר

הכתוב: "וכל פה דובר נבלה", ויקדש עצמו בזה עד שיגיע לפרישות, כמו שאמרו על רבי חייא שלא שח שיחה בטילה מימיו... שנהיה נקיים טהורים וקדושים מהמון בני אדם שהם מלכלכים עצמם במותרות ובכיעורים". (רמב"ן)

המקור בפרשה: "קדושים תהיו" - "פרושים תהיו, והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני

ה', כשם שאני קדוש - כך אתם תהיו קדושים, כשם שאני פרוש - כך אתם תהיו פרושים". (רמב"ן).

הוראה למעשה

האדם צריך לתת צדקה וחסד לכל דיכפין ולכל דצריך, ולא להסתפק בזה שהוא מפרנס בניו

המשך בעמוד הבא

נקי הדעת שבתוכו שיליים

האדמו"ר מכניס האורחים שמתפלל עד כלות הנפש

שבת ושלוש מאות וחמישים מנות שמוענקות בשבת בבוקר.

"ומי מבשל את כל מנות האוכל הרבות הללו?" אני שואל. "אחיותיי שיחיו טורחות ומבשלות כבר מיום רביעי את הארוחות הללו ושאר בני המשפחה דואגים לאספקת צרכי המזון עבור הכנת הסעודות" השיב הרב מונדרר.

"ומה הן השעות בשבת שבהן אתם מגישים את הארוחות הללו?" אני שואל. "בליל שבת הסעודה נפתחת בתום תפילת ערבית ונמשכת עד חצות הלילה ואילו בשבת בבוקר מוגשות המנות ברצף מזמן שתפילת שחרית של הנץ החמה מסתיימת ועד השקיעה."

קריאת התפעלות נפלטה מפי לשמע תשובה זו. "אז כיצד אתם מצליחים לעמוד במעמסה קשה שכזאת" אני שואל והאדמו"ר מקוסוב משיב: "כל בני המשפחה מתחלקים למשמרות סביב השעון בכדי לשרת את ציבור האורחים הרב הזה." ושוב אני שואל: "מה הם הדברים הנוספים שמיידים את הכנסת האורחים שלכם?" "בנוסף לכך שהכנסת האורחים שלנו נעשית בתוך ביתו של אבי האדמו"ר זצ"ל, אנו גם מאפשרים לכל אחד לקחת לעצמו את מנות האוכל מהסירים מבלי לפקח על כמות המזון ועל מספר הפעמים שבו כל אחד ממלא את צלחתו. כמובן שלאותם אלה המעוניינים, אנו מגישים את האוכל למקום בו הם מסובין. דבר נוסף שמאפיין את הכנסת האורחים שלנו, זו העובדה שאנו לא תולים שלט שבו נכתב "הכנסת אורחים" וזאת בכדי להעניק תחושה לכל אחד שירגיש כאילו הוא אוכל בביתו שלו."

האדמו"ר מקוסוב הרה"צ פנחס יוסף מונדרר שליט"א משוחח השבוע עם עורך העלון הרב עדו ובר שיח"י

נשימתי נעתקה לרגע מראותיי לשמע תשובתו. אמנם ידעתי כל העת שתפילתו מתארכת עד לחצות היום ואולם לא שיערתי בנפשי שכל שבת בבוקר הוא משקיע שלוש שעות תמימות עד שהוא "נוחת" לעולם האצילות - לתפילת העמידה של שחרית וכל זאת עוד לפני קריאת התורה ותפילת המוסף. לאחר שנרגעתי מעט מההשתאות, ההיתמהות וההתפלאות שאחזה בי, התחלתי לחקור אותו אודות הכנסת האורחים הפינוימאלית שמתנהלת בראשותו.

"כיצד הכל התחיל?" שאלתי. "אבי האדמו"ר מקוסוב זצ"ל (רבי מנחם מנדל) היה נוהג להביא אורחים מהמניין שהיה מארגן בכותל המערבי ביום בשבת" הוא החל לספר לי. "בתחילה השתדל אבי שבמשך השבת יבואו לבייתנו כעשרה אורחים. ואולם במשך הזמן, התרבו הקרואים והמבקרים עד שכיום הגענו לכמות של מאה חמישים מנות אוכל שמוגשות בליל

ד י שמעוניין להבין במקצת את מה שהגמרא מספרת אודות רבי עקיבא "כשהיה מתפלל בינו לבין עצמו, אדם מניחו בזוית זו ומצאו בזוית אחרת, מפני כריעות והשתחויות" (מסכת ברכות דף ל"א עמוד א), צריך לבוא בשבת בבוקר לשיטבלאך "מאה שערים" ולהתבונן בתפילתו של האדמו"ר מקוסוב ירושלים שליט"א.

קולות התפילה הרמות שבוקעות מגרוננו באותה העת, מהדהדות בכל חדרי השיטבלאך ומחוצה לו. אותם אלה שנקלעים בזמן זה לאיזור ההוא ולא מורגלים לשמוע "קולות וברקים" כגון אלה, מתקרבים למקור הרעש ומגלים יהודי שנראה בגיל שנע בין "חמישים לעיצה ולשישים לזקנה" (כלשון המשנה בפרקי אבות פרק חמישי משנה כ"ד) אשר מנתר בכל כוחו ורץ מפינה אחת של בית הכנסת לפינה האחרת כשפניו שרוקים, סמוקים ואדמומיים מהתלהבות, דביקות, השתוקקות, התלהטות, התעלות, התלקחות והתלבות בעת שמוציא מפיו את פסוקי הדזמרא וברכות הקריאת שמע שבתפילה. שמו הוא הרה"צ פנחס יוסף מונדרר שליט"א.

השבוע זכיתי לשוחח איתו. העילה והנימוק המרכזיים לקיום שיחה זאת, היה רצוני לשמוע ולכתוב על "הכנסת האורחים" המופלאה שהוא מנהל. ואולם בראשית דבריי שאלתי אותו: "כמה זמן אורך לכבודו להתפלל בתפילת שחרית של שבת "פסוקי דזמרא וברכות קריאת שמע"? הוא השיב לי בפשטות: "שלוש שעות אני מתפלל עד שהנני מגיע לתפילת העמידה."

המשך בעמוד אחרון

בשורה טובה: ניתן להאזין ל"שמעו ותחי נפשכם" - קו שיעורי התורה והייעוץ היומי של עורך העלון שיח"י במס' הטלפון 03-3077715

המעוניינים להתייעץ עם עורך העלון הרב עדו יצחק ובר שליט"א בנוגע לזיווגים, מרי בטן, פרגסה, שלום בית ועוד על פי תאריך לידתם ושומם יתקשרו לטלפון 058-3268149

המעוניינים להפיץ את העלון בסביבתם יתקשרו לטלפון 058-3268149

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

ובנותיו הקטנים, ולמרות שאמרו חז"ל על הפסוק "אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת": "זה הזן בניו ובנותיו הקטנים" (כתובות נ' ע"ב) אף על פי כן אל לו להסתפק בזה. **המקור בפרשה:** "ואל יבא בכל עת אל הקודש"

– "בזה שהוא מקיים – עושה צדקה בכל עת" בכך שהוא מפרנס בניו ובנותיו הקטנים, עדיין לא בא אל הקדש. רק על ידי שיפרנס גם אחרים יבוא אל הקודש". (הרה"ק ר' אורי המכונה השרף מסטרליסק זי"ע).

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

ויעש אהרן כאשר צוה ה' את משה (טז, לד)

פירש רש"י: "להגיד שבחו של אהרן שלא היה לובשם לגדולתו אלא כמקיים גזרת מלך". לכאורה אינו מובן כל כך, שהשווה ערך גדולתו של אהרן לגדולת משה בגלל כך, איזה שבח בזה שלא לבש בגדי כהונה להתגדל חס ושלום? אפשר לפרש על פי מה שכתב באור החיים הקדוש על הפסוק (שמות כח, א) "ואתה הקרב אליך": "יתבאר על דרך אמרם ז"ל (שמות רבה ג, כא) כי הכהונה למשה היתה למנה (הייתה מיועדת), אלא לצד שמאן ללכת בדבר ה', אחר כמה פעמים, חרה אף ה' בו והסירו מגבירת הכהונה וכו', וכפי שכתוב "הקרב את אהרן" במקומך ותעשה הדבר כאילו אתה חפץ בו, כי זה לך במקום קרבן לכפרה וכו', תקריב את אהרן ותתן לו גדולתו, אין לך קרבן גדול מזה".

וזהו באורו של הפסוק "ויעש כאשר צוה ה' את משה", שכמו שאצל משה לא שייך לומר לגדולתו, כי אדרבה הסירו ממנו הכהונה ונחשב עשייתו כמו קרבן לה', כמו כן עשה אהרן, אף על פי שנעשה על ידי זה הכהן הגדול מאחיו, הוא התנהג כאשר צוה ה' את משה כמקיים גזרת המלך, כמו שאמרו (במדבר רבה יט, א) "חוקה חקתי גזרה גזרתי ואי אתה רשאי לעבור עליה", וזהו באמת שבחו של אהרן, שהוא בבחינת "מה" (כמשה), שאמר (שמות טז, ז) "ונחננו מה".

"לא תעמוד על דם רעך" (יט, טז)
"חמירה סכנתא מאיסורא"

הנושא של ספקא דאיסורא לחומרה, הוא מחלוקת הפוסקים אם זה מן התורה או מדרבנן. מה שאין כן ספק סכנתא, אליבא דכולהו עלמא (לפי דעת כולם) מן התורה לחומרה, והראיה לזה, שהרי מחללין את השבת לחולה שיש בו סכנה, ומאכילים לחולה ביום הכפורים, ואפילו מצד ספק כלשון השלחן ערוך אורח חיים (סימן שכח): "רופא אחד אומר שצריך ורופא אחד אומר אינו צריך, מחללין", ולא רק שמוותר אלא שמצוה לחלל עליו את השבת. וזהו הלשון בשולחן ערוך (בסימן תשיח סעיף ד): "ואם שנים אומרים צריך, אפילו מאה אומרים אין צריך, ואפילו החולה אומר עמהם שאין צריך, מאכילים אותו מאחר ששנים אומרים צריך", ופירש במשנה ברורה: "דתרי כמאה חשובין, ולא אזלינן בתר רוב דעות בסכנת נפשות". בנוגע לדין בענין עישון הסיגריות, אם יש רק

שני רופאים שאומרים שזה מזיק לגוף, הלכה ברורה שאסור לעשן, שהרי אפילו אם היו צריכים לעבור בזה על מצוות עשה שיש בה כרת כמו אכילת יום הכיפורים או חילול שבת שיש בו סקילה היו עושים זאת, על אחת כמה וכמה שמדובר כאן באיזה תאוה שגורמת להזיק לבריאות גופו של האדם. בפרט אמורים הדברים שכל הרופאים בדעה אחת שהעישון מזיק לגוף (ומה שישנם כאלה שמביאים ראיה מכך שלפעמים גם הרופא עצמו מעשן, אין זו שום ראיה, כיון שהוא בעל תאוה, ואפשר שהוא מאלו שחכמינו ז"ל אמרו עליהם "על חייו לא חס").

נוסף לזה, שמלבד שמזיק לעצמו, הוא מזיק גם לאחרים היינו לאלו שיושבים על ידו, ועוון זה לא ניתן לכפרה, ואפילו יום הכיפורים אינו מכפר בדברים שבין אדם לחבירו.

וכאן המקום להעיר על המנהג הלא טוב, שבחור הבא בקשרי תנאים, מתחיל לחלק סיגריות, ובפרט בזמן החתונה. זו התחלה ורגילות מרגילה תלמידים לעשן, ואחר כך זה נעשה זה אצלם כטבע שני וקשה להם מאוד להפסיק את העישון. ומכאן ההוראה: כל מי שיש בידו למחות, מחוייב למחות כנגד העישון, ולא לעבור על לאו של "לא תעמוד על דם רעך", ובזכות זה הקדוש ברוך הוא ישמור על כלל ישראל מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה, ונזכה לעבוד את ה' יתברך מתוך בריות גופא ונהורא מעליא. (הערת העורך: דברים אלו נכתבו על ידי הרב זיע"א לפני עשרות שנים כשעדיין לא היה ידוע לכולם כמה העישון מזיק)

קודש הלולים לה' (יט, כח)

איתא במסכת ברכות (לה, א): "דתנו רבנן, קודש הלולים לה', מלמד שטעונים ברכה לפניהם ולאחריהם, מכאן אמר רבי עקיבא: "אסור לאדם שיטעום כלום עד שיברך".

לכאורה אינו מובן, הלא הפסוק נאמר לגבי "כרם רבעי" שהיא בשנה הרביעית, ואיך אנחנו לומדים מזה על כל השנים שצריך לברך? אפשר לבאר זאת על פי דברי הזוהר הקדוש פרשת בלק (קפו, ב): "וכתיב ערלים לא יאכל (ויקרא יט), בגין דלא יברכון ההוא פרי ולא יברך סטרא אחרא, כיון דנפק מרשותיה יאכל ומברכין עליה", פירוש שאיסור אכילת עורלה הוא מפני שאי אפשר לברך עליו, ממילא למדים אנו מכאן חיוב הברכה בשעה שמוותר לברך, והאיסור ליהנות מכל דבר מאכל בלי ברכה.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים – מרת יהודית רובינשטיין ז"ל – נפטרה ב' ניסן תשע"ג

בסיעתא דשמיא
מחידושי העורך שליט"א

שאלות קצרות ותשובות בצידי:

1. למה רש"י פותח את פירושו על פרשת אחרי מות עם רבי אלעזר בן עזריה? תשובה: כדי להראות שהקב"ה יכול לשנות את הטבע כפי שעשה לרבי אלעזר בן עזריה בכך שהביא לו 18 שערות של שיבה בגיל שמונה עשרה ובוזה יש מסר עבורנו שעלינו להלחם בטבענו ולשבור את כל התאוות כפי שמפורש בפרשת אחרי מות.

2. מדוע ה' ביקש ממשה שיגיד לאהרן שלא יבוא בכל עת אל הקודש ולא אמר זאת ישירות אליו?

תשובה: האימרה אומרת "אין חכם כבעל הניסיון" ולכן דווקא משה שהיה רגיל להתגלות א-לוקית תדירה היה יכול להסביר לאהרן אחיו שאין זה ענין פשוט לגשת בכל עת הקודש.

3. מדוע הפסוק "אל תפנו אל האילים" בא מיד אחרי הפסוק "ואת שבתותי תשמורו"?

תשובה: זה בא לרמז את מה שאמר רבי חייא בא אבא אמר רבי יוחנן "כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש עוונותיו נמחלין לו אם הוא שומר שבת".

4. מדוע הפסוק נותן את הטעם לכך "קדושים תהיו" "כי קדוש אני ה' אלוקיכם"? וכי מפני שה' קדוש אנו מוכרחים גם להיות קדושים?!

תשובה: אכן כן. אנו הרי בניו של בורא עולם ובתור שכאלה צריך להיות מקויים בנו המאמר – "ברא כרעא דאבוה" (הבן הוא הרגל של אביו). ובמיוחד שעל פי פנימיות התורה מובא – שלכל יהודי יש נשמה שהיא "חלק אלוק' ממעל", היינו משהו מקדושתו האלוקית של בורא עולם מוטבע בתוכנו ולכן עלינו להתנהג על פי צו נשמתנו זו.

5. מה הקשר בין סיום הפסוק "כי קדוש אני ה' אלוקיכם" לפתיחת הספוק שלאחריו – "איש אמו ואביו תיראו"?

תשובה: חז"ל אומרים ששלושה שותפים הם באדם: ה' הבורא, אביו ואמו. אם כן, כפי שצריך לירא מה' יתברך שהוא השותף הראשון, כך צריך לירא משני שותפיו הנוספים, מפני שבודאי גם בהם טבועה קדושה אלוקית שאם לא כן, הם לא היו נקראים שותפיו של בורא עולם.

הגניבה

בתמונה נראה הרה"צ רבי מנחם מאניש דייטש זצ"ל מאנשי ירושלים המפורסמים שנסתלק בי"ט בניסן האחרון. תמונה זו צולמה חצי שעה לפני הסתלקותו כשהוא שוחק ומקיים את הפסוק "ותשחק ליום אחרון". הרב דייטש היה מצאצאי הב"ח ורבי אברהם מרדכי מפניטשוב זיע"א. גשמיים כאלו?..."

עברה עוד תקופה מסויימת, ובינתיים הלך המצב דחוק, וכאשר באו מים עד נפש, הפצירה האישה בבעלה - הלא אי אפשר לסבול עוד את המצב הנורא! כלום במותרות ובעושר תחשק נפשה? הרי כל כוונתה להיושע במעט כסף, כדי להשיא את בנותיה לתלמידי חכמים הגונים!

ולא יכול רבי אברהם מרדכי עוד לראות בצער אשתו ויפן וילך לבקש את ברכתו של "החווה". כאשר נכנס לפני ולפנים לחדרו של הרבי, נשתכח ממנו כמעט לשם מה הוא בא, ויעמוד לפני הצדיק, באימה וברטט, ירא לפתוח בדיבור על אודות הדברים הגשמיים אשר רצה לבקש.

אבל החוזה הביט אליו בעינים מאירות ומעודדות ואמר:

"ספר נא, בני, את המעיק על ליבך. הקדוש ברוך הוא הינו אב רחום והוא יעזור.

בלעגי שפה סיפר רבי אברהם מרדכי על אודות מצב הדלות והאבינות, אשר הוא שרוי בו. להכביר במילים הוא לא נאלץ, כי הרבי הפטיר מיד לאמור: "לך לך לקרשניק, שם יעמוד לך רווח והצלה".

ומיד נפרד ממנו מבלי לבאר כלל למי יפנה ומה יעשה שם; אך לא היה לרבי אברהם מרדכי כל צורך לשאול שאלות, שהרי הרבי מצוה לנסוע לקרשניק, ואומר ששם תהיה לו הרווחה, יכול ליבו להיות סמוך ובטוח, כי שם באיזושהי דרך יושע.

הוא נכנס לביתו, שמח וטוב לב, וסיפר לאשתו את אשר ציווהו הרבי לעשות. מיד הכינו בשבילו ארגז ושמו בו את בגדיו וכמה ספרים, וכך שם רבי אברהם מרדכי את פעמיו לקרשניק.

כאשר הגיע לקרשניק, שאל לבית-מלון צנוע, נכנס להתאכסן וקיבל חדר קטן, סייד את חפציו ומיד הוציא מארגזו ספר וישב ללמוד, כדרכו מימים ימימה.

ל ימיו חי הרב הקדוש רבי אברהם מרדכי מפניטשוב, תלמידו של רבו הקדוש, החוזה מלובלין, זכותו יגן עלינו, בדחקות ובמצור. לחם צד ומים לחץ היו מנת חלקם של בני ביתו - ואין לדבר כלל על בגד חדש או מעל הגון לילדים. היה רבי אברהם יושב והוגה בתורה הקדושה יומם ולילה, ובני הבית אינם באים עימו בטרוניה על חלקם, שהרי מקטנותם נתחנכו בהכרה עמוקה, כי העולם הזה על כל תענוגותיו הכל הבל חולף וכי רק המצוות והמעשים הטובים, שאדם צובר, הם-המה הרכוש האמיתי והעושר הגדול.

כך חיו להם בצנעה בבקתתם הדלה והעלובה, מסתפקים ברהיטים המיושנים ובמעט הכלים השבורים, שהיוו כל רכושם; ולעת סערה משתוללת בליל חורף, כשבעד הקירות המטים ליפול ידלוף הגשם וישוב הרוח - היו סותמים את החורים בסמרטוטים וכיוצא באלה ומפטירין: "כפרת עוון".

על החיים האלה על אף קשייהם המרובים לא קבלה זוגתו של הצדיק מעולם; ואולם, כאשר ברבות השנים, גדלו שלוש בנותיה והגיעו לפרקן, התכוון ליבה בקרבה למראה עיניה.

"הבט", אמרה באחד הימים לבעלה ברוב מרירות, "רוב חברותיהן של אלו כבר נשואות, ורק הן יושבות שוממות. ואתה הלא יודע את טיבן - ליבן לב כשר והן יראות שמים וכלילות המעלות, ורק מחסרון כיס לא תוכלנה להינשא לבני זוגן המתאימים..." ולא יכלה האישה להתאפק ותיתן את קולה בבכי מר.

קימט רבי אברהם מרדכי את מצחו, ועל שפתיו עלתה שאלה:

"נו, ומה רצונך ממני? הבה נתפלל להקדוש ברוך הוא, ובודאי ישלח לנו ישועתו".

"אמנם כן", אישרה האישה את דברי בעלה, "תפילה מועילה והקדוש ברוך הוא אב רחום. אך רצוני שמצידך תבוא איזו השתדלות, הלא רבי גדול לך, ומדוע לא תספר לו את המעיק עלינו ותבקש ממנו, שיעתיר בעדנו? והלא נאמר, כי 'צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים'! בקש נא את ברכתו, וה' יעזור..."

התאנח רבי אברהם מרדכי ממעמקי ליבו, ולא ידעה אשתו, אם על צרת נפשן של בנותיו הוא נאנח, או שמא הוא מצר על שיאלץ להטריח את הרבי בעניינים גשמיים...

עודנה מהרהרת והנה שמעה את בעלה מפטיר:

"אי אי... להטריח על הצדיק בדמיונות, בדברי הבל, לבקשת מאיתו ברכה שננתער - איככה אוכל ונשאתי את פני אליו, להביט בזיו פניו האצילים שעה שאשתדל אצלו למען צרכים

אור אצילי היה זורח מפניו של רבי אברהם מרדכי וגרם לו ליחס של דרך ארץ מצד בעל המלון. אמנם לא מעט העסיק אורח זה את מחשבתו של האכסנאי - לשם מה בא הלזה לקרשניק? כלום סוחר הוא? או שמא הוא שליחו של משהו למטרה מסויימת? וכיוצא באלו שאלות ניקרו במוחו ופתרון להן אין - אך משראה את ארגזו המונח בקצה החדר, נחה דעתו: מן הסתם צרור כספו טמון בזה הארגז והוא שלם ישלם ברוחב יד את כל ההוצאות... לכן היה בעל המלון מאיר לו לאורח פנים ושואלו מדי פעם לחפצו - אם בדבר מאכל הוא חפץ, או בפרי נאה, או בסתם משקה חם להחיות הגוף, או במזונות משיבי נפש, ורבי אברהם מרדכי ינהג לו בראשו ויאכל את המובא לפניו מבלי שים לב כלל למה ומה הוא... ובעל הבית היה יושב ומחכה, ליום שישלם לו האורח בעד ההארחת הטובה והמסורה.

חלפו שבועות מספר, ובעל הבית החל לדאוג: האורח הזה יושב בחדרו סגור ומסוגר, אינו יוצא ואינו מתערב בין הבריות, גם אין בא אליו לבקרו - ומי יודע? שמא אינו אלא סתם "בטלן", שהפרוטה איננה מצויה בכיסו?!

החל בעל המלון לחשוש לכספו: למה זה צריך הוא להאכיל סתם עובר אורח חיים אין כסף?! - ועדיין אין כל סימן, שהלה מתכוונן לעזוב את המקום. לכן החליט בעל המלון לוודא, אם אורחו בעל ממון הוא או סתם עני, שהרי הכרת פניו וחזותו אינן עונות בו כלל כי בעל אמצעים הינהו...

אכן המתין האכסנאי להזדמנות נאותה; ובשעה שהאורח נעדר מחדרו נכנס וחיטט בחפציו ובכליו, והנה נתאמתו חששותיו: אין בארגזו כי אם הטלית והתפילין, כמה בגדים מהוהים ומעט ספרים - ואין בו צל צילו של כסף! משנוכח לראות כי אין ביכלתו של האורח לשלם את דמי ההארחת, החליט לגשת אליו מיד עם שובו למלון ולהמציא לו את החשבון, שהוא חייב לו בעד כל התקופה שחלפה. אם ישלם, יניחנו לשבת במלוננו עד כמה שליבו יחפץ, ואם לאו, יטול ממנו את חפציו המועטים, כדי למכרם, וישלחנו אחר כבוד.

ויהי עד כה ועד כה ואורחים חדשים הגיעו למלון, ומחמת היותו טרוד בסידורם לא פנה בעל המלון אל אורחו המשונה והחליט לסור אליו למחרת, לאחר שהאורחים החדשים כבר יהיו מסודרים כנאות וכיאות.

באותו לילה, ורבי אברהם מרדכי ישב כדרכו מתעמק בלימודו, והנה קול נקישה על דלת חדרו. קם רבי אברהם מרדכי ופתח את הדלת, ובפתח מסתמנת למולו דמותו השחוחה של המשרת היהודי - שהיה גם משרתו האישי של בעל המלון - ועל פניו ארשת של מבוכה ניכרה. הרגיש רבי אברהם מרדכי, כי עליו לקרבו ואמר לו לבבית:

השבת האבידה יוצאת הדופן

בערך מאה אלף בשקלים. בעלה של האישה כנראה חסך פרוטה לפרוטה והכסף שהצטבר, נשמר במעטפות במקום מסתור בספה הישנה. הוא לא ידע אותה על כך. כל מיני סברות עלו בראשי מדוע עשה כך? אולי היה זה עקב היותו ניצול שואה והוא קיבל את הכסף מכספי שילומים. ייתכן שלא רצה ליהנות ממנו ואולם הוא החליט לשמור את הכסף עבור ילדיו ואשתו. כנראה שגם הוא לא הספיק לספר להם על כך. "ובנקודה זאת פסק ר' מנדי לדבר לרגע ואולם הוא מיד המשיך ואמר: "אנחנו זקוקים לקנות דירה ואם היה לנו את הסכום הזה, היינו מצליחים לרכוש את הדירה. ואולם אנחנו יודעים שכסף זה הוא לא שלנו."

לשאלה לגבי תחושותיו, מענדי ענה: "אנחנו כבר באנו על גמולנו. אנו שמחים מאוד שהוענקה לנו הזכות לקיים מצוות השבת אבידה בצורה כל כך בלתי שגרתית ותוך כדי זה גם זכינו לקיים מצות הנחת תפילין לבנה של האישה. האנשים בשכונה שלנו אשר חיים בדירות עמידר בצמצום רב, ששמעו על מציאת סכום הכסף הרב, אמרו לנו: "אנחנו יכולים לצפות לכל דבר, אבל למצוא כל כך הרבה כסף, זה באמת דבר נדיר."

וכעת לא נותר לי אלא לברך את בני הזוג יצחקי שבזכות קידוש ה' שהתקדש על ידם, בורא עולם יעניק להם דירה נאה וימלא את כל משאלות ליבם לטובה.

138 זכר וזכר אלוף

הרב מענדי יצחקי שיח' מחזיק את המעטפות עם הכסף הרב שנמצא בתוך הספה הישנה

הדחוק, הוא נעתר בשמחה להצעה והניח תפילין. בתום הנחת התפילין, הוא סיפר כיצד הוא מתרגש מאוד מהאירוע הנדיר שקרה כאן.

במענה לשאלה אודות ערך הסכום שנמצא במעטפות, השיב מענדי: "האמת שלא ספרנו. אשתי ואני ראינו שרשום על המעטפות סכומים במטבע אירו ובדולר ברוסית. הגענו למסקנה שזה

ה שבוע צדה את עיני ידיעה אודות מצוות השבת אבידה נדירה שהתרחשה בעיר באר שבע.

הבת הקטנה של הרב מענדי גיטי יצחקי שיח', שליחי חב"ד בעיר באר שבע, שיחקה בעגיל. תוך כדי המשחק, נפל העגיל לתוך חור שנפער בריפוד של הספה הישנה בסלון ביתם. במהלך הנבירה והחיפוש בתוך הספה, ציפתה להם הפתעה. הם מצאו מעטפות כשבתוכן סכום כסף גדול במזומן ובשטרות ארוזים.

מדובר היה בספה שמענדי גיטי קיבלו במתנה מבעלת הדירה בעת שהם ששכרו אותה ממנה. היא הייתה אישה מבוגרת, שעברה לגור בבית אבות.

מענדי גיטי מספרים: "האישה דוברת רוסית ואידיש. על מנת להבין אותה, הבאנו מתרגם. סיפרנו לה שמצאנו בספה, כסף. המון כסף", בתשובה לדברינו, היא ענתה לנו: "כסף? למה לא לקחתם?". מדבריה הבנו שלמרות כל השנים המרובות בו שהתה הספה בביתה, היא לא ידעה על כך דבר. וכאן המקום לציין שלמרות שהיא אישה באה בימים, היא צלולה בדעתה. "דברו עם הבן שלי", היא אמרה. יצרנו קשר איתו. בנה הוא רופא במקצועו בקופת חולים 'מכבי'. הוא הגיע אלינו בכדי לקחת את הכסף. לפני שהוא יצא מהבית, הצעתי לו להניח תפילין. למרות זמנו

האדמו"ר מכניס האורחים שמתפלל עד כלות הנפש - המשך מעמוד ראשון

תוך כדי דבריו, סיפר לי הרב מונדרר עובדות נפלאות אודות עבודת התפילה, לימוד התורה ועשיית החסד של אביו האדמו"ר זצ"ל. בתום שיחתנו הארוכה, בירכתי את האדמו"ר מקוסוב ירושלים שליט"א שימשיך לנהל מפעל נשגב זה של הכנסת האורחים עד שבקרוב ממש יתגלה משיח צדקנו ואז בוודאי הוא יהנה מסיוע אדיר ממכניס האורחים בעם ישראל - הלוא הוא אברהם אבינו שיקום לתחייה יחד עם שאר צדיקי הדורות.

לי הרב'ה כשחיוך רחב נסוך על שפתיו. "מיד בתום תפילת שחרית של הנץ החמה, אני מתייצב בבית אבי שבו כאמור מתנהלת הכנסת האורחים ואני מתחיל להגיש את הסעודות במשך מספר שעות. רק לאחר מכן אני עושה את דרכי לשיטבלאך "מאה שערים" בכדי להספיק להתפלל את תפילת השחרית לפני חצות היום. בשעת צהריים מאוחרת, אני שב ל"הכנסת האורחים" בכדי לסעוד שם את סעודת השבת עם משפחתי ולהמשיך לאחר מכן לשרת את האורחים."

"ומה היא העלות הכספית של כל שבת שכזו?" "השבת עולה לנו מידי שבוע כ-8000 שקלים" הוא עונה. לאחר שהגבהתי את גבות עיני מהשתוממות לשמע המחיר הרב הזה, שאלתי: "ומהיכן אתם משיגים סכומי עתק אלה?" "מנדיבי עם שמעוניינים בישועות בכך שמיטייעים והופכים לשותפים במצווה נפלאה זו."

"האם גם אתה לוקח חלק במשמרת המשפחתית בכדי להגיש את הסעודות לאורחים הרבים?" "בודאי" השיב

הגניבה - המשך מעמוד קודם

ומאד-מאד חפץ אני לחזור בתשובה על הדבר הזה... אכן, אם יבטיחני מר, כי לא יגלה את סודי לשום אדם אוכל לספר לו את אשר מעיק על ליבי. ועל ידי כן ירווח לנפשי הדואבת, ומר יזכה במצוה גדולה עד מאד..."

ראה רבי אברהם מרדכי את גודל הצער, שזה האדם מצטער על החטא, אשר חטא, והבטיחו לשמור את סודו מכל משמר וגם לעזרו כפי יכולתו. (המשך יבוא בשבוע הבא)

החיוור, ורבי אברהם מרדכי מביט אליו ברוב חמלה ובמבט מעודד ומחזק. אחר שעה קלה, משיחיתיה רוחו בקרבו מעט, פתח המשרת את פיו ואמר:

"יסלח לי מר על שבאתי להפריעו מלימודו... עקבתי אחריו זה כמה שבועות וראיתי, כי מר איש-אלוקים הוא ושכל עולמו אך תורה ועבודה, ואמרת בליבי - הנה זה האיש, שלפניו אוכל לפרוק את סודי מעל ליבי ולהקל עליו מכובד החטא, הרובץ עלי והמכתים את נפשי..."

"הכנס-נא ושב."

נכנס המשרת החדרה בצעד כושל, סדר את הדלת בעדו סגור היטב, אף נעל אותה במנעול, וכמו לא די בכך עמד לידה וצוותת בדריכות, שמא עקב מישהו אחריו ומצוותת עתה מן העבר השני. לבסוף, משנוכח כי אין איש עומד בחוץ, ישב לו על אחד הכיסאות, נאנח ממעמקי ליבו וניסה לפתוח את פיו לדבר, אך מחמת ההתרגשות לא הצליח להעלות הגה מגרונו. ביד רועדת שלף ממחטה מכיס בגדו ומחה את הזעה מעל מצחו

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת אבי ר' ישראל יוסף משה בן ר' אהרן מנדל ז"ל לעילוי נשמת חמי רבי יעקב טובול בין עישה ז"ל ואשתו חמותי מרת פריחה בת מסעודה ז"ל

אחרי מות-קדושים

"אחרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימתו" (טז, א).

קרוב לעשרה טעמים הובאו בחז"ל להבין מה היה חטאם של נדב ואביהוא. טעם נוסף, שאיננו ידוע כל-כך, הובא בחיבור 'עיקרי דינים' (כו, ז) הנדפס בסוף שלחן-ערוך (יורה דעה ח"ג), וזה לשונו:

"במקום שנהגו לקרוא הבן הראשון הנוולד לו לאדם בשם אביו, ואשתו רוצה שיקרא על שם אביה, והאיש משום שלום הבית היה מרוצה (נוטה לוותר לה), העלה הרב דאין ביד האדם לשנות, שיגיע מזה מיעוט כבוד לאביו, ואם היא מתעקשת - יקראוהו ב' שמוותיהם, ולא יבזז בכבוד אביו לקרא לראשון בשם חמיו והשני בשם אביו, דשמה לא יזכה לבן שני, ואף אם יזכה - לא יפה עושה להקדים שם חמיו לשל אביו, ופוק חזי מאי סליק בנדב ואביהוא, ששמע מפי הרב 'פרי הארץ' בשם חז"ל, דנדב נקרא על שם חמיו, שאלישבע היתה בת עמינדב, ואביהוא על שם אביו, ורוצה לומר: אבי הוא, ונענש על הקדמת השמות". במיתת שני בניו רח"ל!

"ולפני עזר לא תתן מכשיל" (יט, יד).

מונב בספר 'אגן הסהר': באחד הימים נסע הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל - ראש ישיבת טשיבין - במונית, ובדרך עצר הנהג בתחנת דלק ולקח עיתון פסול שחולק שם ללא תשלום לכל המעוניין.

כשראה זאת רבי אברהם, אמר לו: "בודאי אתה לוקח את העיתון בכדי להציל יהודים שלא יקראו בו, הבה ניקח עיתונים נוספים", תוך-כדי שהוא לוקח חבילה מכובדת ובתוכה גם את העיתון של הנהג ומשליך את כולם לפח האשפה...

(ילקוט מאיש לרעהו)

"לא תשא את אחיך בלבבך" (יט, יז).

בספר 'מענינות הנצח' לרבי אהרון סורוסקי הביא, שאת פסוק זה דרש הרבי ר' מרדכי מלעכווביץ' זיע"א לתלמידו, רבי גרשון לידר, כאשר זה האחרון בא להתלונן אצלו על שכנו.

רבי גרשון היה מכניס אורחים גדול, ובשכונתו התגורר גביר גדול, אשר כגודל עשירותו כך קמצנותו. בכל פעם שהיו אורחים מזדמנים דופקים על דלת בית הגביר, ומבקשים להתארח שם ללינת הלילה, היה הגביר מדרך אונם כיצד להגיע אל ר' גרשון, שם לבטח יוכלו למצוא מקום ומיטה נוחה...

כשהגיע ר' גרשון וקבל בפני רבו על ההתנהגות הגילוזה הזו, אמר לו הרבי: עליך נאמר, "לא תשא את אחיך בלבבך", וכשתמה על כך הוסיף וביאר לפניו: הלא הנך יכול לומר לאורחים הללו שלא יבואו לביתך, וכך לפתור את הבעיה הזו, אלא שאינך מסוגל שלא להכניסם, משום שהתברכת בלב טוב, אך בוא וראה למה דבר זה גורם לך - לשנאת ישראל!

כלומר: משום "לבבך" אתה מגיע לכלל "שונא אחיך", ולכך הזהירה אותך התורה "לא תשא את אחיך" בשל "לבבך" הטוב...

בספר 'אוצר אפרים' מביא בענין זה מעשה דומה, שאירע לבנו של ה'דברי חיים' מצאנז זיע"א, רבי יחזקאל משינעו זיע"א. באחד הימים חלה מלמדו בחולי קשה, ודרוש היה סכום כסף גדול על-מנת לרפאו, ברם הסכום הנדרש לא נמצא בידו. קם הילד ואמר: "אבא, אני אצא לרחוב ואאסוף כסף מאנשים עבורו".

"אני מסכים לך", השיב אביו הגדול, "בתנאי שלא תחזור הנה שונא ישראל...".

"למה אבא מתכוין?" נבון הילד.
"כשתצא לרחובה של עיר, יעברו מולך אנשים רבים. חלקם יסעו בכרכרות וכבדות, ואתה תהיה סבור שהם בעלי אמצעים, אולם למרות תקוותך למתת-יד הגונה, הם יסתפקו בתרומה של שקל אחד בודד... חלקם ילבוש מחלצות, וחלף הציפיה שתתעורר בך למראה פניהם, הם יושיטו לך רק מחצית השקל... אתה תכעס עליהם, ותשוב לכאן עם שנאת ישראל... משום כך, אין תועלת בכל מעשה הצדקה שלך...

רק אם אתה מסוגל להיות בטוח, שלמרות כל זאת, לא תחזור לכאן עם שנאת ישראל - הנך יכול ללכת ולאסוף".

מכאן, שעל האדם להיזהר מפני מחלוקת ושנאת הזולת, ובד בבד עליו לדעת שגם תכונה חיובית כמו "לב טוב", עלולה להביא לתוצאה גרועה, המעוררת ריב, מחלוקת ומדון, ולפיכך גם כאשר הוא משתמש בתכונה זו, עליו לנקוט משנה זהירות.

(ומתוך האור)

"הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" (יט, יז).

פנינה נפלאה בפסוק זה, מובאת בשמו של הגאון רבי בנימין וואלף לעוו זצ"ל, בעל 'שערי תורה':

במסכת אבות (ב, ה) מצינו: "ר' יוחנן בן זכאי קיבל מהלל ושמאי. הוא היה אומר: אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת". בדרך כלל רגילים לפרש שהכוונה ב"לכך נוצרת" היא - שנוצרת כדי ללמוד תורה הרבה. אולם הגאון רבי עזריה פיג'ו, בעל "בינה לעיתים", פירש שהכוונה ב"לכך נוצרת" היא שנוצרת בכדי שלא תחזיק התורה לעצמך, אלא תשפיע מתורתך לזולתך! כך פירש גם בספר "מדרש שמואל".

והנה, ידוע מה שכתבו החוקרים, שאם הוטל על אדם לעשות פעולה כלשהי, והוא עשאה - אלא שחיסר חלק כלשהו בפעולה, אין זה נקרא שעשה פעולה שלימה. וכמו כן אם יש בפעולה שנפעלה דבר שאין בו צורך והרי הוא דבר חסרון - אין זו פעולה הראויה לתואר "פעולת חכם". ומכיוון שכך, ברור שפעולת הבריאה, שאותה פעל ועשה הקב"ה, היא לתכלית שלא יהיה בה כל חסרון, כי אם יהיה בבריאה דבר כלשהו שאין לו תכלית - הרי זה חסרון בבריאה.

מעתה, המילה 'חטא', המשמשת בדרך כלל להגדרת עבירה, יש לה מובן נוסף - של חסרון, כמו שאמר הכתוב (שופטים כ, ז): "קולע באבן אל השערה ולא יחטיא", כלומר: ולא יחסיר. וכן נאמר (מלכים א - א, כא): "הייתי אני ובני שלמה חטאים", כלומר: חסרים. הרי ש'חטא' יכול לשמש כמובן חסרון.

וזה הכוונה בפסוק שלפנינו: אם האדם אינו מוכיח את זולתו, אזי בריאתו היא שלא לתכלית (שהרי, כאמור לעיל, תכלית האדם היא להשפיע מתורתו על זולתו), ואם כן, הרי יש בעולם דבר שאין לו תכלית, ומכאן שיש חסרון בבריאה, חלילה. על כן עומד הכתוב ומזהיר: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא", והכוונה במילה "עליו" היא - על הקב"ה, שלא תשא עליו חסרון, שאם לא תוכיח, הרי יהיה חסרון בבריאה שברא הקב"ה, ואילו כאשר תוכיח - תהיה הבריאה שלימה! (כמוצא שלל רב)

"ואהבת לרעהך כמוך" (יט, יח).

מונב במדרש: 'ואהבת לרעהך - הטפל לרעהך'. בפשטות, דברי המדרש הם חסרי פשר.

פנינה נפלאה על כך, מובאת בשמו האדמו"ר ה'שר שלום' מבעלזא זיע"א:

המדרש התקשה בהבנת האות ל' בציווי "ואהבת לרעהך כמוך", שלכאורה די היה לומר "ואהבת רעהך כמוך"? ומכאן מרבה המדרש: 'לרעהך - הטפל לרעהך'. ועדיין עלינו להבין: מה פשרו של ריבוי זה, ומה משמעותו הלכה למעשה?

אלא - הפסוק (משלי כז, יט) אומר: "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם", ולכאורה: אם רצה החכם מכל אדם להמחיש לנו מהו 'מלב ללב' - יכול היה לנקוט בדוגמה מבוררת יותר: של מראה מלוטשת, שהמסתכל בה רואה את עצמו, כאשר הפנים שהוא מראה למראה - ניבטים אליו בדיק נמרץ ממנה אליו, ומדוע העדיף שלמה המלך את המים?

אך זאת עלינו לדעת: הרוצה לאהוב את חברו באהבה אמיתית - מוכרח הוא להכניע ולהשפיל את עצמו כלפי חברו, כי אם יחזיק עצמו ככליל המעלות ביחס לחברו - יקשה עליו לאהוב באמת את חברו. כזה הוא טבע האדם.

והנה, כאשר אדם מסתכל במראה, יכול היה לעמוד בקומה זקופה ולראות בה את עצמו, אך לעומת זאת המבקש לראות את דמותו משתקפת במים - מוכרח הוא להשפיל עצמו ולכרוע כנגד המים, ורק כך יוכל לחזות בדמותו בתוך המים. ואם כן, אמר שלמה המלך, "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם": כשם שאדם הרוצה לראות את פניו במים מוכרח לכופף את קומתו - כן לב האדם לאדם, שאם ירצה לאהוב את חברו בלב שלם - מוכרח הוא להכניע ולהשפיל עצמו כנגד חברו!

וה'שר שלום' מסיים ב'דבר פלא' שיתגלה למתבונן בפסוק שלפנינו: האותיות שאחרי המילה 'רעהך' הן: אחר הר' - ש', אחר הע' - פ', ואחר הכ' - ל', הוי אומר: 'שלא', התכונה הנדרשת למי שרוצה לקיים את הציווי "ואהבת לרעהך כמוך"!

כמה נפלאה, לפי זה, כוונת המדרש: התורה הקדושה רומזת לעצה נפלאה בדרך לקיום הציווי "ואהבת לרעהך כמוך", והיא: 'את הטפל לרעהך', דהיינו: הבט באותיות ה'טפלות' ל'רעהך', ותקבל את המילה 'שפל', ללמדך שאם תשפיל ותכניע את עצמך כנגד רעהך - אז תוכל לאהוב אותו!

(ושלל לא יחסר)

והוא דבר יקר!

גליון

377

פרשת אזורי-מות קדושים תשפ"א

אורח, ולבסוף נמלט רגלית, וכשהוא עצר אותי, היה זה כדי לברוח מהמשטרה. השוטרים היו בטוחים שאנחנו מתואמים, אני הנהג שלו, וחבר באותה כנופיה. לא הועילו כל תחנוני שאני חף מפשע. השוטרים אמרו שכל הפושעים מכחישים כל קשר לפשע...

שהיתי בחדר המעצר לראשונה בחיי. מחשבות לא נעימות חלפו במוחי, כיצד מעשה חסד אצילי הוביל אותי ללילה כה עצוב... הייתי בטוח שלמחרת האמת תצא לאור, ואשתחרר. ובכל זאת, המחשבה שאיאלץ להישאר בלילה במקום כזה הלחיצה אותי מאוד.

כבר ידעתי שלא אצליח להירדם בחדר זה, וחיפשתי לעצמי תעסוקה. גיליתי, כי בחדר יש חוברת הדרכה להגשת עזרה ראשונה, ומכיוון שלא היה לי משהו טוב ומועיל יותר לעשות, החלטתי לעבור על חוברת זו. בין הנושאים הנידונים בחוברת, מוקדשת יריעה נרחבת לנושא התקפי לב, דרכים למניעה, דרכי טיפול, עזרה ראשונה, ולצד זאת - רשימת תסמינים המעידים כי התקף לב מתקרב.

כשקראתי את התסמינים האלו, עלתה במוחי מחשבה נועזת: אם ממילא עלי לבלות את הלילה מחוץ לביתי, אין ספק, שבית חולים עדיף על בית מעצר... שיננתי את רשימת התסמינים, וכשהייתי בטוח, שאני זוכר אותם היטב, התחלתי בהצגה: התפתלתי מ'כאבים' תוך כדי שאני מחזיק חזק בחזה, ועשיתי את כל התסמינים שקראתי בחוברת.

עד מהרה התחילה מהומה, ובבת אחת החלה פעולת הצלה, כאשר השומרים מזעיקים אמבולנס דחוף, חשבתי לעצמי - 'הנה, תוכניתי הצליחה, לפחות 'אבלה' את הלילה על מיטה נוחה בבית הרפואה כשלצדי צוות רפואי רחום, ולא על דרגש בבית המעצר, כשסביבי פושעים מסוכנים'...

העלו אותי לאמבולנס, מלווה בארבעה שוטרים חסונים ששמרו עלי כל העת. הובהלתי מיד למחלקה הקרדיולוגית, שם החלו מיד בסדרת בדיקות מקיפה. ואז, הרופאים גילו... אכן כן, אחד העורקים הראשיים בליבי היה סתום ב-99 אחוז!... אומנם לא הרגשתי כלום, הכול היה הצגה, אבל הרופאים אמרו שהמצב היה ממש רגע לפני, והגעתי ברגע הנכון... רופא מומחה הזעק בשעות לפנות בוקר, וביצע צנתור לבבי מורכב באופן דחוף ביותר, והציל בכך את חיי. התוכנית החמקנית מלילה בבית המעצר, הצילה את חיי...

וְאֶת־בֵּית לִרְעֶךָ כְּמוֹךָ אֲנִי ה' (יט, יז)

חז"ל דורשים את הפסוק 'אני ה' - נאמן לשלם שכר. למדנו מכך שגם אם לפעמים לא ניכר כלפי חוץ כמה אדם מתאמץ לאהוב את חברו ולהשתדל בטובתו, מ"מ הקב"ה שהכל גלוי לפניו, נאמן הוא לשלם שכר על מצוה זו - כבר כאן בעוה"ז, מלבד הקרן הקיימת לו לעוה"ב.

* * *

להלן סיפור [מעובד מספר 'ווי העמודים'] אותו הביא הרה"ג רבי **גואל אלקריף שליט"א** שסיפר לו מגיד שיעור נכבד שליט"א: "באחד הימים ביקרתי במחלקת קרדיולוגיה (לב) בבית הרפואה 'רמב"ם' בחיפה. תוך כדי הביקור במחלקה שמתי לב לתכונה מעניינת סביב אחד החדרים במחלקה. עמדו שם כמה שוטרים, והחתימו את אחד המטופלים, תוך כדי שהם מתנצלים בפניו על אי הנעימות, כשמנגד - הלה הודה להם בהתרגשות, וכולו היה מלא הודאה לה' יתברך. המחזה הזה עורר את סקרנותי, ולאחר תום המהומה הקטנה סביבו ניגשתי אליו, וכשהוא ראה את מבטי הסקרן סיפר לי דברים כהווייתן: "היה זה אתמול בשעות הערב, נסעתי על ציר תנועה ראשי בחיפה, הבחנתי מרחוק ביד מתנופפת, ואדם שנראה כנתון במצוקה ביקש כי אעצור לו. האטתי את רכבי ועצרתי, הלה הסביר, כי הוא ממנהר מאוד ועליו להגיע למקום אחר בדחיפות, והוא ביקש לעלות לרכב ולהצטרף לנסיעה אם אפשר. כבנו של אברהם אבינו אני שמח תמיד לעשות חסד עם רכבי, ובפרט ששמעתי בדרשה, שבזמננו את עיקר הכנסת אורחים אפשר לקיים על ידי נתינת טרמפ, וזה סגולה להינצל מתאונות דרכים. הסכמתי בשמחה, למרות שהלה לא היה נראה כאחד, ששומר על קלה כחמורה, ואולי אף פחות מזה.

נסענו כברת דרך, ולפתע קול יללת סירנות ונורות כחולות מהבהבות עטפו את הרכב מכל עבר, כשארבע ניידות משטרה נצמדו לרכבי סגרו עליו וחסמו את המשך דרכנו. מהניידות קפצו שוטרים חמורי סבר ושולפי נשק, והורו לנו לעצור מיד, ולצאת מהרכב בידיים מונפות אל על. עשינו כמצוותם, ועל אתר הסתערו עלינו כמה שוטרים, אזקו אותנו באזיקים, והובילו אותנו לתא המעצר. כשנכנסתי לחדר המעצר, נודע לי כי האיש שהעליתי לרכב דקות ספורות קודם לכן הוא בעצם שודד מסוכן, שאיים בנשק על עוברי

עוד אני כותב לעצמי את ראשי הפרקים, ולבי נחרד בקרבי: 'והיכן אני? רק להטיף לזולת על 'ואהבת לרעך כמוך' - ואני עצמי איני נוהג כן. לפתע נחו עיני על המילה 'כמוך'... אם תתנהג כן, תוכל להטיף לאחרים, אמרתי לעצמי. ואהבת לרעך - כמוך: קודם כל אתה, קשוט עצמך תחילה!...

ואז אמרתי לנהג: "אחורה פנה, סע לנצרת".

"מה קרה?" שאל.

"במקום נאום לכינוס הרבנים הכנתי עדות אופי לפלוני", אמרתי לנהג בחיור, והרכב סבב וחזר לצפון. וכך, חדור רצון עז, נכנסתי אל אולם בית המשפט. אני אעשה את שלי, וק-ל המשפט יעשה את חלקו.

אולם, בכניסה לבית המשפט המחוזי בנצרת עמדה התובעת, לנוכח בואי הקשיחה את עמדתה וקראה לעברי: "הרב גרוסמן, אם באת לתת עדות אופי בתיק פלוני, חבל על הזמן שלך".

היא היתה פרקליטה מוערכת מאוד, ושימשה כתובעת מטעם הפרקליטות. היא ידעה את חומרת התיק והבינה כי לכאורה, ירשיע בית המשפט את הנאשם. "הפעם זה לא יעזור לך", הוסיפה בשחצנות.

לבי הלם בחוזקה: אולי באמת חבל על הזמן שלי? עודי משחזר את הנסיעה עד לכאן, ורגלי נשרכות כבכבלי קסם אל עבר האולם. טובה ליהודי צריכה שתהיה בשלמות, עם כל רמ"ח האיברים ושס"ה הגידים.

בצעדים לא קלים התיישבתי על כיסא באולם בית המשפט. דבריה של התובעת הלמו ברקותיי. ושמא אכן לא הייתי צריך לוותר על כינוס הרבנים הנכבד בעיר הקודש. "הפעם זה לא יעזור לך", הדהדו באוזני המילים של התובעת.

"בית המשפט", נשמע הכרוז, וחבר השופטים עלה בזה אחר זה לדוכן. ראש ההרכב היה נשיא בית המשפט המחוזי בנצרת, השופט עבד אל-רחמן זועבי, לימים שופט בבית המשפט העליון. 'אולי אכן זה תיק גדול וכבד, ואל לי להיכנס לכאן?' - התגנבה בלבי מחשבה; אך מיד הדפתי את ההרהורים ואמרתי לעצמי: 'ואהבת לרעך כמוך - אני ה'. את חלקי אני עשיתי; ריבונו של עולם, עשה נא את חלקך'.

השופט מרים את עיניו מהתיק ומבחין בי. "הרב גרוסמן, למה באת לכאן?"

אמרתי שבאתי לתת עדות אופי.

"בבקשה", אמר השופט והוסיף, "אתה לא צריך לגשת לדוכן, אתה יכול לעמוד במקומך".

פני התובעת קפאו. היא קלטה מיד שהפסידה את המערכה... פעם אחר פעם היא ניסתה לסתור את דבריי, אך השופט אמר לה בקול נחרץ: "הפעם זה לא יעזור לך" -

מה שראית כאן לפני כמה דקות היה שוטרים שבאו לכאן לספר לי שהאמת התבררה להם, שאני חף מפשע, ובסך הכל הייתי נהג תמים וטוב לב שרצה לעשות חסד עם יהודי שביקש 'טרמפ', ומצא את עצמו מתגלגל לחדר המעצר על לא עוול בכפו. בתחילת הלילה הרהרתי כיצד יתכן שעשיתי טובה, ובגללה התגלגלה עלי רעה שכזו - להיעצר על לא עוול בכפי. ומה מסתבר? שההיפך הגמור הוא הנכון: הטובה שעשיתי היא שהצילה את חי! הכניסה לבית המעצר היא שהובילה לצנתור בזמן הנכון!. המעצר שנגרם ממעשה החסד חסך ממני התקף לב נוראי שמי יודע מה היו תוצאותיו!".

* * *

סיפר הרה"ג רבי **יצחק דוד גרוסמן** שליט"א: כשיצאתי מהבית בבוקרו של יום, היו פני מועדות לירושלים, עיר הקודש. זכרתי היטב את עדות האופי שהתבקשתי למסור על יהודי יקר שטפלו עליו עלילת דברים; אך הלו"ז הקשיח שהיה עמי אילץ אותי לנסוע ירושלימה, שם נערך כנס של הרבנות הראשית בהשתתפות כל רבני הארץ. הכינוס המפואר נערך בירושלים, והשתתף בו גם ראש הממשלה דאז. התבקשתי לנאום ולהביא את דבר הרבנים.

לא חשבתי שאני יכול או שמותר לי לוותר על המפגש הזה, שכן עצם קיום הכינוס הוא קידוש השם גדול, ובוודאי לא ניתן לפתע פתאום להודיע על ביטול בואי. מיניתי את שני מקורביי, סגן ראש העיר דאז, ר' נחום אסולין, ומנכ"ל המוסדות דאז, ר' חיים ביטון, שייסעו לנצרת למסור את עדות האופי במקומי, ונסעתי בלב רגוע ובוטח לירושלים.

בעיצומה של דרך, עוד אני מכין את הנאום המבוסס כולו על הכתוב "ואהבת לרעך כמוך אני ה'", החילותי להתעמק בדברים.

הנה, חז"ל אמרו על פסוק אחר בפרשה, כי 'אני ה' רומז שהקב"ה "נאמן לשלם שכר". אמרתי לעצמי: 'בוודאי יש דברים בגו. נכון שמתאים יותר לדרוש רמז זה על הפסוק (ויקרא יט, טז) לא תעמוד על דם רעך אני ה': אדם שרואה את חברו טובע בנהר והוא רץ להצילו - ה' יתברך, היודע הכל, נאמן לשלם שכרו על כך, אך אולי ניתן להוסיף ולומר שבמצות 'ואהבת לרעך כמוך', אף כאן נאמרה הבטחה זו של "אני ה' - נאמן לשלם שכר". וכל כך למה? כיון שבמצות "ואהבת" יש לפעמים דברים עלומים ונסתרים, מכוסים ובלתי נראים - כמו אדם שמוותר מעצמו, מדמו מחלבו, עבור הזולת. וכי מי יודע את זה? מי יודע לכמת ולשער את גודל הטרחה וההשקעה בזולת, כשהן נעלמות מעיני כל בשר? על כך באה הבטחת התורה. אומנם בני אנוש לא ישכילו לדעת כמה ויתר אדם מעצמו עבור רעהו והזולת - אך אני, ה', נאמן לשלם שכר ויודע כל מעשיהם ופעולותיהם של בני האדם'.

מילים כה מוכרות, שאך לפני כמה דקות נאמרו על ידי התובעת עצמה אלי. הקב"ה, הנאמן לשלם שכר, שילם במזומן על מצות "ואהבת לרעך כמוך", שעליה טרחתו ויגעתו".

* * *

סיפר הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל: פעם הלכתי ברחוב בשווייץ, כשאני אוזח בידי תיק ג'יימס בונד. מרחוק הלכה אשה יהודיה צעירה עם טיולון ובתוכו שני ילדים. האשה לא ידעה שיש לי שמיעה חדה, כך שיכולתי לשמוע מה היא מדברת, למרות שדיברה מאד בשקט...

שמעתי כיצד היא פונה אל בורא העולם בבקשה חרישית: "ריבונו של עולם! אנא תן ליהודי הזה הצלחה, שיקבלו אותו בכל מקום בסבר פנים יפות, ויתנו לו צדקה ביד רחבה!..."

למרות שלא עסקתי באותה עת בהתרמה לצדקה, מאד התרגשתי מעצם דאגתה של אשה יהודיה לאחיה היהודים על אף שאינה מכירה אותם.

זוהי אהבת ישראל אמיתית! לאהוב כל יהודי מוכר או לא מוכר! לאהוב כל אחד! אם נזכה להרגשה זו, יתקיים בנו מאמר הכתוב "אני ה" והקב"ה יתאווה לשכון בתוכנו.

[מתוך הספר 'אריה שאג']

סיפר הגאון רבי שלמה וולבה זצ"ל משמו של המשגיח הגאון רבי ירוחם ליבוביץ ממיר זצ"ל: כידוע, פניו של הסבא מקלם זצ"ל תמיד זהרו בשבת קודש מהוד קדושתה וראו על פניו הבדל בין שבת ליום חול. והנה, שבת אחת נבהלו תלמידיו לראות כי זוהר השבת הועם מפניו והנה הם כבימות החול וניכר שזה מחמת שהוא שרוי בצער. לאחר הבדלה, נאנח הסבא ואמר: "אחד המשכילים [שהתפרסם בשנאתו לתורה ולומדיה] מת!, מי יוכל להתבונן ולהכיל את צער הנשמה שלו בבואה לעולם האמת ובעומדה בדיון!".

בדומה לכך היתה תגובתו של הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל שעל אף קנאותו הבלתי מתפשרת למשכילים ושנאתו הגדולה למה שהם מייצגים, ריחם עליהם, כפי שמספר רבי משה בלוי זצ"ל בספרו 'על חומותיך ירושלים': "פעם בעת הביקור היומי אצלו התגלגלה שיחה על אחד המשכילים ואחד הנוכחים הוסיף את המילים 'ימח שמו'. אז אמר לי רבי יוסף חיים: 'אין אני נוהג להתבטא כך, הקב"ה הוא בעל הרחמים, אין לנו מושג מגודל רחמיו, ברור שיכול הוא לרחם גם על רשעים כאלו. האמן לי שעניי לא תהיה צרה אם יוודע לי שגם אותו משכיל ירוחם מאת הקב"ה ואפילו אם יבוא לחיי העוה"ב. כשהם בעולם הזה אנו מחויבים להתנגד להם כפי שתבעה התורה, כי בעולם הזה הם מזיקים ומקלקלים, מה שאין כן כאשר הם כבר עברו לעולם העליון... כלום חושב אתה שאין בו כל צד זכות!?' הקב"ה אינו מקפח שכר כל בריה, ואפילו שכר שיחה נאה...

אין עבירה מכבה מצוה, וזכות אינה בטלה אפילו באלפי חובות...".

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב ישראל ליוש]

* * *

אחת מהנהגות מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, היתה לעורר לחזק הציבור להרבות שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, והי' משתדל בכל הכוחות למנוע מחלוקת ומריבות, וכשמו כן הוא, נהג ללמוד ממידותיו של אהרן הכהן עליו השלום, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, והיה מוותר מכבודו ומשפיל את עצמו כדי לעשות שלום בין הבריות, וח"ו להיפך לא להוציא שום דיבור רע על אחד מישראל.

וכך כתב רבינו במכתב: "ידוע שמחלוקת זה אש גדולה המכלה שני הצדדים, ובפרט מחלוקת בין בני תורה שזה גם 'חילול השם', וצריך לראות שאם יש חילוקי דעות צריך כל א' להתבטל לגמרי, העיקר שלא יהי' ריב. והי' ישפות שלו' לכל עמו ובזכות זה יזכו לכל הברכות והצלחות וששם שמים יתרבה בעולם. הכו"ח למען שיתרבה כבוד שמים".

וזו היתה הנהגתו בינו לבין עצמו עד שלא מצאו אחד שיכול לומר שהצליח לפגוע בו, וכך יעידו העומדים בקבלת קהל, איך שהי' מתייחס לכל אחד, לילד צעיר כמו לאדם מבוגר, את כולם קיבל במאור פנים, וכבר היה לעולמים שבשעת קבלת הקהל נכנס אחד והחל לצעוק על רבינו על הוראה שנתן, רבינו אף שהיה לו מה לענות בענין, עמד ושתק בדומיה, וכשזה סיים המשיך בקבלת קהל בכל החמימות כאילו לא אירע כלום. וכשנשאל לאחר מכן מנין יש לו כוח לסבול את כל זה, ובפרט כשזה נעשה ברבים, ביקש שיביאו לו את הספר 'שערי קדושה' לרבי חיים ויטאל, והראה מה שכתב בחלק א' שער ו': "ואם עיני שכל לך, היה לך לחפש מי שיצערך כי חיים אתה מכניס לך", ולא יסף. וכך גם הי' כאשר נכנס אליו יהודי שבור ורצוף עם דמעות בעינים, ותינה בפניו כי בחוצות העיר נזרקו עליו פשקווילים, חייך רבינו ואמר לו: "אתה בחברה טובה, גם עלי זורקים פשקווילים, ולא הזיק לי כלום!", וכך פירט על עוד גדולי ישראל שנזרקו עליהם ואין לו מה להיות שבור מזה.

וכאשר נכנס אליו ת"ח אחד, וביקש ממנו עצה איך להתחזק כדי שלא ימצא את עצמו מעורב במחלוקת אמר לו רבינו שיתפלל בסוף שמו"ע תפילה מיוחדת על זה. ביקש הת"ח אם רבינו יכול לכתוב לו נוסח תפילה והסכים, וכתב: "יהי' מלפניך ה' אלוקי ואלוקי אבותי שניזרה מלשון הרע ממחלוקת ומשנאת חנם, ותטע בליבנו ובלב כל עמך בית ישראל אהבה בין איש לרעהו, ויקיים בנו שנמצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם".

רגישות יתר גילו על פניו כאשר היה מדובר בהרחבת דיוור, כאשר שכנים רוצים להוסיף תוספת בניה ונראה לשואל שהבניה תכער את הבנין ולכן רוצה להתנגד, ענה לו רבינו בחכמה: "וכי יש דין של 'זה קלי ואנוהו' על בית?". ובהזדמנות אחרת כשהגיע למסור שיחה בבית מדרש 'חניכי

למלך שהשלום שלו, שישלח לו סיעתא דשמיא ויצליח במשימה, ושוב דיבר עם כל אחד לחוד ועם שניהם ביחד, עד שבסופו של דבר נרגעו הרוחות, נפתחו הלבבות, האויבים נהפכו לאוהבים, סלחו, התפייסו וברכו את חברו המבוגר של ר' שמואל שימצא בקרוב את זיווגו הנכון. עתה ביקש ר' שמואל שגם שניהם יברכו זה את זה. כל אחד אמר את שמו של חברו החדש וברכו מעומק הלב שיושע בכל העניינים. ר' שמואל נכנס פנימה, שפך שם דמעות לישועת החבר הבחור שהוא מתפלל עליו שנים רבות כל כך, וגם לישועתו הוא. כשיצא משם הוא פוגש את מאיר, חברו מהישיבה. "אשריך! איזה קידוש ה' עשית", קורא אליו מאיר, "ראיתי מה שהיה. לא שמעתי מה דיברת איתם, אבל ראיתי שהצלחת להשפיע עליהם".

- "אמרתי להם שיברכו את חברנו שימצא במהרה זיווג הגון. תתפלל עליו גם אתה, הוא מתקרב לגיל שלושים ועדיין לא מצא את זיווגו".

ר' מאיר נדהם. הן לר' שמואל עצמו יש סאת ייסורים משל עצמו. הוא עדיין לא התברך בילדים, ועם כל זה הוא מקדיש את זכות השלום לחברו. "אני מקנא בך", אמר מאיר, "ככה לחשוב על השני".

"בוא ניכנס ישר לעניין", ממשיך ר' שמואל, "אולי יש לך רעיון בשביל חברנו?".

- "אני לא שדכן, הבחורה היחידה שאני מכיר זאת אחותי שמלאו לה תשע עשרה לאחרונה".

- "אולי זה מתאים?"

מאיר כמעט התעלף במקום, אבל ר' שמואל 'משום מה' נדלק על הרעיון. הוא המשיך ודיבר בשבח הבחור עוד ועוד, "מה אכפת לך לנסות?" הוא שכנע את מאיר, "תאר לך שכאשר הוא יהיה בן 91 היא תהיה רק בת 80... זאת מעלה גדולה...". התחילו בהומור, וכשיש שמחה למטה יש שמחה למעלה... כעבור עשרים יום הבחור המבוגר התארס במזל טוב עם אחותו של מאיר, וליהודים היתה אורה.

כשהגיע הבשורה המשמחת שוב עשה ר' שמואל את דרכו אל המקום הקדוש שמשם צמחה הישועה, והפעם כדי להודות. ואת מי הוא פוגש שם? את השומר הנאמן שמרשה להיכנס רק לפי התור. ר' שמואל ניגש אליו בשמחה, ואומר לו: "זוכר אותי? אתה ודאי זוכר מה שהיה במקום הזה לפני כשלושה שבועות, קולות המריבה - והפיסו הנהדר שקידש את השם ברבים. מזל טוב! הבחור שבירכת התארס!"

השומר כל כך התרגש: "בטח שאני זוכר, ואני רואה שכל הברכות התקיימו - גם אני התארסתי השבוע...".

מזל טוב! מזל טוב!!! צאו וראו כמה חביבה אהבת חינום לפניו יתברך...
[מתוך 'השגחה פרטית']

הישיבות' מעלות דפנה בירושלים, הביע צערו ברבים על ענין זה ואמר: "יש אדם שמשפחתו גדלה וצר לו בביתו, ומן הצורך להרחיב את ביתו ולהוסיף עוד חדר, בכדי שיהיה לו מקום נוסף להשכיב את ילדיו, ותמיד נמצא איזה אדם שמתנגד להרחבה, ולמה? מה אכפת לו? הלא הוא נמצא במערב, והשני נמצא בצפון או במזרח, ואינו רואה אותו כלל, ואין לו שום סיבה להתנגד, אבל בכ"ז הוא אינו מסכים, ומה איכפת לו אם יהי' לשכן שלו עוד ד' אמות להשכיב את הילדים? אני לא יודע מדוע, הרי כולם יהודים טובים, ולכן צריך בזה חיזוק מאד. ושמעתי מדיין באחד מהבי"ד שברוב המקרים של אנשים שמגיעים לדין תורה בעניינים אלו התובע אינו צודק, למה הוא באמת מתנגד? למה אינו יכול לתת את הטובה הזו?". וסיים את דבריו שתמיד יש לראות שיהיה לשני רק טוב ובזכות זה כ"א יזכה שלא יהיה לו שום רע.
[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב זלמן רזניק]

* * *

סיפור מפי בעל המעשה, ר' שמואל שיחי': "לפני כמה חודשים הלכתי להתפלל באחד מהמקומות הקדושים. מאז הפציע וירוס הקורונה לעולם, יש מאבטח שעומד בחוץ ומווסת את כמות האנשים שבפנים. מותר שיהיו בפנים מספר מוגבל של אנשים, ורק כשאחד יוצא נכנס הבא. כשהגעתי עמדו עשרות אנשים בתור וניצלו את הזמן לאמירת תהלים. גם אני נעמדתי ביניהם וחיכיתי. לפתע הגיע למקום יהודי, עקף את כל התור הארוך וכמעט נכנס פנימה. "הלו.. הלו...", קרא לו המאבטח, "יש תור! אי אפשר להיכנס עכשיו".

"מה תור? מי תור?" היהודי ששמו יהודה התקצף נוראות. "מה באתם פה להשתלט על המקום? מה רציתי בסך הכל, לבוא להתפלל, זה הכל. מי קרא לך בכלל? מה היה רע עד היום? לך הביתה. נסתדר בלעדיך. אתה לא בעל הבית כאן".

השומר לא נותר חייב. "נכון שאני לא בעל הבית, אבל זה התפקיד שלי. אתה חייב לצייט". חילופי הדברים הלכו והחמירו. נשמעו מילים קשות שאי אפשר לחזור עליהן, וכולם היו המומים מהתפתחות הדברים.

ר' שמואל החליט לעשות מעשה. הוא ניגש אל הניצים, תפס בידו של יהודה ואמר לו, "יהודי טוב, תירגע, תסלח לשומר ובזכות זה תראה ישועות". יהודה אינו מסכים בשום אופן, "צריך להעיף את השומר". ר' שמואל אמר עם דמעות בעיניו: "רק תקשיב, יש לי חבר, בחור צדיק כמעט בן שלושים. בבקשה ממך, תתגבר! תשתוק! תסלח! יש לך כוח לברך את חברי שיושע" הוא פנה גם לשומר עם אותם דיבורים רכים ומתחננים בעד חברו שיזכה להקים בית נאמן בישראל. השניים היו נוקשים ונחרצים. הם לא הסכימו לשמוע משום דבר, כל אחד היה בטוח שהוא צודק במאה אחוזים ויותר, אבל גם ר' שמואל לא ויתר. הוא התפלל

אור השבת

הגיליון מוקדש לרפוא"ש: החל בח' קלחין • חנה בת נעשה •

זמני כניסת וציאת השבת

כניסת השבת: 18:50
שקיעה: 19:12
ציאת השבת: 19:49
דבנו תם: 20:26

הגיליון ז"ל
בעיה"ק נתיבות

האלון נרכש לפני שנים: מנהל בית נעמה - אהרן לוי וסוכה בת נעמה - אביהן רבין
בן אהרן נעמה מקראל בן אור ונעמה

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם מותר לסמוך על גוי בכל ענייני ספירת העומר

הנה התעורר גידון בהל' ספירת העומר מחמת שהיה מעשה בזקן אחד שקצת שוכח ואחרי שהתפלל מעריב בביתו ביחידות מחמת מצב הקורונה כשהגיע לספור ספירת העומר בלילה אחרי תפילת ערבית נזכר שאתמול בלילה שכח לספור ספירת העומר, וא"כ ממילא לא יכול לספור בברכה, והתקשר לבגו לשאול אותו מה הדין, ותוך כדי הגוי הפילפיני שלו אמר שזוכר אתמול שספר ספירת העומר וגם אמר לשם יחוד וכו', האם אפשר לסמוך על נאמנות הגוי או לא. [כע"ז נשאלתי ע"י הרה"ג מרדכי ציון שליט"א מח"ס שו"ת השואל וש"א, בשם הגר"א פרינץ שליט"א מח"ס שו"ת אבני דרך ט"ו חלקים].

אבל לכאורה יש לומר שיש לסמוך על נאמנות הגוי משום דהוי כמסיה לפי תומו, דהנה כתב הרמב"ם בהל' גידושין פרק י"ג הלכה כ"ט שאע"פ שקימ"ל ע"פ שני עדים יקום דבר מ"מ מצינו שחז"ל תתירו אשת איש בעדות אשה עבד או שפחה או גוי המסיה לפי תומו והטעם משום שדבר רחוק הוא שיעיד העד עדות שקר, [וז"ל הרמב"ם: אל יקשה בעיניך שהתירו חכמים הערוה החמורה בעדות אשה או עבד או שפחה או גוי המסיה לפי תומו ועד מפי עד ומפי הכתב ובלא דרישה וחקירה כמו שבארנו. שלא הקפידה תורה על העדת שני עדים ושאר משפטי העדות אלא בדבר שאין אתה יכול לעמוד על בוריו אלא מפי העדים ובעדותן כגון שהעידו שזה הרג את זה או הלוח את זה. אבל דבר שאפשר לעמוד על בוריו שלא מפי העד הזה ואין העד יכול להשטט אם אין הדבר אמת. כגון זה שהעיד שמת פלוני לא הקפידה תורה עליו. שדבר רחוק הוא שיעיד בו העד בשקר. לפיכך הקילו חכמים בדבר זה והאמינו בו עד אחד מפי שפחה ומן הכתב ובלא דרישה וחקירה כדי שלא תשארנה בנות ישראל עגונות עכ"ל, מה דגם דיש לפלפל דהתם הוא תקנה על בנות ישראל שלא יהיו עגונות וכו'].

מעשיות בפרשה

"וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' רמותו"
משה רבינו ע"ה, שזכה להיות מנהיג הדור, נתן את לבו ונפשו להצטער בצרת ישראל עד שמסר נפשו עליהם, כמו שאמר 'אם אין מחני נא' (שמות לב, לב).
כתב התפארת שלמה על הפסוק (שמות כח, א) 'זאתה הקרב אליך' - שה' יתברך אמר למשה שילמד את אהרן אחיו להיות מוכן להקריב את עצמו עבור כלל ישראל. ומן הראוי שכל מנהיג יהיה מוכן למסור נפשו עבור הדור, כי בזה יוכל להמשיך עליהם רחמים וחסדים, ועל אחת כמה וכמה שכן הדברים לגבי הכהן גדול, שכל עבודתו היא עבור בני ישראל.
ואילו אצל בני אהרן נאמר 'בקרבם לפני ה' - דהיינו שעבודתם היתה מכוונת לה לבדו, ולא כללה מסירות נפש לטובת כלל ישראל.
הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל ז"ע יצא מביתו לבית המדרש לקראת תפילת כל נדרי לבוש בבגדיו הלבנים ועטור בטלית, כשהבחין לפתע כי בביתו של שכן התפוצץ צינור של מי שופכין. מיד נעצר הרבי ומיהר להזמין בעל מלאכה שיתקן את הקלוקל, ולא עזב את המקום ואף סייע בידיו עד שהתקלה תוקנה במלואה. רק אז נחה דעתו והוא המשיך לבית המדרש.
לאחד ממקורביו שעבר בקרבת מקום חרה מאד לראות את רבו עוסק בזמן נשגב כזה בדברים בוויים, והוא נוגש אליו ושאלו לפשר מעשיו.
השיב לו הרבי מזוועהיל בניחותא, "אני עושה כעת את מה שעשה הכהן גדול לפני ולפנים, כי עשיית טובה ליהודי חשובה כהקטרת הקטורת בקודש הקדשים".

"וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן"
ובגמרא (סנהדרין נב, א): וכבר היו משה ואהרן מהלכין בדרך ונדב ואביהו מהלכין אחריהן וכל ישראל אחריהן, אמר לו נדב ובלאיהו אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור, אמר להן הקב"ה, הנראה מי קובר את מי.
לכאורה צריך להבין, הרי דברי חז"ל מסבירים מדוע מת נדב, שהרי הוא היה זה שדיבר דברים שנראים כלא ראויים, אך מדוע נענש אביהו? מוכח מזה, שאם שומעים דבר מגונה ואין מוחים עליו אלא שותקים - נענשים. (תשוא"ח רב העורך 'לקוט מאיש לרעהו')

אור התורה
לע"ג בנימין בן רחל
7665190@gmail.com

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזוכים מתגרממים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גדיל תורה ויאיר'.

חידה - חוץ מבני ישראל במדבר במשך הדורות מי עוד אכל מן? החידה משבוע שעבר - מי פיזר ממון רב ללימוד תספורת? תשובה - בן אלעשה חתנו של רבי פיזר ממון רב ללימוד תספורת של רבי (שבת ט: רש"י ד"ה בן אלעשה)

החדש אי"ה יוגרלו הפרטים כדלהלן:

כרטיספר בחנות 'אור החיים'	עט יוקרתי בשווי מאות שקלים	פרסומן כובעי איכות	2 שוברים מתנת:
-------------------------------------	--------------------------------------	------------------------------	----------------

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרטים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5

■ **העלון להצלחת הגביר היקר:** מר תומר סרגון רעייתו ובנו לביא
■ **להצטרפות לרשימת התפוצה:** alon089945291@gmail.com
■ **טלפון:** 052-7148454 ■ **קו התוכן:** 079-5904730
■ **פקס:** 08-9941870 ■ **מען למכתבים:** חזני 1133/4 נתיבות

הספד גורלי

תחשבו על מצב כזה שמזמינים אתכם לישא דברים בלוויה של בחור בן ישיבה שלשעבר היה מקורו ממשפחה לא שומרת תורה ומצוות, והוריו היו נלחמים איתו השכם והערב ■ כזה מקרה התגלגל לפתחו של הגאון הגדול רבי חזקיהו מיישקובסקי כמובן הוא פנה אל ביתו של מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי ולא תאמינו מה היה התשובה שהפתיעה את כל שומעיה ■ מיוחד!

הרב חזקיהו מיישקובסקי בסיפור מופלא, שהתרחש לפני כ-20 שנה. אל הרב מיישקובסקי התקשר הרב ברוך, ראש הישיבה הנודעת לבעלי תשובה "נתיבות עולם" בבני ברק. הרב ברוך ביקש מהרב מיישקובסקי כי יבוא להספיד את אחד מבחורי הישיבה, שנפטר לאחר מחלה קצרה וקשה.

"מדובר בבחור שלמד בישיבה, בן למשפחה חילונית מגדרה", אמר הרב ברוך כבאב. "מדובר בבחור ייחודי ונדיר. הוא היה מוכשר, בעל מרץ, יפה ומלא חן". הבחור היה בישיבה קצת יותר משנה, גילה את אור התורה והמצוות והתעלה במעלות התורה. אך למרבה הצער, בשיא פריחתו חלה במחלה קשה, ולאחר שנה מלאת ייסורים הוא נפטר.

"קיבלתי את הבקשה לבוא ולהספיד", מספר הרב מיישקובסקי, "ולא ידעתי מה לומר להורים, שאינם שומרי תורה ומצוות. כיצד אני יכול להסביר להם? מן הסתם הם חושבים: 'היה לנו ילד נפלא, שעם הכישורים הנדירים שלו יכול היה להצליח בכל מקום. והנה, זמן קצר לאחר שבחר ללמוד בישיבה נגד דעת משפחתו הוא חלה במחלה קשה והלך. איך אוכל להסביר דבר זה לאנשים שאינם שומרים תורה ומצוות!?"

"החלטתי שהפעם, לפני ההספד, אלך אל רבי חיים קנייבסקי ואתייעץ עמו. הגעתי לביתו וסיפרתי לו על התרגיה. רבי חיים מביט בי ואומר: 'אנשים רואים דברים הפוכים. הבחור הזה- נגזר עליו שימות מזמן, אך הקב"ה ידע שאם ימשיך להיות הוא יחזור בתשובה, ולכן הוסיף לו עוד שנים. הבחור באמת חזר בתשובה, ואז הקב"ה זיכה אותו שיהיו לו ייסורים בשביל שיוכל לבוא נקי לעולם הבא, ורק אז הוא לקח אותו. אם כן, כמובן שהבחור רק הרוויח- שהרי בלי זה היה מת מזמן וללא תשובה!'. אלו היו דבריו של רבי חיים, שסיים: 'את זה תגיד להורים'.

הרב מיישקובסקי יצא מביתו של רבי חיים כשהוא נבוך עוד יותר. "מילא אני, מאמין בגדול הדור ויודע שכל דבריו אמת לאמיתיה", חשב לעצמו. "אבל אב רחוק מאמונה - מה פתאום שיאמין בדברי הרב? לכן החליט הרב מיישקובסקי כי במהלך ההספד הוא יסביר לשומעים מי הוא הרב חיים קנייבסקי, ורק לאחר מכן אוכל להעביר את דבריו. וכן עשה.

כשסיים את ההספד, ניגש אליו אחד המשתתפים בהלוויה - הרב נח הרץ, ואמר לו בהתרגשות: 'בוא ניגש לאביו של הנפטר'. הרב מיישקובסקי הגיע עימו, ור' נח פונה לאב השכול, באמרו: "ספר לי".

מה התברר? זמן קצר לפני ההספד סיפר האב לר' נח הרץ שלפני שבט עשה תשובה ונכנס ללמוד בישיבה, הוא שירת בצבא. והנה, באחד הימים הם חדרו לסוריה בג'יפים. בנו התיישב בג'יפ הראשון. מספר דקות לפני תחילת הנסיעה בא המפקד, וללא שום סיבה הגיונית החל לגעור בו. "מי אמר לך לעלות לפה? רד מיד והכנס לג'יפ השני!", אמר לו, והחליף את מקומו. והנה, הם רק נכנסו לשטח של סוריה, ולמרבה האסון הג'יפ הראשון חטף פגז וכל יושביו נשרפו, ואילו בנו נשאר בחיים...

"נו", מכריז ר' נח הרץ בהתרגשות: "רבי חיים יודע מה שהוא מדבר..."

הרב מיישקובסקי מספר את הסיפור המופלא, ומסכם את אחד המסרים המאלפים: "למדתי מן שאנשים מסתכלים על מאורעות החיים לפי קוצר ראות עיניהם, כאשר פעמים רבות הדבר הכואב שקורה - הוא כולו טוב, והתרחש רק בזכות רחמי של בורא עולם".

אמברה

סיפור לשבת

לאור השבת

סיפור שלנו

מחדרו של רבי דוד אבוחצירא

חשיפה: הסוד לכל הישועות

התהילים וכל הלימוד של האבות ובנים הכריזו על מבצע שבמהלכו, כאמור, מי שיתמיד בזמנים יצא לטיול חווייתי וייחודי ביוזמתם של הבעל והאישה וכמובן בשליחותו של רבי דוד אבוחצירא.

ואכן הגיע יום פקודה והמבצע שהוכרז הסתיים והוציא שתי אוטובוסים ליומיים חווייתיים ומלאים באטרקציות עבור הילדים הנמנים על

התהילים ועל האבות ובנים ונסעו לצפון הארץ. כשהם מגיעים לשם כבר בלילה הראשון רעייתו לא הרגישה טוב כלל וכלל ואלו הקשו עליה את המשך הטיול מה שגרם לה ולמשה לחזור חזרה לקופת החולים, שם לקחו מספר דגימות דם ובדיקות כאלה ואחרות שנשלחו למעבדה.

ולא תאמינו, קוראים יקרים, למשמע אוזניים.

עוד באותו היום חזרו התוצאות מהמעבדה של הקופת חולים שבשרה להם את השורה המשמחת לאחר שמונה שנים של ציפיה ותשוקה לילדים, שהם עתידים בקרוב לחבוק בן זכר והתינוק נולד, שימו לב! תשע חודשים בדיוק מאז הבוקר בביתו של רבי דוד

אבוחצירא, כשבסגירת המעגל רבי דוד שימש כסנדק באותה הברית.

וכאן לא נגמר הסיפור.

חבר קרוב וידידו של משה שהיה מטופל בידיאליזיה שלוש פעמים בשבוע והיה לו סבל גופני מתמשך גם כן שמע ממשה ידידו את העיצה והסוד של זיכוי הרבים ואכן לקח על עצמו את אותו ארגון תהילים ואת האבות ובנים, וגם אצלו הלא יאומן אירע.

שבועיים בדיוק לאחר שנטל את אותו מערך של זיכוי הרבים על גבו ועל שכמו הפסיקו הטיפולים כל, וכמו שהגדירו בפניו רופאיו שמדובר 'בנס רפואי מהלך'!

קוראים יקרים, הבה וניקח לעצמנו נקודה אחת של חיזוק מהסיפורים ונמשיך להרבות ולהפיץ בכל מקום ובכל דרך אפשרית, וכמו שכבר אמר רבי דוד אבוחצירא שליט"א "זה מפתח לכל הישועות!"

ולכן כבר בזמן שאתם קראתם את המאמר אנא קבלו על עצמכם כל דבר של חיזוק בזיכוי הרבים שיהיה אשר יהיה, רק להראות את אהבתנו לאבא שבשמים ולהראות לו את קרבתנו אליו וגם מה שמוטל עלינו אנו עושים ביתר שאת וביתר מאמץ ללא כל תלונות מיותרות אלא ישירים וחזורים לקבל את המטרה שסיסמתה היא זיכוי הרבים ועוד זיכוי הרבים ועוד זיכוי הרבים עד אין קץ.

בין המעלות הגדולות ביותר שקיימות היום זוהי מידת זיכוי הרבים. הגדילו רבותינו להגדירה עד כדי כך שגדולתם של מזכי הרבים גדולה ממעלתם של המלאכים, וכמו שהזוהר כמה וכמה פעמים התבטא בלשון נדירה בכל המעלה האדירה הזאת של זיכוי הרבים.

מעלת זיכוי הרבים זה לא מסתכם רק בהרצת תורה, זיכוי הרבים זה לא מסתכם רק בהפצת דברי אלוקים חיים. זיכוי הרבים זה עניין של נתינה רוחניות יותר מגשמית מאחר לשני, זוהי השראה מיוחדת, שנמצא רק בגדר הרוחניות וציווי תורתנו הקדושה, ובעקבות כן מעלתם של הנותנים של הנותנים מחלקם לזיכוי הרבים גדולה מאין ערך ואין שני ודומה לה.

הסיפור המדהים הבא אירע ממש בשבועת האחרונים בשלהי זמן חורף האחרון. משה ורעייתו שמתגוררים בבני ברק נישאו בשעה טובה ומוצלחת בשמחה ובקול ששון עברה שנה מהחתונה ועדיין הדבר שעליו מתבסס כל בית שהם ילדים לא היו. עברון עוד שנתיים שלוש ועדיין הילדים כחום ממאנים מלהגיע.

התחושה והצער שהיו לבני המשפחה היו גדולות ושלא יתנסו חלילה אף אדם בישראל באותו נסיון קשה שכמוהו שאין דבר שמתחרה לו מבחינת צער החתן והכלה הנשאים למזל טוב.

כמובן תפילות קבלות ותחנונים גם כן נראו כלא רלוונטים. עצרות תפילה והקדשות אין סופיים. בכל דרך ואפשרות שתהיה אבל עדיין שערי שמיים נראו כסגורים על מנעול ובריה בפנים.

עד שיום אחד פנו ועלו לעבר ביתו של קודש הקודשים האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא שליט"א מנהריה הם חיכו בתור לקבלת קהל שעות שלישיות עד שהגיע תורם בדיוק רבי דוד בא לצאת מחדרו ומשהבחין בהם אמר בפניהם, "דעו לכם, מי שרוצה ילדים וסייעתא דשמיא שיתעסק וירבה בזיכוי הרבים, זו מעלה עצומה שאין כמוה" אותם בני הזוג היו בהלם מוחלט רבי דוד ענה להם את תשובתו עוד לפני שהספיקו להניח לפניו את מצוקתם וצערם, ויהי לפלא.

מיד כשחזרו לביתם הבעל החליט לפתוח תהילים בבתי הכנסת וכן אבות ובנים שהתחיל ממספר קטן והגיע למספרים עצומים, וכשבמקביל רעייתו גם פותחת תהילים לבנות וכך המשיכו והגדילו את הזיכוי הרבים בכל דרך אפשרית שתהיה.

באחד מן הימים הם החליטו לארגן טיול לילדים, לאחר תקופה ממושכת של קריאת

חבר קרוב וידידו של משה שהיה מטופל בידיאליזיה שלוש פעמים בשבוע והיה לו סבל גופני מתמשך גם כן שמע ממשה ידידו את העיצה והסוד

באפשרותכם
לזכות את הרבים
ללא כל תמאץ!
אם אירע אתכם או
מכריכם סיפור
מחזק
שלחו אלינו
בית 'אור השבת'
רח חזני 3314 נתניה
ולציין עבור 'אור השבת'
או במקסי:
08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

אור השבת

מעולמו של בן הישיבה

מוזכר ואמרו קודמי מהפדישה הדיים

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום
הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות
תמימות תהיינה: עד ממחרת השבת
השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם
מנחה חדשה לה'" (ויקרא כג, טו-טז)

כפידה של קדושה

כתב רבינו ה"כלי יקר", סימן ליום מתן תורה – "והקרבתם
מנחה חדשה לה" – כי התורה צריכה להיות חדשה אצל האדם
בכל יום כאילו היום קבלה מהר סיני. (ספרי ראה נח)

ומבאר רבינו ה"כלי יקר" מדוע לא נזכר בתורה בפירוש כי
יום זה הוא יום מתן תורה? וכן מדוע לא נזכר בתורה בפירוש
ענין שראש השנה הוא יום דין.

ומבאר הרב זיע"א שטעם שניהם אחד הוא כמו שכתב
בחיבורו "עוללות אפרים" (מאמר רכא) שעל מתן תורה לא רצה
ה' להגביל יום ידוע, לפי שצריך האדם שיהיה נראה בעיניו כל
יום מימות השנה כאילו באותו יום קבלה מהר סיני (עיין
עירובין נד: שמבואר שצריך להרגיש כל פעם שהוגים בתורה
טעם חדש).

וכן מבואר עוד בדברי רבותינו ז"ל (ספרי ואתחנן לג) שיהיו
ד"ת חדשים עליך, ולא כדבר ישן
שליבו של אדם קץ בו, שהרי
אתה מוצא בה דבר חידוש בכל
יום ויום.

**ועל כן אין יום
נתינתה מבואר
בתורה יותר
ממה שנרמז
בהבאת "מנחה
חדשה", להורות
שהתורה מנחה
חדשה בכל יום
ויום.**

ועל כן אין יום נתינתה מבואר
בתורה יותר ממה שנרמז בהבאת
"מנחה חדשה", להורות שהתורה
מנחה חדשה בכל יום ויום.

והיו בשתי הלחם החמץ אשר
היצר הרע נמשל בו, כי בלשון
רבותינו ז"ל (ברכות י"ז). הוא
נקרא "שאור שבעיטה".

לפי שמקום שהתורה מצויה שם, אין היצר הרע יכול להזיק,
וכמו שאמרו חז"ל (קידושין ל): אמר הקב"ה בראתי היצר הרע
בראתי לו תבלין דהיינו התורה, ואלמא היצר הרע לא היה
הקב"ה מוריד התורה מן העליונים אל התחתונים, כי בטענה זו
נצח משה רבינו את המלאכים, כשאמרו לפני הקדוש ברוך הוא
חמדה גנוזה יש לך כל ואתה רוצה ליתנה לבשר ודם, והשיב
להם משה – כלום יצר הרע בינכם כל (מסכת שבת פח:),
ורצה לומר שהיה צורך ליתן התורה אל התחתונים כדי ליתן
להם על היצר הרע הכרוך בהם למלא חסרונם לכך נאמר (פסוק
יז) "חמץ תאפינה"

וזה הטעם ג"כ העלם יום הדין של ראש השנה, כדי שלא ילך
אדם בשרירות לבו ויסגל עוונות כל השנה ויחשוב לתקן מעשיו
בהיותו קרוב ליום ה' אשר בו יושב על כסא דין אלא ידמה
בנפשו כאילו בכל יום ויום ה' יושב על כסאו למשפט ומתבקר
פנקסו, ועל ידי זה יהיה כל יום ויום בתשובה וכן איכא למאן
דאמר (ר"ה טז). אדם נידון בעל יום שנא' (איוב ז, יח) "ותפקנו
לבקרים להרגיעם תבחננו" [האריך בטעמים אלו רבינו ה"כלי
יקר" בחיבורו עוללות אפרים] הג"ל עייש כי נכונים למוצאי
דעת].

הניסים שמאחורי הקורונה

אקמו לב מול אשר יצר

רוב רובם של מי שחובר לאקמו לב' בדרך כלל
רח"ל לא יצא מזה בחיים.

אך רעיותו וילדיו הקטנים התחזקו באמונה
בה' יתברך שהכל לטובה והחלו לארגן עצרות
תפילה ובמקביל החלו לחזק את הציבור על
העניין של ברכת אשר יצר בכוונה הם הדפיסו
אלפי נוסחאות של אשר יצר וחלקו אותם בכל
מקום אפשרי ובכל צורה אפשרית שבד בבד הם
מביאים מרצים לקהילה בכדי
לדרבן ולחזק את הנושא הזה של
ברכת אשר יצר בכוונה יתירה
ובתמימות הלב.

ואם שאלתם למה דווקא אשר יצר,
הרי שהתשובה לכך היא פשוטה
ה' יתברך נתן לנו גוף ואנו צריכים
להודות עליו. אנו צריכים להודות
על כל פיפס קטן שזז בחיים שלנו,
להודות על כל דבר בן טוב לרע
וגם ארם תמיד החיים לא כאלה
מאירים פנים כמו תמיד ואולי
דווקא שם צריך יותר להודות כי
תמיד' שעובר דבר קשה על האדם
צריך להחדיר לעצמו שמדובר כאן
במהלך פשוט של חיים, מחיי
התלוננות וצער לחיי הודאה לה'
יתברך שגמלנו כל טוב ותמיד

גומלנו כל טוב. ואין יותר מברכת אשר יצר
שמסמלת את זה בעוז ובתעצמות.

וכך עברו להם כמעט שלושים יום, של
תפילות חיזוקים עצרות ותקוות שבעיניהם לא
כלך כך הובילו תוצאות מצליחות אבל קיוו
שהיושב במרומים כבר יעשה את שלו אחרי שהם
עשו את החלק שלהם בעולם הזה בחיזוק ברכת
אשר יצר.

ואכן ככל שעברו הימים הגילו שמחשבתם
לא הייתה טעות וככל שעבר זמן מהחיזוק של
ברכת אשר יצר מצבו הלך והשתפר, כל רגע
שעבר וכל שעה שנמחקה מצבו נהיה יותר יציב
מקודמהו.

עד שיום אחד אירע הנס הבלתי יאומן
במחלקת טיפול נמרץ קורונה.

מיודענו האברך הצעיר לפתע פקח את עיניו
והחל להתעורר ולחזור לחיים אט אט בתוך שבוע
כבר הוא שוחרר מבית החולים עם זמן שיקום
הקצר ביותר שהיה אי פעם בקטגוריית משוחרר
מטיפול 'אקמו לב' התושבים בני הקהילה שחזו
בנס הרפואי האדיר הזה הודו יחדיו לבורא עולם
ועשו סעודת הודיה להודות לה' על כל הטוב ועל
הנס בחזרתו לחיים של בשר מבשריהם ויהי
לפלא.

זה הזמן קוראים יקרים להתחזק בדברים
שיש בהם ריפיון מעין אלה ולהראות את אהבתו
לבורא עולם.

"להודות ולהלל" זה המילים שראוי לפתוח
כל דבר חדש שיוצא בימים אלה, בין אם מדובר
בעוד שיח ידידים ובין אם מדובר בעוד מאמר
חיזוק בענייני השעה המהלך האדיר שה' יתברך
הוריד לעולם בשנה האחרונה היה כמין היינו
כחולמים. סוג של מעל הטבע ועוד ניסים
שקוראים מידי יום ביומו.

מה שאירע כאן בתקופתה של מגיפת
הקורונה אין חולק ואין מי שיאמר
שלא מדובר כאן באצבע אלוקים
המשגיחה על הבריאה. השגחה
פרטית וייחודית ששמורה רק לעם
ישראל בין התקופה בדימוס לתקופה
האחרונה יש מכנה משותף וזה
האחדות בעם ישראל הכוללת את
התפילות והקבלות והתחנונים
לבורא עולם שסיר מעמו ישראל כל
צרה יכון ואנחה.

אחד הדוגמאות החזקות ביותר
זה הסיפור המדהים הבא שאירע
בשלהי חודש כסליו האחרון.
בקהילה החרדית בקרית אתא באותו
תקופה התפשט לו הנגיף, במהירות
הבוק רבים נדבק ורבים אף נפלו
למשכב חלקם במצב קל וחלקם
ל"ע בסכנת חיים ממשית ונלחמו על
כל נשימה שיצאה מפיהם.

אחד מאותם אנשים היה אברך חשוב מאחד
הכוללים הנחשקים ביותר באזור, ונחשב לבן
עליה מצויין בתורה וביראת שמים ובחכמתו
הקודמת ליראתו. באותו הגל גם הוא נדבק
מהחברותא איתו למד בכולל.

בתחילה הכל היה נראה די חלק וזורם אברך
צעיר לא מעשן וללא מחלות רקע כלל וכלל וכי יש
סיבה בדרך הטבע שהמצב יתהפך ומצבו יחמיר
ככה כולם חשבו ולא העלה דבר בדעתו עד
שבאחד מימי הבידוד בו שהה בביתו לפתע החל
להרגיש שיעול וכאן זה לא נעצר, שיעול רדף
שיעול ואיתם גם קשיי הנשימה ולא היסטו
מלהגיע בצורה כל כך קשה עד שנלחם ונאבק
בכל כוחו על כל נשימה שנפך באפו ומפוי.

רעיותו שראתה את המצב הזמינה לו
אמבולנס ומיודענו האברך החשוב פונה במיידית
לבית החולים ואושפז במחלקת טיפול נמרץ
קורונה כשהוא מורדם ומונשם.

עברו הימים ותקפו השעות ומצבו לא
השתנה בעליל, להיפך, מצבו הורע והדרדר עוד
ועוד עד כדי שהיו צריכים לחברו למכשיר 'אקמו
לב'.

לא עלינו, למי שאינו בקי בתורת הרפואה הרי
שהמכשיר של 'אקמו לב' זה תחליף ממשי ללב,
'לב מלאכותי' בשפה הרפואית כל חייו של האדם
תלויים בו ובכפתור קטן שמוטבע עליו. ודבר נוסף

**מיודענו האברך
הצעיר לפתע
פקח את עיניו
והחל להתעורר
ולחזור לחיים
אט אט בתוך
שבוע כבר הוא
שוחרר.**

מדור תמיהות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

היאך ריב"ל כרך עצמו עם חולי בעלי ראתן ועסק עמהם בתורה למרות שמהרהרן מדרבקה וממיתה?

בכתובות (עז): מסופר שרבי יהושע בן לוי היה הולך למקום שנמצאים חולי בעלי ראתן, אנשים שרה"ל שרץ יש במוחן, והיה מחבקם ועוסק עמהם בתורה, אמר (משלי ה') "אילת אהבים ויעלת חן", אם חן מעלה על לומדיה אנוני לא מגנא.

והנה מבואר שם בגמרא שיש כ"ד סוגי מוכי שחין ובעלי ראתן קשה מכלול, ומחלה זו מדבקת ונוראה עד שלכן היה רבי יוחנן מכריז הזהרו מזובי בעלי ראתן, כלומר שזובים השוכנים עליהם קשים להביא חולי זה על אחרים, (רש"י). רבי זירא לא היה יושב במקום שתגשב רוח אחת על שניהם, רבי אלעזר לא היה עולה באהל שנמצאים שם חולי בעלי ראתן, רבי אמי ורבי אסי לא היו אוכלים מביצים שהיו במבוי שלהם. ובגמרא נדה (יז). מבואר עד כמה מחלת בעלי ראתן מסוכן, שכל הגורם שיהיו בניו בעלי ראתן דמו בראשו ומתחייב בנפשו, ופירש רש"י שנענש על עצמו וחובת דמו נדרשת ממנו לאחר מיתתו.

ואם כן קשה היאך ריב"ל הכניס עצמו לסכנה כה גדולה אבל בעלי ראתן לעסוק עמהם בתורה, ולא חשש פן ידבק בהן, והלא אסור לו לאדם שיסכן את עצמו אפילו כשכוונתו בשביל לימוד התורה, כמבואר בגמרא ב"ק (סא). שבשעה שהלכו כמה גיבורים דרך הפלשתים אצל הסנהדרין לפשוט את ספקותיו של דוד בהלכה, ולא ניאות דוד לומר בבית המדרש את ההלכה בשמם, אמר כן מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי כל המוסר עצמו על דברי תורה אין אומרים דבר הלכה משמו. ובמסכת שבת (לב). איתא, לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה לומר שעושים לו נס שמה אין עושים לו נס, ואם עושים לו נס מנכין לו מזכותיו. וכן מבואר בפסחים (ה). שאף שאמרו שלוחי מצוה אינן גיזוקים, היינו דוקא היכן שאין ההיזק מצוי.

ואי אפשר לתרץ דסקנת היזק בני ראתן הינו בגדר לא שכיח הזיקא, ולכן סומכים על זכות התורה והמצוה שתן, דמכל אותם המעשים שנוכרו בגמרא אין שגדולי החכמים היו נוהרים מהם משמע שחולי זה הוא בגדר שכיח הזיקא, וכדמכריז רבי יוחנן הזהרו מזובי של בעלי ראתן, וכל שכן מהם עצמם, ולולא שהיה בגדר שכיח הזיקא לא מסתבר שגדולי החכמים היו מביישים אותם כך בהרחקתן ובדידותם. ויש להביא ראייה לדבר מדאיתא שם בגמרא שרבי חנינא בר פפא ביקש ממלאך המות שיראה לו את מקומו בגן עדן, ומלאך המות הסכים, אך סירב להפקיד ברשותו את החרב כדרך שעשה עם רבי יהושע בן לוי, וכששאל רבי חנינא בר פפא את מלאך המות, וכי יש דבר בתורה שלא קיים, השיבו האם חיבתק בעלי ראתן וישבת ועסקת עמהם בתורה, ופירש רש"י כמו שעשה ריב"ל שהיה מסכן בנפשו לכבד את התורה. ואילו שבעלי ראתן מסוכנים לדבק אחרים להיות כמותן, מה גדולתו של ריב"ל בדבר שלכן זכה לדרגות גבוהות כאלו, וכן מדוייק ברש"י שביאר שריב"ל היה מסכן בנפשו. שו"ד בקובץ שיעורים (שם אות רע"ז) שכתב כאמור שחולי בעלי ראתן היו שכיח הזיקא. ומצאתי בשו"ת רמ"א (סימן כ') שדן אודות ביקור חולה במחלה מדבקת, וכתב שבכל החולאים מותר ללכת לבקר, חוץ בעלי ראתן שאסור לשבת בצילם. וראיתי למרן הגר"ש אלישיב זצ"ל בחי' לכתובות (שם) שהקשה כן לכיון דהרי זה סכנה גדולה כמבואר שרבי אמי ורבי אסי חששו אפילו מביצים שהיו במבוי שלהם, א"כ היאך נכנס ריב"ל לסכנה, ועוד שאפילו לא הציל אותם בזה, ותירץ שמכיון שריב"ל עסק בתורה לשמה ובקדושה וטהרה, לא היה זה סכנה גדולה כלל אצלו, ולא מיקרי נכנס לכלל סכנה כלל וכלל, משא"כ אחד שלא כל כך זהיר, בזה ודאי לכלל סכנה נכנס. וכיו"ב תירץ בחידושי ההפלאה, ובשו"ת בית דוד (סימן כ"א) להגאון רבי זאב וואלף לייטער ז"ל) גם כתב לבאר בדרך זו, וז"ל: "ואולי י"ל דשאני ריב"ל דנפיש זכותה טובא ובטוה היה שלא זיקא לו".

חזקה

סיפורים מחזקים

אוד השבת

מסופר על רבי יעקב יצחק הלוי הורוויץ, אשר כיסה עיניו במשך שבע שנים רצופות כדי להימנע ממראות אסורים. כאשר הסיר את הכיסוי לא עמד באור השמש החזק והתעוור, אולם מאחר וקידש את עיניו החלה להתגבר ראייתו הרוחנית והחל צופה מסוף העולם ועד סופו עד אשר כינוהו "החוזה מלובלין". רב העיר הבחין בנהירת ההמונים אחריו והתרגז כיצד הוא סוחף אחריו את בני העיר מבלי לבקש הסכמתו לכך. קרא אותו אליו, וביקש שיאמר לתלמידיו בדרשתו הקרובה כי הוא רשע מרושע, כולו שקר ואיננו ראוי ללמדם. עשה החוזה מלובלין כדברי הרב, אלא שראו תלמידיו כיצד הוא ממעיט מערכו, התפעלו מענוותנותו, ולדרשה הבאה כבר הגיעו תלמידים רבים עוד יותר. ראה זאת רב העיר והתרעם. קרא אותו אליו שנית ושאלו: "כיצד העזת לעבור על אשר הוריתי לך?" השיב החוזה מלובלין כי עשה את אשר הורה לו, אלא שתלמידיו דווקא התפעלו מענוותנותו ולכן הביאו לדרשה הבאה את חבריהם. השיב לו הרב שאם כן, עליו לספר לתלמידיו כי הוא צדיק גדול והם חייבים לדבוק בו... אך עוד בטרם השלים דבריו קם החוזה מלובלין ואמר: "כבוד הרב, לפני כן ביקשת שאומר שאני רשע מרושע וכולי שקר, היה זה אמת ולכן נענית בחיוב, אבל עכשיו אתה מבקש שאומר שאני צדיק ואינני מוכן לשקר!". כך, בזכות מידת הענוה, בזכות השפלות, זכה החוזה מלובלין להתעלות למרומים ולראות למרחוק!

מסופר על נעם אלימלך הקדוש שקבע עם אחיו רבי זושא שיהיו עוסקים בתורה יומם ולילה ולא ילכו לישון עד שירדמו מעצמם. והנה פעם אחת ישן נעם אלימלך הקדוש שינה עמוקה מאד, שכן היה זה לאחר ימים רבים שהדיר שינה מעיניו ותנומה מעפעפיו. ביקשו אנשי העיר להעירו לענין דחוף אך כל ניסיונותיהם עלו בתוהו. פנו לאחיו לקבל עצה ואמר להם: "אחי נוהג לייחד ייחודים בשינה, לכן תכסו את שם שדי במזוזה ואז יהיה לו הפסק והוא יתעורר". הלכו וכיסו את שם שדי במזוזה ומיד קפץ רבי אלימלך ממיטתו. ומעשה נוסף באחד מתלמידי האר"י הקדוש שסיפר: "פעם אחת ראיתי את רבנו ממלמל בזמן השינה, הטיית אזני לשמוע ולפתע הקיץ רבנו ושאל: 'מה מעשיך כאן?' השבתי כי ראיתיו ממלמל בשנתו ורציתי להקשיב שמה דבר חשוב בפיו. אמר לי רבנו: 'דע שהייתי קעת בישיבה של מעלה ולימדוני סודו של אתוננו של בלעם'. ביקשתי שישפר לי משהו ממה שלמד אבל רבנו השיב לי: גם אם אדרוש שבעים שנה רצוף יום ולילה לא אספיק לספר ולו במעט ממה שלמדתי בזמן השינה הקצרה הזאת!"

ומעשה ברבי ישראל מסלנט זיע"א שנסע ברכבת והנה יושב לידו איזה סוחר בדים שאל אותו הרב איך אתה מפרנס את עצמך? אמר לו הסוחר יש לי חנויות לבדים ומפעלים ענקיים ובורך ה' לא חסר פרנסה יש בשפע. אבל הרב שואל שוב איך אתה מפרנס את עצמך? הסוחר חשב שהרב לא שומע טוב וחרז על הדברים בקול רם, אבל הרב שואל אותו שוב איך אתה מפרנס את עצמך? הרב עניתי פעמיים למה הרב שואל אותי שוב! אתה ענית לי איך הקב"ה מפרנס אותך אני שאלתי איך אתה מפרנס את עצמך עם מה תגיע לעולם העליון??? כמה שעות תורה יש לך כל יום אם תביא להם בדים למעלה זה לא יעזור לך שם רוצים תורה? הדברים נכנסו עמוק ללבו של הסוחר ואמר לרב אני יורד בתחנה הקרובה לאסוף פרנסה אמר ועשה. מכר את כל נכסיו בכל מקום שהם וקיבל סכום כסף אדיר ובכסף הזה הקים שבעים ישיבות נובהרדוק והוא עצמו למד תורה עד שיצא הסבא מנובהרדוק.

נותרן שבועיים אחרונים! גם מצילים את הישיבה וגם זונים בפרסים!

ישיבה למצוה

היום יחשבו חסדן ויחולו ימים טובים מיוחדים לילדים ולנשים מיוחדים. ישיבה למצוה מציגה פרסים מיוחדים לילדים ולנשים מיוחדים.

פרסים מיוחדים:

- רכב חדש
- לפטורים ולרכישת כרטיסים
- 10,000 ₪
- כרטיסים
- חשבון ניד בשווי 6,500 ₪
- תורמים מצילים זוכים!

לפרטים ולרכישת כרטיסים 052-7148454

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

העדר הפונה מטמא את התפלה

"אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרתם אלהם לנפש לא ישמא בעמיו" (כא כ)

דרש רבי משה דוד אשכנזי רבה של טולצ'ובה:

אהרה זו נאמרה אף לכלל ישראל, שגם הם נקראו כהנים, ככתוב (שמות יט ו): "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים" (ראה בעל הטורים שם). כיון שבזמן הזה התפלות נתקנו במקום הקרבנות, נמצא שכל יהודי העומד בתפלה הרי הוא ככהן המקריב קרבן, ומזהירה אותו התורה: "לנפש לא ישמא" - כל תפלתו המכנה נפש' (ראה שמואל א' א טו). שהרי תפלה בלא פונה כגוף בלא נשמה (חובת הלבבות) שער השבון הנפש א, וכפי שגוף בלא נשמה מטמא בטמאת מת, כך העדר הפונה מטמא את התפלה.

באר שבע

'ונקדשתי בתוך בני ישראל' - במועדים

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" (כב לב)

דרש רבי יעקב בעל הטורים:

מפסוק זה למדו חכמים (ברכות כא א): "כל דבר שבקדשה לא יא פחות מעשרה". לפיכך נסמכה הוראה זו לפרשת המועדים, שכן במשך כל ימות השנה שהבריות עסוקות בעבודת הארץ, נבצר מרבים מישראל לומר דברים שבקדשה בצבור. אולם במועדים שישראל פרושים מפלאכתם ומתקבצים לתפלה ברב עם, אזי היה בידם לקיים את הצווי: "ונקדשתי בתוך בני ישראל".

בעל הטורים, ע"פ העמק דבר

'קרבן מאה ברכות מוריד שפע לעולם

"והקרבנתם על הלחם" (כג יח)

דרש רבי יעקב צבי יאליש בעל 'מלא הרועים':

אמירת מאה ברכות בכל יום מורידה שפע מזון ופרנסה לעולם. דבר זה נרמז בשמו של דוד המלך שתקן תקנה זו (במדב"ר יח נח), "דוד בן ישי... בית הלחמי" (שמואל א' יז נח), "למדה שבזכותו יש לחם ומזון לבריות. אף הפסוק שלפנינו רומז לכך; "והקרבנתם על הלחם" - אם 'תקריבו' על' [גיימטרית מאה] ברכות בכל יום ישלח לכם ה'

בברכה שלמה ונאמר אמון

"תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו" (כב כא)

הלכה מפרשת בענין הקרבנות (מגלה כח א; מנחות טד א) היא כי אף אם כל הבהמות שבעדר הן תמימות ללא מום, יש לבחור מביניהן לקרבן דוקא את 'המיוחד שבעדר'. ולא עוד, אלא שאף מי שפבר שחט את קרבנו, אם מצא בהמה נאה ובראה הימנה, מתר לו להקריבה תחתי, ואף יש בפעלה זו משום הדור מצוה.

מהלכה זו נוכל ללמד אף לענין התפלה שנתקנה במקום הקרבנות (ברכות כו ב); כפי שבקרבן צריך המקריב להשתדל להביא את 'המיוחד שבעדרו' לקרבן, כך בתפלה - על המתפלל להשתדל שתפלתו תאמרנה בצורה השלמת ביותר. על כן, כיון שיענית אמון היא חלק מהברכה (רמ"א א"ח קסז ב), וברכה שלא יעניתה באמון אינה ברכה משלמת (זהר פר' עקב דף רעא א), מן הראוי שיקפיד האדם לברך בפני אחרים שיענו אחריו 'אמן', ואף לענות 'אמן' אחר ברכת אחרים, ובכך הוא מגיש קרבן משלים לפני ה'.

נשיא 'בני אמונים' רבי יעקב דב מרמורשטיין שליט"א

שפע פרונסה ממרום ועולם לא יחסר מלחמכם.

קול יעקב

התפלה במועדים - חובה מן התורה

"מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש" (כג ב)

ידועה היא מחלקת הרמב"ם והרמב"ן בנוגע למצות התפלה בכל יום, האם היא חובה מן התורה או מזברי חכמים: דעת הרמב"ם (ספר המצוות עשה ה) שהתפלה היא מצות עשה מן התורה, ואלו דעת הרמב"ן (בהשגותיו שם) היא שחייב התפלה בכל יום הוא מתקנת חכמים, ומן התורה אין חובה להתפלל אלא בשעת צרה.

והנה, בפרשתנו פרש הרמב"ן את לשון הפתוב: "מקראי קדש" - "שהיו ביום הזה כלם קרואים ונאספים לקדש אותו. כי מצוה היא על ישראל להקבץ בבית האלקים ביום מועד - לקדש היום

בפרהסיא בתפלה והלל לא-ל... וכתב ה'בית יוסף' כי על כן אף דקדקו לקבוע לשון זו בגסח תפלות המועדים - ונתתו לנו... מועדים לשמחה... מקרא קדש".

על פי זאת, חדש ה'פרי מגדים' שבנוגע לימים טובים אף הרמב"ן סובר פרמב"ם שחייב התפלה הוא מדאורייתא, ולא עוד, אלא שמכף שכתב שיש "לקדש את היום בפרהסיא בתפלה", משמע שלדעתו אף החובה להתפלל במנין בימים טובים היא מן התורה. שהרי אמרו חכמים (סנהדרין עד ב): "אין 'פרהסיא' פחותה מעשרה בני אדם".

ואולם האדר"ת פרש שהסבה שכתב הרמב"ן שיש לקדש את יום טוב בתפלה, אינה מחמת חובת תפלה המיוחדת למועדים, אלא מחמת היותם ימי דין. כמאמר חכמים (ה"ה טו א): "בארבעה פרקים העולם נדון: בפסח על התבואה, בעצרת על פרות האילן, בראש השנה - כל באי עולם עוברין לפני כבני מרוח... ובחג (הסכות) נדונין על הפנים". והרי שעת הדין כמות כשעת צרה, שבה סובר הרמב"ן שחובה מהתורה להתפלל אף בשאר ימות השנה.

'בית יוסף' או"ח תפז ד"ה סדר היום: 'פרי מגדים' שם תצ במשב"ז ב: 'עשרות אדר' ויקרא כב לב

יעלה עניונו מערב יום הכפורים

"ועניתם את נפשותיכם בתשעה להדש בערב" (כג לב)

חכמים (ברכות ח ב) תמהו על לשון פסוק זה: "וכי בתשעה מתעניו? והלאו בעשרה מתעניו?" ופרשו: "אלא לומר לה: כל האוכל ושותה בתשיעי - מעלה עליו הכתוב כאלו מתענה תשיעי ועשירי" (ברכות ח ב).

על פי זאת באר הרבי בעל ה'לב שמחה' מגור את אשר אנו אומרים בפיוט 'יעלה תחנונו' ההאמר בתפלת מעריב של יום הכפורים: "יעלה עניונו מערב". שהנה, לכאורה מה טעם יש לבקש זאת בליל התענית, בשעה שטרם חטנו בעוני כלשהו? אולם כיון שאמרו חכמים שאף האוכלה מערב יום הכפורים נחשבת כתענית, יש לומר שעל 'תענית' זו אנו מכונים בבקשות: "יעלה עניונו מערב".

לב שמחה' יום כפור

מפי קדשו של התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי הבטחנו, כי בזכות ענית אמון -

זוכים לשמירה מיוחדת
כפתיב (תהלים לא כז): "אמונים נצו ה'"
(נצו רפא ב.)

קורעים לאדם גזר דין של שבעים שנה
(תקו"ז מ א.)

זוכים לאריכות ימים
שלח (קסב א.)

שמחה עצומה שורה בכל העולמות
(שם).

שערי שמים נפתחים, ותפלות ישראל מתקבלות
(נצו רפא ב.)

לכבוד הלולא קדישא דרשב"י, הבה ונקבל על עצמנו ולפאר שם שמים בעניתאמן השחר ואחר כל תפלה וברכה, וכך נזכה בודאי לכל הישועות והברכות.

"גדל" (ג): העקר השני - יחוד ה'

מקור אמונת היחוד

הבית השני בפייט: "אחד ואין יחיד פיהודו, געלם, וגם אין סוף לאחדותו" מתאר את העקר השני משלושה עשר עקרי האמונה - 'יחוד ה', שעליו נצטוונו בפסוק (דברים 10:1): "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד". אחר שנצטוונו להאמין במציאות ה' ושהוא ברא את העולם ומקומו בכל עת, ציטתה אותנו התורה להאמין שה' הוא אחד, וכפי שמצהירים אנו בנסח 'אני מאמין': "שהבורא יתברך שמו הוא יחיד ואין יחידות כמוהו בשום פנים והוא לבדו אלקינו היה הוה ויהיה". וכתב רבי דוד הכוזבי (ספר הביתים ספר מצוה מ"ע ב) שכדי לחזק בקרבנו עקר אמונה זה נצטוונו לקרוא קריאת שמע בכל יום בבקר ובערב.

הרמב"ם (קריאת שמע א ד, ע"פ פסחים טו א) כותב כי טרם פטירתו ירז יעקב אבינו את בניו להתחזק בעקר אמונה זה, ואלו דבריו: "מסרת היא בבניו שבשעה שיקרא יעקב אבינו את בניו במצרים בשעת מיתתו צום ורזם על יחוד השם ועל דרך ה' שהלה בה אברהם ויצחק אביו... ואמר לבי: שמוא בכם מי שאינו עומד עם יחוד השם...? ענו כלם ואמרו: שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" - כלומר שמע מופנו אבינו ישראל, ה' אלקינו ה' אחד.

מהות אמונת היחוד

קיימים פרטים רבים בעולם שנתנו לכונתם פ"חידים, אוכלם בפעל הם מורכבים מכוחות ופרטים שונים ולפיכך יחידותם נתנת לחלקה. כפי שביטת הבריאה, בשעה שנגבר אדם הראשון, לא היה נחשב הוא יחיד אף על פי שלא היו אגשים נוספים מלבדו, שכן מהותו מורכבת מאיברים שונים, מרששות מגונים ומרצונות נפרדים. לעמת זאת באמרנו על ה' יתברך כי הוא 'אחד', פנתנו ליחידות נצחית שאינה מורכבת מפרטים. הקדוש ברוך הוא הוא 'אחד' מחלט, שאין דגמתו בעולם (רמב"ם סודי התורה א א ב).

בנוסף, הבריות מכירות את הבורא באמצעות פעולותיו, וכך מונגלה הוא לעתים כרחם וחנן ולעתים כזן המעניש. בעקבות כך פילוסופים רבים טעו לומר שיש אלהים רבים שכל אחד תכונה המיוחדת לו. לכך מדגישה התורה: "ה' אחד" - ה' הוא אחד ויחיד, הוא לבדו ברא את העולם והוא לבדו מקומו ומהיגו בכל עת ובכל שעה, בלי שום שתוף, ואין עוד בורא ומנהיג מלבדו ככל (ראש אונה פרק כ בדעת הרמב"ם שם; דרך ה' ח"ד פ"ד אות א).

לכך פון המשורר באמרו: "אחד" - הקדוש ברוך הוא יחיד במספר ואין עוד בורא ושליט מלבדו, וכמו כן: "ואין יחיד פיהודו" - ואף במהותו יחיד הוא באחדות שלמה שאין דגמתה בעולם (סודי הנצבים; סודי יאור המקה). מלבד זאת

הוא: "געלם וגם אין סוף לאחדותו". כלומר, חרף העבדה שאין קץ לאחדותו - של יחידותו אין התחלה ואין סוף, והיא ממלאת את העולם כלו ואנו חשים בה בכל רגע, בכל זאת היא נעלמת מדעתנו, שכן בשכלנו המוגבל אין לנו כל יכלת לתפס את משמעותה (ענין יוסף פסדור 'אוצר התפלות').

אחד יחיד ומיוחד

האמונה התמימה והשלמה שה' הוא שליט יחיד בעולמו היא "עקר גדול שהכל תלוי בו" (רמב"ם סודי התורה א ו). וכך כותב הרמח"ל בענין זה בספרו 'דעת תבונות' (פ"ל): "ואמנם המאמין ביחוד הוא ומבין ענינו, צריך שיאמין שהקדוש ברוך הוא אחד יחיד ומיוחד, שאין לו מונע ומעכב כלל ועקר בשום פנים ובשום צד, אלא הוא לבדו מושל בכל... שאין אחר תחתיו שיהיה לו שליטה בעולם, דהינו שאין שום שר ולא שום כח שני, כמו שהשבו עובדי עבודה זרה. ולא עוד אלא שהוא לבדו משגיח על כל ברייתו השגחה פרטית, ואין שום דבר נולד בעולמו אלא מרצונו ומידו, ולא במקרה ולא בטבע ולא במזל, אלא הוא השופט כל הארץ וכל אשר בה, וגוזר כל אשר יעשה בעליונים ובתחתונים עד סוף כל המדרגות שבכל הבריאה כלה".

ואכן כבר מעיד הסמ"ג (מ"ע ב): "וכל ישראל תקועים באמונה חזקה כי יוצר הכל הוא אחד מיחד". אמונה זו כה מרשימת היתה בלב ישראל, עד כי בכל הדורות מסרו יהודים את נפשם על יחוד ה', כפי שמעידה התפלה: "אבינו מלכנו עשה למען טובותם על יחודך".

הלוציא מדעת המינים

תקנות מיוחדות תקנו חכמים להוציא מדעת המינים האומרים כי חלילה שתי רשיות הן. בברכות קריאת שמע, תקנו לומר בשחרית: "יוצר אור ובורא השן" ובערבית: "גולל אור מפני השן והשן מפני אור"; דקדקו להזכיר בינם ובלילה הן את החשך והן את האור, ולא הסתפקו בהזכרת האור בינם, והזכרת החשך בלילה, זאת כדי להוציא מלב המינים שאומרים שמי שברא אור לא ברא השן, ולהודיע שבורא אחד ברא את הכל (רבנו יונה ברכות ה ב בדיח').

עוד אמרו במשנה (ברכות לג א) כי כל "האומר... מוודים מודים" - משתקין אותו. הגמרא (שם) מבארת שהסבה לכך היא לפי שכאשר האדם כופל את לשון הודאה, הוא נראה כמודה לשתי רשיות חלילה, ומתוך כך מוסרפה שיש להשתק אף את האומר: "שמע שמע", לפי שגראה כמקבל עליו על שתי רשיות. ובירושלמי (מגלה ט ד) נאמר עוד, שמאותה סבה יש להשתק אף את האומר: "אמן אמן".

הבורא יתברך הוא אחד ואין עוד מלבדו, ואף אין בכל הבריאה יחיד פיהודו באחדות שלמה ומחלטת שאינה מורכבת מחלקים כלל. נעלם הוא מהשגתנו, אף על פי ש' ואין סוף לאחדותו שממלאת את הבריאה כלה.

בן זכר - בגזרת בית דין

ידוע היה הגאון האדיר רבי פינחס אפשטיין זצ"ל, ראב"ד העדה החרדית בירושלים, בקנאותו הרבה לכל דבר שבקדשה. בתקף תפקידו כראש אבות בתי הדיון של העדה החרדית היה אחראי אף על הענקת תעודת פשרות הבד"ץ הנודעת בהודרה לבתי העסק ולמפעלים שעברו את שבט הבקורת המדקדקת של ועד הכשרות שלעל ידי הבד"ץ.

בעלי העסקים בירושלים ומחוצה לה ידעו כי לא בנקל היה ניתן להוציא תעודת כשרות שכזו מתחת ידיו הגאונות של הראב"ד, זאת משום שהוא עמד בתקף ובהקפדה יתרה על כל תג ותג של הוראות בית הדיון. שיקומו במקדקין ללא וותורים ופשרות. הנבגותיו ודקדוקו המיחדים הם שהביאו לבסוסה ולהצלחתה של פשרות הבד"ץ שבכל תפוצות ישראל סומכים עליה ללא עוררין.

מלבד יתר ההקפדות שהנהיג במערכת הכשרות שבהנהגתו, נמנע הראב"ד מללכת הכשר למוצרים שהיו נחשבים בגדר 'מותרות', בטוענו כי אין כל הצדקה לנטילת אחריות כה כבדה כמתן תעודת כשרות, על כל המשלמע מקף, על דבר שאינו אלא 'מותרות'.

לרב אחריות המיוחדת ערך הרב מפעם לפעם בקורות פתע במפעלים ובכתיב עסק. יחד עם עמיתיו הגאונים חברי הבד"ץ היה מופיע בפנתאומיות כדי לעקב מקרוב אחר הציות להוראות בית הדיון. ואכן, בקורות פתע אלו הוכיחו את עצמו, כאשר לא פעם ולא פעמים יצא שם מפעל שלם נפסל ואבד את תעודת ההכשר כתוצאה מהפרות כשרות שהתגלו בבקורות אלו.

באחת הפעמים הגיעו הראב"ד ובית דיון לבקרת פתע שגרתית במפעל ממתקים שעמד ירחק ובעלתו של יהודי יקר בר אורן יצא שמים מיוצאי חללות רומניה.

כאשר נכנסו למפעל הפתע בעל הבית לראותם, אך בשמחה התלנה אליהם לסייר נרחב ומעמיק בכל מחללות המפעל, תוך שהוא עומד מן הצד בחיל ודעה, בראתו פן חלילה ימצאו דבר מה שגורם להסרת תעודת הכשרות ממפעל חיו.

במשך שעה ארפה סירו הראב"ד וחברי בית דיון ברחבי המפעל, תוך שהם מעבירים את שבט בקורתם על כל מכונה ומכונה, מסירים במחסנים ובאולמות הציור ומאזינים להסבריו של אחראי הכשרות במקום.

סוף סוף הסתיימה הבקרת לשביעות רצונם של חברי המפעל. המפעל עמד בכל דרישות הכשרות, והרבנים אף הביעו את התפעלותם מסדורי הכשרות המיוחדים שהנהגו בו.

בטרם יצאו לדרכם פנו הראב"ד וחברי המפעל להפריד לשלום מפעל המפעל, ומה רבה היתה הפתענות כאשר פנה אליהם האיש בהתרגשות ואמר: "מורי ורבותי, במסכת ברכות (לא ב) דרשו חכמים מדבריו של עלי הכהן

ועמד פינחס ויפלה" ח"א עמ' 861; ט"ב הקהלה חג הסוכות עמ' תשעה

לתגובות הערות: שליח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:01

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:01

ר"ת: 20:34

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 452 1.5.20 - ז' אייר תש"פ

וְזוֹ הַשָּׁמַעַר לְהַ' צְדִיקִים וְבוֹאָ בּוֹ

פְּרִשְׁת - אֲזוּרֵי מוֹת - קְדֻשִׁים

היכן הרגל הרביעית? מאת הרב דוד פריוף שליט"א (מתוך 'תפארת נוי')

לפני כתשעה חודשים שהיתי כשבועיים בארה"ב באחת מהקהילות הידועות ברובע קווינס. בתפילת הנץ של שבת קודש, כיבדוני להיות שליח ציבור בתפילת שחרית. בחסדי ה' התפילה עברה בנעימות ועל מי מנוחות, אך בעת פתיחת ההיכל, עת גרסתי בקול ובניגון את קטע הזוהר המפורסם "בריך שמיה", שמעתי לפתע מאחוריי צעקות איזמות שבתרגום חופשי מאנגלית לעברית פירושו: "אל תדבר איתי יותר..."

במקרים כאלו, בדרך כלל הדבר הכי טוב זה להמשיך את התפילה הלאה מבלי להתייחס למאורע, ותוך דקה של מיני המולה, הציבור מסתנכרן עם התפילה וממשיכים הלאה כאילו דבר לא קרה. אך במקרה זה, משום שראיתי את המתבייש חיזור ממש, ניגשתי לאבי מורי שליט"א שהיה בקרבתי, ולאחר המחילה ביקשתי ממנו שילך למתבייש החיזור, ויבקש ממנו ברכה על אחי/בנו לזקש"ק השנה! (כבר למעלה מתשע שנים לא זכה להיפקד). אבי מורי אץ רץ לכיוונו, ובעוד המבייש רועם על המתבייש בקול גדול, אבי תפס את ידו של המתבייש וביקש ברכה. הציבור לא הבינו מה קורה שם... אבל בס"ד המתבייש שהיה גם גביר וגם ת"ח, ברך את אחי בזקש"ק.

כעת, לאחר תשעה חודשים בדיוק, נולד לאחי בן זכר בסימן טוב ובמזל טוב! ללא שום טיפול! בוודאי שכל התפילות והקבלות והצדקות שעשו בני המשפחה והחברים לישועתם, עשו רבות גדולות ונצורות בשמים, אך דבר מדהים הוא, "שהקש ששבר את גב הגמל", היה המקרה האחרון שסיים את תשע וחצי שנות הציפייה, בבשורה מרגשת ונפלאה.

כחלק מההכנה הגדולה שלנו למתן תורה הקרב ובא, קראנו השבת בפרקי אבות (א,ב):
"עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה וְעַל גְּמִילוּת הַחַסְדִּים."
בעקבות המעשה הנ"ל נתעוררתי לשאול, מדוע רק על שלשה דברים? הלא ידוע שבשביל החזיק שולחן או כל דבר אחר, צריך ארבעה רגלים, ואפילו למרכבתה הרוחנית של השכינה צריך רגל רביעית... אם כן היכן הרגל הרביעית!?

אלא בס"ד חשבתי לומר, על פי הגמרא במסכת (חולין פט) שדורשת על הפסוק באיוב (כו,ז): "תִּלְהָ אֶרֶץ עַל בְּלֵי מָה". ש"אין העולם עומד אלא על מי שבולם את עצמו בשעת מריבה". ואם כן הרגל הרביעית שמעמידה את העולם, אלו אותם אנשים שבולמים את עצמם בשעת מריבה ברחבי העולם בכל רגע ורגע... ואם כן, מכיון שהם מחזיקים את העולם ברגעים אלו, הרי שמה שהם מבקשים, הקב"ה שומע ומבצע.

וצריך להבין מה כל כך מיוחד במי שבולם פיו בשעת מריבה, הלא לכאורה ישנם מצוות שהם הרבה יותר גבוהות וגדולות, כמו לימוד תורה, פיקוח נפש, פדיון שבויים, וכו'. ואם כן מדוע חז"ל ייחסו חשיבות כל כך גדולה עד כדי כך שכל העולם עומד עליו? והתשובה פשוטה, שהלא למדנו ש"יִצְרָ לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו" וכשמישהו פוגע בנו, הדבר הראשון שאנחנו חושבים עליו זה: איך להחזיר לו מנה אחת אפיים! כך פועל האינסטינקט של מי שלא עבד על המידות שלו, ולכן הגאון מוילנא כתב (אבן שלמה) ש"האדם בא לעולם לתקן את מידותיו, ואם לא, למה לו חיים...". ואם כן כאשר האדם מתבייש, ורוצה מאוד להגיב, אך הוא כובש את רצונו, ועושה היפך הטבע שלו, אזי בורא עולם שמידותיו מידה כנגד מידה (סנהדרין צ), אף הוא עושה היפך הטבע כפי בקשת המתבייש, ופשוט.

כעת, כאשר אני חושב על רגל רביעית, זכורני שדוד המלך שהוא זכה להיות רגל רביעית למרכבה, זכה לכך משום שכאשר שמעי בן גרא קילל אותו קללה נמרצת, הוא לא כעס כלל ולא הוציאו להורג משום מורד במלכות כמתבקש, אלא אמר בפשטות "ה' אמר לו קלל" ובזכות מעשה זה זכה להיות רגל רביעית במרכבה. (שבט מוסר פרק כ', וכ"כ הח"ח בשמיה"ל). אם אלו הם פני הדברים, רואים במפורש שכאשר אדם עושה הפך מהטבע שלו, אזי בקשתו תתקבל לאלתר משום שמידותיו של הקב"ה מידה כנגד מידה, וכאמור לעיל.

ואסיים כמעין הפתיחה בסיפור אישי... לפני כשנה וחצי עשיתי לבחורי החמד בעיר רמת גן עונג שבת, ובמשך הזמן זה נהיה גם לנשים, ולכן שמו מחיצה כאשר הגברים ישבו לשמאלי והנשים לימיני. באחת השבתות העמוסות יותר, יצא לי לספר להם סיפור ששמעתי מהגאון הגדול הרב זמיר כהן שליט"א על מרן הגרע"י יוסף זיע"א, שהוא שבר שידוך... כאשר כשבועיים לפני החתונה, המאורסת דרשה ממרן לבוא איתה לא פחות ולא יותר לבית קולנוע...

כמובן שמרן סרב, אך המאורסת הסוררת לא הרפתה והציבה אולטימטום באופן חד משמעי: או קולנוע או שנפרדים... מרן כבר אז היה פוסק... ובשנייה אחת הכריע כצד ב', על אף המחיר הכבד שהיה צריך לשלם על הוצאות החתונה לאחר שהגב' תבעה אותו בבית הדין, וכל ערב הוא היה מסדר את בית המדרש והספרים, ובפרוטות אלו היה משלם את חובו לעלמה חובבת הקולנוע...

כמה שנים לפני פטירתו נקשה זקנה מופלגת בדלת ביתו בשעת ליל מאוחרת, וביקשה לשוחח עם מרן פוסק הדור, ר' צבי חקק אמר לה שהרב לא מקבל, אך לאחר שהיא הסבירה לו שהיא השידוך הראשון של הרב, הוא הכניסה אל הקודש פנימה בהוראתו של הרב. כשהיא נכנסה היא שפכה את צקון ליבה על מצבה הביש, על כך שאין לה מה לאכול, ואין מי שיעזור לה, והרב שכידוע זכה לשני שולחנות, ציוה את ר' צבי שידאג לכל מחסורה, ובירכה לחיים טובים ולשלום. כשהגיעה הזקנה לפתח, נעצרה לכמה שניות, הסתובבה, ואמרה: "כבוד הרב יש לך מזל! אני עקרה, אין לי רחם, אם היית מתחתן איתי לא היו לך היום ילדים..."

כשהגעתי לקטע זה בעונג שבת, לפתע קמה אשה, והחלה לצעוק עליי בקול גדול: יימח שמך, שתמות היום! אתה רשע! וכו' כך קיללה אותי בערך 20 קללות, מבלי לחזור על קללה פעמיים... לפתע ראיתי בחור גבוה ורחב, שישב קיצוני משמאל, שהתרומם במהירות, ובפנים חמורי סבר צעד בצעדים רחבים ומהירים, לעבר האשה הצועקת, אני כבר חישבת בראשי האם יהיה מותר להזמין בשבת אמבולנס... אך מה רבה הייתה פליאתי שהבחור נעצר דווקא אצלי, כעת כבר חשבתי שעליי להזמין אמבולנס עבורי... אך הבחור הרכין את ראשו ובחצי ציווי חצי בקשה, הורה לי לברך אותו בזיווג הגון, ברכתי אותו, ובאותה שנייה נהפכתי להיות "באבא"...

כולם באו לבקש ממני ברכה כי הבינו את הפוטנציאל... ב"ה כעבור שנה הבחור היה תחת החופה עם בחירת גורלו (אגב, התברר שהגברת הנ"ל איננה בקו הבריאות, ויתכן שהיא הרגישה מבוכה כשדיברתי על עקרונות, בשל היותה עקרה ל"ע. יהי"ר שבורא עולם ירפא אותה במהרה).

נמצאנו למדים שכאשר אדם נקלע לסיטואציה בה הוא מתבייש, הרי שמבלי שהוא ירצה, העולם עומד עליו (באם אינו מגיב, כמובן). וזאת לא משום צדקותו או יושר דרכיו, אלא משום שבאותם הרגעים העולם עומד עליו! דבר בעיתו מה טוב, בימים שכולנו אבלים על 24,000 תלמידיו של ר"ע, צריכים אנו לתת דגש על עניין זה של "בן אדם לחברו", שזה מתחיל בתוך הבית כלפי האשה/הבעל והילדים, וצריך להמשיך גם כלפי כל מעגלי החברות והידידות בכל מקום ובכל שלב, ובכך נזכה לקרב את הגאולה במילוי כל המשאלות, אכי"ר. שבת שלום ומבורך.

וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד בְּבֵאוֹ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ עַד צֵאתוֹ וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל קֹהַל יִשְׂרָאֵל (טז, יז)
וְכָל אָדָם – כרוצים לדון אדם בשמים מתייחסים לו'וכל', כל מי שמסביבו אישתו, ילדיו, הוריו, חבריו, אם יש ביניהם אחד שהוא צדיק ולא מגיע לו להצטער, אז לא תכה בו מידת הדין. **לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל** – דבר ראשון שעליו אדם נענש, זה עקב ביטול תורה, על שם שלא היה באוהל, באהלה של תורה.
מוֹעֵד – ואם יטען האדם שהוא עסוק בעבודתו, על זה אמר דוד המלך בתהילים (עה,ג): **"כִּי אֶקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט"**, שבזמני מועדים לשמחה בחגים, שאדם בחופש ויש לו זמן ללמוד תורה, אם גם אז מעדיף לישון ולאכול ולא לומד.. אז ידונו אותו על ביטול תורה. **בְּבֵאוֹ** – כאשר מגיע זמנו להיפטר.
לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ עַד צֵאתוֹ – אם עשה מצוות בחייו, אז יקבל ייסורים כדי שיגיע נקי למעלה, וזהו **לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ עַד צֵאתוֹ** – בזכות הקודש של מעשיו, זוכה לקבל כפרה בעודו חי, ולכן שרואים אדם שהיה בריא כמו שור כל ימי חייו, ודווקא לפני פטירתו סבל מייסורים וחולק, סימן שאדם כשר הוא.
וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל קֹהַל יִשְׂרָאֵל – וכל אדם לפי רמתו הרוחנית מכפר על ישראל, יש שבכוחו לכפר רק בעדו, יש שבעדו ובעד ביתו, ויש שמכפרים גם בעד כל קהל ישראל. (עורך העלון)

אֵל תִּפְנֹוּ אֶל הָאֱלֹהִים וְאֵלֵהי מִסְכָּה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם (יט,ד)
שואל רבנו האור החיים הקדוש זיע"א: מדוע חזר הפסוק וצווה שלא לעשות "אלהי מסכה" והרי זה נכלל בתחילת הפסוק בציווי **"אֵל תִּפְנֹוּ אֶל הָאֱלֹהִים"** שכלל כל סוגי האלילים, ואם כן מדוע פירט דווקא אלוהי מסכה? ועונה רבנו על פי הזוהר הקדוש, שכשאדם עושה מצווה שורה עליו שכונה, אך חלילה שעובר על פי ה' באותו אבר שבו חטא שוכנת רוח טומאה, ורוח הטומאה היא מסך שמבדיל בינו לבין הקב"ה, וזה כוונת הפסוק: אל תעבדו עבודה זרה כדי שלא יהיה מסכים המבדילים ביני וביניכם.

וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ אֲנִי ה' (יט, יח)

בגמרא בקידושין (מא) מבואר שחייב "ואהבת לרעך כמוך" חל גם בין האיש לאשתו. וכן מוכח מנדה (יז) ע"ש. דוגמא מאלפת לכך ניתן למצוא בסיפור הבא: כאשר זכה הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל, ראש ישיבת 'באר יעקב' - להוציא לאור את חידושי תורתו, שררה בביתו התרגשות רבה. ערמות ערמות של ארגזים טריים נחו בפינת הבית. מדיפים ריח חזק ומשכר של ספרים חדשים. הרב עמד שם נרגש כולו. בהתרגשות עצומה הוציא את הספר הראשון מהארגז, בירך שהחינו בכוונה גדולה (עיין ב'שערי תשובה' (או"ח, סי' רכג) אם מברך בשם ומלכות). ואז, מיד אחרי שסיים את הברכה, עוד לפני שפתח את הספר לעיין בו, אמר: "נו, איפה הרבנית שלי? צריך להראות לה את זה..."

בני הבית עמדו נרגשים ומתוחים. הכל רצו לעיין בספר החדש, לקרוא את העמודים הראשונים, לדפדף בין דפי הספר שאך זה יצא ממכבש הדפוס - אולם הרב אינו פותח את הספר. אוזו הוא בידו את ספרו החדש, מקרבו אל לבו, אולם מתאפק ולא מעיין בו, הן הרבנית עדיין לא הגיעה! רק כאשר התקרבה הרבנית, החיש את צעדיו, נגש אליה, ויחד פתחו את הספר החדש - חידושי תורתו הם, אולם הרבנית היא הראשונה שצריכה לראות את הספר! כך היה מנהגו בכל פעם. עם כל ספר וספר שיצא, היה מתמלא בהתרגשות גדולה, אולם את הספר לא היה פותח כי אם בנוכחותה של הרבנית! "בלעדי הרבנית לא הייתי יכול לכתוב במנוחת הנפש את הספרים", היה אומר בכל הזדמנות. "כלום אין זה מן הראוי שתהיה היא הראשונה שתראה את הספר החדש?...!" (להתעדן באהבתך)

וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ (יט, יח)

בספר 'יסוד צדיק' מובא, שפעם פנה הרה"ק רבי שלומקה מזועהיל זצ"ל אל משמשו הגה"צ רבי אליהו ראטה זצ"ל ושאל אותו על הביאור בדברי רבי עקיבא (תו"כ פרשת קדושים) "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה", אם הוא אומר כלל גדול סימן שיש גם כלל קטן, ומהו אפוא אותו כלל קטן? ר' אליהו החריש והמתין למוצא פי הרבי. המשיך הרבי ואמר לו ביאור הדברים כך הוא: למשל אם תשמע שסוחר אתרוגים נודע הרוויח במסחר האתרוגים סכום עתק, אז הכלל קטן הוא שעניך לא תהיה צרה ברווחיו, כי מה דעלך סאני לחברך לא תעביד (שבת לא, א), ואילו הכלל גדול הוא שלא רק שלא תכאב על רווחיו אלא אף גם תשמח בהם כמו שאתה בעצמך הרווחת אותם, וזה הכלל גדול ואהבת לרעך כמוך!

**אַחֲרֵי מוֹת
וּקְדָשִׁים**

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 625 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 525 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ דינה בת זיסקו ושרה – ט"ז איר ז"ל ז' איר תשפ"א

929 פ 910

אַחֲרֵי מוֹת - תוֹכַן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. אחרי מות נדב ואביהוא, ה' הזהיר את שבט הכהנים, על איסור כניסה לבהמ"ק ולקדש הקדשים-שלא בשעת עבודה.
- ב. סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים (וכניסתו לקדש הקדשים ארבע פעמים, בהזיית דם הפר והשעיר, בקטורת, ובהוצאת המחתה) והקרבת קרבנות היום הקדוש.
- ג. דיני התענית ביום הכיפורים - (חמשה עינויים), איסור מלאכה, וכפרת החטאים.
- ד. עונש כרת לשוחט קדשים מחוץ למקדש וכן למקריבם שם.
 - ה. מצוות קדושת ישראל:
 - א. איסור ההליכה בדרכי הגויים ובמנהגיהם.
 - ב. איסור להתחתן עם קרובי משפחה (מסויימים) - פרשת עריות.
 - ג. איסור העברת ילדי ישראל למולך (באש), ואיסור חילול ה'.

קְדָשִׁים - תוֹכַן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

א. מצוות ה' :

- א. לנהוג בקדושה. מורא אם ואב. שמירת שבת. איסור התבוננות בענייני הבלי עבודה זרה (כמו קריאת ספרי ע"ז).
- איסור מחשבת פיגול בקרבנות ונותר (בשר שנותר לאחר הזמן שמוותר לאכול בו קרבנות). מתנות עניים בשדה (לקט, פאה) בכרם (פרט ועוללות). איסור גניבה ושקר. איסור שבועת שקר וחילול ה'. איסור הלנת שכר שכיר. איסור לקלל יהודי. איסור להכשיל בעצה שאינה הוגנת (וכן להכשיל בעבירה, ח"ו). החיוב לשפוט בצדק ולדון לכף זכות. איסור לשון הרע. "לא תעמד על דם רעך". איסור לשנוא יהודי. החיוב להוכיח את חבירו שחטא. איסור נקימה ונטירה. "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ". איסור כלאיים: בשימוש בבעלי חיים, בגידולי קרקע, ובבגדים (שעטנז). אשם שפחה חרופה. דיני ערלה: שלוש שנים אסורים הפירות החדשים בהנאה ובשנה הרביעית נאכלים בירושלים (בזמן המקדש, ובטהרה). "לא תאכלו על הדם". איסור חיזוי עתידות - תמים תהיה עם ה'. איסור גילוח פאות הראש, איסור גילוח הזקן בתער. איסור לשרוט בבשר (בגלל צער אבלות) ואיסור קעקוע בעור. החיוב לשמור את קדושת ישראל והשבת. ומורא המקדש (לנהוג קדושה במקדש, ובבית הכנסת). אין לפנות אל האוב והידעוני (חזוי עתידות וכד' בכוח הטומאה). החיוב לכבד תלמידי חכמים וישישים. איסור לצער גר, ומצות אהבתו. איסור לרמות במשקל או במידה, ומצוה שהמדידה תהיה בצדק ובדקדוק.
- ב. עונשי עבירות (בפרשה הקודמת הוזכרו האיסורים ובפרשה זו העונשים. מכאן שאין עונשין אלא אם כן מזהירים):
 - א. עונש מעביר בנו למולך, ועונש מקלל אביו או אמו (ז-א).
 - ב. עונשי איסורי העריות (המפורטים בפרשת אחרי) (כ, ח-כב).
 - ג. עונש בעל אוב וידעוני - רגימה באבן, ככל הנסקלים.
 - ג. שבח ישראל הקדושים לה' בכל מעשיהם, ובה זוכים לארץ ישראל - ארץ זבת חלב ודבש.

בשבת זו קוראים שתי פרשיות אַחֲרֵי מוֹת וּקְדָשִׁים. כתוב בפרשת קדושים (יט, ג): "אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ", בכבוד אב ואם התורה נתנה שכרה בצידה (שמות כ, יא): "לִמְעַן יֶאֱרְכוּן יְמֵיךָ". מכאן החשיבות הגדולה שיש במצות כיבוד אב ואם. שלושה שותפין הם באדם, הקב"ה ואביו ואמו. ואמרו חז"ל: "בזמן שאדם מכבד אביו ואמו, אומר הקב"ה, מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני. ובזמן שמצער אביו ואמו, אומר הקב"ה: יפה עשיתי שלא דרתי ביניהם, שאלמלא הייתי ביניהם, ציערוני".

וכתב רבי יונתן אייבשיץ בספרו 'ערות דבש' (ח"ב, דרוש ב): "והנה בכיבוד אב ואם אמרו חז"ל (קידושין לא): אשרי מי שלא חמאן, והיינו כי כבר אמרו (שם) כי אי אפשר לקיים מצות כיבוד כראוי, ולא יגיע אדם עד תכליתה בכל דקדוקיה, אמנם אם אין לו אב ואם, והוא מצטער על זה שאין לו אב ואם כדי לקיים מצות כיבוד, א"כ יש לו שכר מה' יתברך כאילו קיימה בתכלית הקיום ותכליתו של המצוה בלי חיסור כלל, לכך אמרו אשרי מי שלא חמאן". לפי זה מסביר שם ב'ערות דבש' הטעם שדווקא אסתר היה בכוחה להכניע את המן, כי הנה כל כוחו של עמלק מזרעו של עשו, הוא זכות של מצות כיבוד אב שכיבד לאביו יצחק, שמאוד נהג בו כבוד כנודע (ילק"ש ח"א, רמז קט"ו), וא"כ מי שיבוא לבטל זכותו וכוחו, צריך שתהיה לו גם כן מצוה זו של כיבוד בלי פקפוק, ומי הוא זה גבר שיש בידו מצוה זו בשלימות, ומי הוא שחף מפשע ולא יהיה פוגם בכבוד אביו בכל דהוא, עד שבאה הדסה אסתר שאין לה אב ואם כלל, והיא היתה תמיד מצטערת שלא היה סיפוק בידה לקיים מצות כיבוד, אם כן יחשב לה לצדקה כאילו קיימה אותה בתכלית השלימות, וא"כ יש בידה גם כן מצות כיבוד לקום נגד זרעו של עשו, ולכך להכניע להמן בנו של עשו שזכות כבוד בידו הוצרך את אסתר, שהיתה יתומה מאב ואם.

ובכן, מסיים רבי יונתן ב'שבט מוסר': "והנה זו תוכחת מגולה בעוונותינו הרבים כפרוך ישראל בכיבוד אב ואם, אוי לנו, כי בעוונותינו הרבים עולם הפוך, האבות מחנפים לבנים שלא יכעסו עליהם, ובימי פורים, שראוי לנהוג בהם כיבוד למאוד כמו שכתוב, כי זו היתה ההצלה על ידי אסתר, ונהפך, אם לא ישלחו האבות לבנים מנות כפי הראוי, או שירבה לאחד וימעט לאחד, הלא יכעס על אביו ולא יבוא אליו, או יבוא בפנים זועפות וכדומה, או משבר בית ישראל, הלא הוקש כבודם לכבוד המקום, ואיך יפגעו בשביל העדר קצת ממוך".

בידי הווי עובדא, בעת שלימדתי תלמיד לבר-מצוה, היה לי תלמיד אחד אשר היה מגדף את הוריו בקללות שאין האוזן יכולה לשאת אותם, למרות שהנער חי ברמת חיים גבוה מאוד ולא חסר לו דבר.

ה"חיי אדם" מציין כי "פשיטא צריך לאהוב את אביו ואמו כגופו, כיוון שהם בכלל וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ, אך על הוריו "הוקשה אהבתם לאהבת המקום. וצריך שיאהוב אותם אהבה עזה, כדרך שהיו אוהבים אותו, ולא יהיו עליו לטורח ולמשא, ואם אין אדם מכבד אביו ואמו, גזירות קשות באות עליו. כיוון שהוקשה כבודם לכבוד המקום, גם העונש שווה.

סיפר מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל (כאיל תערוג' פרשת ויגש) שיהודי אחד סיפר לו שמרן ה'חזון איש' זצ"ל הלך בשמחת תורה, וכולם הלכו אחריו, וילד אחד שאל את אבא שלו: למה כולם הולכים אחריו? וכי הוא לא יודע את הדרך לבד? ה'חזון איש' שמע את זה, וקרא לאביו של הילד ואמר לו: תאמר לבנך, שזה בזכות מצות כיבוד אב ואם שקיימתי. והוסיף מרן זצ"ל, ש'החזון איש' כיבד מאוד את אמא שלו, ואני זוכר שהיה עולה כל יום! ומשוחח איתה חצי שעה. וידע כל אחד שהדרך להצלחה בחיים היא ע"י כיבוד אב ואם!

"איש אמו ואביו תיראו" (יט, ג)

"ואהבת לרעך כמוך" (קדושים יט, יח)

אמירת הקדיש לאחר פטירת הוריו

עד היכן...

ע"י אמירת הקדיש פודה הבן את אביו מהפורענות, שבאמירת **"אמן יהא שמיה רבא"** מתקדש שמו הגדול בעולמות העליונים! [רמ"א י"ד שע"ו ד' וגשה"ח ל' ג']

הרב נחמן גלינסקי זצ"ל, בנו של מגיד המישרים המפורסם הרב הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל (מחבר ספרי ה'מגיד'), נודע בימי בחרותו כאחד מטובי העילויים שבישיבה.

* **כתב בספר "יד אליהו"** (פסקים ס"ו): אמירת הקדיש היא מהדברים העומדים ברומו של עולם, והוא גדול ממצוות כיבוד אב בחייו, שהאב מוחל על כבודו, אבל קדיש לא ניתן למחילה, ולא יכול האב למחול על הקדיש.

פעם, בעיצומו של שיעור כללי שמסר ראש הישיבה לכלל בחורי הישיבה, נחת לו לפתע אווירון נייר על דוכנו של ראש הישיבה... היה זה אחד הבחורים, שהשיעור כללי לא היה בדיוק בראש מעייניו... וכדי להפיג את השעמום הכבד ואת הריקנות שבתוכו, שיחק באצבעותיו במשחק קיפולי נייר, ושלה את האווירון המזערי לכיוונו של חברו, אך לצערו המאוורר המקומי שינה את כיוון התעופה... הישר אל ראש הישיבה! ההלם היה מוחלט, הבחורים כולם נבהלו למראה הזלזול הנורא.

* **בספר "דמשק אליעזר"** (על ביאור הגר"א קל"א ס') כתב: "בגוף הדין אם יכול האבל למחול על קדיש יתום, או על גורל שעשו מי יאמר את הקדיש - לא ידעתי אם באפשרותו למחול, כי זה נכלל בכיבוד אב ואם, והלא חיוב זה גם לאחר מותו".

ראש הישיבה עצמו עצר בפתאומיות את מהלך השיעור, פניו האדימו כשהרים את אותו אווירון נועז וחוצפני בידו, ודרש בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שהבחור שהעיק אווירון זה, יקום בבקשה ויצא מבית המדרש מיד!!!

* סיפר אדם אחד שבשנת האבל על אביו ניגש לשאל את מרן הרב חיים קנייבסקי שליט"א מה לעשות במקרה של ריב או ויכוח על הקדיש, שמקובל כי לוותר על הקדיש זה גם עילוי נשמה. אמר לי רבי חיים: "זה לא שלך, זה של אבא שלך, למה אתה מוותר"? שאלתי: הרי ידועים דברי ה'חתם סופר' שבמקרה כזה הקדיש עולה לנשמת השני? השיב הרב: "זה הכל אם התחלת לומר קדיש והוא חטף לך, אבל אם ויתרת לו מלכתחילה, הפסדת את זכות הקדיש!" ורבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל השיבו: "זה קידוש ה'?! מה יגידו, הוא הצדיק לא מוותר... לא רק קדיש זה עילוי נשמה, כל מצוה, כל דבר טוב שעושים זה לעילוי נשמת ההורים. בן לא צריך לכוון לזכותם, לא צריך לומר 'לעילוי נשמת' - הכל מכוחו!"

פחד גדול נפל על בחורי הישיבה, ניתן היה לחוש את המתח באוויר, אך אף בחור לא זז ממקומו.

וסיפר רבינו את המעשה ברב שלמה לורנץ, שהיה בתוך השנה לפטירת אמו, שבעת היותו ח"כ היה עסוק יום שלם באיזה עניין. בלילה נזכר שלא אמר קדיש, בא אל ה"חזון איש" ואמר: "אני פורש מעסקנות, אם הגעתי לדרגה כזו שאני לא אומר קדיש על אמי"... השיבו החזו"א: "עשית קדיש! וכי העיקר זה להגיד קדיש?! העיקר זה לעשות!..."

באותן דקות קשות של חרדת הדין, הבין היטב הבחור החסיד נחמן גלינסקי, מן העילויים שהשתתפו היטב בכל מהלך השיעור, לליבו ולנפשו של אותו בחור. מתוך סערת רגשי רחמנות קם לפתע ממקומו, ופסע החוצה בראש מורכב! לרווחתו של אותו בחור, ולפליאתם של כל הבחורים וראש הישיבה, לנוכח מעשה גבורה זה.

* רבי נסים קרליץ נשאל אם לוותר למישהו על הקדיש, שאותו אחד התעקש לומר את הקדישים. הבחור אמר שלא אכפת לו לוותר, והשאלה אם מותר לו. רבי נסים אמר "יש לדעת שלוותר זה גם זכות לאבא!" [נר לשולחן שבת]

הגאון ראש הישיבה לא ויתר, והוא חזר והדגיש שהוא לא ימשיך במהלך השיעור בשום אופן, עד שלא יקום אותו בחור ויצא החוצה!...

"איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי

תשמרו" (יט, ג) - כיבוד הורים בכל מצב

משעברה אמו של רבי יהושע נויבירט זצ"ל להתגורר בבית אבות (בשכונת מטריסדורף), חשב שבוודאי תשמח לשמוע ממנו קידוש בליל שבת מאשר להשתתף בקידוש המרכזי.

שנים רבות חלפו להן ביעף אחר אותו המעשה... לאחר שנפטר ר' נחמן, הגיע בבית המשפחה החשובה אדם בלתי מוכר, אשר חזותו מוכיחה עליו שהוא תלמיד חכם חשוב.

לכן במשך עשר שנים היה מגיע לפני כניסת שבת ל"נוה שמחה" כדי לבקרה ולקדש לה על הכוס, שר לה זמירות, ורק אז היה ממחר אל ביתו בשכונת "בית וגן" - מרחק גדול מאוד! בגודל מסירותו התמיד בכך בכל שבת וחג.

הוא סיפר את טיב המעשה דגן, שהתרחש עם אביהם בעת לימודיו בישיבה. עם סיום סיפורו, הוסיף בהתרגשות: "אני הוא אותו בחור סורר שהטיס את האווירון אל-על... אין ספק שאם היו מגלים את זהותי, הייתי מגורש לאלתר מן הישיבה, כאשר בין כך ובין כך לא התמדתי בלימודי שם, בלשון המעטה... אולם מעשה גבורתו הגדול של אביכם, עוררו בליבי בימים שלאחר אותו מעשה רגשי אשמה, ורגשי התעוררות תשובה חזקים! בעקבות כך החלטתי לשנות את דרכי. לקחתי איפוא את עצמי בידים, והחילותי מאז להתעלות בתורה ויראת שמים בעקביות!"

כאשר חל ראש השנה ביום חמישי, הלך בליל ראשון של ר"ה, בליל שני ובשבת בכל מזג אויר.

הנני משמש ברוך השם כראש ישיבה לכשבעים בחורים, וכל תורת שלי ותורתם של תלמידי - הכל נזקק לזכות מסירותו המדהימה של אביכם!!!

ארע פעם שירושלים הייתה שרויה בשלג וקור גדול, מזג אויר סוער במיוחד. ביום שישי התקשר אליו רבו רבי ש.ז. אויערבאך זצ"ל, ושאלו, אם גם השבוע ילך לאמו, הרי בכזה מצב הוא פטור. א"ל הרב נויבירט: "הרב שואל או קובע"?... רבי שלמה זלמן השיבו: "אני רק שואל"... "אם כך" אמר הרב נויבירט "גם השבוע אלך בע"ה". [קול התורה סוכות עח]

[ע"פ 'טיב המעשיות' על חומש ויקרא]

"בְּצֶדֶק הַשֶּׁפֶט עֲמִיתְךָ..." (קדושים יט, טו)

מובא לפניכם מעשה נפלא שסיפר רבי חיים שינקר שליט"א ראש ישיבת "דרכי משה".

המעשה מתייחס לאותן שנים בהן למד בבחורותו בישיבת פוניבז', והיה ישן באותו חדר יחד עם רבי משה אהרן ברורמן שליט"א, ולהבחל"ח הגרב"צ פלמן זצ"ל ועוד.

באחד מערבי השבתות, דקות ספורות לפני הדלקת נרות, נכנס לחדר אחד הבחורים שבישיבה, ובידו מעטפה עם סכום כסף גדול מאוד, וביקש מהם להטמין את הכסף בחדרם עד מוצאי שבת. הבחור, שהיה חתן, עמד שבוע לפני חתונתו, וקיבל מההורים את סכום הכסף הזה כדי לשלם בעבור הדירה, ואמור היה, מיד אחרי שבת, להעביר את הכסף לבעל הדירה. כאשר התקרבה השבת חשש הבחור להשאיר את הכסף בחדרו, שמא ייגנב הכסף, ולצורך כן חיפש לעצמו חדר אחר שבו יוכל הוא להיות בטוח שאף אחד לא יעלה על דעתו שיש שם כסף, ומיד עלה על דעתו ללכת לחדר המדובר, שם אפשר לסמוך על הבחורים בלב שקט שלא יספרו על כך לאיש. וכך לקח את צרור הכסף, ורץ לעבר החדר המדובר בכדי להספיק לספר להם את פרשת הכסף, ולמצוא שם מקום סתר לפני התקדש יום השבת. החתן נכנס לחדר, סגר את הדלת וסיפר את הסיפור, חברי החדר שמחו מאוד על האפשרות לעזור לו, ומיד מצאו מקום ראוי להטמנת הכסף. בתוך הארון של הכביסה מתחת לכל הבגדים. לקחו גרב גדולה שמו בתוכה את הכסף, הוציאו את כל הכביסה מהארון ואת הגרב עם הכסף הניחו בתחתית הארון, ולאחר מכן החזירו את כל הכביסה למקומה, באופן שאף אחד לא יוכל לעלות על דעתו שבתוך הכביסה מונחת גרב שבתוכה סכום כסף כה גדול.

במוצאי שבת חוזר הבחור כדי לקחת את כספו, ולחדרתו - הכסף איננו... חברי החדר היו המומים לחלוטין, לאן נעלם הכסף? הוציאו את כל הכביסה ובדקו בגד בגד, אולי זה נכנס לתוך בגד אחר, אבל אחרי הכל הכסף לא נמצא. החדר בכללותו היה מסודר לגמרי, לא היה ניכר שביקר בו איזה גנב, אי לכך הפלא היה גדול עד מאוד, לאן הכסף נעלם... בין הבחורים שהיו בחדר באותה שבת, היה עוד בחור חדש משיעור א', שזה עתה התחיל את דרכו בישיבה. הבחור היה שקט ועדין, לא הכירו אותו מספיק בכדי לדעת אם תוכו כברו, או לא.

כאשר בא הבחור החתן ביום שישי לחדר להביא את הכסף, שהיה בתוך החדר הבחור הצעיר, שהיה עד לכל מהלך הטמנת הכסף. טבעי מאליו שהחשד ייפול על אותו בחור צעיר, שיצרו גבר עליו ולא עמד בניסיון ולקח את הכסף... הבחור הצעיר לא היה טיפש, והבין מיד שהחשד ייפול עליו, בפרט שהוריו היו עניים מרודים, וסביר מאוד לחשוד בו בכך שלקחת את הכסף כדי לעזור להוריו.

הבחור עמד בצד והתחיל לדמיין איזה צרה צרורה עומדת ליפול עליו עכשיו: תחילה ייגשו אליו הבחורים החשובים, ויאמרו לו בשקט "לכל אחד יש ניסיונות, אנחנו מבינים שכנראה לא עמדת בניסיון ולקחת את הכסף, בא תחזיר את זה בשקט, לא נספר את זה לאף אחד ונגמור את הסיפור". והוא כמובן יכחיש את הכל מכלל, שלא נגע בכסף ואין לו מושג היכן הוא. ולאחר מכן סיפור הגניבה יתפרסם בישיבה, וכולם יאמרו מי יכול להיות שגנב את הכסף, כנראה הבחור הצעיר הזה, שהרי כל חברי החדר הם בחורים צדיקים שלא

ייתכן שיגעו בכסף שאינו שלהם, ובוודאי הבחור הצעיר החדש הוא הגנב! נכון שהוא נראה בחור טוב שיושב ולומד ברצינות, אבל כנראה שבתוך ליבו יצרו בווער בו והוא הסיתו לגניבה. הבחורים יקטלגו אותו כגנב שפל, וידרשו ממנו להחזיר את הכסף בכל מחיר... הבחור ממשיך בדמיונו ואומר לעצמו, "אפילו אם ארצה לשלם את סכום הכסף הזה רק כדי להסיר מעל ראשי את הביזיון הנורא הזה, אין באפשרותי לעמוד בסכום כל כך עצום. ואפילו אם הוריי ימכרו את ביתם (דירה עלובה בדמי מפתח), גם כן לא יצליחו לשלם את הסכום הזה". וכך ממשיכות מחשבותיו להתגלגל, ומדמיין הוא איך נזרק הוא מהישיבה בבושת פנים, והוריו גם צריכים לעבור דירה לעיר אחרת כדי להסיר מעל ראשם את החרפה הזו. חלפו להם עוד כמה דקות בהן הבחור שקוע בדמיונותיו על העומד להתרחש, והוא ממתין לרגע שבו ידרשו ממנו להחזיר את הכסף, והוא יזעק בכל לבו, "לא לקחתי את הכסף", והוויכוח יתחיל כן - לא, לא - כן...

ולפתע קורה דבר מעניין; הגרב"צ פלמן מסתודד עם הגרמ"א ברורמן, לוחש לו באוזנו משפט קצר, ולאחר מכן שניהם משתתקים וחושבים...

לאחר דקה הגרמ"א ברורמן מתעשת, מוריד את הכובע ואת החליפה, לאחר מכן מוריד גם את הסוודר. לבו של הבחור מתחיל לרעוד, הוא בטוח שהוא עומד עכשיו לגשת אליו... וסופו קרב. אבל לא, הוא מתכופף לתוך ארון הכביסה, שהיה עמוק, מכניס את ראשו לעומק הארון, ולא מסתפק בזה אלא עומד ונכנס כולו לתוך הארון. הבחור מתפלא מה הוא עושה, הרי כבר הוציאו את כל הדברים מהארון, וכולם רואים שאין בתוכו כלום, וכי מה הטעם להמשיך ולהתבונן בו, ולהיכנס לתוכו? חצי דקה הוא שהה בארון, ולהפתעת כולם יצא מהארון כשבידו הגרב עם הכסף!!!

התברר שבתחתית הארון נוצר פתח קטן בין הארון לקרש של גב הארון, וכאשר הניחו שם ביום שישי את הגרב ועליו דחפו את כל הכביסה, הסדק התרחב מעט והגרב נדחף ונפל מאחורי הארון. והיה בזה נס גדול, כי בדיוק במקום שבו נפל הכסף, היה חור של צינור ביוב, והכסף היה אמור ליפול שם ולהעלם בתוך הצינור, אלא שבסוף הארון היה מסמר קטן, והגרב נתפס בו, ובזכותו לא נפל! ותהי הרווחה...

אבל מה הסתודדו לפני כן שני הבחורים? התברר שכאשר הגרב"צ ראה שהכסף איננו, ואין במי לחשוד אלא בבחור הצעיר הזה שנוכח בחדר, פנה הוא להרגמ"א ואמר לו: "לפני שאנחנו הולכים לחשוד במישהו, צריך לזכור את דברי ה"חפץ חיים" שאמר שהסיבה שהקב"ה ברא לאדם סברא עקומה, היא כדי שכאשר הוא רוצה לחשוד במישהו שעשה איזה דבר, צריך קודם לדונו לכף זכות, אפילו בסברא עקומה. לכן בוא נחשוב בסברא עקומה לאן יכול הכסף להעלם". ושניהם השתתקו כדי לחפש את העקמימות ששם הכסף, וכך הגיעה המחשבה שאולי כאשר הארון היה מלא בבגדים נדחף מעט הקרש של הארון, נוצר סדק קל והכסף נפל שם... [שלמים מציון]

בימים הללו, ימים של חוסר וודאות לא רק בארץ אלא בכל העולם כולו (בגלל אותה המגפה), ראוי לזכור כי גם במקרה שבו נדמה לאדם שהוא הצודק, ויש לו הוכחות ברורות על כך, בכל זאת - ייתכן כי המציאות שונה, וצריך לבדוק עוד ועוד, אולי טעות עמו, ונזכור כשם שְׁדָנָת את חברך כך דנים אותך, אז מדוע לא לדון לכף זכות את חברך?! הרי אם דנת לכף זכות אז גם בשמים דנים אותך לכף זכות...

וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ (קדושים יט, יח)

כמוך ממש

במדרש כתוב: פרשתנו מתחילה ב"קדשים תהי' ומסיימת ב"וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ", ונרמז בה כל עשרת הדברות - כל גופי התורה תלויין בה, כיון שהמצוות הללו אינן שתי מצוות גרידא, אלא יסוד לכל התורה. כי "קדשים תהי'" היא מצוה כללית המתפרשת על רוב פעולות האדם במשך היממה - בין אדם לעצמו: תרומם את עצמך, תשלוט בתאוות ותמעט בהן. אבל, יש לזה פן נוסף - "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ".

ועל מצות "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ" ישנה פליאה נוראה, איך אפשר לצוות על אדם שיאהב את חברו ממש כפי שאוהב את עצמו?! הרי את עצמו הוא אוהב יותר מכל, וכיצד שייך שיאהב את חברו כמוהו ממש? מילא אם תאמר, שיאהב אותו מעט פחות מאהבת עצמו, אבל בדיוק כמוהו!?

יתר על כן, לכאורה ציווי זה סותר את דברי הגמרא (בבא מציעא ס"ב), שמבואר שם שאם אדם הולך עם חברו במדבר, וברשותם מזון שמספיק רק לאחד מהם, ואם יאכלו שניהם - איש מהם לא ינצל - חובה עליו לאכול מהמזון לבדו.

וכמו שאמר רבי עקיבא: "יְחִי אַחִיד עַמּוֹךְ" - קודם תדאג לעצמך. והקושיא עולה מאליה: הרי זה אותו רבי עקיבא שאמר: "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ" זה כלל גדול בתורה - כמוך ממש! וא"כ, כיצד כאן הוא מצווה - קודם תדאג לעצמך?! מבאר רבי שמעון שקאפ זצ"ל (בהקדמה לשערי יוסר) יסוד גדול: מדוע נברא האדם? מה הדבר שהקב"ה חפץ מאתו יותר מכל? להיטיב לזולתו, זוהי כל המטרה! שנאמר: "וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכֵי"ו - כפי שקב"ה מיטיב עמך, כך תיטיב אתה לזולתך. והעושה כן נהיה "אדם קדוש".

הקב"ה הטביע באדם את אהבת עצמו, אבל מי זה "עצמו"? אם זה רק הגוף שלו - מצבו גרוע. שכן אמרו במסכת אבות (א, טו): "אם אין אני לי - מי לי" - בוודאי שתדאג לעצמך. שניים מהלכים במדבר ונמצאים בסכנת רעב - ודאי שהתורה עצמה מצווה שיחיה קודם את עצמו, אבל צריך האדם לזכור: "כשאני לעצמי - מה אני", אם "אני" זה רק "עצמי" - אין לזה ערך. ולכן כשרוצה להוסיף להגדרה "עצמי" את הנפש, הנשמה והרוחניות - כדי להגיע לזה צריך לקדש את גופו ולרומם את עצמו בכל המצוות, כנאמר "קדשים תהי'". אבל לא די בכך, היות ויש גם את החלק של בין אדם לחברו, צריך לעלות שלב נוסף בדרך לפסגה: אדם נושא אישה ומוליד ילדים, ופתאום "עצמי" - כולל עוד אנשים, כי האדם מרגיש שהוא אוהב את בניו ובנותיו לא פחות מאת עצמו. וכך לפתע "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ", מקבל מימד רחב יותר, ו"כְּמוֹךְ" הופך להיות כל המשפחה כולה.

אומר רבי שמעון שקאפ זצ"ל: אל תעצור כאן! תרחיב את "כְּמוֹךְ" לכלל עם ישראל, כי כל ישראל חברים וכולם אחים, וברגע שתאהב את הזולת "כְּמוֹךְ", תקיים ממש את רצון ה'. זוהי תכלית האדם! תרומם את עצמך ואל תחשוב רק עליך, אלא תרחיב המעגל, תחילה, תצרך להגדרה "עצמי" את הנשמה, וכך לא תשקע בתאוות הגוף ותהיה קדוש ומרומם מעם, לאחר מכן, תצרך להגדרה "עצמי" גם את בני המשפחה, ולבסוף אף את כלל עם ישראל, ואז תגיע לשיא השיאים - "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ", וע"כ "קדשים תהי'" ומצות "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ" נאמרו בהקהל, שהם יסוד לכל התורה.

ועומק העניין יאיר על פי המעשה שהובא בגמרא (סוטה מ.): רבי אבהו, גדול הדור, היה מוסר שיעור לפני מאות תלמידים. אולם כיון שקולו היה חלש, הביאו תלמיד בעל קול צלול וחזק, שחזר על דבריו, והשמיע אותם בקול רם לכלל הנוכחים בשיעור.

פעם אחת, אמרה הרבנית לבעלה בתרעומת: עזות פנים שכזו! אשתו של אותו תלמיד שחזר על דבריך אמרה לי, שהאמת היא שבעלה עצמו הוא זה שאומר את השיעור, ורק בכדי לעשות חסד עם רבי אבהו, הוא כביכול מתכופף לשמוע את דבריו, איזו חוצפה! כיצד הגיב רבי אבהו על הדברים? הוא אמר לאשתו: "מה אכפת לך, ממני וממנו ישתבח הבורא", כי כשהכל לשם שמים, בלי נגיעות אישיות של "עצמי", ממילא מובנת תגובת רבי אבהו שאמר: מה איכפת לי?! "ממני וממנו ישתבח הבורא"! מה זה משנה?! העיקר שהתלמידים לומדים והקב"ה שמח. כולנו חיילים בצבא ה'! זוהי הנהגת אמורא קדוש עליון, שקיים בהידור את "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ"! [תורת חסד]

בפרשת קדושים רמוזים עשרת הדיברות:

תְּנִי רַבִּי חֵיָא פְּרָשָׁה זוּ נְאֻמְרָה בְּהִקְהָל, מִפְּנֵי שְׁלֵב גּוֹפֵי תוֹרָה תְּלוּיִן בָּהּ, רַבִּי לְוִי אָמַר מִפְּנֵי שְׁעֵשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת כְּלוּיִן בְּתוֹכָהּ, (שמות כ, ב): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ", וּכְתִיב הֶכָּא (ויקרא יט, ב): "אֲנִי ה' אֱלֹקֶיכֶם". (שמות כ, ג): "לֹא יִהְיֶה לְךָ", וּכְתִיב הֶכָּא (ויקרא יט, ד): "וְאֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂוּ לָכֶם". (שמות כ, ז): "לֹא תִשָּׂא", וּכְתִיב הֶכָּא (ויקרא יט, יב): "וְלֹא תִשָּׁבְעוּ בְשִׁמִּי". (שמות כ, ח): "זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת", וּכְתִיב הֶכָּא (ויקרא יט, ג): "אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ". (שמות כ, יב): "כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ", וּכְתִיב הֶכָּא (ויקרא יט, ג): "אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ". (שמות כ, יג): "לֹא תִרְצַח", וּכְתִיב הֶכָּא (ויקרא יט, יז): "לֹא תַעֲמֹד עַל דָּם רֵעֶךָ". (שמות כ, יג): "לֹא תִנְאַף", וּכְתִיב הֶכָּא (ויקרא כ, י): "מוֹת יוֹמֵת הַנָּאֵף וְהַנְּאֻפֶת". (שמות כ, יג): "לֹא תִגְנוֹב", וּכְתִיב הֶכָּא (ויקרא יט, יא): "לֹא תִגְנוֹבוּ". (שמות כ, יג): "לֹא תַעֲנֶה", וּכְתִיב הֶכָּא (ויקרא יט, טז): "לֹא תִלְךָ רֵכִיל". (שמות כ, יג): "לֹא תַחְמֹד", וּכְתִיב הֶכָּא (ויקרא יט, יח): "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ".

[מדרש ויקרא רבה כד, ה]

**בברכת התורה
רינה רון**

"לְאָדָם מַעֲרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: האובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ויעל בני פאולה
זיווג הגורל: זרבה בת אטו: גימי שמואל בן אסתר: רחלי בת זרבה עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר: נעמה בת אסתר

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: זרבה בת הודיה: גלית בת חות מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה פיבי בת חביבה בת חמו: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: טרית בת רחל

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת ולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - **050-3828752**
או במייל: **Ronbarina@gmail.com**
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102
מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

תרעין פתיחין! – להתפלל ולזעוק למה נרע?

זה לשון הווה ה'ק' שם: "מאן דבעי למחמי מטרוניתא, יכיל למחמי. כרוחא כריז: כל מאן דלא יכיל למחמי מטרוניתא, יתיי ויחמי עד לא יעלוון תרעיה. אימתי כרוחא כריז? - בארבעה עשר לירחא תניינא, דהא מתמן עד שבעה יומין תרעין פתיחין עכלה"ק.

וכתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלוברין זצוק"ל בספרו "פרי צדיק" (פסח שני ס"ק ב) חל"ק: "הנה האנשים שהיו טמאים לנפש אדם היו אנשים צדיקים כו', והיו פטורין מן הדין מפסח ראשון מטעם עוסק במצוה. ומה לחצם לקרב לפני משה רבינו ע"ה בצווחה רבה למה נגרע וגו', ומה היה הגרעון מצדם. - אך שעתם היה כי המה היו משתוקקים מאד לקיים מצות הקרבת הפסח בזמנו בתוך כלל ישראל, ועל זה הצר להם מאד שלא זכו לגשת לקודש בתוך כלל ישראל במעודה. - ועל זה השיב להם משה רבינו ע"ה 'עמדו ואשמעו', וכמו שאמרו (ברכות כו:) אין עמידה אלא לשון תפילה, היינו התפללו לה' יתברך מעומק לבבכם על

זה, ועל ידי הצעקה והתשווקה שלכם תמישכו דבר ה' אלי. כמו שהמשיכו ישראל את התורה כולה בגדל תשוקתם [כשאמרו נעשה ונשמע]. ועל ידי זה אשמע מה יצוה ה' לכם, וכן היה כי פעלו בתפילתם התחדשות הדין מהקרבת 'פסח שני'. - המרמו כי יש תקוה לכל נפש מירושלם, אפילו לטמא ושהיה בדרך רחוקה במזיד, שהתרחק עצמו מלגשת אל הקודש, ואפילו הכי עושה פסח שני עכ"ל ר"ש.

הבה נא נצל את הימים הנעלים והמקודשים הבאים לקראתנו לשלום, לזעוק ממעמקי לב פנימה: 'למה נרע?' - ובוודאי מלך שומע תפילה ומאזין צעקה ישמע לקול תפילה נשברי לב, בימי 'תרעין פתיחין'!

• § •

הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זצוק"ל נסע פעם לשבות את שבתו במקלות חסידיו שבאחת הערים.

אחד החסידים שבעיר, איש תם וישר דרך, שהיה נגיד נכבד, זכה שהצדיק יתארח ויתאכסן בביתו רחב הידיים. הוא היה מלא שמחה מאוד על הזכות הגדולה שנפלה בחלקו, לארח בביתו את הצדיק הקדוש ופמלייתו הנכבדה. בכל אותם ימים התהלך בשמחה ובטוב לבב, ועומד נאמנה כל העת לשרת את המלך בכל דבר הנצרך, ועשה כל שביכולתו כדי להנעים לצדיק את שהייתו בביתו בסבר פנים יפות. - כדרכם של ישראל קדושים תמידי, באהבת הצדיקים בכל לב ונפש.

לקראת השבת הגדולה יצא בעל הבית אל השוק שבמרכז העיר, כדי לרכוש את המוצרים המשובחים והטובים ביותר, עבור הרבי הקדוש עם הפמליה הכבודה שהתארחו בביתו הענק.

והנה בעודו מוהלך בין סמטאות השוק, כשלוו מתרונן בשמחה והודיה לקל חי על המצוה הגדולה שנפלה בחלקו. הבחין באחת מן הפניות הצדדיות שיושבת להם על הארץ אשה אחת, בת ישראל כשרה וצנועה, כשהיא מצטנפת לה בפנינה ובוכה חרישית ומתייפחת מכאב לב.

לבו הרחום התמלא תיכף חמלה ורחמנות, הוא ניגש אליה בעדינות ושאלה לפשר בכייתה. מתחילה התביישה מאוד לספר את צרתה, אך משהפציר בה גילתה שהיא אלמנה עם יתומים רכים, ואין לה אף לא פרוטה אחת לצרכי שבת, עולליה שאלו לחם ופורש אין, וכיצד תיראה השבת בביתה כשהשולחן ריק גמל?

אזי?!! [כתבה:] דעו החסיד, הרבי הק' ינהיג כאן שבת קודש בהרחבה גדולה, ואלמנה זו תשב בחושך בוכיה עם יתומיה? חס ושלום! היה לא תהיה! - הוא הורה תיכף לאותה אלמנה צדיקה לגשת מיידית אל תחת הבשר והעופות, ולשם הגיע אף הוא כדי לרכוש כמות גדולה ונכבדה לכבודו של צדיק, ואמר לאלמנה למלאות סלים גדושים מן הבשרים המשובחים ביותר! שופרא דשופרא! כשהוא משלם על כל קנייתה במיטב כספו.

משם פנה אל תחת הדגים, גם שם חזר על הוראתו לאותה אלמנה לאסוף לעצמה דגים משובחים שמנים וטריים כיד ה' הטובה! וכששילם על קנייתו שלו לכבוד שבת מלכתא הוסיף גם את התשלום עבור צרכי האלמנה.

כך טוב בכל החנויות המוכרים את צרכי השבת, הן במאפיית החלות והמגדנות, והן בפירות והירקות, והן בנרות היין, ובכל שאר מעדני השבת, כשבכל מקום הוא מורה לאלמנה לאסוף הרבה ככל יכולתה, ולא להסתפק במועט... לכבוד שבת קודש!

האלמנה לא ידעה את נפשה מרוב שמחה על הישועה הגדולה ששלח לה השם יתברך, ופיה לא פסק מלהודות ולברך לאותו נגיד וחסיד על חסדו הגדול שעשה עימה, כשהיא חוזרת ומברכת שיזכה לנחול גן עדן עליו!

לקראת "פסח שני" שיחול השבוע

[יום ב] - ידוע מ"ש התנא האלקי רבי

שמעון בר יוחאי זע"א [ויד השבוע

ל"ג בעומר יום ו] בוודד הק' [ח"ג חף קנב]

גודל סגולתו של השבוע הבעל"ט

[בימי ספירת חוד], שהכרוז יוצא ומכריז

ששערי שמים פתוחים בו!

מלכרכו סביבות הצדיק ואנשי שלומו, לדאוג ולטרוח בכל פרט ופרט הנצרך עבורם, שיהיה לפנייהם הכל מוכן משלם, לבל יחסר המזג!

והנה במהלך ה'ישי' של ליל שבת קודש, התעלה לפתע החסיד בעל האכנסיה, בקושי רב הצליחו לעוררו מעלפנו והשיכיווהו על המיטה. כשבני ביתו חרדים לשלומם ולבריאותו, והזוהירוהו שכנואה התאמץ בטרוחיו והכנותיו יותר מדי, ועליו לנוח ולהתחזק.

אך החסיד לא שעה לאזהרות הרבות, בשבת בבוקר השכים קום, ושוב החל להתרוצץ בלב מלא שמחה ורגנה, כדי לנצח על המלאכה ולהסדיר את הכל על הצד היותר טוב. - והנה באמצע סעודתא דעתיקא קדישא בצפרא דשבתא שוב נפל האיש והתעלה, ושוב נצרכו להעירו מעלפנו הקשה ולהשכיבו במיטתו, והרבו להפציר בו שישאיר את עבודת הקודש לבניו ולמשרתיו.

החסיד המאוכזב השתדל לנוח מעט בשבת בצוהי"ם, כדי לחזור לכוחותיו ולבריאותו התקינה. אך בהגיע עת סעודה שלישית לחזיק ברוחו, ושוב קם לשמש בנאמנות את רבו הקדוש בכל לב ונפש.

והנה עוד ושוב, באמצע ס"ג נפל החסיד שוב בשלישית בעילפון קשה ביותר, והפעם כבר לא הצליחו לעוררו בשום אופן! הרופא שנועק למקום מכר ידיו בצער, באומרו שלא נותר לו כי אם לקבוע את מותו של האיש, אשר נשמתו עלתה בסערה השמימה אל מקום מנוחתה, בעת רעוא דרעווי! החצר כולה רעשה וגעשה על הטרדגדיה הנוראה, שבפטריותו הפתאומית של החסיד השלם, דוקא באותה שבת שהרבי הק' חוסה בצל קורתו. כשראה הרבי הק' רבי מרדכי מטשערנוביל בגודל התדהמה של החסידים, ציווה על משמשו לצאת ולחפש אחר אותה אלמנה שהנגיד המנוח קנה עבורה את כל צרכי השבת, ולבקשה לבוא לפניו.

עד מהרה נמצאה אותה אלמנה והובאה לפני הצדיק, לאחר שבייכה לשלום שאלה במפגיע, אמרי נא אל נכון: מה היו תפילותיך במשך השבת החולפת?

אמרה האלמנה, שלא נראה לה שהיו תפילות מיוחדות בשבת זו... אלא שבהיות שאותו נגיד וחסיד עליו השלום סייע בעדה כל כך בהכנת השבת בלב שלם, ועשה זאת ברצון טוב ובשמחה גדולה, לפיכך התפללתי עבורו כל השבת שיזכה לגן עדן גדול!

פתח הרבי הק' והסביר, דעו לכם נאמנה, שתפילותיה הזכות מקירות ליבה של זו האלמנה, שנבעו מעמקי לב נשבר, בקעו כל רקיעים של מעלה, ועלו ובאו עד כסא הכבוד, והתקבלו ברחמים וברצון! - כאשר הכתוב מעיד להדיא בתפילת אלמנה ויתום (שמות כב, כב): 'פי אם צעק צעק אָלֵי, שָׁמַע אֲשִׁמְע צַעְקָתָא!' ובפרט אחר שעשה זה החסיד את מצוותו בנאמנות ובלב שלם בשמחה וברעותא דליבא.

ומאחר שהתקבלה תפילת האלמנה, וכחץ מקשת פעלה את פעולתה לטובה, להתנשא לכתר עליון! - ממילא נצרך תיכף להתקיים בקשתה, ולפי שלא פירטה בתפילתה למתי מבקשת שיזכה אותו חסיד לגן עדן, התקבלה התפילה כמו שהיא, להכניסו תיכף לגן עדן. - והנה אימו של אותו נגיד וחסיד, שכבר היתה בעולם העליון, | הפשך בעמוד ד' <

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

'מגיד מראש אחרית'

לקראת ערב פסח נכנסתי לחנות גדולה המוכרת ציוד מטבחים למסעדות ומוסדות, עבור חנות הפיצה שלי. פגשתי שם חבר שגם בבעלותו פיצרייה ואף הוא הגיע להשלים ציוד. שכן בערב פסח כידוע זהו הזמן הלחוצ ביותר עבור חנויות הפיצה והאוכל. ראינו שם תיק חימום מיוחד חדש יחסית בשוק המאפשר להכניס בתוכו כמות של מגשים ואופן נשיאתו על הגב כמו תיק גב מה שמאפשר גם למישהו עם אופניים חשמליות לבצע משלוחים. מכיוון שהוא לקח מספר תיקים וקיבל עליהם מחיר זול מאוד רכשתי גם אני עבורי תיק אחד.

בערב פסח היה לחץ גדול מאוד גם על מערך המשלוחים. התכוננתי אני לתגבר בעת הצורך, עם הרכב הפרטי שלי, למרות ההכרח שלי להיות בתוך העסק. כאן התבררה גודל ההשגחה. עובד שעבד אצלי לפני שנים רבות הגיע לתגבר כוחות ועם מה הוא הגיע? עם קטנוע ללא ארגז. הוא חבש את התיק החדש על גבו והוציא רצף של משלוחים בעוד הקטנוע של העסק גם לא מפסיק לצאת למשלוחים... אילולי זה שפגשתי את החבר בחנות ורוכש את התיק לא היינו יכולים להסתדר עם העומס.

בתודה לה' שמחשב מראש עבורי כל מה שאני צריך טרם אקרא והוא ענה. בעל המעשה: כ.ה.

.....

'אילן אין במה אברכך'

אני קצת מתבייש אבל זה היה כבר בערב ראש חודש אייר וטרם בירכתי ברכת האילנות. התקשרתי למורה הלכה לשאול איך והיכן לעשות זאת מכיוון שהייתי בדרכים ולא באזור מוכר כמידי שנה, שאז אני הולך לגינה של חבר וכדומה לזה. הרב הסביר לי מה עלי לחפש וכיצד נראה העץ עם הפריחה שעליו מברכים. בעודי בנסיעה הסתכלתי לכל עבר ובאמצע כביש שש ראיתי עצים בדיוק כפי שתיאר הרב. עצרתי בצד בזהירות וברכתי בשמחה. לכל אורך הדרך עד השקיעה כבר לא נראו עצים הראויים לברכת האילנות. הודיתי לה' וקבלתי על עצמי לשנה הבאה לברך ביום הראשון בעז"ה.

בעל המעשה: נ.ב.

הפעונין לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנן לשלוח אל ר' שמה ספואלס בפקס: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

פניני ביה"ל

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

יש ה' בשמים

בשעת הצורך. בתום האירוע ניגש אבי הבן לרב ואמר לו: "יש לנו סבא זקן בבית, אשר לא היה מסוגל להגיע לטקס הברית ונמצא על כסא גלגלים, התוכל להיכנס לברכו ולאחל לו מזל טוב". הרב נענה לבקשה, נכנס לחדרו של הסב, התיישב לצידו והתחיל לשוחח עימו, בתוך כך הסב שאל את הרב מספר שאלות, והרב סיפר על עצמו שהוא מגיע מירושלים, ומשתייך לחסידי קרלין. בשומעו את דבריו נפעם הסבא ואמר: "אני מוכרח לספר לך דבר מה", וכך סיפר:

אני מגרמניה, יום אחד יצאה שמועה שהאדמו"ר מקרלין מגיע לעיר, הרבי הגיע לגרמניה לצרכי ריפוי. כולם רצו להתאסף, ביקורו של האדמו"ר בברלין היווה אטרקציה אמיתית עבורנו. גם הפחות חרדים לדבר ה' הגיעו. וכך גם אני בתור בחור אמרתי לחברי בואו ונראה את האדמו"ר. כאשר נכנסנו ראינו את הרבי יושב בראש השולחן מוקף אנשים. לפתע הרבי פתח ואמר, בדרך כלל אינני נוהג לומר דברי תורה בשעת עריכת השולחן, אלא שירי שבת, אבל היות שאני אורח כאן, אז לכבוד המארחים אומר דבר תורה. היה זה בשבת פרשת קדושים, וכך אמר הרבי:

"מיד בתחילת הפרשה נאמרו מספר ציוויים: 'קדושים תהיו', 'איש אמו ואביו תיראו', 'את שבתותי תשמרו', 'אני השם'. ונשאלת השאלה מה הקשר ביניהם. השיב הרבי: 'לחסידי שלי מספיק לומר מילה אחת - קדושים תהיו. זה כבר מספיק להם בכדי להוסיף קדושה בעצמם. אך ישנם אנשים שאי אפשר לדרוש מהם זאת, מהם מבקשים 'איש אמו ואביו תיראו', שלכל הפחות יתנהגו כפי שהוריהם התנהגו וישמרו מה שהם שמרו. אך ישנו סוג נוסף של יהודים שהתרחקו עוד יותר, מיהודים אלה מבקשים - 'את שבתותי תשמרו', לפחות שישמרו שבת.

ברגע זה התרומם הרבי והודיע: 'אך במקום כזה, מקום שממון, ריק מתוכן רוחני כמו ברלין, אפילו זאת כבר אי אפשר לדרוש, אלא לכל הפחות יש לבקש דבר אחד ויחיד' - ואז הוא קם מכסאו, חבט בידו בחזקה על השולחן וזעק 'אני השם!', אני מבקש מכם, תדעו לכם תמיד, בכל מצב יש ריבונו של עולם וה' בשמים. מסיים הזקן ואומר, הדפיקה הזאת פשוט החרידה לי את הלב, עד היום אני מזועזע מהדפיקה הזאת, ואם אתה רואה היום נכד שלי שנכנס לבריתו של אברהם אבינו עם מנין, הרי זה אך ורק תוצאה של אותה דפיקה - 'אני השם!', אני זוכר אותה לכל אורך הדרך, אולי אנחנו לא מקפידים על קלה כבחמורה, אבל לפחות אני יודע שיש ריבונו של עולם והעולם לא הפקר.

לפעמים צריך קצת להתאמץ, צריך מסירות נפש וזה לא קל, לעיתים כשבן אדם נפגע הוא כבר לא רואה את הקב"ה, אבל אם אדם יודע שיש ריבונו של עולם בשמים, הבוחן ליבות וכליות ורואה כל מעשה ומעשה, אז הוא כבר מתנהג אחרת, חוזק לראות את ה' בכל צעד ושעל, יודע שיש דין ודין והעולם לא הפקר. זהו לימוד שקרוב לכל אחד ואחד, וזה כל מהותו ותפקידו היהודי.

הפרשה מספרת על הכהן הגדול, שצריך להביא שני שעירים ביום הכיפורים, אחד לה' ואחד לעזאזל, וע"י הגורל נקבע מי יהיה לה' ומי לא, וכמו שאומרת הגמרא שכותבים שני פתקים ומגדילים וכו', והקרבת שעולה לעזאזל נלקח ע"י איש עיתי שזורקו מראש ההר למטה עד שמתרסק ונכחד ולא נשאר ממנו דבר. אם נשים לב, בפרשת מצורע אומרת התורה הקדושה, שהכהן צריך לקחת את שתי הציפורים שמביא המצורע, את האחת שוחטים והשניה משלחים לחופשי, וכאן מי שקובע מי תשאר בחיים זה הכהן, ואין צורך בגורל.

צריך להתבונן, מפני מה אצל השעירים צריך גורל מיוחד, ואילו כאשר מדובר על המצורע שגם שם זה ענין של חיים ומוות לאותן ציפורים, הכהן הוא שיכריע ויחליט את מי לשחוט. אלא שיש לתרץ, שמי יחיה ומי ימות זה לא משנה, מכיוון שסוף בהמה לשחיטה וסוף אדם למיתה, אבל הדבר החשוב והגורלי ביותר זה מי הולך לה', מי שייך אל ה' יתברך, זה באמת גורלי, וזו העבודה של כל יהודי. לכן פה צריך גורל, מלשון דבר גורלי, אומרים לאדם, אם אתה זוכר את ה' וכל הזמן שגור בפין 'אין עוד מלבדו', 'אני השם', ובכל עת 'שויתי ה' לנגדי תמיד', אז הוא לה' והוא קודש קדשים, אבל אם חס ושלום הוא שוכח את ה', אז ה' ירחם, לא נשאר ממנו כלום, הוא מתרסק ונאבד וכלה מן העולם.

לפי זה אפשר לבאר את הנאמר בתחילת פרשת קדושים, הפסוק מחולק ל-4 מצוות, הראשונה "קדושים תהיו כי קדוש אני", השניה "איש אמו ואביו תיראו", השלישית "את שבתותי תשמרו", והרביעית "אני ה'". מה הקשר בין הדברים? הרב זילברשטיין בספרו "נפלאותיך אשיחה" מבאר על פי מעשה שהיה.

מסופר על רבי משה דוד טננבוים ז"ל, יו"ר ועד הישיבות, ששהה בחופשה בכפר פינס בצפון. באחד הימים יצא לטייל ברחובות הכפר, והנה מגיע לקראתו קיבוצניק עם סוס ועגלה, עוצר ליד הרב ומבקש ממנו לבוא עמו לקיבוץ, לטקס ברית מילה, היות שחסר אחד להיות עשירי למנין. תחילה חשש הרב שהקיבוצניק מהתלבט, אך לבסוף נעתר והלך עימו לקיבוץ.

בהגיעם למקום כבר נכחו שם יתר האנשים, ומאוד נדהם הרב לראות את אחד מחברי הקיבוץ, לבוש במכנסיים קצרות וסנדלים 'תנכיות' עם תיק ובו כלי מילה, ומתכוון לשמש כמוהל. הפתעתו גברה כאשר המוהל פתח את פיו ואמר את הברכות בהברה ויוניציאית מובהקת ומל את התינוק במומחיות רבה. מיד לאחר הברית ניגש הרב למוהל ושאל אותו, מנין הוא יודע את מלאכת המילה בכזו מיומנות. הלה סיפר שמוצאו מויוניץ בחוף לארץ, שם הוא היה חסיד ויוניץ ושימש כמוהל המומחה של בני הקהילה, וכאשר עלה לארץ הגיע לקיבוץ, ופה מתקלקלים, מי שלא יודע לשמור על היהדות מתדרדר לאט לאט, אך על אומנותי החלטתי להקפיד שלא לשכוח, וממשיך אני לשמש כמוהל

'אני השם! זעק הרב, אני מבקש מכם, תדעו לכם תמיד, בכל מצב יש ריבונו של עולם וה' בשמים'

ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות
ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	20:41	19:50
		18:39

לע"נ יוסף מנחם אליהו בן מסיעדה ואהרון ז"ל	לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל
---	-----------------------------	--------------------------

עשרה סימנים שהצילו שנים

ההלכתי הנרחב שלו, ומסייע לו לשמור את השבת כהלכתה. בימי מלחמת העולם השנייה, כשהעולם רגש וסער, זכה רבי דוד לייב לשמור שבת כהלכתה רק הודות לידיעותיו הנרחבות בהלכות שבת, שכן ללא ידיעת הלכות שבת על בורין - גם בימים כתיקונם ובשבתות שגרה, קשה לשמור שבת כהלכתה בלי לטעות חלילה! על אחת כמה וכמה שנער במצבו של רבי דוד לייב אצלו היה קשה מנשוא לשמור שבת כהלכתה, אבל בזכות אותו לימוד בילדות עם אביו, לימוד של אותם עשרה סימנים על בוריים שהצילו שנים של חילולי שבת ובודאי שזיכוהו לסייעתא דשמיא לשרוד את התופת מבלי להתגלות ובסופו של דבר לזכות ולעלות לארץ הקודש.

אחים יקרים! זכינו שאנו חיים בימי שלוה ורוגע, איננו חיים בימי עברה וצרה.

ל יהודי, בכל מצב ובכל זמן, מבקש לזכות בשפע רב משמים, שפע ברכה, שפע הצלחה, שפע נחת. שפע - הוא שם כולל שמקיף את כל מה שאנו זקוקים לו ויעשה לנו טוב בחיים, ואנו מבקשים לזכות בכמה שיותר שפע שמיימי שיורעף עלינו, כי זו הדרך לזכות לחיים טובים ומאושרים יותר. כל אדם מחפש את צינור השפע דרכו מושפע השפע משמי מעל אל עולמנו, והוא מבקש להתחבר לצינור הזה ולהחזיק בו בכל לב. כל מה שנותר לברר הוא, מהו צינור השפע. היכן הוא נמצא, איך אפשר להתחבר אליו. הדבר ברור כי ככל שנתחבר אליו כך ישתפרו החיים שלנו, נותר רק לבדוק איך עושים את זה? איך יוצרים חיבור הדוק עם צינור השפע השמיימי, איך דואגים שהוא ישפיע עלינו שפע רב?! התשובה לשאלה הזו קלה למדי - שבת קודש! היא מקור הברכה.

מספר הרה"ג רבי אשר קובלסקי שליט"א, על אחד מיקירי קרתא דקריית ויז'ניץ בבני ברק, הגה"צ רבי דוד לייב שווארץ זצ"ל. הוא נודע בהיותו איש חסד שכל ימיו כיתת את רגליו לצורכי צדקה, אולם מעטים יודעים עד כמה היה גאון בתורה כבר משחר נעוריו, כפי שמעיד הסיפור הבא המופיע בספר 'בחזק יד' תולדות חייו, וזה דבר המעשה:

רבי דוד לייב נולד בהונגריה, בה היה קיים 'חוק חינוך חובה'. גם לפני החרדים לדבר ה' נדרשו להופיע ללימודים בבית הספר העירוני, בו למדו בשעות הבוקר את כל מקצועות החול. בית הכנסת בעיירה פתח את שעריו בשעות אחר הצהריים כדי ללמד את ילדי תשב"ר תורה ומצוות, אולם אביו של רבי דוד לייב ובנו הילד, רוח אחרת היתה עימם... באמתלא כל שהיא, הצליחו להוכיח כי הילד דוד לייב אינו מוכשר ללימודים, וכך זכה 'להשתחרר' מחובת הלימודים בבית הספר הנוכרי שבעיירה. מאותו יום, כשנתיים לפני בר המצוה שלו, החל ללמוד עם אביו מדי בוקר הלכות שבת, כאשר הילד הצעיר גומע את ההלכות בצמא, ומשנן אותן היטב. ביום בר המצוה שלו, דרשת הבר מצוה שלו כללה סיכום בעל פה של עשרה סימנים בהלכות שבת בשולחן ערוך, עם דברי מבארי השולחן ערוך ונושאי כליו...

ויהי היום, ואין ויהי אלא לשון צער. שמי הונגריה הואפלו בענן אפור קודר, מלחמת העולם השנייה ומוראותיה הגיעו להונגריה וחוללו בה אסון נוראי. מאות אלפי יהודים הוגלו למחנות, והנער הצעיר דוד לייב ביניהם. במחנות הזוועה, לא ניתנו ליהודים תנאי מחיה בסיסיים כמובן, אלפים אלפים הוצאו להורג ה' יקום דמם, ולבטח לא היה ניתן לשמור תורה ומצוות כראוי... אולם הנער דוד לייב התאזר בגבורה עילאית וקיבל החלטה, כי יעשה הכל כדי לשמור שבת מכל משמר. זו לא היתה משימה קלה, הן מדי יום ביומו הוצרך להתייצב למלאכתו, כאשר הנאצים האכזרים ושותפיהם שונאי ישראל עושים הכל כדי להכביד את גזירותיהם על היהודים האומללים. אולם דוד לייב הצעיר החליט להילחם כדי להחזיק מעמד...

וכך, מדי שבת בשבתו, היה מתייצב למלאכתו למראית עין, ואפילו מעמיד פנים כאילו הוא ממלא את כל המשימות שהוטלו עליו. אולם הודות לידע המופלג שלו בהלכות שבת, והודות להיכרותו המעמיקה עם כל פרטי ההלכות, הצליח לעבור את כל שנות הזעם בלי לחלל את השבת ולו פעם אחת! מדהים! סביבו יהיו הסער, שוטרים אכזרים נוגשים בו, מאות יהודים נופלים מימינו ומשמאלו, הוא מקבל רשימת משימות לביצוע, ומדי שבת בשבתו הוא מצליח לחמוק, בדרך לא דרך, להעמיד פנים כביכול הוא מבצע את המלאכות הדרושות, תוך כדי שמירת שבת הלכתית מהודרת! יכולת כזו היתה מופלאה ממש, הוא הצליח לשמור את השבת כהלכתה לאורך כל שבתות המלחמה בלי להתבלבל ובלי לטעות אפילו פעם אחת, ובזכות ידיעותיו זכה לעשות כן מבלי להיתפס!

כאשר יהודי מכיר את הלכות שבת על בורין, זוכר אותן בבהירות ושולט היטב בכלליהן ובפרטיהן, הרי שבכל מצב בו הוא מצוי עומד לצידו הידע

אומר החפץ חיים, שאם ייגזר על האדם חלילה גיהנום, הוא ניצול מגזר דינו לא רק בשבת, אלא גם בכל הזמן בו התכוון לשבת

דווקא לכן, הזכות המוטלת עלינו גדולה שבעתיים,

להכיר את הלכות שבת היטב, לדעת אותן על בורין, לשמור את השבת כהלכתה כראוי! כך, בכל מצב בחיים, היכן שנתארח והיכן שנששה - עדיין נוכל לשמור את השבת כהלכתה! העובדה כי ידיעת ההלכה מסייעת לאדם לשמור שבת בכל מצב - אינה רק הגיון בריא, אלא גם סגולה ממש. בספה"ק 'טהרת הקודש' נחסף, שיהודי שלומד הלכות שבת, ההלכות שלמד עולות השמימה ומגינות עליו בעת פקודה לבל ייכשל חלילה. ההלכות עצמן עומדות לזכותו לפני מלך מלכי המלכים, שאין זה ראוי שאדם שעסק ולמד אותן - ייכשל בדבר שטרח עליהן! כלומר, לא רק שהידע בהלכות שבת מנתב את הפעולות בצורה נכונה, ההלכות עצמן מגינות על הלומד לבל ייכשל!

ולא רק בעולם הזה, אלא גם בעולם הבא! אומר ה'חפץ חיים' זצ"ל, שהעובדה שהגיהנום מושבת בשבת, אינה רק בשבת עצמה, אלא גם במשך הזמן בו היהודי נהג להתכוון לשבת, ובעומדו בשמי מעל, אם ייגזר עליו חלילה גיהנום, הרי הוא ניצול מגזר דינו לא רק ביום השבת, אלא גם בכל הזמן בו התכוון לשבת. הוסיף על כך הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל גילוי נורא: הרי אין הכנה טובה לשבת יותר מלימוד הלכותיה, זו הכנה איכותית לשבת לא פחות מבישול החמין ושאר המטעמים... ולכן, אדם שלומד הלכות שבת בעיצומם של ימות החול, יקבל בעולם הבא 'פטור' מהגיהנום עבור כל שעות עיסוקו בהלכות שבת. כן כן, יביאו בחשבון שבימי ראשון למד כך וכך דקות הלכות שבת, ביום שני כך וכך שעות, וכל הזמן הזה יתקזז מגזר דינו!

המיסוך הסודי

ומקדשֵׁי תִּירָאוּ (ויקרא יט, ל) - ציווה בהכנס אדם למקדש או לבית הכנסת או לבית המדרש שינהג בהם מורא וכבוד... (יראים, ת"ט)

שאלה: בבית כנסת מסוים, היה ענין הצלצולים והדיבורים בטלפונים ניידים פרוץ מאוד. רבים נכנסו למקום עם מכשירים דלוקים, שגרמו לטרדה ובלבול במהלך התפילה. הדבר חרה מאוד לראובן, שהחליט להתקין בחשאי מכשיר מיסוך, המנטרל את אפשרות הקליטה בהיכל בית הכנסת.

למחרת, איש עסקים בשם שמעון, יצא מבית הכנסת לאחר תפילת שחרית ולימוד דף היומי. הוא התבונן בטלפון שלו שדמם בכל מהלך שהותו, ונדהם לגלות את הכיתוב על צג המכשיר - עשר שיחות שלא נענו! מפקיד בורסה העובד עבור שמעון. בשיחה האחרונה הושארה הודעה קולית: "ניסיתי להשיג אותך בדחיפות, המניות שלך החלו לצנוח בצורה דרסטית ועמדו לפני התרסקות... אך לצערי זה כבר מאוחר מידי...".

שמעון הצטער מאוד מחמת הממון הרב שהפסיד, וכעת התחיל לברר כיצד אירע הדבר. לבסוף גילה אודות התקנת המיסוך. עכשיו בא שמעון ותובע את ראובן לפצות אותו על ההפסד הגדול שנגרם לו. ראובן הצטדק כנגדו: "נהגתי כפי הדין, לאור הזלזול הנורא בבית אלוקינו!". עם מי הדין?

תשובה: לכתחילה ראובן צריך היה לפנות אל הרב המקומי, ולקבל ממנו הסכמה להתקנת המכשיר. מצינו מרחל אימנו שגנבה את התרפים מאביה, ובכל זאת נענשה ולא זכתה לגדל את בנה בנימין. ספר חסידים מסביר שלמרות שכונתה היתה להוציא עבודה זרה מבית אביה, היא נענשה בעונש כה חמור "כיוון שהיה שם יעקב אבינו, היה לה לשאול ממנו אם מותר לה לקחת את התרפים, ולא היה לה לגנבם על דעת עצמה. הרי כשיש חכם וחסיד לשאול ממנו, ואין לעשות דבר מבלי עצתו".

גם כאן לראובן היה אסור להתקין את המכשיר על דעת עצמו מבלי להודיע לאיש, ומשלא עשה כן נחשב קצת כעושה דבר שאינו הגון, ויתכן שהיה עוצר שיחות חשובות כגון של רופא או איש הצלה שהקליטה במכשיריו חשובה, או שיחות חשובות אחרות בומן היתר. אמנם הנוק שגרם אינו נזק ישיר, אלא בדרך של גרמא, ומכאן שהוא פטור בדיני אדם אבל חייב בדיני שמים מכיוון שיש פשיעה מסוימת במעשיו.

לסיכום: מדיני שמים עליו לפצות את שמעון על הנזק שנגרם.

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

והקרבתם מנחה חדשה - על העבודה בימי העומר

על סיום ימי העומר, ובהגיע חג השבועות הבעל"ט, אומרת התורה "עד מִמְקַרְת הַשֶּׁבֶת הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה". מהי אותה מנחה חדשה? מה רצתה התורה לומר לנו בכך?

משל לסוחר טוב ויעיל שאת סחורתו קנה ברחבי הערים והעיירות, בשיטה של רכישת סחורות וזלות במקום אחד ומכירה במקומות בהם יש דרישה במחיר גבוה. כך קיבץ את מעותיו והתפרנס ביד רחבה. יום אחד באחת העיירות פגש בו אחד החלמאים, שנדהם לראות עד כמה מתאמץ הסוחר ולא יכול היה לכלוא את תדהמתו. "למה אתה כל כך מתייגע?", שאל את הסוחר, שאפילו לא הבין את קושייתו. "וכי איך אפשר אחרת"? התפלא הסוחר. "ראה! קודם כל רוכש אתה סחורה, ומוציא ממונך עליה. ואחר כך עד שאתה מצליח למכרה - שוב צריך עומל רבות. מי יודע אם אינך מפסיד בכל המהלך הזה!!" קבע בסמכותיות.

גיחך הסוחר. "הכל מחושב!". הוציא את פנקס החשבונות, והראה לחלמאי בניגוחות: "ראה, כאן רושם אני את כל סעיף ההוצאות, ובהם את כל החשבונות של מה שהוצאתי מכספי כולל נסיעות לינה והוצאות מחיה, וכאן, מסכם את כל הרווחים העולים מן המכירות. בשורה התחתונה - אני מותח קו ומסכם הכל ומוודא שאכן יש לי רווח הגיוני. "השורה האחרונה היא הקובעת?" התפעל החלמאי. "אכן!" השיבו הסוחר בפליאה. "אם כך עצה נפלאה בשבילך: קח את המחברת וכתוב בה את השורה התחתונה. רשום שם רווחים כאוות נפשך וחסל סדר טלטולים ומאמצים ועבודה מיוזעת כדי להביא טרף לביתך" אמר בטפשות.

על פי משל זה אפשר לבאר את ימי ספירת העומר הקדושים, אם נבטל את כל היגיעות הנדרשות הבונות את נפש היהודי ונסתפק רק באמירת ספירת העומר - נדמים הדברים כעצתו של החלמאי. לומר רק את השורה האחרונה - ובזה לדמיון כי הבאנו סחורה לה' יתברך וקשינו רווחים. בימים מיוחדים אלו עלינו להתעלות. לנצל את היגיעה ואת הרווחים העולים ממנה. וספרתם לכם - דהיינו שתפנימו את הספירה פנימה אצלכם עד שנגיע אל "והקרבתם מנחה חדשה לה'". המנחה צריכה להיות חדשה. לא חלילה באותה מדרגה בה נתיצבנו קודם. עמל חדש, עבודת המידות, בין אדם לחבירו, התמדה בלימוד התורה, זו המנחה איתה נבוא לחג השבועות. (בשם הרה"ק מפיוסק קרלין זיע"א)

השקפה לבית היהודי

ואהבת לרעך כמוך

בפרשתנו מוצאים אנו את אחד העיקרים החשובים, אבן יסוד בעבודת ה' יתברך במצוות שבין אדם לחבירו, 'וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ, אֲנִי ה' (ויקרא י"ט, י"ח). מבאר האדמו"ר מרוז'ין כי כאשר שני יהודים האוהבים זה את זה בכל ליבם, ומוכנים להיות זה למען זה בבחינת "ואהבת לרעך כמוך", אומר להם הקב"ה: "אני ה'", אני מעוניין להיות שרוי בתוכם, ולהצטרף כביכול לחברתכם.

אך כיצד מגיעים לכך? כותב רבינו הגרא"ל שטיינמן זצ"ל במכתב: "ידוע שמחלוקת זו אש גדולה המכלה שני הצדדים בפרט מחלוקת בין בני תורה זה גם חילול השם, וככה צריך לראות שאם יש חילוקי דעות צריך כל א' להתבטל לגמרי, העיקר שלא יהיה ריב... ובזכות זה יזכו לכל הברכות והצלחות וששם שמים יתרבה בעולם". זו היתה הנהגתו של הרב בינו לבין עצמו, עד שלא מצאו אחד שיכול לומר שהצליח לפגוע בו, וכשנשאל מהיכן שאב את הכוחות הללו לסבול כל אחד אחד, אמר שהיה רגיל בילדותו בבית הגאון רבי שמחה זעליג ריגר זצוק"ל, המורא הוראה בבריסק, שהיה רגיל לשנן תדיר את דברי הגמ' (תענית כ:). ת"ר לעולם יהא אדם רך כקנה

לא מצא הקב"ה
כלי מחזיק ברכה
אלא השלום -
לעולם יהא אדם
רך נקנה ואל יהא
קשה כארז

ואל יהא קשה כארז. זוהי אם כן הדרך להרבות שלום ולאהוב את השני, להיות נח עם הבריות, ולא חלילה קשה כארז.

במהלך מסעות בני ישראל במדבר היו מריבות ומחלוקות, ואילו על המסע האחרון שלפני מתן תורה נאמר: "ויחן שם ישראל נגד ההר" (שמות יט, ב), וידועים דברי רש"י: "כאיש אחד בלב אחד". אמר הקב"ה: אם ישראל שרויים באהבה ובאחוה, אין ביניהם קנאה ותחרות, אלא כל אחד מוכן "להתכופף" בשביל השני למען השלום, הרי שהגיע זמן מתן תורה!

על כך אמרו רבותינו (עוקצין ג, יב) "אמר רבי שמעון בן חלפתא, לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום". נמצא שע"י שאדם עובד על מידותיו, מוכן לוותר כדי להשביט מריבה ולהרבות בשלום, זוכה הוא להיות ככלי שלם המלא ברכת ה', ויתרה מכך, ה' יתברך מסוכך עליו ומשרה עליו שכירתו. הדברים אמורים קודם כל בתוך הבית, היכן שרבים החיכוכים, שם כל אחד חייב לעשות את מירב ההשתדלות כדי לוותר מעצמו ולהרבות בשלום.

תופעות טבע נדירות / חלק א

האם שמעתם פעם על לבה כחולה? או על קשתות אש? תופעות טבע נדירות אומנם, אבל שרירות וקיימות:

1. ברק וולקני

תופעה זו מוכרת גם בכינוי סופה מלוכלכת, היא מתרחשת כאשר ברק נוצר בתוך ובעיצומה של התפרצות הר געש. המפגש של שני כוחות טבע כל כך חזקים יוצר דימוי שפשוט לא נראה אמיתי. מדובר בהתפרצות של אור ואנרגיה המגיעה במקביל מהשמיים ומהארץ ויוצרת מחזה מרהיב. התיאוריה הרווחת לגבי היווצרות התופעה גורסת כי חומר בעל מטען חשמלי נפלט מהר הגעש ויוצר תגובה עם מטען שלילי שקיים באוויר. ברקים וולקניים תועדו בהרי געש בצ'ילה, באלסקה, בסיציליה ובאיסלנד.

ברק נוצר בתוך ובעיצומה של התפרצות הר געש. המפגש של שני כוחות טבע כל כך חזקים יוצר דימוי שפשוט לא נראה אמיתי

2. תאי-על

אלו הם העננים שאחראים על יצירת סופות טורנדו. הם מאופיינים במראה יום הדין, עננים אימתניים עם התעבות מעוגלת ואדירת גובה. תאי-על הם מעין נקודת רתיחה של מזג האוויר, כשמהירות הסיבוב של סופה מגיעה לשלב שבו היא מסוגלת לחולל טורנדו. למרות האפקט הדורסני שלהם, תאי העל הם אטרקציה לצלמי טבע, ולא מעטים לוקחים את הסיכונים הכרוכים בציד סופות כדי לתפוס את המראה המעורר יראת כבוד של עננים אלו.

3. קשתות אש

ייתכן שזו הנדירה בתופעות הטבע המוכרות לאדם. על אף כינוין, לקשתות האש אין קשר לקשתות - וגם לא לאש. למעשה, הן נראות כקו ישר והן קשורות לקרח. מדובר בהילה של אור אשר נשבר על גבישי קרח שטוחים התלויים באטמוספירה. תנאי ההיווצרות של תופעת טבע זו מורכבים מאוד, ולכן היא נדירה ביותר: קשתות האש נוצרות בגובה של מעל 6,000 מטר, והשמש צריכה להיות בזווית הגדולה מ-58 מעלות מעל לקו האופק, כאשר בשמיים יש ענני צירוס מלאים בגבישי קרח. כשמכלול התנאים הנדיר הזה מתגשם, הילה צבעונית נמתחת בקו לאורך האופק, כמו קשת שהתיישרה.

4. לבה כחולה

המחזה של הלבה הכחולה מתרחש - ובאופן בלעדי - דווקא בצדו השני של העולם, בקצה המזרחי של האי ג'אוה באינדונזיה. הסיבה לגוון הכחול הזוהר שצובע את מדרונות הר הגעש בלילה הוא ריכוז גבוה של גופרית טהורה. מדרונות הר הגעש לבדם מגיעים למאה וחמישים מעלות, ולתערובת הרעילה של הגזים מתלווה הריח המצחין האופייני לגופרית. כך שהמראה המהפנט לחוד, והאפקט של התופעה על חוש הריח המחריד לחוד.

חשיבות לימוד הזוהר הקדוש

מתקרים אנו ליום הגדול והנורא, ל"ג בעומר, ואין זמן טוב וראוי מזה ללמוד כמה מעלות על ספר הזוהר הקדוש, על חשיבות הלימוד בו (ואפילו בגירסא), ועד כמה הגאולה העתידה לבוא תלויה בכך, יחד עם תשובה תפילה ומעשים טובים.

להלן דברים המובאים בספר "פרי עץ הגן" להרה"ג המקובל רבי יעקב קצין זצוק"ל: ידוע לכל כי ספר הזוהר של התנא האלהי, אור העולמות העליונים והתחתונים הנאמר עליו זה האיש מרעיש הארץ מרגזי ממלכות.. הוא עטרת ראשינו ותפארתנו, הרשב"י זיע"א, אשר תורתו בוקעת לאלפי אלפים ורבבי רבבות עולמות ועוברת בין שרפים ואופנים וחשמלים וחיות הקודש מקום נהרי אש אוכלת אש עד קול דממה דקה לפני הקב"ה, ושמה בה ובונה בה עולמות חדשים ומרחם על עלמא. כך כתב הגאון החיד"א זלה"ה, לימוד הזוהר מרומם על כל לימוד אפילו שלא ידע מאי אומר בלימודו, ואמר לימוד הזוהר בגירסה בונה עולמות עליונים. עוד אמר אליהו ז"ל לרבי שמעון בהאי ספר הזוהר יתפרקון מן גלותא כד אתגליא בדרא בתראה (כלומר שבספר זה ינצלו מן הגלות בדור האחרון) עוד בזוהר (דף קכ"ד ע"ב) לשון משה רבינו לרבי שמעון: והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע, בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזוהר באלין לא צריך ניסיון (ר"ל בזכות חיבור הזוהר של רשב"ע, הלומד בו לא יסובל חבלי משיח), ובגין דישראל עתידין למטעם מאילנא דחיי דא הוא ספר הזוהר יפקון ביה מגלותא ברחמי (ובזכותו יצאו מהגלות ברחמים)

הרי כי לימוד הזוהר הוא מעורר הרחמים ונשמתו של משיח ויתגלה ויבנה המקדש וישראל ישכון לבטח והלומד בו בטוח שלא יסבול צער חבלי משיח... בשנת תרפ"א נכנסו רבני ארץ הקודש, וניסו לתקן 1000 קריאות של כל הזוהר הקדוש, בידועם שכל יכולים להחיש את קץ הגאולה, וכך כתבו: כבר ידוע לכבודכם מעלת לימוד הזוהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פורעניות וגזירות קשות ורעות.. והשנה שעברה כבר עוררנו עם ישראל "תיקון לגאולה האמיתית" מטעם רבנים הגאונים מארי דארעא קדישא, לשקוד על לימוד הזוהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים, וכפי הרשימות אשר קבלנו לא נגמר רק לערך שש מאות סיומים, ע"כ א נ ח נ ו רבני וגאוני ארץ הקדושה מבקשים מכל בר ישראל אשר ידו משגת ללמוד עוד פעם בכדי לגמור האלף סיומים...

אשר על כן, אשרי מי שמקבל על עצמו לימוד וגירסא בספר הזוהר, ומי שמארגן קבוצה לסיומו יוכל לקבל סט של הזוהר הקדוש בפורמט כיס בטלפון 02-5612121

בס"מ מוז' אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסוים והרצאות ההנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים 02-6540906 // 054-3551383 // 054-422931

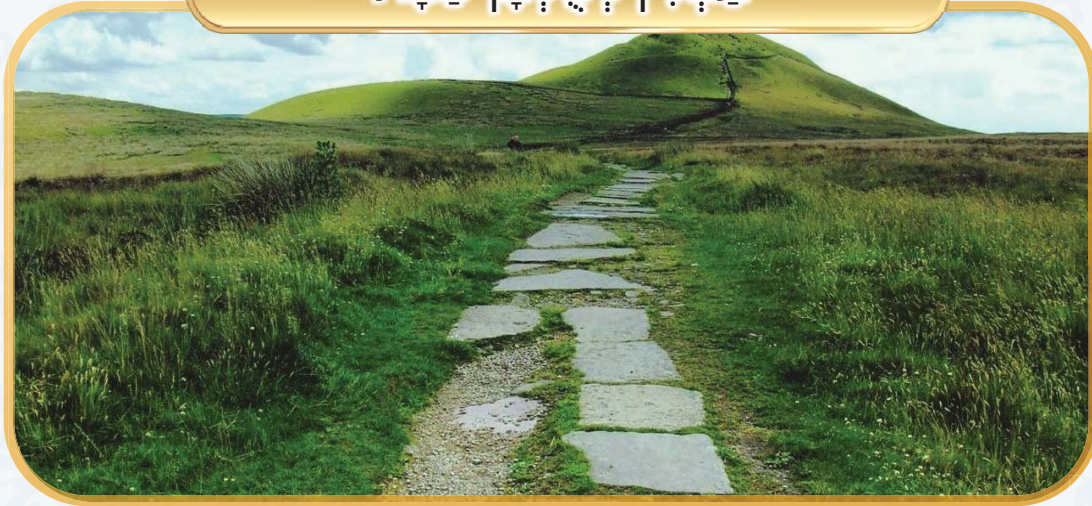
שורה השנה
לילגי שנות בית לוי

מידי שבת קודש מתקיים לימוד מיוחד לילדים בביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48
15:00 - לימוד משניות בע"פ
16:00 - לימוד אבות ובנים

מספר המקומות לא מוגבל וכל הקודם זוכה

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ - 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)
לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM
לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

תְּבִלִּין לְשִׁלְחֵן שַׁבָּת

העלון לעלוי נשמת:
אברהם זושא בן ר' יושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה**
ולהבדיל בין החיים למתים, העלון למתים: הרב אליעזר חיים בן שימחה, משה בן מזל-טוב פורטונה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, בכור חי בן בטי - **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

פְּרֻשֶׁת אַחֲרֵי מוֹת - קִדְשִׁים

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול.

כניסת השבת:

6:46

יציאת השבת:

7:56

רבנו תם:

8:37

הזמנים לפי אופק חיפה

עלון מספר: 249

נְקוּדָה בַּפְּרֻשָׁה

החיות האמתית

"וחי בהם" (יה, ה) הגמרא אומרת, שרשעים בתייהם נקראים "מתים", ומדוע - לפי שרואים את החמה זורחת במזרח, ושוקעת במערב, ואינם אומרים יוצר אור ומעריב ערבים. וצריך באור, וכי משום כך נקראים הרשעים "מתים"?

ההסבר הוא, שאדם "חי" הוא אדם "מרגיש", ו"מת" הוא זה ששכר הפסיק להרגיש. אמנם החיות נמדדת בהרגשים גשמיים, אבל נתן גם לומר ש"חי" הוא זה שיש לו הרגשים רוחניים, ו"מת" נקרא מי שההרגשים הרוחניים אצלו כבימים, למרות שבמציאות הוא חי ונושם.

לפיכך אמרו, שאדם שאינו מקדיש תשומת לב לעבודה שהשקמה זורחת במזרח ושוקעת במערב, הוא בעצם אדם "מת", משום שאם הוא רואה מראה ספלא ששקמה ואינו מתעורר להכיר את בוראו, אין לך ראיה גדולה מזו שההרגשים והתחושות הרוחניות שלו מתו ככך מזמן...

הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל ספר שבקר פעם בניו יורק, והיה אותו יום קריר וקשלו. והנה הוא מבחין בדמות של יהודי, עטור זקן ופאות, העומד מולו. בנכר, פגישה כזו יש בה משום התזת מים קרים על נפש עיפה.

הרב מתקרב אל היהודי, ואומר לו: "שלום עליכם, ר' יהודי", אבל האישי מביט בו ואינו מגיב. חזר הרב שנית על ברכת ה"שלום עליכם", אבל היהודי נשאר בחסר תגובה.

ספר הרב: "נסיתי לשנות את הנסח, ואמרתי לו 'בקר טוב. ר' איד', ואמרתי זאת באנגלית, בצרפתית, ובשפות אחרות, אבל הלה ממשיך לעמד בלא תזוזה, ואינו מגיב לדברי כאלו אני אומר. לא יכלתי יותר לשאת את הבושה והחצפה הזו, והרמתי את מקלי והפיתי קלות על קדקדו. אך, אבוי לנפשי. ראשו נפרד

מגופו, ונפל ארצה.

מזעזע כלי נגשתי אל ה'ראש', ורק אז הבחנתי שמדבר בראש של בבת שלג... על המדרכה ממול עמדו ילדים שצחקו בצחוק גדול. הם הצליחו להרכיב בבה קזו בצורה כה אמתית, עד שלא הבחנתי שלא מדבר בכן אדם חי ומרגיש. עקשו הכל היה מוכן.

מי שעשוי משלג, אינו מגיב ואינו עונה. רק אדם "חי", נתן להרגשים, מגיב ומתפעל."

מעשה שהיה עם הגאון רבי אלחנן קונשטט, מראשי ישיבת 'קול תורה', שנוכנס פעם לצרכניה אחת, והמתין בסבלנות לכעל הבית, שיצא לכמה דקות מהחנות. לפתע נכנס למקום אחד הסוכנים שבקש לשוק את סחורתו. איש זה היה, לצערנו, לא דתי, והתהלך בגלוי ראש.

"יסלח לי כבודו, אולי יואיל לומר לי איפה בעל הבית?" - פנה הסוכן לרב קונשטט.

"בעל הבית!? אין כאן בכלל בעל הבית!" - השיב הרב.

הלה התפלא למשמע התשובה, והיה בטוח שהרב לא הבין את דבריו. "שאלתי היכן נמצא בעל הבית", הסביר שנית את דבריו.

"אמרתי לך כבר", השיב לו הרב בשלמה, "אין כאן בעל הבית!" "מה אתה מדבר שטיות!" נדעק הלה. "מי סדר כאן את כל החנות, אם לא בעל הבית!? וכי אינך רואה שהכל מנח על מקומו בתכנון נפלא, ומי שסדר את הדברים השקיע בכך זמן רב, ומי את המוצרים לפי נושאים, ואתה אומר לי שאין כאן בעל הבית!?" אהה, המשיך הגר"א קונשטט להגיב בשלמה האפוגית לו, אתה שואל מי סדר את החנות? - דע לך שהמוצרים הסתדרו כאן לבדם! וכי אינך יודע שהספר והארז, החלב והגבינה, הקטניות והמקרחים, יודעים ללכת!... ואם כן, הם צעדו בלחות

עצמם אל המדפים, וסדרו את עצמם, כלי שאף אחד יגע בהם...
עקשו פקעה כבר סבלנותו של הסוכן, והוא החל לצחוק בקול
גדול ואמר: "עם אדם הטוען שהחנות הסתדרה בלחות עצמה,
באמת שאין לי שגי ושית".
"ישמעו אנניך מה שפיר מדבר", אמר הרב. "החנות לא יכולה

להסתדר לבד, והעולם כלו כן הסתדר לבד?! כיצד הנך יכול להלך
בעולמו של הקדוש ברוך הוא, ולא להאמין שיש אדון לכריאה,
שסדר את הכל בסדר מפלא שכזה, בעצמה נוראה שכזו?!"
הדברים שישארו מכאב לבו של הרב חדרו ללבו של הסוכן,
ולאחר זמן והתבוננות בדברים החליט לשנות את דרכו בחיים.
(בריכי נפשי)

ספור לשבת

כוחו של ויתור

אסתר (נקרא לה לצורך הסיפור) מתגוררת באחת הערים
המרכזיות בארץ, וכפי שאמרה בכדי שלא ישיכו את הסיפור
אליה הרי שכמה פרטים שונו למען 'והייתם נקיים', השכנים היו
מדהימים ומיוחדים, והכי חשוב זה משפחתה שהייתה בולטת
בחינוך נדיר שגמילות חסדים הייתה גולת הכותרת של
המשפחה הענפה.

הנושא הכי נפוץ כיום בין השכנים המתגוררים בבנין זה
התוספת בניה שהשכנים מוסיפים. לרוב השכנים לא מסכימים
כל אחד והפרעותיו הם. זה מפריע האבק וזה השמש מוסתרת
לו.

אצליהם בבנין אחד השכנים החליט שהוא רוצה לעשות
תוספת בניה למטה בחניה של העגלות.

כמובן, דברים כאלה לא עושים בלי רשותמהשכנים. ולכן הוא
כינס את כל דיירי הבנין וביקש מהם שיחתמו לו על מכתב שהם
מאשרים לו לבנות תוספת בבנין. ההחלטות לא התקבלו במקום
בגלל מחלוקות וויכוחים שבין השכנים, והגיע העת שהאסיפה
התפזרה כל אחד לביתו הוא.

אסתר השכנה לא יכלה לראות את הקושי של השכנים
להסכים לבניה הזאת מצד אחד היא הבינה אותם אבל מצד שני
היא מבינה גם את השכן.

ולכן בחרה לנהוג כהצד השני שהוא יותר חזק אצלה שהוא
גמילות חסדים. היא שוחחה עם השכנים ואמרה להם, שזה זמן
ניסיון למרות שיש קושי ולמרות כל החששות צריך לוותר, כי
מויותר לא מפסידים לעולם, אדרבה רק מרויחים, וישבה
והסבירה להם את מעלת הוויתור כמה היא חשובה בעולם בלל
ובשעת מעשה בפרט.

עדיין לקח להם זמן להחליט, אבל בסופו של יום כולם הסכימו
לשכן וחתמו עוד באותו היום. והבניה החלה במלא המרץ.

באחד הימים לפתע משפחה אחת מהבנין עברה תאונת
דרכים קשה.

כל בני המשפחה שהיו ברכב יצאו בנזק, אם זה בגבס והשני
בשבר והשלישי במכות יבשות אבל כולם לא עלינו סבלו מרורים
מאותה תאונה. הבנין עולו התפלל להחלמתם והמתין בציפייה
לשוכם הביתה.

להפסיק. הוא לא היה יושן ולא היה אוכל, לא היה לו שקט נפשי
ולא נחת רוח. כל דבר הפריע לו וכל הגוף כאב לו כאב נוראי.

בהתחלה בימים הראשונים המשפחה השלימה עם זה כי
אולי זה שפעת או ווירוס והחליקו את זה להמשך החיים. אך, ככל
שעובר הזמן כך הסבל עולה וגובר. המצב של הילד מתחיל
להיות קצת יותר חמור משחשבו.

בעקבות ההתפתחויות התקשרה האם לבית החולים וקבעה
לו תור לצילום אמ.אר.א, הילד הגיע לשם, ערך את הצילום
ונסעו לבית ממתנים במתח לתוצאות שיגיעו.

כמובן התפילות באו מאליהם והתהילים שקראו עליו כבר
עברו את כמות הדמעות שנשפכו על השם של הילד המתוק
והחינני הזה.

לאחר כמה שעות התוצאות הגיעו מחדר המעבדה בבית
החולים. אבל אף אחד לא הכין אותם לתוצאות כואבות שאלה.
הרופא מתקשר אליהם ומזמין אותם לבית החולים.

ההורים הרגישו שיש כאן משהו שלא מריח טוב, ולכן לקחו
את האוטו וטסו במהירות לעבר בית החולים כשיעדם הוא חדר
תוצאות בדיקות מעבדה, שם מחכה להם הרופא שצריך לעדכן
אותם תמונת מצב על הצילום והבדיקות.

הם נכנסים לחדר והרופא מבקש מהם לשבת בכסאות
שלמולו.

הוא מניח את הקלטר החום לצידו ומתחיל לדבר, כשהוא תוך
כדי פותח את הקלטר ותר בידו אחר דף.

"לצערינו", קולו של הרופא נשמע מעט חלוש וכבד, "גילינו
ליד שלכם גידול ממאיר בגוף".

ההורים לא ידעו איך לאכול את זה. זה פשוט נפל עליהם
כרעם ביום בהיר וכשבר ביום של שגרה. הם פורצים בכבי.

"בכינו כמו תינוקות ממאנים לקבל את הבשורה הרעה ולא
ידענו למה זה מגיע לנו, מה עשינו רע כדי שנקבל רע", היא
מספרת לנו.

הגידול יחסית התגלה בשלב מוקדם, לא הכי, אבל לא בשלב
מתקדם. ולכן עוד במקום הרופא הכין להם סדרת טיפולים
לתקופה של השנה הקרובה. כשבעוד שבועיים הבדיקה קודם
הטיפול הראשון אמורה להתקיים.

ההורים חוזרים לבית, ומעדכנים את בני המשפחה והקרובים.
והם כמובן מצידם מיד מתחילים בתפילות וקרעו שערי שמים,

טיפול הכימותרפיה של הבן.

הרופא שערך אתל הצילום אמר לאמא שיש מעט הטבה בגודל הגידול ולכן לעת עתה דחו את תחילת הטיפולים וביקש ממנה שתבוא שוב בעוד שבועיים לערוך צילום נוסף. היא מגיעה לבית והיא מבינה את דברי הרופא. היא שמה לב שאיפה שהיה החלון שנסתם על ידי השכן נפער חור שזה תחליף לאיסור של לסתום חלון, וכאן התחיל חלון התקוות שלה להפתח והייאוש התרחק למעבר לאופק. כעבור שבועיים היא מגיעה שוב לבית החולים לערוך צילום ובדיקות נוספות.

"הרופא הגיע אליי, נעמד מולי ואומר לי שהילד שהבאתי זה ילד אחר לגמרי כי פשוט אין לו שום זכר לגידול בגוף הוא בהתחלה חשב שערכנו לו טיפול במקום אחר, אבל כמובן שללתי את העניין מיד וספרתי לו את כל התהליך שבורא עולם עשה לנו וקיבל הלם וזעזוע מכל מה שהלך, וגם דמעות של רגש לא חסכו לרדת מעיניו", כך סיפרה לנו אסתר. בסופו של יום ובקיצו של סיפור גם השכנים והבן השני של אסתר הבריא והכל חזר להיות על מקומו בשלום. אבל בקשה אחת בקשה אסתר להעביר דרכנו שכל הסיבה שפרסמה את הסיפור זה בשביל להוציא מסר של אמונה שכל מה שזז בעולם הכל מאיתו יתברך הוא השולט בלו"ז שלנו, והוא זה שיקבע מה נוזיז ומה יזיז. (גליון אור השבת)

"אבא שבשמיים בורא עולם, הרי רק הרגע גרמתי לווייתור גדול בין השכנים וחוץ מזה תמיד נהגנו ללכת במידת החסידות לפנינו משורת הדין, אנא החזר לנו את כל זה בבשורות טובות ושלא נצטרך להצטער ולדאוג כלל וכלל". כלל הנוכחים במעמד פרצו בכי של צער ורגש ביחד. בינתיים במקביל גם אחיו הקטן מתחתיו החל לא להרגיש טוב. אבל האם החליטה שהיא לא לוקחת אותו לעשות בדיקה. והחלה להתחנן לבורא עולם על נפשה שיקרב לה את הישועה הטובה ביותר בעבורה בימים כה קשים ולא פשוטים שעובריה עליה.

והנה באחד הימים היא מגלה שהשכן שבנה את הבניה חסם את החלון שעמד בבניין. וכידוע יש הלכה שאסור לסתום חלון כך ללא סיבה, וגם אם סותמים הרי שצריך להשאיר מעט חור. את זה היא ידעה, אבל מה שזה יכול לגרום היא לא ידעה. וכאן מתחילה מסכת ההתלבטות שלה, מצד אחד אם היא תגיד לו הרי הוא יפגע, ואם לא תגיד לו הרי זה אסור. והתפללה לבורא עולם שיביא לה את הפתרון הנכון והטוב ביותר עבורה כדי שהשכן לא יפגע ולא ידע שזה בא ממנה וביוזמתה. עד שמצאה רעיון לשלוח אדם מבחוץ בכדי שהוא יגיד לו את זה, אבל היא לא מצאה את הזמן לזה ולכן בינתיים דחתה את העניין הזה. עברו שבועיים ימים והנה הגיע יום הבדיקה קודם התחלת

ספור לילדים

הַשָּׂד שׂוֹא – חלק א'

את המשחק! הצטרף יוסי. "אם אתה לא תאמר לי עכשיו איפה שמת את המשחק – אומר לרבה שלקחת את המשחק!" התעצבן מושי. "אני באמת לא יודע לאן המשחק שלך נעלם, אני יכול אפילו לעזור לך לחפש אותו. אבל לא לקחתי לך כלום בלי רשות!" אמרתי, ודמעות עמדו בעיני. "אין בעיה". אמר מושי והלך לרבה. כעבור מספר דקות, חזר מושי, ואמר לי: "הרבה קורא לך. הוא נמצא בחדר המורים!" התחלתי לפסע לחדר המורים, והרבה שאל אותי אם לקחתי את המשחק של מושי, וכמובן שפחשתי. אך הרבה לא האמין לי. "אם יוסי ראה שנגעתי בתיק, אז ברור שאתה לקחת! אני מציע לך להחזיר את המשחק עכשיו!" אמר. לפתע נשמע צלצול המורה על סיום ההפסקה. "גש לפתח, ואני מקנה שתחזיר את המשחק למושי!". אמר הרבה.

המשך בעז"ה בשבוע הבא

שלום, שמי אברמי, ורציתי לספר לכם על מה שקרה לי ביום אחד. היה זה בהפסקת עשר, כשכולם יצאו ליטול ידים ולהתחיל לאכול, מושי נשאר לחפש בתיקו בקדחנות. לאחר מספר שניות, התרום, ואמר: "מישהו ראה את המשחק החדש שהבאתי?" כולם הסתופפו סביבו בסקרנות, ואמרו שהם לא ראו. "אולי בכלל לא הבאת את זה?" שאל מישהו. "לא, זה היה כאן, בתא הזה!" צעק מושי. "רגע", קרא יוסי, שהיה מחבריו הטובים של מושי, "ראיתי שאברמי נגע בתיק שלך לפני כמה דקות". "מה, אתה רוצה לומר שאני לקחתי? מה פתאום! אני רק החזרתי את העפרון של מושי לקלמר שלו בתוך התיק!" מושי נגש אלי, ונשאל: "אתה בטוח שלא לקחת את המשחק שלי בטעות? לא נראה לי הגיוני שהוא נעלם סתם כפי!" "מה פתאום! לא לקחתי כלום, כבר אמרתי!" "אל תשקרו! אם אתה נגעתי בתיק – אז פנרעה אתה לקחת גם

בְּדִחוֹת:

מאז שהתחסנתי – השתפרה לי הקליטה בפלאפון...

עבודת צוות – זה דבר מאוד חיובי. זה מאפשר לכל אחד להאשים את השני...

"על מה אתה חושב?"
 "-על שום דבר מיוחד."
 "-שוב אתה חושב על עצמך?"

"ראית איזה חוצפה? הסופר הזה כתב ספר שכולו מועתק מספרים אחרים, והוא לא מתייבש לכתוב: 'כל הזכויות שמורות – אין להעתיק בשום אופן שום חלק מהספר!'"
 "-מה הבעיה? גם את המשפט הזה הוא העתיק"...

מה הפירוש:

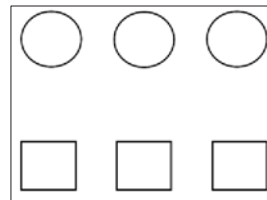
הכריחה אותו לטעום מהמרק? – דנה אותו לכף זכות.
 נעלי יצוא – עור לגויים.
 אירוע חגיגי בחיי הנעל – עליה לרגל.
 שיר מוצלח – מחרוזת פנינים.

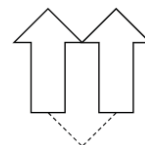
חידות:

חידת הגיון:

מתחו קו בין כל עיגול לכל ריבוע, ובין כל ריבוע לכל עיגול, מבלי לצאת מהמסגרת!

פתרון לחידה מהעלון הקודם:

חידת גפרורים:

הזיזו גפרור אחד כדי לסובב את הג'ירפה!

פתרון לגפרורים מהעלון הקודם:

כל החידות באדיבות חיים כץ a0533180118@gmail.com

הִדְעַת נֶשֶׁ:

פְּתָגָם:

תמונה:

לתגובות, להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com

נאה דורש

פנינים

ממיטב ספרי המגידים בהוצאת "יפה נוף"

לרצונכם - לצרף עצמכם

וכי תזבחו זבח שלמים לה' לרצונכם תזבחהו (יט, ה)

דָּרְשׁוּ חֲז"ל (מנחות ק"א): "לא אמרתי אליכם: זבחו כדי שתאמר אעשה רצוני ויעשה רצוני, לא לרצוני אתם זובחים אלא לרצונכם אתם זובחים, שגאמר: 'לרצונכם תזבחהו'."

את הקרבנות הנכם מקריבים "לרצונכם", לצרף עצמכם, שתהא בכך כפרה עליכם.

מעתה - אומר ה"צדקת הצדיק" - הרי תפלה במקום קרבן היא, ואם כן, אל לו לאדם להתפלל כי הוא חיב להתפלל אלא כי הוא רוצה - לרצונכם! לחשב בכל עת: מתי כבר אוכל להתפלל, מתי אצפה לדבר עם בורא עולם!

כך אמרו חז"ל במדרש (שחר טוב): "כשאתה עומד להתפלל, יהא לבך שמח עליך, שאתה עובד לאלקים שאין כמוהו בעולם."

ספר לי יהודי: לפני כמה שנים, באחד מימי חול המועד הוא חזר מהכנרת, ובדרך ראה את רבי שמחה וסרמן זצ"ל, בנו של רבי אלחנן זצ"ל.

נגש אליו ואמר לו: "גושת מועד, ברצוני לשמע מהרבה קצת דברי חזק" על אתר נענה רבי שמחה זצ"ל ואמר: "בסדר, אתן לך חיוק. כשיהודי מתפלל - עליו להרגיש בחוש שהוא מדבר לרבונו של עולם, וכשלומד תורה - עליו להרגיש שהרבונו של עולם מדבר אליו". עד כאן היו דברי החזק, וספר היהודי כי אכן התחזק מהם בלמודו ובתפלתו.

(רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל - יחיר ראובן)

המשקור גרוע מהמכחש ומהגונב

לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו (יט, יא)

בפסוק זה נמנים שלשה סוגי אנשים הנוהגים שלא כדיו: גנבים, מכחישים ושקרנים.

בדודי של יום הכפורים אנו אומרים: "על חטא שחטאנו לפניך בכחש ובקבץ". כחש הוא הכחשה של מציאות קיימת, כמו למשל הכחשת פקדון - אדם ממקיד סכום כסף אצל חברו, וכשכא לקבלו טוען הלה: לא היו דברים מעולם.

לעמת זאת, קבץ ושקרן הוא לומר על דבר שלא היה, שהוא היה. לומר על דבר שקר שהוא אמת, כגון "שיבקש ממון ממי שאין לו אצלו כלום" (אבו עזרא) - אדם תובע ממון מרעהו, בעוד שהמציאות היא שכל הענין כלו לא היה ולא נברא.

מיהו הגרוע ביותר מכל האנשים הללו: הגונב, המכחש או המשקור? כתב רבי אברהם אבן עזרא, שהשקרן הוא הגרוע מכלם, וטעם הדבר באו, משום שהגנב גונב בלי להגזל גזל ביום - לעיני כלם. זה וגם זה, במחצית היום שבה אינם עובדים הם ישינים. הגנב ישן ביום והגזלן ישן בלילה.

לעמתם השקרן, הוא משקר גם ביום וגם בלילה. הוא, אמנם, ישן בלילה, אבל גם החלומות שלו הם חלומות של שקר...

עוד טעם לדבר - הגנב גונב מאדם מסוים, אבל השקרן משקר את הרבים, ולפיכך הוא הגרוע מכלם, ויש להזהר ממנו ביותר. מה יעשה אדם שנפל בידי שקרן?

לכאורה אדם כזה מוצא הטר לעצמו לשקר בחזרה, כתגמול על השקר ששקרו אותו. אבל כאן מזהירה התורה: "ולא תשקרו איש בעמיתו" - בעמיתו פרושו: לעמתו. גם אם עומד מולך שקרן

ששקר אותך, אסור לך להוציא דבר שקר מפיו!

(רבי בן ציון מוצפי שליט"א - דורש ציון)

כחן של מחמאות ומלות עדיד

אין אדם שאינו זקוק להערכה

ימי ספירת העומר הם גם ימי צער ותוגה על מות עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא, שלא נהגו כבוד זה בזה (יבמות ס"ב ע"ב). "שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מנבת עד אנטיפרס, וכלן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה". רבי עקיבא אמר לתלמידיו הנשואים: "הראשונים לא מתו אלא מפני שהיתה עיניהם צרה בתורה זה לזה, אתם לא תהיו כן" (קהלת רבה י"א, ה).

יבה: מדבר בתנאים קדושים, מתלמידי רבי עקיבא, היתכן לומר שהדברים כפשוטם, שלא נהגו כבוד זה בזה ועברו על ההוראה: "יהי כבוד חברך חביב עליך כשליך" (אבות ב' י), ועל מצות "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא י"ט, יט), שאמר רבם עליה ש"זה כלל גדול בתורה"?

חלילה וחס, פשוט וברור, שאין הפונה שהם בישו או פגעו בדבור זה בזה. הלא הם היו תלמידי חכמים מקלוגים, ו"דברי חכמים בנחת נשמעים", דבורו של תלמיד חכם מתון ושקט. הלכו, משאו ומתנו, אף הוא בנחת. חלילה לומר שהם עברו על אסורים חמורים שבדבור. במה, אפוא, הם חטאו?

"כל המספר אחר משתן של תלמידי חכמים נופל בגיהנם" (ברכות י"ט ע"א)! רבי ישראל סלנטר מביא בספרו "אור ישראל", כי רבי עקיבא היה דורש: "ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה" (בראשית רבה כ"ד), כל מי שנושא את התאר "יהודי", והוא מבניו של אברהם יצחק ויעקב, מחיב לנהג כבוד בזולת, להחמיא לו, לפרגן לו, לומר לו מלה טובה, כי זהו "כלל גדול בתורה"! מכל מקום, מתלמידיו של רבי עקיבא נדרש עוד יותר בנקדה זו. משום כך היתה עליהם קפיצה גדולה: כפי שבדרך הטבע כל אדם רוצה שיבאו אליו ויחמיאו לו על מעשה חיובי שעשה, כך עליו לנהג לגבי רעיו, ולבטא בפניהם את הערכתו על פעולם.

בנקדה זו התעוררה התביעה דוקא על תלמידי רבי עקיבא. כל אחד מהם השקיע את כל כחות נפשו כדי לעלות ולהתעלות, וממילא הם היו זקוקים וראויים לתמך ולעודד איש את רעהו הרבה יותר מאנשים פשוטים. כאשר אדם בעל מדרגה זוכה להערכה ולעדות, הוא מקבל כחות חדשים, שעל ידיהם הוא יכול להוסיף ולגדל בלי גבול ומדה.

כשאחד מתלמידי רבי עקיבא היה מחדש חדוש מסוים בתורה, התפלל בהתלהבות מיוחדת, או עשה איזשהו מעשה טוב יוצא דופן - לא היה אחד שנגש אליו ומשבח אותו. אף אחד מהתלמידים לא היה פונה אליו ומחמיא לו: "איזה חדוש נהדר חדשת היום..." "איזו תפלה נפלאה התפללת היום, עוררת את כל בני החבורה להתפלל כראוי..."

"שלא נהגו כבוד זה בזה". הפונה היא שלא החמיאו זה לזה, לא ראו בכך צרף. לא פרגנו, לא שבחו והללו.

לכן דוקא תלמידי רבי עקיבא, שהיו בעלי מדרגות עצומות ונשגבות, נתבעו על ענין זה, ונענשו על כך בענש כה חמור וקשה, משום שאם הם היו מעודדים איש את רעהו, היו יכולים להוסיף ולהתרומם ביותר שאת וביתר על.

מאות הליות ביום

תלמידי רבי עקיבא חסכו מלות שבח, ומתו באסקרה (יבמות ס"ב ע"ב), המיסרת שבמיתות (ברכות ח ע"א) שהיא מיתת חנק (כתובות ל

ע"ב). בנעות הנעשות בגרוננו וחונקות אותו (מאירי, סוטה שם).
ענש נורא, במדה כנגד מדה; וכי נחסם גרונו, שלא יכלת
להוציא ולהשמיע מלה טובה!

מפשטות דברי חז"ל נראה כי תלמידי רבי עקיבא נפטרו "מפסח
לעצרת", אולם ה"ט"ז מבאר כי פטירתם של תלמידי רבי עקיבא
התרחשה בימים שבין חג הפסח ל"ג בעומר.
לפי שיטת ה"ט"ז עולה, כי עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא
נפטרו בפרק זמן של שלשים ושנים יום. וכאשר מחלקים עשרים
וארבע אלף לשלשים ושנים, התוצאה היא שבע מאות וחמשים.
בממצע, שבע מאות וחמשים הללו של תלמידי חכמים נערכו מדי
יום, רחמנא ליצלן!

לפני מספר שנים ארע פגוע נורא בקו שתיים בירושלים, שבו נעקרו
על קדוש ה' עשרים ושנים משלומי אמוני בני ישראל, לאחר ששפכו
את תפלתם בפתל המערבי. באותו יום מר ונמהר נסעתי במיוחד
לירושלים והשתתפתי בחמש הלילות.

באחת ההלילות פגשתי מכר ותיק מאנשי ה'חברה קדישא'. מדבר
באדם בעל אפי חזק כפלדה, שעוסק שנים רבות במלאכת הקדש,
וראה אסונות רבים בימי חייו. נתן היה לחשב כי הוא כבר מחסן מפני
המראות הקשים, ושום דבר אינו משפיע עליו, אולם באותו יום לאחר
סיום ההלילה, שהיתה ההלילה השביעית שבה השתתף, משהו בתוכו
נשבר. הוא נשכב על אדמת הר המנוחות ופרץ בבכי מועז וקורע לב:
"זהו זה! אני לא יכול יותר!". הנוכחים רצו להזעיק את כחות ההצלה,
אבל הוא קרא: "לא לאו!" הוא לא התעלה, אבל חלף זמן ארוך עד
שהצליח להתאושש ולחזור לעצמו.

בזמן חז"ל ארע מצב קשה עשרת מונים, כאשר במשך למעלה מחדש
נערכו מדי יום ביומו מאות הלילות של תלמידי חכמים מפלגים.
כל זאת מפני "שלא נהגו כבוד זה בזה". תלמידי רבי עקיבא הקדושים
והטהורים ודאי לא פגעו איש ברעהו ולא הוציאו חלילה כתבי פלסתר
זה על זה... אין לנו כל השגה בדרגתם המרוממת, אך עם זאת חז"ל
מצינים כי הם לא נהגו כבוד זה בזה, ועל כן עלינו לברר מהי פונת
הדברים.

כחה האדיר של מלה טובה!

ועדין יש להתבונן: אם היתה זו תביעה על דבר קל, מדוע נענשו
תלמידי רבי עקיבא בענש כה חמור?

אין אדם בעולם, שבשעה שחמיאו לו על מעשה חיובי יתחיל לזעק:
"צא מכאן, אינני רוצה לשמע את המחמאות שלך, תתבייש לך?".
המציאות היא שכל האנשים, גדולים וקטנים כאחד, ישמחו לשמע
הדברים ויאמרו: "יישר כח! באמת חזקת אותי, אני ממש מודה לך
על היחס החיובי".

ולעתים דוקא אנשים גדולים ונכבדים זקוקים לעדוד יותר מאחרים,
וזאת לא מפני שהם נגועים חלילה במדת הגאווה, אלא מחמת שעל
כתפיהם מנחות כל כך הרבה בעיות ומעמסות של כלל ישראל. הם
צריכים להטות אזן לצרות ולאסונות מסמרי שער ברוחניות ובגשמיות,
של אנשים שבאים אליהם יום יום ושופכים לפניהם את לבם השבור.
לכן כאשר אדם פוגש ראש ישיבה ואומר לו: "כבוד הרב, במקרה
נכנסתי להיכל הישיבה שאתה עומד בראשותה, וראיתי את התלמידים
יושבים ולומדים בהתמדה נפלאה!" - מלים פשוטות אלו נוסכות בו
כח רענן ומשאבים חדשים. על ידי כך הוא יוכל בסיעתא דשמיא
להמשיך ולנהל את מפעלו ביד רמה.

גם משה רבנו נזקק לעדוד

שמעתי מפי קדשו של האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל את דברי המדרש,
שאף משה רבנו איש האלקים, כאשר שמעו ישראל בקולו שמח עד
מאד, ולעמית זאת כאשר המרו את פיו, נשבר לבו בקרב.

מספר במדרש, שטרם הסתלקותו בקש משה מבני ישראל שיזכרו
את הוראותיו ואת הדרכותיו, באמרו בבכי רב, כי פונתו בדרך
המוסר שאמר להם, לא היתה לפגע בהם חלילה, אלא לקים
את רצון השי"ת.

בסיום דבריו בכו כל ישראל ואמרו לו: 'הסבה לכך שעד היום
לא שמענו בקולך, אינה ח"ו מחמת שרצינו לעורר אפק או
מתוך פונה לא לשמע בקולך, כי אם היצר המר היה בעוכרנו,
ולא נתן מנוחה לנפשנו. בשלח חטאנו והמרינו פיך'.
בסיום השעור, נגש אל האדמו"ר רב מפרסם שנכח בשעור, ואמר לו:
"יודע נא הרבי, כי הנוכחים התעוררו מאד משעור זה, ויצאו ממנו
בשמחה עצומה!".

לשמע דבריו התיפח הרה"ק ואמר: "הנני מכיר לך טובה על דבריה,
כי כל דבור טוב גורם הנאה מיחדת, שהרי אפלו משה רבנו כאשר
שם אל לבו שאין שומעים לדבריו, הבין כי עליו לבקש את מחילת
העם גם בני ישראל חשו שהם צריכים לבקש סליחתו על שלא שמעו
בקולו".

מלים טובות - גם למנהיגי הדור

מי לנו גדול מחוני המעגל, שהיה כבן המתחטא לפני אביו שבשמים
ועושה לו רצונו (תענית יט ע"א), והאיר עיני חכמים בהלכה. משנעדר זמן
רב, ולא האמינהו שחוני הוא, ולא חלקו לו כבוד פראוי לו, חלשה
דעתו ובקש רחמים ומתו (שם כג ע"א). לא אמרו שלעגו לו, שהקניטוהו
או שפגעו בו חלילה וחס. הלא נוכחו שגדול ורם הוא, שהרי פשט
את כל ספקותיהם והאיר עיניהם. אבל לא חלקו לו כבוד. ושוב: ודאי
לא עברו על מצות "והדרת פני זקן" (ויקרא יט, לב). גם זקן היה, וגם
חכמה קנה (קדושין לב ע"ב). ודאי קמו מפניו, הדרוהו וכבדהו, אבל לא
"כדמבעי ליה" - לא פראוי לו, וכיון שכן - נבחר לו מות מחיים.

כי אין אדם שאינו זקוק להערכה, ולו כגבה ארזים גבהו!
נפלאה אמרתו של הרבי מאוטוויצק זצ"ל: "כשאני עובר וקמים
לכבודי, צורב לי, כי יודע אני מה ערכי. אבל כשאני עובר ולא קמים,
צורב בכפלים", כי מבטאים חסר הערכה!

אם גדולי גדולים זקוקים כך להבעת הערכה, ואם במלך מתוסף
כח וגבורה, אפלו מנתינים פשוטי עם - כמה זקוקים בני הבית
למלה טובה, להתיחסות, להערכה! אין לשער ואין לתאר כמה נשמות
כאובות אפשר לרומם ולהציל על ידי דברים חמים היוצאים מן הלב.
נתן להאיר את עולמם ואת חייהם של יהודים, ואף מנהיגי העם
זקוקים למלים טובות.

לפני מספר שנים צטטתי בפני האדמו"ר בעל ה"ישועות משה"
מיוזניץ זצ"ל דברי הערכה ששמעתי מפי הגאון הצדיק רבי בנימין
זילבר זצ"ל, מגדולי הצבור הליטאי אודות כמה תקנות שהוא תקן
בקרית.

לשמע דברי קם הרבי מכסאו ואמר: "בני יקירי! דע לך, אין לך משג
עד כמה גרמת לי הנאה, הבט וראה כמה צרות ועגמת נפש מנחים
בחדרי, אין אדם המחשב פעמים טרם מתנה את צרותיו באוני, אבל א
גוט וארט או דברי עדוד והערכה - מתקשים רב בני האדם להשמיע".
הוסיף האדמו"ר ואמר: "אהרן, כסבור הנך, שרבי אינו רוצה לשמע
א גוט וארט, אך אומר אני לך שמלים טובות או שמיעת א גוט
וארט מעודדות ומסיעות לי שאוכל להמשיך לשאת במשא הקשה של
הנהגת העדה, להכיל את צרות הכלל".

לאחר דבריו אלו ברה אותי הרבי בברכות עד בלי די.
בדברים אלו הנאמרים לצדיקי הדור, ישנו בטוי להפרכת הטוב עצומה
כלפיהם, אשר תחת להתעלות ברוחניות ללא טרדות ודאגות, מטים
שכמם עבורנו ננטלם על עצמם את על הצבור. כאשר נאמר לצדיק
עד כמה דבריו משפיעים על הצבור ברוחניות נגרמת לו הנאה צרופה,
בראותו שמאמציו נושאים פרות.

ואכן, היו צדיקים שמנו אנשים קבועים שתפקידם היה לדוח להם על
הנעשה והנשמע בקרב צבור שומעי לקחם, ובשכר זה היו מבטיחים
להם הפרת טובה בזה ובבא.

(רבי אהרון טויסיג שליט"א - כבודם של ישראל)

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

גליון מס' 279

שנה ה'
פרשת אחרי -
קדושים
ה'תשפ"א

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפנה"צ
כולל אברכים לתורה - אחרי
דוכן מרשי"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
מתחם בני היראים * קבצי אברכים
רח"ו רש"י 5 אלעזר
מתחם ביתו התלמוד תורה
רח"ו רש"י 9 אלעזר
מתחם המבנה לשיעור קטנה
הכלל תפילות - אלעזר
רח"ו רש"י 3 אלעזר

בית שטפנשט
קבצי התקין שטפנשט
רח"ו רבנים 1 ונבתיים
כולל אברכים * בית נפת * מורשיש
* מרובי תנודים לנעקם

הנסות אורחים ואש"ל ברומניה
לקבוצות יורדים - בחינת מוראש
מתחם קבר הארמון הראשון שטפנשט
רח"ו אלעזר 2 * מאקורד אלעזר - רומניה

מפעל למעשה
עזר וסיוע למשפחות בירובת בניו
התנים ושבתות השנה.

אור תורתו
שיעורי תורה ברח"ו הארץ, נכס חיוב
ועבר יודות לעם בשבתות, בהשתתפות
גדולי המשפיעים ומכובי הרבים

הספריה התורנית ומזיואון
הנצחת הרוח הרונית
זכר הצדיקים שטפנשט.

מזיו תורני
"תורת אמת" שטפנשט
לדואת חסדי רבנות הקדושה
לבית שטפנשט - רח"ו * וחכמי רומניה.

מפעל האנגלופיליה
החכמי רומניה

מספרי המכון נתן להשיג
במשרד המוסדות
אנגלופיליה בית רח"ו רח"ו רח"ו
אנגלופיליה שטפנשט
רש"י קודש - רח"ו
סגולת מלכים - ניסן
עלי זבח
ח"א עניני ברות מילה,
ח"ב עניני ברות אלקה,
ח"ג עניני עשואו עמדת אגני.
למנו עניני - בדרה הלימוד
- כנורו של משה - נוגני שטפנשט עתקים
אלכום עם שני דיסקים

י"ל על ידי מכון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבצי הגליון כל שבוע
בדוא"ר: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

באר חפרזה שרים

ליקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

אחרי מות

חשבו שנגמר תקינות הטא אדם הראשון וביצע המוות לנצח
אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה'
וימותו (טו. א)

מרון הרה"ק ה"אור ישראל" מסאדיגורה מסביר את ענין הסתלקותם של נדב ואביהוא, שהרי באמת צדיקים גדולים היו, אך סיבת העונש שלהם היה "בקרבם לפני ה'", דהיינו שחשבו שכבר נגמר התקין של חטא אדם הראשון ויהיה 'בלע המוות לנצח' (ישעי' כה ח), ולכן באו לבחינת הקרבת קרבן עולה. אבל באמת לא היה עדיין הזמן לזה, וזה שאמרנו (ויק"ר יב א) שתויי יין נכנסו למקדש, על דרך אומרים ז"ל (ברכות מ) עץ שאכל אדם הראשון גפן היה, היינו שלא נתקן עדיין החטא של אדם הראשון לגמרי. וכן היה גם באיוב שהקריבו על כולם עולות (איוב א ה) והם היו צריכים להביא מקודם לסטות, ובעבור זה היה מה שהיה. ולכן אמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל על אל הקודש וגו' בזאת יבא אהרן אל הקודש בפר בן בקר לחטאת. פר הוא בחינת פ"ר דינים, שצריכים לתקן מקודם בחינת "פר", ואחר כך "ואיל לעולה" יוכל לבוא לבחינת עולה.

מהות מסירות נפש של או ושל היום

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן (טו. א).

כתב הרה"ק בעל ה"אהלי יעקב" מהוסיאמיץ: הרה"ק רבי יצחק מסקוויריא זצ"ל חתן רבינו הסבא קדישא מרוז'ין היה מספר, שבצאת חותנו מביית האסורים [בשנת ת"ר], שלח לשאול אותו האם רשאי הוא לבוא אליו לראותו (הוא לא רצה לבוא בטרם ישיג את הסכמתו יען אשתו הריבנית הצדיקנית היה מלכה בת הצדיק מרוז'ין ז"ל נפטרה בעת שבת אביה ז"ע בבית-הסוהר). לאחר שקיבל הסכמתו הגיע אליו לשבת פרשת אחרי, ושמע מפי קודשו את הדיבור הבא [בסעודת שבת בתוך שאר ד"ת]: בפסוק ראשון של פרשת אחרי מדבר האוה"ח עשר מדרגות בסודות הדקות בו ית' ובלשון הוץ והטהור סוד המשכלות שענינם אינו פשוט כלל וכלל לאנשים קרוצי חומר כמונו וכו'. זקני המגיד הגדול זצ"ל אמר, שבדברי האוה"ח אלו מרומים עשר מדרגות של מסירות-נפש. הוא, המגיד, הבין היטב את ענין מסירות-נפש ואני אומר שעשכשו, במזנו וגו', יהודי האומר כראוי "אשרי יושבי ביתך" מסירות-נפש הוא.

(עירין קדישין השלם)

התקן והזכר לעצמך יום המיתה

ואל יבא בכל עת אל הקדש (טו. א).
מסופר כי אחד מצדיקים שבדרוש של מרון הסבא קדישא מרוז'ין תמה על הנהגת המלכותית ובפרט בנסיעה במרכבה הדורה (קאלעס - כינוי למרכבה בשפת האידיש), והעיר לו 'בדרך צחות' ואמר: הרי כתוב "ואל יבא בכל עת" (לשון נופל על "קאלעס") אל הקודש? והשיב לו מרון הסבא "מפסוק ב"כ על עת" יהיו בנדיק לבנים (קהלת ט, ח). וכך אמר: הנה רש"י מפרש "בגדיך לבנים" הם רמז ליום אחרון, יום המיתה, והיינו שצריך האדם להתקין עצמו ולזכור תמיד יום זה, וזכירה זו מביאה לשברות לב ולהכנעה וענוה. וענוה גדולה מקדושה, כי מקדושה באים לענוה, כמאמרו של רבי פנחס בן יאיר (בסוף מס' סוטה) קדושה מביאה לידי ענוה. וזאת רמז לו הסב"ק בתשובה שענה לו, שהוא כבר במדרגת בכל עת וגו', היינו במדרגת הענוה שהיא גדולה מקדושה, ו"בכל עת" שהכוונה כפולה היא, דהיינו - ראשית "בכל עת" אפילו ביושבו על המרכבה (קאלעס) שהוא סמל ההנהגה ברוב פאר, עם כל זה הוא בבחינת

עשות צדקה אינה פוטרת מתורה ותפילה

ואל יבוא בכל עת אל הקדש (טו. ב)

מצוות הצדקה גדולה ונשגבה היא עד מאוד אולם אינה פוטרת את העוסק בה מלעבוד את ה' בתורה ותפילה ויר"ש. את ה' בתורה ותפילה ויר"ש. הרב הצדיק הקדוש מלובלין זצוקלה"ה היה לומד זאת מפרשתינו וכך היה אומר על פי מאמר רז"ל (כתובות א.) אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת (תהלים קו א) איזהו העושה צדקה בכל עת, זהו המפרש בניו ובנותיו, ועל פי זה ביאר הפסוק "ואל יבוא בכל עת אל הקדש", פירוש, על ידי העובדא של "בכל עת" לחודא, רצה לומר של מצות הצדקה, פרנסת בני ביתו, בזה לכד אין יכולים לבוא אל הקדושה, כי עדיין צריך לעסוק גם בתורה ותפילה ומעשים טובים.

(תולדות יצחק)

שני השערים מרומים על שני בחינות הצדיק וההיפך מזה

השעיר אשר עלה עליו הגורל לה' ועשהו הטאת, והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל ועמדו הי לפני ה' (טו. ט).
מסופר כי הגה"ח רבי שעפטייל מבארדששוב מוותיקי חסידי הרה"ק האדה"ז מהוסיאגורה נכנס פ"א אל היכל קדשו של רבו הק' ומסר קויטל עבור אשה אחת אשר צרותיה ומצוקותיה עברו למעלה ראש והיתה אפופה כולה ביסורים נוראים, ור"ש שח בפני הרבי הק' את גודל יסוריה ומאבוייה, למשמע דבריו הוציא הרבי הק' אנהח כבידה שבקעה עמוקם ליבו, ר"ש שלא חש בנות, וכמעט שהתחרט על שגורם צער לרבו הק' ואז פתח פיו בחכמה על מנת למתק את הגבורות ואמר: יש פירוש מהבעש"ט הק' ז"ע על נוסח התפילה "מכלכל חיים בחסד שחיה מתיים ברחמים רבים, שהקב"ה הוא ממכלל חיים לצדיקים שנקראים חיים, בחסד, דהיינו שהאות ב' -ב-חסד משמעותה מצמצום, והם מתפרנסים בקדושי ובמצמצום אולם את הרשעים הוא מחיה ברחמים רבים, דהיינו בשפע רב. נענה הרה"ק ואמר לו הנה גם בתוה"ק מצינו כן, בענין שני השעירים שנתן אהרן עליהם הגורלות, ומרומים על שני הבחי' צדיק ורשע, וביאר את דבריו: "השעיר אשר עלה עליו הגורל לה" מרמו על צדיק גמור, "ועשהו חטאת", עושה אותו הקב"ה בעוה"ז 'חטאת' לשון חסרון, שתמיד חי במחסור בחסרון, הן בפרנסה והן בנחת וכדו' ולפעמים אינו מרוצה אפילו על אנשי ביתו, וכל ימיו ומצבו הוא בבחי' "חטאת", ואילו "השעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל" שהוא מרמו על הבחי' של רשע ל"ע, אינו חסר מאומה וחי חיי נחת ופרנסתו בירווח ובקלות, בחי' "עמד חי", ותדרי חסר בשמחה ובטוב לבב ועוד חושב שהוא כי הוא בבחי' של "לפני ה'" דהיינו שהקב"ה מרוצה ממנו!...

(מרון הגה"ח רבי שופר אריה לייב טוביאס זצ"ל מתוך דרשתו לבאר ענין הילולת הסב"ק מרוז'ין זצ"ל במעמד פתיחת זמן חורף דכוללי שטפנשט לעשות, נדפס בגליונינו 'באר בשדה' גליון 2 ובתוספות ביאור בגליון 49)

"ואל יבוא בכל עת אל הקודש", דהיינו שלא יבוא בכל עת, שבכל עת תהיה לו ביאה חדשה אל הקודש ע"י שלפעמים יתגבר בקדושה ולפעמים יחלש ואז יצטרך ביאה וכוונתו חדש אל הקודש, אלא שצריך האדם להיות בגבולות הקדושה כל העת בלא שיצא ויבוא, ואז לא יצטרך כל פעם להכנס מחדש.

(אור שירים)

פרשת קדושים

התנהגות הקדושה בעוה"ז מעוררת ומרבה הקדושה בעולם

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם. (וי' טו, ב)
איתא במדרש (ויק"ד, כו, טו): "קדושים תהיו - יכול כמוני, תלמוד לומר כי קדוש אני, קדושתו למעלה מקדושתכם". הרה"ק המגיד הגדול ממעזריטש פירש את דברי המדרש "קדושתו למעלה מקדושתכם": 'קדושתו למעלה - מתעלה ומתרוממת ע"י קדושתכם', דהיינו שכאשר בני ישראל עוסקים בתורה ומתקדשים במצוות בעולם הזה וכל הנהגותיהם הם בקדושה וטהרה, במעשיהם אלו מתעוררת כביכול קדושה למעלה, אצל הבורא ית"ש ומתרבה הקדושה בעולם.

ככל שמתקדשים רואים שאנו רחוקים מזה

הרה"ק ממאריטשוב ביאר את דברי המדרש "קדושתו למעלה מקדושתכם", דהנה באמת, ככל שאדם מקדש ומטהר את עצמו יותר ועובד את השי"ת יותר, הוא יודע יותר שעדיין לא התחיל כלל לעבודו. מי שסובר על עצמו שהוא עובד ה', סימן הוא שאינו עובד אותו כלל, כי אם היה עובד אותו היה יודע שהוא רחוק מאד מהשי"ת. וזהו "קדושתו למעלה מקדושתכם", שכל מה שאתם מוסיפין ומקדשין עצמכם יותר, אזי קדושתו מסתלקת למעלה למעלה... כי כל מה שישאל מתקדשין יותר, רואים הם שעדיין לא התחילו כלל להתקדש ולעבוד אותו יתברך.

(קדושת לוי)

בסוף כולם יהיו קדושים אם בטוב ואם חלילה להפך

אמר הרה"ק רבי משה מקאברני זי"ע [ימא דהילולא א' אייר], הכתוב אומר "קדושים תהיו" בלשון תניד, דהיינו שבסופו של דבר כולם יהיו קדושים, ולמה? "כי קדוש אני ה'". כי הלא נשמות ישראל הן חלק אלוקי ממעל, וחלק זה מוכרח להתדבק בשורש כי לא ידח ממנו נידח, ומוכרחים אתם לכיבוש וליבון מעונותיכם, אם כן למה לכם להמתין לכך? הלא עדיף לכם להתקדש ולטהר עצמכם בעולם הזה, לכל תצטרכו לבוא לשום כיבוש וזיכוך. בפעם אחרת אמר: אם היה לי יראת-שמים כראוי, היה עלי להתהלך בחוצות ולצעוק: למה אתם עוברים על התורה שכתוב בה "קדושים תהיו"!!

(אור ישירים)

איך מגיעים לדרגת הקדושה

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת עליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם. (וי' טו, ב)
מזן הסב"ק מרוזין היה שח אודות מדרגות השגת הקדושה וכך אמר: הכלל הוא ש'דיבור' הוא לשון קשה, בחינת 'ראה', ואילו 'אמירה' היא לשון רכה בחינת 'אהבה', וזה כוות הכתוב: "דבר... ואמרת קדשים תהיו", שרוצה לומר ש"ע"י אהבה ויראה תוכלו להשיג ולהגיע למדרגות מדת הקדושה, אך עם כל זה צריך לדעת ולזכור 'כי קדוש אני ה' ' שלא לחשוב חלילה כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, אלא לזכור הכתוב (דברים ת, יב) "וזכרת כי... הוא הנותן לך כח לעשות חיל".

הדורש לפני צב"ר - צדיקים בינונים רשעים צריך להלך נגד רוחו של כל אחד מהם

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם. (וי' טו, ב)
פ"א נסע הגה"ק בעל ה"תפארת שלמה" זי"ע מראדומסק לצרכי בריאותו למעיינות המרפא

להם שיהיו כולם בגדר קדושים הנמשך להם בקדושת משרע"ה. ובוזה יובן דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי כפל ואמרת אליהם הוא לשון השפעה כי בהקהל כל עדת ישראל אל משה אז ישפע מקדושתו אליהם שיהיו כולם בגדר קדושים כמו איש אמו ואביו תיראו שהיה זוטרתא למשה ודורו והבן.

(תולדות יעקב יוסף)

למה רבי דוד מטאלנא התעכב זמן רב עם הגביר

לא תהדר פני גדול (וי' טו, כ)
אל חדרו של הרה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע, נכנס אחד הגבירים והתעכב שם זמן מרובה ביותר. לאחר שיצא הגביר, נכנס אל הקודש פנימה איש עני אחד, וכעבור רגעים ספרים יצא מלפניו. במקום נכח אחד הרבנים ושאל את הרבי: וכי חס ושלום משוא פנים לעשיר יש כאן, כשהרבי מעדיפהו ומרבה לדבר עמו זמן רב, ואילו את העני הוא פוטר במילים ספורות? ענהו הרבי: אם שאלת, אשיב לך. העני כשנכנס אלי, אני תיכף יודע מי לפני ומה הוא צריך, אך כשעשיר זה נכנס, הייתי צריך לשבת איתו הרבה זמן עד שנתברר לי שהוא בעצם עני גדול וזקוק לרחמים גדולים...

צורת ההוכחה לבני אדם

הוכיח תוכיח את עמיתך (וי' טו, יז).
פירש המגיד הגדול ממעזריטש: 'הוכיח' - כאשר הנך בא להוכיח את החוטא, אל תוכיחנו בלשון נוכח לבל יכלם ויתבייש, אלא 'תוכיח את עמיתך' - עליך להוכיח את עמיתך, דהיינו, בפניו של החוטא 'לא תשא עליו חטא' אלא תוכיח אדם אחר, אף שבעצם הוא צדיק גמור וירא חטא, וכשישמע החוטא את דברי התוכחה יבין מעצמו כי בעצם הכוונה אליו ובלא שיכלם ויבוש ישוב בתשובה.

החטא של חברך הוא החטא שלך

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא (וי' טו, יז).
פירש הרה"ק הרבי ר' זושא מהאניפולי זי"ע, כי "עליו" היינו על עצמו. כלומר שאם ראית חטא באדם מ'ישראל' ואתה בא להוכיחו, אל תישא את החטא עליו ואתה תישאנו עליך, בקש ותמצא את החטא הזה או בדומה לו גם בקרבך, כמו שאמרו צדיקים על מאמר חז"ל "אין אדם רואה חוץ מנגיעי עצמו", שאותם נגעים שאדם רואה מחוץ אליו, אצל זולתו, הם רק אותם נגעים שאף הוא עצמו נגוע בהם. וכן ידועים דברי הבעש"ט הק' כי כאשר רואים חלילה שיהודי בפריו מתרחק מדי היהודית ר"ל סימן הוא שיהודי ירא שמים שבכאן, הרשה לעצמו להקל רק 'משהו' ממנהגי ישראל אפילו רק בענינים חיצוניים כמו הלבוש היהודי הנהוג.

ההבדל בין ניקוד הצירי לניקוד שוא

ואהבת לרעך כמוך אני ה' (וי' יח, יג).
סיפר הרבי הק' רבי נפתלי מרופשיץ: בילדותי שמעתי מהמלמד שלי, שכאשר כתוב שני יודיין אחד ליד השני הכוונה היא לשם ה'. אחר כך ראיתי ניקוד: שווא ונדרמה היה לי שגם זה שם ה', ואז הסביר לי המלמד לאמור: שני יודין זה אצל זה בצוותא חדא, שם השם הוא. אבל אם אחד מתייצב מעל ראשו רעהו ודורך עליו = : כמו הניקוד שו"א, זה אינו שם - כי אם שוא - היינו כלום. וזה הפירוש "ואהבת לרעך כמוך - אני ה'", אם אתה אוהב את רעך כמוך ולא מתנשא מעליו, אזי "אני ה'".

במדינת סעודתו, והיה זה שבס"ק פ' קדושים, ובעת סעודתו נקבצו ובאו כמה וכמה "דייטשין", [יהודים 'אשכנזים' נאורים] בני המדינה לאכסנייתו ובקשו ממנו שיאמר להם דבר תורה ודרוש, הרה"ק הבין כי כל מטרתם היא ללעוג ולהתלוצץ, פתח פיו ודיבר בקדשו מענינא דיומא וכך אמר להם: בפרשתינו אנו קוראים 'קדושים תהיו וכו' אני ד' אלקיכם, איש אמו ואביו תיראו וכו' אני ד' אלקיכם, ואל תפנו אל האלילים וכו' אני ד' אלקיכם, ויש לדקדק למה נכתבו ג' פעמים אני ד' אלקיכם הרי היה אפשר לכתוב ברציפות קדושים תהיו וכו' איש אמו וכו' אל תפנו אל וכו' ולסיים אחרי כל הדיבורים אני ד' אלקיכם בפעם אחת, אלא שי"ל דכוונת התורה"ק לרמז כאן נגד ג' מפלגות שיש בישראל צדיקים בינונים ורשעים, וכל מי שאומר דרשה וד"ת לפני הצב"ר ר"ת צדיקים בינונים רשעים, צריך להיות נגד רוחו של כל אחד ואחד, לכן מתחלה אמר הפסוק נגד צדיקים המקדשים עצמן במותר להם 'קדושים תהיו' וכו' כי קדוש אני ד' אלקיכם, וזהו גמר הדרשה עבורם. ואח"כ נגד בינונים אמר 'איש אמו ואביו' וכו' היינו כיבוד אב ואם ושמירת שב"ק, ומסיים הדרשה עבורם 'אני ה' אלקיכם' אולם כנגד רשעים שאינם שומרים השב"ק אמר הכתוב 'אל תפנו אל האלילים וכו' שעכ"פ לפחות 'אל תפנו אל האלילים',

סגולת לימוד פרשת קדושים

יש בני אדם שמטבעם קשה עליהם לפרוש מעריות, וסגולה לכך היא לקרות פרשת קדושים וללמוד אותה עם כל שורשי המצוות ולקבל עליו לקיימם באמת. וסוד הדבר הוא שבפרשה זו יש בה שישים מצוות, והעבירה בטלה בששים (עי' ויק"ר כד, ה) וע"י לימודן אותן מצוות יסמכוהו ויסעודהו לכפות את יצרו לשמור את כל מצוות ה'.

(הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע)

דהיינו תשמרו עצמכם מלהשתמד חלילה - ובלשוננו הטהור: עכ"פ שמד'ט ענק נישט!

(אהל שלמה)

כאשר עדת ישראל יהיו בצילו של משה היה בנקל להם להיות בגדר קדושים הנמשך להם בקדושת משרע"ה

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם. (וי' טו, ב)
הקשה הרה"ק בעל ה"תולדות יעקב יוסף" מפולנאה, איך יכול להיות שכל ישראל יהיו בגדר 'קדושים' שהיא מדרגה גבוהה ביותר? ועוד הקשה מה פירוש 'כי קדוש אני' וכי מי יכול לדמות עצמו להקדוש ברוך הוא.

ותירץ עפ"י דברי המהרש"א במס' ברכות (ג.) דחז"ל דרשו עה"פ מה ה"א שאול מעמך כי אם ליראה, והקשו חז"ל וכי יראה מילתא זוטרתא היא ותרו דאכן לגבי משה מלתא זוטרתא היא, והקשה המהרש"א הרי מדובר שמשרע"ה אמר לישראל את הדברים מה ה"א שואל.. כי אם ליראה וכו' ואצל ישראל היראה לאו מלתא זוטרתא היא, ותירץ כי משה רבינו ע"ה פתח צינור היראה בעולם... וזה הכוונה "אין לגבי דמשה מילתא זוטרתא" כי הדברים מכוונים לבני אותו הדור שהיה לגבי משה כשנפתח צינור היראה בעולם, היה אף להם "מילתא זוטרתא". והנה לפי דברים אלו אפשר להבין וליישב את השאלות הנ"ל וכי איך אפשר שכל עדת ישראל יהיו קדושים? אלא דכאשר עדת ישראל היו בצילו של משה היה בנקל

דבר האמונה הרב צבי ספר

חיות האדם בעולם תלוייה באמונה

כתב רבינו הכהן הגדול מאחיו מרנא החפץ חיים זי"ע. דידוע שרמ"ח אברים באדם הם כנגד רמ"ח מצוות עשה שבתורה, וכל מצווה מחיה אבר אחד. והנה ישנם אברים שאין הנפש תלויה בהם כמו יד ורגל וכד'. שגם אם יחסרו לו, הגם שההפסד הוא גדול מאד, אעפ"כ זה לא נוגע לו לעצם חיותו ולא נקרא אלא בעל מום. אך ישנם איברים שע"י חסרונם או קלקולם אינו יכול לחיות כלל, כגון נקב קרום המוח או שנתקלקלו שאר האברים הפנימיים שהם מקור החיים שלו. כך הוא גם באברי הנפש, שחיותם לנצח הוא ע"י קיום התורה והמצוות. ישנן מצוות שאפילו אם פשע אדם ועבר עליהם הוא נקרא רק בעל מום. כמו שביאר הגר"א זי"ע על הפסוק במשלי (יג, יג) 'בו לדבר יחבל בו'. כלומר שהחבלה תמצא לנצח בנפשו באותו אבר שפשע בו ועבר על רצון הש"ת, כמו מי שלא הניח תפילין ח"ו אף שקיים כל המצוות, יהיה בעל מום בידו וכד'. אבל יש עניינים בתורה שהם נגד המוח והלב ושאר האברים הפנימיים שהם עיקר חיותו ואם עובר עליהם גורם מוות לנפשו. וזה מה שכתבה התורה בפרשתנו (יה, ה), 'שמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם'. שהתורה מצווה לשמור את כל החוקים והמשפטים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, בלי מום ומגרעת. והאמונה היא יסוד היסודות שהדעת והמחשבה תלויות בה, והיא עיקר חיות הנפש. והכוונה היא שלא לפגום ולקלקל חלילה באברים החיצוניים והפנימיים, אחת ממצות ה'.

בדברים אלו קובע לנו החפץ חיים, יסוד היסודות שהאמונה היא עיקר חיות הנפש וציוותה התורה להאמין שהכל מאיתו יתברך בכל רגע ורגע ובכל נשימה ונשימה, ואם יעשה כן אזי 'וחי בהם'. יזכה לחיים טובים שלווים ורגועים. כי ידע שהכל מכוון ונמדד בפלס להיטיב עמו ואף מה שנראה כלא טוב, וודי טוב הוא כי אין רע יורד מלמעלה אלא הכל טוב (תניא אגרת הקודש יא').

פעם התאונן בעל ייסורים גדול לפני הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע, על הצרות הרבות הפוקדות אותו חדשים לבקרים. הקשיב רבי שלומ'קה בצער לדבריו, וכדי לחזק את רוחו הזכיר לו את לשון המשנה (ברכות נד, ד), "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה". אולם ידוע שאין אדם נתפס בשעת צער, לפיכך השיב האיש ושאל, שמשמע מדבריהם אלו שוק המתייסר בייסורים חל עליו החיוב לברך ולהודות על הרעה, אבל בסתמא אינו צריך להודות. ואינו מובן וכי חלקו הרע גורם לו להודות.

נענה הרה"ק מזוועהיל והסביר לו בדרך משל, לעני העומד בקרן זווית ברחוב העיר ומקבץ נדבות מהעוברים ושבים, והנה אם יגש אליו מאן דהוא ויבקש ממנו שיתן לו עודף חמישים שקל, יבין העני שברצון אותו אדם לתת לו סכום גדול ביותר של מאה שקל. אך ברצונו לבקש עודף חמישים בחזרה. וכן אם יבקש ממנו עודף מאה שקל מבין העני שאותו אדם רוצה לתת לו שטר של מאתיים שקל. וכן הלאה. וזה גם ענין הייסורים כי הקב"ה ברא את עולמו כדי להיטיב לכל הנבראים, אולם לפעמים כדי להשפיע להם רב טוב צריך הוא להיפרע מהם ולייסרם מחמת סיבות שונות. נמצא שהרעה היא סימן לטוב שהוא עתיד לקבל. וכמה שתגדל מכסת ייסוריו כך יקבל יותר מן הטובה. אבל אלה שאין להם ייסורים אין להם מה לברך.

יומין דנשמתא

י"א אייר - יומא דהילולא הרה"ק רבי נפתלי צבי מרופשיץ זי"ע

היה הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע מספר: בילדותי שמעתי מהמלמד שלי ששני יודי"ן [היינו שני נקודות] מהווים שם ה', וראיתי אח"כ את הניקוד שוא [ו] ודימתי לעצמי כי שם ה' הוא זה, והסביר לי מלמדי לאמור: שני יודין זה אצל זה בצוותא חדא, שם קדוש הוא, אבל אם אחד מתיצב על ראש רעהו ודורך עליו זה אינו שם, כי שוא אותיות שוא, וזה הפירוש "ואהבת לרעך כמוך - אני ה'".

(אהלי יעקב - הוסיאטין)

ידוע כי הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע היה זרין גדול, למשל כשירד לטבול עשה זאת בזריות מפליאה פשט בגדיו וטבל והתלבש, בעוד שתלמידיו לא השיגוהו ועדיין השתהו במקוה, והפלא היה שהוא זי"ע היה אומר להם: "אתם היו מתונים".

הדבר סופר לפני הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע, והנה לאחר זמן רב פירש את דברי הרבי ר"פ מקוריץ וכך אמר: הן אמת שכל הזמן לא הבינותי מה שסיפרו לי בשם הרה"ק מקוריץ רק עתה, בראותי איש אחד בא לביהכ"נ ומתעטף בטליתו ומניח תפילין בזריות גדולה, וקורא בהתלהבות רבה, הריני מקבל עלי מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", והאיש ההוא היה ידוע לי כשונא ישראל, אז נתבררה לי כוונתו של הרה"ק ר"ר פנחס זי"ע, זריותו היתירה של האיש, נדמה שהוציא מילים מפיו בטרם יבחון אם פיו ולבו שווים.

(אהלי יעקב - הוסיאטין)

י"א אייר - יומא דהילולא הרה"ק רבי יצחק מראדוויל זי"ע

הצדיק הקדוש, רבי יצחק מראדוויל, [חז"ל של מרן ה'בכור' רבי שלום יוסף מרוזין זי"ע בעל רשפי קודש] היה מזקני צדיקי הדור, בנו של הצדיק הקדוש רבי יחיאל מיכל המגיד מזלוטשוב, פ"א הטריח עצמו ונסע לחלות את פני רבינו הסב"ק עוד בימי צעירותו ברוז'ין. כמוכן מאליו, עורר הדבר סערה גדולה בקרב עדת חסידיו, וכאשר שב משם, הקיפוהו החסידים בפליאה ובתימהון והקשו בריתחא: "היתכן, שגדול-הדור כמותכם, מקשישי צדיקי הדור, יטריח את עצמו וייסע אל אברך צעיר, אשר אורו אך זה עתה החל זורח?!". השיב להם הצדיק בניחותא: "שאלה כזו, כבר נשאלו בשעתו שני גאוני הדור, הגאון הקדוש הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג ואחיו הגאון הקדוש רבי פינחס בעל ה"הפלאה", לאחר ששבו מנסיעתם הראשונה אל מורם ורבים, המגיד הקדוש ממזריטש. "היתכן?!". תמהו לעומתם - "שני גאוני-עולם כמותכם, צריכים לנסוע אליו?!". השיבו אותם צדיקים לשואליהם: "באמת צודקים אתם! אכן, טעות עשינו בכך שנסענו אליו! שכן צריכים היינו לכתת את רגלינו וללכת אליו ברגל?!".

הוסיפו החסידים והקשו כלפי הצדיק מראדוויל: "ובמה עדיף הוא מכם, שאתם נוסעים בעגלה פשוטה - ואילו הוא נוסע במרכבה מלכותית מפוארת?" השיב להם רבי יצחק ואמר: "מציינו בגמרא (ברכות נ"ה): "אמר רב הונא: לאדם טוב אין מראין לו חלום טוב... תניא נמי הכי: כל שנתינו של דוד לא ראה חלום טוב..." ומקשה הגמרא: "והכתוב (תהילים צ"א): 'לא תאונה אליך רעה'... אלא איהו לא חזי ליה, אחריני חזו ליה... (- הוא עצמו לא ראה - אבל אחרים ראו לו)". והדברים קשים להבנה. אלא כך הוא הפירוש: הגמרא תמהה ושואלת, היתכן, כי דוד המלך עליו השלום, אשר היה מלך ושליט, לא ראה חלום טוב, כלומר, לא נהנה מן העולם הזה הנחשב כ'חלום' - והרי היו לו ארמון גדול ומפואר, מרכבות מלכותיות וסוסים אבירים, וביתו היה מלא בכלי כסף וכלי זהב ויהלומים!... מתרצת הגמרא: דוד המלך בעצמו, לא ראה בכל הדברים הללו שום דבר טוב, שכן למרות השפע החומרים שהיה מסביבו, הוא עצמו לא נהנה מהעולם הזה אפילו באצבע קטנה. רק האחרים, אלו המסתכלים מן הצד, הם סבורים היו כי טוב לו בכך וכי הוא נהנה משהו מן העולם הזה - אך היתכן זר רק טעות בידם!"

(ספר 'בכור ישראל' [בכת"ב], תולדות הרה"ק רשפי קודש מרנ"ן בעריכת מכון תורת אמת - שטפנשט)

מוסדות שטפנשט

בארץ הקודש

ברכת מזל טוב

מעומק הלב נשגר בזאת ברכת מזל טוב לכוכבדנו

הרב יוסף היים פרידמן הי"ו ונו"ב תחי'

שזכו להיות שליחי עם ישראל לעצור את המגיפה הנוראה על ידי קיום הסגולה לקיים חופה וקידושין בבית העלמין וזכינו לערוך החופה ברוב עם בימי פרוץ המגיפה הנוראה והסגר שהוטל על ערי אלוקינו וארצנו ביום ר"ח ניסן תש"פ בבית העלמין נחלת יצחק גבעתיים סמוך ונראה ועל ציון הקודש דמרנא הצדיק משטפנשט זי"ע"א כסגולה עתיקה לעצור את המגיפה מעל עם ישראל

לרגל השמחה השרויה במיעונם

להולדת הבן הנכור בשטעו"ח

בדיוק לאחר שהתבשרנו כי הוסר חרון אף מעל עם ישראל והוסרה מגבלת המגיפה האחרונה לתבישת המסכות על האף והפה בס"ד וברבו רחמי וחסדיו חזרו החיים למסלולם ותעצר המגיפה ברחמים עצומים בחסד ק-ל כל היום

המברכים בכל לב

נהגות מוסדות שטפנשט
רבנן ותלמידיהן ההנהלה

משתתפי החתונה המרגשת בבית העלמין והרוקדים והמשתמחים בסעודת המצווה שנערכה בהיכל הישיבה שטפנשט גבעתיים וכל עם ישראל

סגולות מלכים

סגולת תשלום שכר שכיר ביומו לא תלין פעלת שכיר אתך עד בקר (יב, טז)

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מופעל "סגולות מלכים" (תת"ב) הלא המזה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

כאילו נוטל נפשו

ואליו הוא נושא את נפשו, כל הכובש שכר שכיר כאילו נוטל נפשו ממנו.

(בבא מציעא ק"ב, א)

איחור מזונות יאבד הגוף

משרשי המצוה. לפי שהשם ברוך הוא חפץ בקיום האדם אשר ברא, וידוע כי באיחור המזונות, יאבד הגוף ועל כן יזנו לתת שכר שכיר, כי אליו הוא נושא את נפשו. להתפרנס בו. ולפי הנראה, על כן שם גבול זמנו יום אחד ולא יותר, כי דרך בני אדם להתענות יום אחד לפעמים. ובפרוש הודיע הכתוב טעם הדבר באמרו (שם טו) ואליו הוא נושא את נפשו. ואף על פי שדרשו בו זכרונם לברכה (בבא מציעא ק"ב). בענין אחר, פשטיה דקרא כמו שכתבנו משמע. (ספר החינוך מצוה ר"ל)

סימן המצוה לזכירה

ובספר 'ציונים לתורה' רמזים על תרי"ג מצוות מונה מצווה זו כמצווה רל"א ומביא סימנו - ר'עך ל'א א'חך {בצירי תחת ה'ח}, והווי סימן דמירי שלא לאחור שכר שכיר, וסימנך ר'עך ל'א א'חך.

סגולה לאריכות ימים

לא תעשוק את רעך ולא תגזול לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר. לא תלין פעולת שכיר אמאי. אלא מקרא אחרא אשתמע, דכתיב, (דברים כד) ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו. לא תבא עליו השמש, אזדהר דלא תתכנס בגינוי מעלמא, עד לא ימטי זמנך לאתכנשא. כמה דאת אמר, (קהלת יב) עד אשר לא תחשך השמש וגו'. מהכא אוליפנא מלה אחרא, מאן דאשלים לנפשא דמסכנא. אפילו דמטו יומי לאסתלקא מעלמא, קודשא בריך הוא אשלים לנפשיה, ויהיב ליה חיון יתיר.

[תרגום: לא תעשוק את רעך ולא תגזול ולא תלין פעולת שכיר עד בקר. למה לא תלין פעולת שכיר? אלא מכתוב אחר נשמע, שכתוב (דברים כד) ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו. לא תבא עליו השמש, הוזהר שלא תתכנס בגינוי מעלמא, עד לא ימטי זמנך לאתכנשא. כמו שנאמר (קהלת יב) עד אשר לא תחשך השמש וגו'. מכאן למדנו דבר אחר - מי שמשלים לנפש העני, אפלו שהגיעו ימיו להסתלק מן העולם, הקדוש ברוך הוא משלים לנפשו ונותן לו יותר חיים.]

(זוה"ק קדושים פה, א)

טול נפשך שהפקדת בידי

דהוה רב המנונא עביד, כד הוה ההוא אגריה מסתלק מעבידתיה, הוה יהיב ליה אגריה, ואמר ליה, טול נפשך דאפקידת בידי, טול פקדונך. ואפילו אמר יהא בידך, דאנא בעינא לסלקא אגרי. לא הוה בעי. אמר פקדונא דגופך, לא תחזי לאתפקדא בידי, כל שכן פקדונא דנפשך. דהא פקדונא דנפשך לא אתיהיבת, אלא לקודשא בריך הוא. דכתיב, (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי, אמר רבי חייא, ובידא דאחרא שארי. אמר ליה, אפילו בידיה, בתר דיהיב.

[תרגום: מה שהיה עושה רב המנונא, כשהיה אותו שכיר מסתלק מעבודתו, היה נותן לו שכרו ואומר לו: טול את נפשך שהפקדת בידי, טול את פקדונך, ואפלו אמר יהא בידך, שאני (לא) רוצה לזרוח על שכרי - לא היה רוצה. אמר: פקדון של גופך לא ראוי להיות מפקד בידך, כל שכן פקדון הנפש, שהרי פקדון הנפש לא נתן אלא לקדוש ברוך הוא, שכתוב (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי. אמר רבי חייא, וביד אחר מתר. אמר לו, אפלו בידו, אחר שנתן.]

(זוה"ק קדושים פה, א)

סגולה לתוספת נשמה יתירה בשבת

ביומו תתן שכרו, ר"ת שבת. כי כל המצות שאדם עושה באמצע השבוע, או אם קורא בתורה הרבה, אז יש לו אפילו בחול תוספת קדושה, כל מה שיכול עם הארץ, וכללות בני האדם, להשיג בתוספת שבת, כמ"ש רשב"י, ת"ח יש לו בכל יום נפש של עם הארץ שביום השבת. נמצא כי השכר שנותן לו הקב"ה לת"ח העוסק בתורה, או מקיים המצות, והוא נמשל לשכיר, יקוה פעלו, והוא שיש לו שכר ביום ההוא. אפילו בחול יש לו תוספת קדושה, לכן נרמז בר"ת שבת. גם הכוונה, כי כל אור תוספות קדושת שבת של השכר, שניתן לאדם בימי החול, היא מצטרפת עם שאר תוספת קדושת שבת הבאה מאלה כנודע, וכל תוספות האלו ניתנין אל האדם ביום השבת, נמצא כי פריעת שכרו ביום השבת, לכן נרמז בר"ת שבת, כסוד מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. גם הכוונה, מי שמקיים המצוה של שכר שכיר, בפרטות יש לו סגולה, שיזכה אדם המקיים אותה באמצעות תוספת נפש באותו שבת, והוא מדה כנגד מדה, כי בשכר שכיר נאמר ואליו הוא נושא את נפשו, וכנגד זה נותן לו ג"כ נפש יתירה שקיים נפשו של שכיר, לכן נרמז בר"ת שבת במצוה זו.

(פרי עץ חיים שער השבת פרק א)

תשלום לפני תפילת מנחה דייקא

מורי זה"ה [האר"ז] היה נוהר מאד דבר גוזמא, בענין שכר שכיר. ולפעמים היה מתעכב מלהתפלל תפילת מנחה, עד שישלים שכר שכיר. ופעמים היה מאחר תפילת המנחה עד אחר שקיעת החמה, כאשר לא היה בידו לפרוע את השכיר. והיה שולח ומבקש מעות מכאן ומכאן, עד שישלם שכר השכיר, ואח"כ היה מתפלל מנחה. והיה אומר, היאך אתפלל להש"ת, ובאה לידי מצוה זו ולא אקיימנה, ואיך אשא פני להתפלל.

(ספר הליקוטים פרשת תצא)

שלא תמתח מדת הדין

ביומו תתן שכרו. לתועלתו. ולא תבוא עליו השמש, לתועלתך. ביומו תתן שכרו דבק עם ולא יקרא, ושיעור הכתוב כן ביומו תתן שכרו כי עני הוא והמעכב שכירותו אצלו כמעכב נפשו וכיון שמעכב נפשו מת הוא, ומכאן אמרו (גדרים סד ע"ב) שהעני חשוב כמת, זהו שאמר כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו, ולא תבוא עליו השמש כדי שלא יקרא עליך אל ה', שאם תבוא עליו השמש והוא יקרא והיה בך חטא בלילה שמדת הדין נוהגת ותמתח כנגדך.

(רבנו בחיי דברים כד, יג)

זהירות מלקבל ממוון מכובשי שכר שכיר

כובשי שכר שכיר ממונם מנודה ונגזר על אותו ממוון יהיה מי שיהיה שילך לאיבוד, לכן יזהר אדם מלקבל ולהרויח אותו ממוון.

(ספר חסידים תתרי"ח)

חיוב ביומו תתן שכרו בציבור

שכר שכיר היא א' מתרי"ג מצות לשלם לו שכרו ביומו דכתיב ביומו תתן שכרו, וכתבו המקובלים שסגולת מצוה זו שבקיימו אותה בימי השבוע יזכה באותו שבת לתוספת נר"ן, ולפי התועלת הזה כי רב הוא ראוי למי שחננו ה' יכולת שיבקש ליתן לעשות מלאכה בתוך השבוע כדי לקיים מצוה זו, ועאכ"ו חיובא רמיא על אנשי הקהל לשלם שכרם ביומן מדי שבוע בשבוע לכל העוסקים עם הצבור כגון חזנים שמשים מלמדים, ורע מעשה שעושים בקצת כפרים שנותנים רשימה ביד משרתי הקהל שהם יגבו מן היחידים ויש כתה יחידים שאין משלמין ביומן ודוחין את המשרתים בלך ושוב מיום ליום וצועקים ואינם נענים, זו ודאי חטאת הקהל הוא וחרפה הוא להם שהרבים יהיו חייבים ליחיד ולא ישלמו ביומו להעוסקים עם הצבור במלאכת שמים, ושיהיו נודדים ללחם לא תהא כואת בישראל.

(פלא יועץ ערך שכר שכיר)

גדול ממצות צדקה

אם שילם לשכיר שכרו ביומו הוא זכות גדול יותר מהצדקה שנתן לישראל להשתכר אצלו.

(משך חכמה, תצא)

רמז לכאילו נוטל נפשו

כל הכובש שכר שכיר כאלו נוטל נפשו. נראה בס"ד שכר במלוי ש"ן' כ"ח' ר"ש' סופי תבות נפש, רמז דכובש שכר שכיר כאלו כובש נפש.

(כן יהודיע בבא מציעא ק"ב, א)

מעכב את התפילה

יש עוד דבר המעכב את התפלה אפילו שבגדיו הם מנוקים מכל טינוף ואין בגדיו שעטנז, אמנם אינו נקי מגזל כי מחייתו הוא שוא ושקר והוא מתלכש בבגדים אנים ומתגאה בהם, וזהו שהנביאים קוראין אותן "בגדים בגד בוגדים" ובכל פעם שמתכסה בו להתפלל מעורר חטאיו ופשעיו וזורקין תפלתו בפני החיצונים, אוי לו ואוי לנפשו. ואפילו שחטא רק נגד האומן שלא שילם לו שכר מלאכתו כראוי ואף שלא דחקו על זה, הלא הוא יודע בעצמו דהאומן משא לו פנים שלא ברצונו ומוכרח ליקח מה שנותן לו, או שכובש שכר שכיר כי אז באין להכשל בחטא גזל ואליו הוא נושא את נפשו, חלילה לעשות כן לכבוש שכר הפועל, או שלא ליתן לו שכרו עבור המלאכה שכרו משלם, רק הוא נותן לו פחות משכר מלאכתו וכתוב, "כי לי בני ישראל עבדים" עבדי הם על כן ענשו הוא מרובה. וכשם שהבעל הבית מוזהר לשלם שכר פועל בזמנו וכראוי כן הפועל מוזהר שלא לקלקל הבגד ולא ליקח מאתו מאומה אף שנשתייר כי אם להחזיר לבעליו ואפילו דבר מועט.

(קב הישר פרק מו)

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקלה שטפנישט

חכמי
רומניה

המצבה של רבי שמואל
מוואחניוקא מלפנים

מצבת קברו של
הרה"ק רבי שמואל
מוואחניוקא
כשרקע נראה אהל
הרה"ק משטפנישט

הרה"ק ר' שמואל הלוי הורוויץ זצ"ל מוואחניוקא אבד"ק יאס

נסתלק י"א אייר תר"ה ומנו"כ ביאס

פרקי מבוא פתוחי חותם עמוד כ"ב) רשימה של 150
אגרות הסב"ק שנעלמו ובהם מכתב זה.

מקובל אלוקי

סיפר האדמו"ר מסקאליע שליט"א על זקיננו:
רבינו שמואל מוואחניוקא היה בעל קבלה
מעשית, ובהיות שברושת זקיננו האדמו"ר
זצ"ל נמצאו רק ב' ספרים שהיו שייכים לרבי
שמואל זצ"ל, ושניהם הרי הן מעיני קבלה
מעשית, מזה נראה לכאורה שהיה בעל קבלה
מעשית.

הסתלקותו ומקום קברו

רבי שמואל נפטר לבית עולמו במגיפה, בי"א
באייר תר"ה. בספר 'קנת סופרים' מצויין כי
ר' שמואל היה בפטירתו בן קרוב לפ' שנים.
לעומת זאת, ישנה קבלה שהוא היה בפטירתו
בן ק"כ שנים.

הוא נטמן בבית-החיים הישן ביאס ברחוב
טאטאראש שבשכונת צ'ורק, ועל קברו נבנה
ציון ואוהל גדול, אך ברבות הימים הוא נהרס
ולא נשאר זכר מהמצבות שהיו בו. כאשר הוקם
מחדש האוהל על קברו של רבינו הרה"ק ר'
מנחם נחום משטפנישט זצ"ל, נכתב שמו בלוח
הזכרון שהועמד שם לזכר כל הרבנים שנמנו

בארץ הקודש

בשנים שלאחר מכן ויש אומרים שהיה זה
לאחר הסתלקות רבו מפראהבישט, נסע רבי
שמואל לארץ הקודש ושהה בה במשך כעשר
שנים. לאור העובדה שהוא זכה לילדים רק
בשנות חייו המאוחרות, יש המסבירים את
נסיעתו לארץ הקודש בכך שזו סגולה לזכות
לזרע של קיימא.

ביאס שברומניה

לאחר מכן חזר לרומניה, היה רב ביאס,
ובה הסתלק לבית עולמו ושם מנו"כ. ישנו
בכתובים מכתב שכתב מרן רבי ישראל מרוז'ין
בשנת תקצ"ב לבני העיר יאס, בו הוא מבקשם
להחזיק בכבוד את רבי שמואל, ומשבח אותו
כי היה "מהיושבים ראשונה במלכות בית
אבי". וכך כתב בספר 'קנת סופרים' לרבי
אלעזר הכהן שו"ב בבאטשאן (נדפס בלמברג
תרנ"ב) "ר' שמואל מוואכנופקא שנסע (אחר פטירת
רבו הרשב"א הגו"ר) שלום מפראהבישט) לא"י וישב
שם עשר שנים ושם לחו"ל ונעשה רב ביאס
(כאמז"ל שראה מכתב הר"י מרוז'ין לשם מש' תקצ"ב להחזיקו
בכבוד ומשבתו שהיה מהיושבים ראשונה במלכות בבית אביו)
וני' קרוב לפ' ביאס י"א אייר תר"ד. אבי ר' יוסף
חיים שני' שם בתר"נ, וחותר ר' נחום נ"י ברי"צ
משה. וראה באגרות הרה"ק מרוז'ין ובניו (ח"א

דמותו של הרה"ק ר' שמואל הלוי הורוויץ
זצוק"ל מוואחניוקא היתה שרויה בהסתר ואך
מעט ידיעות נמצאו אודות צדיק וקדוש זה.
ידיעות אלו לוקטו בעמל עד שהרכבנו את
יריעת חייו.

הרה"ק רבי שמואל מוואכניוקא נקרא בימינו
בפי כל בשם החיבה "רבי שמואל"יקעל
וואחניפקער", על שם עיר מוצאו והולדתו
וואחניפקא. (כן כתבו בקובץ באר יצחק סקאליה בשם
האדמו"ר זצ"ל מסקאליה), הוא היה איש פלאי,
מקובל אלוקי, מגיד מפורסם, בן אחר בן
מיוצאי חלציו של האי קדוש עליון הגה"ק ר'
ישעי' הלוי הורוויץ זי"ע בעל השל"ה הקדוש
(בכתבי המשפחה מופיעים רשימת ששה דורות ואולם ידוע כי
היה דור שביעי). הוא היה תלמיד-חבר של הרה"ק
רבי שלום שכנא מפראהבישט זצ"ל, אביו של
הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זי"ע. מסופר כי
לאחר הסתלקותו של רבי שלום שכנא, כשבנו
הסבא קדישא רבי ישראל מרוז'ין היה ילד
בן שש (רבנו ישראל נולד בתקנ"ז ואביו רבינו שלום נסתלק
בתקס"א) ולא הספיק לקבל ממנו רבות, העביר
לו רבי שמואל את התורה שלמד עם אביו
והקנה לו את הלימוד בחכמת האמת. יצויין
כי שניהם היו נכדיו של הגה"ק רבי פייביש
מקרעמניץ זצוק"ל בעמח"ס "משנת חכמים".
(הן אמו של הרה"ק מפראהבישט והן אמו של ר' שמואל, היו בנותיו
של הגה"ק בעל "משנת חכמים").

באר בשדה - שטפנישט

בבית-החיים.

עם זאת, נמצא בכתובים (קובץ סיני שיצא לאור בבוקרשט בתר"צ) הנוסח שנכתב על מצבתו הישנה על קברו בעיר הבירה יאס וכן הועתק הנוסח על מצבת קברו הקיימת היום בבית העלמין החדש ביאס:

פ"ג

הרב הגדול הזקן והחסיד מפורסם בעירינו

ר' שמואל הלוי הורוויץ הרב מוואהניפקא

נפ' י"א אייר תר"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

אמנם בספר "קנת סופרים" נכתב כי נפטר בשנת תר"ד, וכנראה שהיתה זו טעות העתקה, שכן נמצא עותק של ספר "רזיאל המלאך" עליו נרשם: "זה הספר מאבי זקיני הרה"צ ר' שמואל וואחניוקיר מיאס". ספר זה נדפס רק בשנת תר"ה, ומכאן כי בשנת תר"ד עדיין היה בחיים חיותו וכי הוא נפטר בשנת תר"ה כמו שנכתב במצבה.

מקום קבורתו של רבי שמואל ביאס היה מקום קדוש, אליו הגיעו להתפלל בזמנים מיוחדים. סיפר נכדו כ"ק אדמו"ר מסקאליא כי בהיותו ביאס, רצה לעלות לקברו של זקיניו. כשהתחיל לשאול את תושבי המקום על המקום הקדוש, הביטו עליו בתמהון ואמרו: מי הוא זה שאינו מפקח ללכת היום להאי מקום קדוש?! הרי לא ערב ראש-השנה היום ולא ערב יום-כיפור...

צאצאיו

מקובל שרבי שמואל לא זכה לצאצאים אלא בגיל מבוגר.

א, בנו רבי יוסף חיים זצ"ל, נפטר גם הוא ביאס, מפורסם כמגיד ביאס, נפטר י"ד תמוז תרמ"ט. (אוצר אנדות החסידים, יב, 55). וחותן ר' נחום ב"ר יצחק משה.

ב, חתנו רבי נחום בן הרה"צ ר' יצחק משה מיאס, ה"חזור" של הרה"ק בעל התניא מלאדי זצ"ל ורב ומשפיע לחסידי חב"ד ביאס ורומניה.

ג, בתו הצדקת מרת מלכה חיה ע"ה, אשת הרה"ק ר' ברוך מיאמפאלי זצ"ל (אמו של הרה"ק ר' אליעזר חיים מיאמפאלי זצ"ל).

"מוות והיים ביד הלשון"

פעם אחת בערב שבת, כשיצאה זוגתו של רבי שמואל לשוק לקנות דג לכבוד שבת-קודש, לא נמצא בכל השוק כי אם דג אחד בלבד, עקב האיסור שהטיל שלטון העיר על צייד דגים בחודשי הקיץ, שכן זהו הזמן בו הם פרים ורבים. היא נטלה בידה את הדג היחיד ועמדה לשלם עליו, פתאום הגיעה למקום

אשה גבירה, אשת שר, וחטפה את הדג מידיה. הרבנית, שחפצה עד מאד לענג את השבת בדג, צעקה על האשה שהדג שבידיה גנוב הוא, אולם הגבירה כעסה עליה, ביישה וביזתה אותה מאד. חזרה הרבנית הביתה בבושת פנים וללא דג, ותינתה את צערה ובושתה בפני רבי שמואל.

שלח רבי שמואל שליח אל הגבירה לבקשה

האנדרטה לזכר בית העלמין בטאטאראש יאס הונחה בכניסה לבית העלמין שנחרב

שועלים הילכו בו, הגינה כיום על מקום בו נטמנו גדולי יאס וקברם הועבר לבית העלמין החדש

שער הכניסה לבית העלמין החדש בפאקוראר

שתבוא לפייס את הרבנית ולהחזיר את הדג הגנוב, אולם הגביר ענה עזות ורצה לאסור רבינו בבית-האסורים, והכריז כי מיד לאחר שבת יגרשו מהעיר בעגלה של אשפה (מיסטוואגן). אמר ר' שמואל כי באותו יום בו בחר לגרשו, ילך הוא עצמו אחרי מיטתו של השר. ואכן כך היה.

אחיו של הגביר המת, שהיה גם הוא גביר בפני עצמו, התיירא מהמעשה שנעשה ורצה

לפייס את רבי שמואל כדי שקפידתו לא תפגע בו. הוא נטל צרור כסף והביאו לרבי שמואל, אך ר' שמואל צעק עליו על שהוא מבזה אותו בנותנו לו מעות בשוק, ומיד נפל האח בחולשה והתעלף עקב קפידתו של רבי שמואל. באו מקורביו ואמרו לר' שמואל כי אותו אה רצה לפייסו ולא לבוותרו, חלילה, רק שלא ידע איך ובמה לפייסו. כשמעו ר' שמואל את הדברים, אמר: "זאל ער האבין א לאאאאאנג לעבן", שיאריך ימים רבים מאד! עד מהרה עמד האיש מחולשתו, ואכן האריך ימים מאוד מאוד, כמאה וחמישים שנה! אמרו עליו כי כשנודקן השתוחחה קומתו עד כדי שיכל ללכת מתחת לשולחן בלי צורך בהתכופפות כלל... ברבות הימים, נמאסו עליו ימי חייו, והוא בא אצל האדמו"ר רבי אליעזר חיים מיאמפולי סקאליא, נכדו של רבינו, שישב בעיר יאסי, וביקשו כי ילך לקברו של זקיניו ויגיד לו כי הוא מוחל לו על ברכתו כי כבר נמאסו לו חייו. באותו יום בו התפלל הנכד על קברו של הסב איש האלוקים, נפטר אותו אדם לעולמו בהיות, כאמור, בן מאה וחמישים שנה.

ישראל אשר בך אתפאר

מה שמע רבינו שמואל שאמר הרה"ק מפראהבישט על בנו הרה"ק מרוזין

עובדה מופלאה מובאת בספר "עירין קדישין" תניינא (על התורה, מהרה"ק מרוזין): איש אחד זקן ונשוא פנים, הר' לייב מאחניפקיר שמו, היה מקורב עדיין לאביו הרב ר' שלום (מפראהבישט) ז"ל, ואחר פטירת הר' שלום ז"ל נסע לרוזין לרבינו זללה"ה. בבואו לרוזין אמר לו הרב (הרה"ק מרוזין): אפשר תוכלו לזכור, פ"א באתי לחדר אבי ודיבר אבי ז"ל עימכם איזה ענין, וכאשר דרכתני על מפתן החדר רמז לי אבי שאצא, אולי תוכלו לזכור באיזה ענין עסקתם? אולי הם דברים שנוגעים לכללות ישראל? מבטיחכם אני שבוודאי יהיה טובה לכללות ישראל. ענה הר' לייב הנ"ל ואמר: זכרתי אביכם ז"ל למד עמי בעניני ד' חיות שבמרכבה, שהם ארי שור נשר אדם, ואדם שבמרכבה לפעמים נקרא בשם יעקב ופעמים בשם ישראל, והחילוק שבין יעקב לישראל, שבישראל נאמר ישראל אשר בך אתפאר, שכביכול הקב"ה מתפאר בישראל, וביעקב נאמר כי יעקב בחר לו ק-ה, שיעקב מתפאר וסניף לקב"ה. וכך אמר אביכם: אם תרצה לראות ישראל שבמרכבה, תביט בבני "ישראל" (הכוונה על בני הרה"ק מרוזין), שעליו נאמר "ישראל אשר בך אתפאר". על דברים האלו באתם, ורמז אביכם שתצאו. ע"כ.

(לדעת החוקרים, השם "הרב לייב מאחניפקיר" נדפס בטעות, כשהכוונה היא לרבי שמואל וואחניפקער דיין. כמ"כ ידוע שם העיירה נקרא לימים ווארחיווקע).

עובדה כעין זו איתא בספר בית ישראל (דף י אות ב) מובא אחר הסתלקות אביו של ה"ס"ק מרוזין

נועם שיה עם כ"ק האדמו"ר מסקאליע שליט"א אודות זקינו הרה"ק רבי שמואל מוואחניווקא זצ"ל

בן דודו ותלמידו של הרה"ק מפראהבישט

הרה"ק ר' שמואל מלבד מה שהיה בן דודו של הרה"ק ר' שלום מפרוהוביטש, היה גם תלמידו המובהק, וזהו חידוש גדול, כי בדרך כלל הקרובים קשה עליהם להיות חסידים, שכן הוא טבע האדם, שהקרוב קשה להם להיות חסידים, אכן אצל הרה"ק ר' שלום מפרוהוביטש, כל בני משפחתו היו תלמידיו המובהקים, וביניהם מלבד הרה"ק ר' שמואל מוואכנובאק היה מבין החסידים הגדולים גם גיסו הרה"ק ר' אריה לייב מבנדל אחיו של הרה"ק ר' משה מסאווראן, שהיה חתנו של הרה"ק ר' אברהם מקראסטשוב. ועוד היה אצל הרה"ק ר' שלום מפרוהוביטש הרה"ק ה"עטרת תפארת ישראל" המגיד מבאהפלי, שהיה גם כן גיסו, והוא כותב עליו הלשון "מורי". (החכר בגליונינו 'סגולת שלום' פראהבישט פרשת תז"מ (מספר 26) בו מוזכר אמ"ק שאמר גיסו מבאהפלי זיע"א בשם הרה"ק מפרוהוביטש, יומא דהילולת הרה"ק רבי ישראל מבאהפלי בן הרה"ק רבי אברהם מקראסטשוב ב' אייר תר"ז).

לימד את הרה"ק מרוז'ין מה ששמע בפראהבישט

שמעתי מזקני לפני שנים, שהנה העולם רגילים לומר שהרה"ק מרוז'ין לא היה לו רבי, ושלמד מנשמתו, אבל אני שמעתי מפ"ק של זקני, מה שהוא שמע מפ"ק של זקנו הרה"ק ר' אליעזר חיים, והיה מסתובב אצלו, ובעת הסתלקותו היה כבן י"ז שנה, ואמר לו על הרה"ק מרוז'ין, שהנה הרה"ק מרוז'ין העיד על עצמו ואמר, "קיין קינד בין איך קיינמאל נישט געווען" שמעולם לא היה קטן, ומשום כן לא היה כותב בעצמו, וכמו שרואים גם בחתימות שחתם בכ"ק, שלא היה רגיל לכתוב, וכאשר היה צריך לחתום, היה הגבאי חורץ חריצים בנייר, והוא היה ממלא את החריצים בדיו, ואמר שהנה הזמן ללמוד הכתיבה הוא בימי הילדות, ואני מעולם לא הייתי קטן, וכן שמעתי מזקני.

וסיפר זקני שכל מה שקיבל הרה"ק ר' שמואל מוואכנובאק מרבו הרה"ק ר' שלום

מפרוהוביטש, את הכל מסר להרה"ק מרוז'ין שהיתם מאביו כבר שית.

ועל אף שהוא מסר הדברים להרה"ק מרוז'ין, היה מדבר בהכנעה גדולה להרה"ק מרוז'ין.

כשעלה לארץ הקודש

הרה"ק ר' שמואל מוואכנובאק היה דר כמה שנים בארץ ישראל, לפי שלא היו לו בנים, והיה דר בטבריה, וביקש לבנות את בית מדרשו של השל"ה הק', וזה תמוה בעיני שלא ראיתי שיצינו ענין זה באיזה מקום, על ר' שמואל סג"ל הורוויץ מוואחניווקא.

מקום מנוחת קברו

הרה"ק ר' שמואל מוואכנובאק נסתלק ב"א אייר תר"ה. ונטמן בבית החיים ביאסי (כיום קברו נמצא בסמוך לאהל הרה"ק משטפנשט, לאחר שקברם הועתק מבית העלמין העתיק בטאטאראש ביאס למקומו כהיום). ושמו נרשם על האבן שנחקקה באהל הרה"ק משטפנשט שביאסי, אלא ששם נכתב שמו בטעות ר' שמואל משה [בטור הראשון השורה האחרונה].

שמעתי מהרה"ח ר' משה בטלן, שבזמן שהעבירו את הצדיקים מביה"ח הישן לביה"ח החדש ביאס, הוא היה בין העוסקים בקודש, וסיפר לי שכאשר העבירו את קברו של הרה"ק ר' שמואל מוואכנובאק, וראו

לוח השיש שהוצב בתוככי האהל של הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט, הלוח משמש כמצבת זכרון לעשרות גאוני אדמו"ר וצדיקי יאס שהיו טמונים בבית העלמין העתיק והועברו לבית העלמין החדש

איך שהיה שלם, וראו את זקנו הלבן, ולא ידע במי המדובר, ורק אמר לי את שמו של הרב, ר' שמואל הלוי הורוויץ ואני הבנתי שהמדובר בזקנינו מוואחניווקא. כתבו עליו במציבה הרב הזקן בעירנו,

העיר ווארהיווקא

העיר וואכנובאק נקרא היום בשם וורחיבאק, שתחת שלטון ממשלת אוקראינה היה שם העיר וורחיבאק, ותחת שלטון ממשלת רוסיה היה שם העיר וואכנובאק. והעיר קרובה לעיר טרנובויץ, קרוב לנהר הדניעסטער.

בן משפחתו של החוזר מיאס

אביו של רבי יצחק משה מיאס [החוזר מיאס תלמיד הרה"ק בעל התניא] היה אחי אביו של הרה"ק ר' שמואל מוואכנובאק, והם היו צאצאי השל"ה הק' בן אחר בן, והיו ש"ב של הרה"ק החוזה מלובלין.

אודות חתנו של הרה"ק מוואכנווקא זצ"ל

זקני הרה"ק רבי ברוך היה חתן ביאסי אצל הרה"ק ר' שמואל מוואכנובאק, אמו היתה בתו של הרה"ק ר' פייביש מקרעמניץ,

אחות הרבנית של המלאך הק'. הוא היה אבי

הרה"ק רבי אליעזר חיים קראו לו הרה"ק ר' ברוך מיאמפלי, יש שכותבים עליו ר' ברוך

מיאס [כן כותב רבי מנחם גוטמן זצ"ל רב ביאס במעין החסידות' ומציין כי ר' ברוך מיאס היה ספרא דדיינא ביאס, אמנם זו טעות כי אותו ר' ברוך מיאס היה בשנים קודמות יותר. עוד טעה לכתוב שאחי ר' ברוך מיאס קראו לו ר' יחיאל מיכל, והוא כותב שהיה גם גר ביאס והיה לו בימ"ד שם, וגם זו טעות, כי ר' יחיאל מיכל לא היה גר ביאס. המערכת], לפי שהיה חתן ביאס, ובשנים הראשונות הנהיג שם באדמו"רות, ונסתלק בשנת תרי"ח, ושם אמו היתה הרבנית חנה חיה, בתו של הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז זי"ע, ונקרא שמו על שם זקנו, שנולד בתוך השלושים להסתלקותו, מצבתה של הרבנית עדיין ניצבת בבית החיים הישן שבמעז'בוז, בדרך לאהל הבעש"ט, ושמעתי מר' ישראל מאיר גבאי שאין המציבה עומד ממש על מקום מנוחתה, לפי שמצא כמה מציבות תחת אילן אחד, והעמידם במקום, ושם רשום: פ.נ. הרבנית חנה חיה בת מרן אדמו"ר קדוש וברוך.

החסיד מה שאמר לו אביו הרה"ק הר"ש כי הנה ידוע אשר צורתו של יעקב אבינו ע"ה חקוק בכסא הכבוד, אכן בחינת ישראל הוא מדרגה יותר גבוה מבחינת יעקב, והכסא הכבוד חקוק בצורתו, וכאשר רבינו בא אז לפנינו ענה ואמר כגון זה, וכאשר סיים החסיד את דבריו התחיל מרן להתנצל ואמר מי אנכי מה אנכי ע"כ.

לך א לעקיכל, והבנתי אז כי מדברים איזה דברים ממני, אם מעולם הזה בוודאי לא היה סוד לפני ואם מעולם הבא גם כן לא, והשיב לו החסיד ירא אנכי לגלות לכם כי אם אגלה כל העולם יקטן לפניכם, ויען מרן הרייזינער מה לי להתפאר, הלא כמה צדיקים יש לו להקדוש ברוך הוא בעץ החיים, אז סיפר לו

זי"ע הק' הרה"ק רבי הר"ש מפראהבישט, בא לפני מרן הרייזינער חסיד אחד אשר היה מקורב להר"ש ושאל אותו מרן אז זוכר אתה הדבר כד הוינא טליא כבן שנה ומחצה ונכנסתי פעם אחת לאבי זל"ה ומצאתי שדיבר עמך מאיזה ענין וכאשר עמדתי לפניו אמר לי אבי זל"ה 'שאשקיני' [כינוי לשמו הקדוש] לך אצל אמך ותתן

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

ג'יון מספר 10
פרשת אחרי קדושים תשפ"א

על הפרשה

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

לא תעשו (טז, כט), דאיתא בגמ' אמר ריש לקיש גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כשגגות וגו' איני והאמר ריש לקיש גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכיות וגו' לא קשיא כאן מאהבה כאן מיראה (יומא פו, ב), ואפשר לומר תענו את נפשיתכם מורה על תשובה מיראה ולכן זדונות נעשו כשגגות, אבל וכל מלאכה לא תעשו כבר מורה על תשובה מאהבה ולכן לפני ה' דהינו ברחמים תטהרו להיותם זכיות.

[זרע שמשון]

זדונות נעשו כזכיות

לכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה יעש כאשר צוה ה' את משה (טז, לד).

ע"י הכפרה הרי נעשו החטאים למצוות, וזהו יעש הפהן הגדול עשה מכל החטאים ע"י שהביא עליהם כפרה ונהפכו לזכיות, שם נעשו כאשר צוה ה' את משה כמו מצוות.

[משה חכמה]

על ידי תשובה מאהבה זוכים לרחמים

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו (טז, ל).

יכפר עליכם לטהר עם ג' התבות בגימטריא תשובה אהבה, עם הכולל, כפ"ר בגימטריא ברחמי"ם, הינו שעל ידי תשובה מאהבה ירחם עלינו השם יתברך לכפר עלינו וגם חטאותינו יטהרו, ויהפכו לזכיות, ויגיעו על תקונם לפני השם יתברך.

[דמשק אליעזר]

תשובה קדם מיראה ואחר כך מאהבה

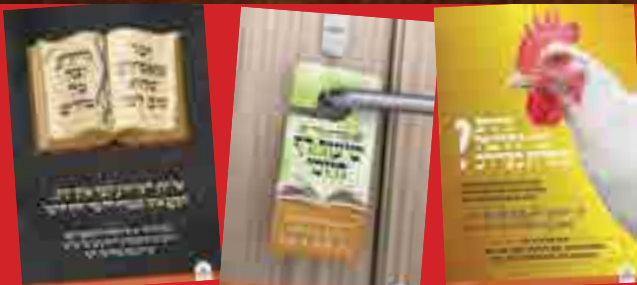
כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו (טז, ל).

יש להבין את כל הפילויים, יכפר עליכם הרי זה לטהר אתכם, ושוב מכל חטאותיכם מה רצה בזה הרי כל הפפרה הוא על החטאים ומה רוצה להוסיף בזה, ואפשר לומר דבפסוק ש'לפני זה כתוב תענו את נפשיתכם וכל מלאכה

זכות הרבים תלוי בקר!

באפשרותך לזכות את הרבים באלפי שעות לימוד התורה.
הורד אינך פוסט אפליקציה חינמית ואלה נניח הנכנס לך:

DAF.TFILOT.ORG

הַחֲטוּפִים ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק י'

ניצני גבורה

הצבא הרוסי.

"מה יהיה?" - זעק יצחק ללא קול - "הרי הגוי אמר בפרוש שאני אהיה הראשון שאמיר את דתי".

דמעות רותחות זלגו על לחיו, הוא נזכר באביו אשר תמיד היה משונן באזניו, כי בכל מצב עליו לזכר כי הוא יהודי ולהחזיק היטב באמונתו:

"בכל מקום אליו תגיע זכור תזכר את יהדותך ואת המצות שעליך לקיים, כך לפחות תזכה שלא יהיה פגם בנשמתך..."
הדהדו באזניו דבריו של אביו.

הוא גם נזכר כיצד המלמד ספר להם על יהודים שקדשו שם שמים בכל הדורות והסכימו למוות במיתות שונות ומשונות ובלבד שלא לעבור על אחת משלשת העבירות החמורות שעליהן מצוה יהודי "יהרג ואל יעבור". האומנם עתה הגיע גם הוא לנסיון כה קשה? האם הוא יצליח עוד בהיותו נער צעיר לגלות גבורת נפש המתאימה, לכאורה, רק לגדולים וצדיקים?

"הקדוש ברוך הוא אינו נותן לאדם נסיונות שאינו יכול לעמוד בהם", הרגיע יצחק את עצמו והחליט בלבו, כי אם יכריחו אותו להמיר את דתו הוא לא ינוע ולא יזוז אפילו אם יפוהו עד מות, הרי מוטב למוות על קדוש השם מאשר לחיות כגוי, חיים שאינם חיים.

הילדים צעדו בעקבותיו של החיל, יצחק הורם בידיהם של שני חילים אחרים ונלקח אף הוא בעקבות שאר הילדים. החיל הוציא מכיסו צרור מפתחות, פתח את הדלת והכניס את הילדים לאולם ריק ואפל אשר חלונותיו מסורגים בצפיפות, שום ריהוט לא היה בו.

יצחק השכב על רצפת האבן הקשה והחילים פנו לדרךם כשהם נועלים אחריהם את דלת הברזל.

דקות אחדות שררה דומיה (שקט מוחלט), אך לאחר מכן נשמע קולו של אחד הילדים הזועק בבכי:

"אבא, אמא! הוציאו אותי מכאן, אני רעב וצמא כל כך!"

שאַר הילדים החלו אף הם לזעוק ולבכות, לפרוק את הצער הנורא מלבם. עד עתה החוטפים השתיקו אותם בכח ועכשו הם יכולים סוף-סוף לבכות בקול רם ולתת פורקן לצרות הנוראות שעברו עליהם במשך הימים האחרונים.

"תנו לי לשתות מים, אני כמעט מתעלף בצמא, רחמו עלי!" - שמע יצחק קול זעקתו של ילד אשר ישב סמוך לידו.

יצחק התפלא כיצד זועקים הילדים ללחם ומים בשעה שספנה גדולה יותר מרחפת על ראשם. גם הוא היה צמא ורעב, גופו קאב מהמכות האכזריות, אך לא על כך התלונן יצחק, הוא היה מודאג מכוננות הזדון של

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

לְעֵלוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהִיאֲרָצִיט שְׁלָהֶם חֵל בְּשָׁבוּעַ זֶה

י"ז אייר - מרת רייזל ב"ר חיים מנחם
י"ז אייר - מרת חיה בת שלמה זלמן
י"ז אייר - מרת ח' חנה ב"ר משה יעקב
י"ז אייר - מרת חנה ב"ר חזקיהו יוסף
י"ז אייר - מרת ליבא ב"ר נפתלי
י"ז אייר - ה' ניסים גימי ב"ר יצחק
י"ז אייר - ה' מרדכי יהודא ב"ר בנימין צבי
י"ז אייר - ה' שמואל בנימין ב"ר דוד
י"ז אייר - ה' יעקב דוד ב"ר צבי הכהן
י"ז אייר - ה' הענטשא חוה ב"ר יעקב מנחם
י"ח אייר - ר' מנחם ב"ר ישראל משה
י"ח אייר - ר' יצחק יואל ב"ר פנחס
י"ח אייר - שמואל יעקב ב"ר יששכר דוב
י"ח אייר - ר' יצחק זאב בן משה
י"ח אייר - ר' דוד אהרן ב"ר ישראל
י"ח אייר - ר' חיים צבי ב"ר ירמיהו
י"ח אייר - ר' יוסף ב"ר יואל
י"ח אייר - ר' יצחק ב"ר משה שמואל
י"ח אייר - ר' שמואל ב"ר דוד
י"ח אייר - מרת דבורה ב"ר דוד
י"ח אייר - ה' יהודית ב"ר זידיל
י"ח אייר - ה' מרדכי איסר ב"ר נתן
י"ח אייר - ה' משה יוסף ב"ר שמחה
י"ח אייר - ה' נתן ב"ר יהושע
י"ח אייר - ה' שלמה ב"ר ארי'
י"ח אייר - ה' צבי ב"ר חיים שלמה
י"ח אייר - ה' מרים ברכה ב"ר ירמ'

י"ד אייר - ר' אברהם אליעזר נטע ב"ר יהושע הלוי
י"ד אייר - ר' דוד ב"ר שמעון
י"ד אייר - ר' יוסף ב"ר צבי
י"ד אייר - ר' ראובן ב"ר אלעזר
י"ד אייר - מרת דבורה ב"ר צבי
ט"ו אייר - ה' יצחק בהג"ר אהרן
ט"ו אייר - ר' דוד שמשון ב"ר טוביה
ט"ו אייר - ר' אברהם צבי ב"ר מנחם מענדל
ט"ו אייר - ר' שמחה בונם ב"ר יו"ט ליפמאן
ט"ו אייר - פנחס יעקב ב"ר בנימין
ט"ו אייר - ר' אברהם ב"ר יששכר
ט"ו אייר - ר' יצחק חיים ב"ר משה
ט"ו אייר - ר' משה אבא ב"ר מרדכי דוד
ט"ו אייר - מרת רייצא ב"ר אלקנה
ט"ו אייר - מרת נחמי פּעסִיא ב"ר אליעזר ליפא הלוי
ט"ו אייר - ה' אליעזר בן ציון ב"ר יוסף
ט"ו אייר - ה' מרים רבקה לאה ב"ר שמואל
ט"ז אייר - ה' ג"ר מנחם נחום ב"ר דוד אדמו"ר
ממאקארוב
ט"ז אייר - מרת רבקה ב"ר יחזקאל
ט"ז אייר - מרת דייזל דליה בת מזל
ט"ז אייר - מרת איידא ב"ר דוב
י"ז אייר - ר' אברהם ב"ר לייבל
י"ז אייר - ר' ברוך יהודא בן אברהם אבינו
י"ז אייר - ר' אלתר נתן מאיר בן יהושע
י"ז אייר - ר' אלכסנדר ב"ר ישראל
י"ז אייר - ר' משה יצחק ב"ר יוסף הלוי

י"ב אייר - ר' מאיר ב"ר יהודא
י"ב אייר - ר' יחזקאל ב"ר מיכאל
י"ב אייר - ר' משה ב"ר חיים יוסף
י"ב אייר - מרת מלכה ב"ר יצחק משה
י"ב אייר - מרת הענטשא ב"ר דוב
י"ב אייר - מרת מרים ב"ר משה
י"ב אייר - מרת מלכה ב"ר אברהם
י"ב אייר - ה' חיים יונה ב"ר דוד
י"ב אייר - ה' רפאל שמואל יוסף ב"ר דוד מאיר
י"ב אייר - ה' יוסף יואל ב"ר אברהם גיטקינד
י"ב אייר - ה' הינדא ברכה ב"ר זאב
י"ג אייר - ר' יעקב חיים בהרה"ג משה זאב
י"ג אייר - ר' חיים אלימלך ב"ר פנחס
י"ג אייר - ר' ישעיהו ב"ר שלום דוב
י"ג אייר - ר' משה ב"ר אלי הכהן
י"ג אייר - ר' צבי ב"ר יוסף
י"ג אייר - מרת ליבא קענדל ב"ר יהודא ארי'
י"ג אייר - מרת טוביבא ב"ר אשר אנשיל
י"ג אייר - מרת לאה ב"ר ברוך
י"ג אייר - מרת פייגא מרים ב"ר חיים יוסף זלמן
י"ג אייר - מרת לאה ב"ר יהודא
י"ג אייר - מרת שולה בת דלקה פנינה
י"ג אייר - ה' יוסף לייב ב"ר יעקב יצחק
י"ג אייר - ה' אברהם יהודא לייב נח ב"ר אהרן
י"ג אייר - ה' דוד ב"ר מנשה דב
י"ג אייר - ר' משה דוד ב"ר יעקב שלמה
י"ד אייר - ר' חיים אליעזר ב"ר אהרן

קו ההגדרות - ילדי החסד

ילדים יקרים באו לקיים מצות חסד של אמת, ואולי גם תזכו בהגדרה שתתקיים בסוף החודש!!!

קו ילדי החסד

077-204-9772

נתן להרשם להגדרה אך ורק עד יום ד' כ-12:00 בלילה

אפשר להכנס מידי שבוע 3 פעמים בהגדרה
החדשית (פעם אחת על כל משימה) ובסך
הכל עד 12 פעמים בחדש.

אז קדימה חייגו עכשו לקו ילדי החסד
והשתתפו בהגדרה הגדולה!

ילדים יקרים שימו לב: ההגדרה נערכת לפי
מספרי הטלפון מהם התקשרתם, לכן חשוב
מאוד שתתקשרו בכל פעם מאותו מספר.

שלושת המשימות השבועיות המזכות אתכם
בהשתתפות בהגדרה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות
המופיעות בעלון זה.
- 2 << אומרים בסעודת השבת דבר תורה
המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות
בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

{ אז נדברו }

פרשת אחרי- קדושים תשפ"א | לסדר: "והתקדשתם והייתם קדושים..." | עלון מס: 509

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

חודש וחצי תמימים במשך הקיץ אסור מזיקה, אסור חתונות.. למה??

אנחנו בעיצומם של ימי האבלות על פטירתם של כ"ד אלף תלמידי ר"ע שמטרת האבלות כידוע להתחזק בבין אדם לחבירו!! לנהוג כבוד זה בזה... חוץ מזה בדיוק בשבוע הזה בדף היומי אנחנו פוגשים את הגמ' שכל אחד חייב לשנן אותה בעל פה, הגמ' אומרת שאמנם בית ראשון חרב על ג' עבירות החמורות... אבל בית שני שהיו עוסקים בתורה ובגמילות חסדים, מפני מה חרב?? מפני שהיה בו שנאת חנם, ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד ג' עבירות... אתה קולט מה כתוב במסמך הזה?? רוצה שאני אסביר לך בעברית מדוברת??

זה אומר: שאם יום אחד אנחנו רוצים לתפוס את העניינים ברצינות ולכנס מטבחון ולשאלו: תכל'ס... מה הבעיה שלנו... מה הקיר שמפריד בינינו לבין הגאולה השלימה... אז אין כמעט מה לדון בנושא... אין מה להתווכח... זה לא בגלל החילולי שבת ברמת גן ולא בגלל הדיבור בבית הכנסת בשעת התפילה, לא בגלל הפיאות הלא צנועות... לא בגלל מדינת הציונים... ולא בגלל חשמל של שבת... לא בגלל היתר מכירה... לא בגלל ביטול תורה ואפילו לא בגלל האייפונים... לא בגלל אלו שיוצאים לעבוד ולא בגלל החרדקי"ם... אני בכוונה נוקט בכל מיני רשימות שהם כן בעיות אמיתיות שקיימות בדורנו!!! אז זהו!!! שעם כל הכבוד לנו שאנחנו לוקחים ללב את כל הרשימה הארוכה הזו... אבל חז"ל מהנהנים בראשם ואומרים: כן כן... אנחנו מכירים את הבעיות... גם אנחנו יודעים שע"ז, גילוי עריות ושפיכות דמים זה עבירות מאוד חמורות... ובכל זאת לא!!! לא על זה חרב בית מקדשנו... לא!!! לא על זה!!! אלא על מה?? על שנאת חנם!!! אני רוצה לעצור כאן ולודא: זה מוסכם עליך או לא?? הצגת הדברים וקריאת המפה כפי שהצגתי אותה מקובל עליך או שיש לך השגות?? (אני רוצה שתבין: יש הרבה שמתבלבלים מהמון המון מאמרי חז"ל לא חרבה ירושלים אלא על שחיללו שבת... על שביטלו תינוקות של בית רבן... על שלא ברכו על שהשוו קטן וגדול... על שהעמידו דבריהם על דין תורה וכו' וכו'... ובשורה התחתונה אנחנו יוצאים מבולבלים תכל'ס על מה נחרב ביהמ"ק?? אז זהו!! שחשוב לציין שכל זה מדבר על בית ראשון!! כל הדעות השונות למה חרבה ירושלים זה רק על בית ראשון--)) בבית ראשון אתה עוד יכול להסתבך ולשאל למה חרבה ירושלים... האם בגלל זה או בגלל זה... אבל בבית שני?? אין!! אין מה להתבלבל!! אין שתי דעות בחז"ל!!! אין מה להסתבך... ואין לאן לחמוק... כולם תמימי דעים... כולם בדעה אחת ויחידה שבית שני חרב על חטא אחד ויחיד: על שנאת חנם!!! בשביל זה יש לנו את שלושת השבועות בסוף הקיץ... שאנחנו נוהגים בהם מנהגי אבלות...

אבל חכה... לא מספיק שלוש שבועות בסוף הקיץ.. אלא גם בתחילת הקיץ... יש לנו גם שלוש שבועות של אבלות... וגם כאן אין שתי שיטות למה תלמידי ר"ע מתו... יש לנו רבה אחד ויחיד!! שאמר משפט אחד ויחיד!! אמר ולא יסף... לא נתן אופציה לבחירה... לא איפשר לבחור כמה קוי חשיבה... אמר משפט אחד ויחיד חד וחלק: רבותי: לא מתו אלא על שלא נהגו כבוד זה בזה!!! זאת אומרת: בא נסכם את זה: כבר קרוב לאלפיים שנה... כל קיץ מחדש יש לנו יותר משה שבועות שאין חתונות!! אין מזיקה!! נוהגים מנהגי אבלות... (ואנחנו מרגישים את זה... זה חסר לנו)

ועל מה?? על מדוכה אחת ויחידה: על שנאת חנם!! על שלא נהגו כבוד זה בזה... יש לנו חודש וחצי תמימים בכל קיץ לזכור ולהיזכר בחטא האחד ויחיד הזה שעליו מתאבלים והוא היחיד שמפריד בינינו לבין הגאולה... ואחרי כל זה... אני שואל אותך: אם אני עכשיו אתפוס אותך ככה בפתאומיות ברחוב... ואצמיד אותך לקיר ואשאל אותך: תגיד לי: מה ההבעיה שלנו?? מה הכי חשוב לתקן בדורנו?? מישהו אחד יענה לי שנאת חנם??

אני מבטיח לך שכמעט אף אחד לא!!! אף אחד לא זוכר שהההנושא שלנו זה שנאת חנם!!! לא נראה שזה סוג של נס?? זה... זה פשוט תופעה... תופעה פלאית...

מה חז"ל כבר לא עשו לנו... ריתקו אותנו... שיתקו אותנו ששה שבועות תמימים במשך הקיץ... ניתקו לנו את המזיקה... נעלו לנו את האולמות... וכתבו לנו באותיות גדולות: רבותי: שנאת חנם!!! תנהגו כבוד זה בזה ותפסיקו עם השנאת חנם!!! נקודה!!! ותכל'ס בשטח... אנחנו עוסקים בכל הרשימה הארוכה שמניתי מקודם... רק אל תדבר איתי על שנאת חנם!!! איך זה יכול להיות?? איך יכול להיות שאת ההההההכל אנחנו זוכרים חוץ מזה??

ולצורך העניין... בשביל הרשמיות אני אציג את השאלה גם בשפה קצת יותר תורנית: הגמ' שם ביומא אומרת: ראשונים שנתגלה עוונם נתגלה קיצם- כלומר: בית ראשון שנתגלה עוונם שזה ג' עבירות, אז גם נתגלה קיצם שלאחר שבעים שנה יחזרו מהגלות... אבל בית שני שלא נתגלה עוונם... לא נתגלה קיצם... ולכן אנחנו לא יודעים מתי קץ הישועה... ואני עומד ושואל: למה לא נתגלה עוונם?? **הרי נתגלה ועוד איך!!!** חז"ל אומרים כמה שורות לפני כן בגמ' שבית שני חרב בעוון שנאת חנם!! נו... אז כן נתגלה?? זו בהחלט שאלה טובה... אבל תכל'ס... למעשה... השאלה הזו לא שאלה לי... כי הנה... עובדה!!! עובדה שלמרות שחז"ל גילו לנו... אף אחד מאיתנו לא זוכר את זה... נו... אז תכל'ס... בשורה תחתונה באמת לא נתגלה עוונם... ההראיה שאם אני אשאל אותך איפה אנחנו תוקעים אתה לא תזכור שזה שנאת חנם... אין ברירה!!! חייבים להציף את זה ולשים את זה בראש סדר היום של עבודת ה' שלנו!! ואם גילוינו אז נדברו יהיה המשוגע היחיד שידבר על זה וכולם יסתכלו עליו כמו קוקומוקו... אז הוא יהיה היחיד חוץ מחז"ל ור"ע... אין ברירה!! רבותי: כל המאבקים הנ"ל מאויישים... כל המלחמות קודש כבר מטופלות... תכל'ס... קוב"ה כעת ממתין שנתחיל לנהוג כבוד זה בזה... מי שחושב שאני טועה בקריאת המפה שיקום!!! מי שיש לו מאמרי חז"ל אחרים למה חרב בית שני... ויש לו מאמרי חז"ל יותר מעודכנים למה תלמידי ר"ע מתו שיקום!!! שיגיד!! **המשך בעניין זה במאמר בעמוד 3-4 בגיליון זה.**

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,

חיפה

תודה מראש!!!

פרשיית מידות ומשקלות...

בפרשת השבוע מובא הלאו של רמאות במידות ומשקלות... ורש"י מביא על עוון זה ביטויים חמורים ביותר וז"ל: "שאם שיקר במדה הרי הוא כמקלקל את הדין וקרוי עול, שנאו, ומשוקץ, חרם ותועבה. וגורם להמשה דברים האמורים בדין מטמא את הארץ, ומחלל את השם, ומסלק את השכינה, ומפיל את ישראל בחרב, ומגלה אותם מארצו", ממשמעות חז"ל משמע שיש הבדל בין סתם גזילה לבין גזילה שנעשית באמצעות מידות ומשקלות... שזה הרבה הרבה יותר חמור!!!! **והעניין בזה הוא פשוט מאוד:**

יש סתם גניבה!!! ויש גניבה שיש בה מעילה באימו!!! וההבדל ביניהם הוא שמים וארץ... לדוגמא: אם שכרתי שיפוצניק, הסיבה שקראתי לו לבית שלו... זה לא בגלל שהוא נאמן... אלא בגלל שאני צריך כעת שיפוצניק!!! ובשביל שיפוצניק צריך שיפוצניק! רק מה??? אם כבר קוראים לשיפוצניק, הייתי שמח שהשיפוצניק **בין הייתר** יהיה גם אדם ישר, **לעומת זאת:** כשאנחנו ניגשים לבדוק את המחיר ובשביל זה אנו זקוקים למדות ומשקלות!!!! כאן בשביל מה אנחנו בודקים במידה ובמשקל? רק בשביל לדעת את האמת!!! **כל** התפקיד של המידה והמשקל זה לומר לנו **בדיק** כמה לשלם!!! אין למידות ומשקלות שום תפקיד אחר!!! פתחתי מחשבון רק בשביל לומר לי כמה **בדיק** צריך לשלם...

וממילא: מי שמשקר במידות ומשקלות הרי זה שקר **גם!!! זה שקר של עוולה!!!** שקר הרבה יותר חמור!!!

אגב: זו הסיבה שכ"כ חמור להישבע לשקר... כי כל המהות של שבועה זה אימות!!!! לאמת את הדברים ומי שמשחק באימות של הדברים זה הכי גרוע...

השעון צריך להמשיך להיות שעון!!! אם קרה שאיחרת נו... אז איחרת... נסלח לך... אבל להזיז את השעון ולהגיד לנו שהגעת בזמן? זה כבר עוולה!!! הבנת??

צריך לדעת את זה!!! גם אם אתה בן אדם לא כ"כ ישר... אבל אל תהיה בוגד!!! מי שנותן בך אימון... תחזיר לו אימון... אל תהיה עוול משוקץ שנאו וכו' וכו'... יש הבדל עצום בין להיות בן אדם לא ישר... לבין אדם שבוגד באימון... **אתה שומע בחור יקר??? הדברים האלו נוגעים גם אלינו.** הנושא של אימון לא שייך דווקא לדיני ממונות... לא דווקא למידות ומשקלות רשמיות... אימון זה משהו שקיים בכל דבר... יש לך מערכת ייחסים עם המשגיח או עם אחד מרבני הצוות... הוא נתן בך אימון... אל תבגוד באימון הזה!!! אם פעם אחת תבגוד באימון... אל תתפלא שאח"כ לא יסמכו עליך...

מאוד קשה לשקם אימון שנפגע... אין סתירת לחי יותר גדולה מבגידה באימון... תזכור את זה...

אם אתה רוצה תחפש תירוצים מתחת הרצפה... תגיד שאתה רוצה להשתנות... תגיד שזה לא ככה תמיד... נו... או שזה נכון או שזה לא נכון...

אבל להודיע בצורה רשמית שאתה הולך לעשות משהו ולעשות איזה תרגיל מתחת השלחן ולא לעשות מה שאמרת בפירוש שאתה תעשה (אתה מבין על מה אני מדבר... הדוגמאות שמורות אצלך) זו כבר בגידה באימון... וזה דבר שלא יסולח!!! להיזהר במידות ומשקלות... חז"ל כמעט קבעו את הפרשה הזו במקום פרשת ציצית כדי שנגיד אותה כל יום... אז להגיד אנחנו לא אומרים... אבל לזכור אותה כן צריך לזכור!!!

צא מן התיבה... הסר את המסכה...!!!

כעת זה סופי!!! כולנו אסירי תודה לבורא כל העולמים!! כולנו חייבים להודות ולהלל ולשבח על הנס הגדול שה' עשה איתנו שהמציא רפואה לעם היושב בארץ ישראל וברוך ה' המגיפה הקשה הזו מאחורינו... בהתחלה לא ידענו... החרשנו... קיינו... וברוך ה' לא יאומן אבל אנחנו אחרי זה... אנחנו כבר מסתובבים ברחוב בלי מסכות... חזרנו לשגרה...

ולא נעים לומר: אבל מאוד מהר התרגלנו!!! התרגלנו ליום שאחרי הקורונה... התרגלנו שכבר אין מה לדאוג... התרגלנו להקלות... התרגלנו לשגרה הישנה ואנחנו כבר פחות מרוגשים ממנה... **אבל בכל זאת יש משהו שמזכיר לנו כל הזמן את העבר הלא רחוק!!!** סו"ס ברחבי העולם המגיפה היא בשיא התפרצותה... והנסיכים המפונקים של אבא שבשמים שסמוכים על שלחנו כאן בא"י... רק אנחנו חוזרים לשגרה מוחלטת... כמעט באפס נדבקים... **ו... ואנחנו כבר זעופי פנים... כבר מתלוננים... חם לנו.** יש לנו כבר את הרשימות המוכרות והישנות של החוסר שביעות רצון שלנו... הכל בסדר... חזרנו לעצמנו...

כן... יענקי היה מאוד חולה... היה חשש לדלקת קרום המוח... וזה היה מאוד מפחיד ומסוכן... אבל ב"ה הוא יצא מזה ולאט לאט הוא מתאושש... הוא כבר יצא מהמיטה והתחיל לשחק במשחקים... והיום!!! הוא אפילו כבר התחיל להתלונן...

אווה... כשאבא ואמא רואים שיענקי מתחיל להתלונן... זה כבר ממש מוצא חן בעיניהם!!! זה כבר באמת בשורה טובה... זה כבר מראה שיענקי באמת חוזר לעצמו! לגמרי לעצמו...

אבא ואמא שמחים שיענקי חזר לעצמו גם... גם אם הוא חזר לכל המשיגעון שלו...

אבל יענקלה המתוק... אתה שתהיה בריא... תבין שלהתלונן עכשיו זה... זה... זה לא כ"כ קשור... אתה צריך להודות לה' שהוציא אותך מאפילה לאורה... שהוציא אותך מהמתחים היומיומיים... מהמסיכה הזו שבימים חמים שכאלו היא היתה מטריפה את דעתנו אם אתה זוכר... ההלו יענקלה... קצת פרופורציות!!! רוב תושבי כדור הארץ עדיין יושבי חושך וצלמוות וסגורים ומסוגרים בסגרים שונים והם מייחלים לשגרה המעצבנת שלך... אז אנא יענקלה... תקח נשימה!!! תדע להעריך את מה שיש... כי זה לא מובן מאליו...

כן... האמת היא שהיינו צריכים לצאת בעצרת מיליון של הודאה!!! בתפילה לא יכולנו לעשות את זה... כשצעקנו לה' היינו צריכים להתרחק אחד מהשני אבל כעת... כעת צריך כן להכריז בדרמטיות על יום של הודאה לה'!! כן... כמו נח שיצא מהתיבה והקריב קרבנות... לא רק שהוא הקריב!!! אלא עוד לפני שהוא נכנס לתיבה... הוא כבר נערך לקראת ההודאה שלאחמ"כ... הוא כבר הכניס מהעוף הטהור שבעה שבעה לצורך ההודאה שאח"כ... אבל עדיין!!! יתכן שלהכריז על הודאה לה' בציבור זה עדיין מוקדם... סו"ס העולם עדיין שרוי בצער... עדיין מעשי ידיו של הקב"ה טובעים במגיפה הקשה... אז נכון שאנחנו כאן בארץ ישראל הגענו למצב ש"ותנח התיבה על הרי ארטס..." ארץ ישראל היא כעת האררט שהמגיפה נחה ונבלמה בו... אבל נח עדיין לא מקבל היתר לצאת!!! כי סו"ס עדיין מים על פני כל הארץ... הקריאה צא מן התיבה ותקריב קרבן הודאה... זה מגיע רק לאחר שחרבה הארץ... זה בייחס להודאה של ציבור... אבל הודאת היחיד??? ברור שכל אחד ואחד מאיתנו צריך להודות ולהלל ולראות את חסדי ה' איך שמילט אותנו מהמגיפה הזו!!!

ולא לשכוח את החיך המיוחד משמים שהקב"ה הוציא אותנו... את בניו... יושבי ארץ ישראל... הוציא אותנו מהמגיפה הזו לפני כולם!!! הרבה שלוחים למקום... וזה שהשליח מהשמים היה אישיות פוליטית וזה היתה כוונתו ולשם הוא לקח את זה... כל טיפש מבין שזה לא סתירה שבסופו של דבר ברוך אתה ה' שהההכל נהיה בדברו!!!

ואם ככה: אז אנא ה' כי אני עבדך!!! אני עבדך בן אמתך-- פתחת למוסרי!!!

יש לי שאלה מעניינת: מה ה' רוצה לרמוז לנו בתקופה הזו?? **הבנת את השאלה??**

כשהיה קורונה... לכולנו היה ברור שה' רוצה מאיתנו משהו... טוב... חשבתי על זה... התבוננתי מה ה' רוצה לרמוז לי... הסקתי מסקנות... הבנתי מה ה' רוצה ממני...

נו... ועכשיו?? עכשיו עברה הקורונה... אין יותר קורונה... נו... אז מה זה אומר... שכעת ה' כבר לא רוצה ממני כלום??? מה... **ה' רוצה משהו רק כשקורה משהו...??**

ברור שלא!! אנחנו עבדי ה' גם בקורונה ו... וגם לא בקורונה... **נו... אז מה ה' באמת רוצה מאיתנו כעת??** בשלמא בקורונה... הבנתי שה' רוצה משהו והסקתי מסקנות... אבל עכשיו... שחוזרים לשגרה... מה כבר יכול להיות שה' מאותת לנו בחזרה לשגרה???

אז לא תאמין מה ה' רוצה... ה' רוצה גם רוצה לרמוז ולאותת לנו... ש... **שנחזור לשגרה!!!!**

כן... תתפלא לשמוע!! הקב"ה גם רוצה שגרה... שנחזור לשגרה של עבודת ה'... לשגרה של כל אחד והתפקיד שלו והשליחות שלו בעולם... וזה!! זה מה שה' רוצה כעת...

תבין: החילונים לובשים כיפה רק בלוויית... אתה יודע למה?? היה פה בן אדם שחי את החיים שלו... חי חיים טובים... נהנה מהחיים... הכל היה בסדר... פתאום הגיע בורא עולם ולקח אותו!!! אי ואביו... החילוני נבהל וצועק לאשתו: תביאי מהר מהר כיפה... אם מישהו פה מת סימן שבורא עולם בשטח... **ההלו... שתהיה לי בריא.** בורא עולם לא רק לוקח אנשים!!! הוא גם מחיה

ומהווה אנשים!!! אם אתה רואה מישהו חי... רוץ תקח כיפה... כי כשמישהו ממשיך לחיות סימן שבורא עולם בשטח... אם יש שגרה מבורכת והכל ב"ה בסדר... רוץ מהר מהר להרבות תורה ומצוות... זה סימן שבורא עולם נמצא פה כל הזמן והוא רוצה אותי פה בשגרה... אדרבה העבודת ה' של השגרה היא הרבה יותר תובענית... זה לקום כל בוקר ולהודות לה' על הכל בלי תזכורות על דרך השלילה... להעריך את הבריאות שלנו בלי לקבל תשובת קורונה שלילית... להעריך את ההורים גם מקרוב... לא רק מרחוק... לזכור לבא לבקר אותם גם כשלא אוסרים עלינו... (זה כבר למבינים בלבד...) להעריך זה שאני יכול לצאת לרחוב בלי צורך לצאת מבידוד... להעריך את המאור פנים של בן אדם בלי צורך לחכות שהפקח יעבור ונוכל להוריד את המסיכה... והיית מוסיף גם: להפסיק להוציא לשון לחבר... גם כשאין מסיכה!! כשהיה מסיכה לא הוצאתי לשון לאף אחד... כי ידעתי שלא רואים... אז מה זה שווה... אבל עכשיו רואים... עכשיו אפשר לחזור לפרצופים המבטלים והמזלזלים והציניים... אבל לא!! ה' רוצה כעת שקיפות אבל של מאור פנים... של הוי מקבל כל אדם בסבר פנים יפות... העבודה שבשגרה-- מעבודות קשות שבמקדש...

וגם את **הימינה** של בלע (שלפני יובב) לכן מה עושים?? לא עושים כלום! חוזרים את השמאלה של יובב... ונזהרים לא ללכת לימינה של בלע...

נו... ותכל'ס... מה יצא?? תנחש איפה אנחנו נמצאים???

אנחנו נמצאים באותה נקודת התחלה!!! לא זזנו מילימטר!!!

אתה קולט?? היו פה שלושה מלכים... לשלשתם היו יכולות אדירות!! לכל אחד היה הרבה מה להועיל לאנושות... לבלע היה ספירת חסד, ליובב גבורה... ולחושם תפארת... ותכל'ס מה יצא בסוף?? **נשארנו על אותה בלטה!! לא זזנו מילימטר!!!!** בטח... זה חשבון מתמטי פשוט... אם כל אחד עסוק בלחזור ברעווערס אחרי ההתקדמות שהשני עשה... אז בשורה תחתונה נשארנו באותו מקום... וכן הלאה וכן הלאה... כל הז' מלכין קדמאין... כל אחד קיבל ספירה מז' ספירות!!! הקב"ה נתן לו עוצמה בידיים... ותכל'ס... לא יצא מזה כלום... למה?? כי כל אחד מוכן לעבוד רק לבד!! כל אחד מוכן להכיר רק בעוצמה הפרטית שלו ודוהר רק איתה... ומה יוצא מזה בשורה התחתונה?? שנשארו באותו מקום!!!

(האם זה מוכר לך מאיזשהו מקום?? משהו מצלצל... כן... זה מוכר מאוד מהפוליטיקה של ארצות הברית... (האמת היא שגם כאן... רק ה' בסוף מצילנו מידם) כל נשיא בארה"ב מגיע עם המון המון ביקורת על הנשיא הקודם והוא עסוק בלבטל את כל המהלכים שהנשיא הקודם עשה... זה מתכון בדוק להישאר תקוע באותו מקום ולא לזוז מילימטר!!!)

ואז!!!! אחרי אותם ז' מלכים קדמאין... אחרי שה' נתן להם צאנ'ס ולא יצא מהם כלום... כעת הקב"ה העביר את המושכות לז' רועים... וכאן אברהם אבינו נכנס לתמונה... אברהם אבינו מקבל את מידת החסד ומפעיל אותה עם כל העוצמה... חסד... נתינה... אהבת ה'... הכנסת אורחים... אברהם מחבק את כל היקום באכילה ושתיה ומקרב לבבות לאביהם שבשמים... ואז!!!! לפתע מופיע יצחק!!! ויצחק זה הרי גבורה!! זו הספירה שהכי מנוגדת לחסד של אברהם!!!

נו... האם יצחק לוקח פטיש גדול ומבטל את כל החסד של אברהם??

חס ושלום!!!! ההיפך הגמור!! יצחק לא מתמקם **תחת** אברהם!!! יצחק נעמד **מול** אברהם!!! יצחק מפעיל את הגבורה כקונטרה ומאזן את החסד של אברהם אבינו... יצחק מכיר בחשיבות החסד... ובשביל זה הוא כאן כדי להפעיל גבורה במקביל ולמסד את החסד וליצור לו גבולות ברורים... וגם אברהם?? האם אברהם רואה את יצחק כאויב?? מה פתאום!! אברהם הוליד את יצחק!! אברהם כמו ידיו מזמינ את יצחק! הוא צריך שיצחק יאזן אותו!!! ואז יעקב אבינו נכנס לתמונה והוא כבר תפארת... יעקב נעמד אמנם למטה... אבל לא **מתחת** אברהם ויצחק!!! אלא בתווך שביניהם... (הוא ממוקם באמצע הקערה של ליל הסדר... במרווח למי שזוכר) בדיוק בקו התפר ומשלב אותם בצורה מפוארת... וככה השבעה רועים, כל אחד תופס את העמדה המסוימת שלו!!! כל אחד תופס את אחד מהשש קצוות ועם הפנים

ובכן: השבעה מלכים של אדום מייצגים את שבע ספירות הקדושות... חסד גבורה תפארת וכו'... כלומר: לפני שהקב"ה מסר את ההשפעה של הספירות לשבעה רועים של עם ישראל... לפני כן!! הקב"ה נתן צאנ'ס לאדום... (מה שכתוב: "ה' משעיר בא... **ורק אח"כ**" תורה ציווה לנו משה"ה הקב"ה מסר דבר ראשון את הנהגת השפע של הספירות לז' מלכים של אדום...

נו... ומה קרה?? מה הם עשו עם העוצמה הזו שניתנה להם???

הסכת ושמע מה קרה: הגיע המלך הראשון: בלע בן בעור ושם עירו דנהבה... המלך הזה קיבל נניח את ספירת חסד!!! כל כולו חסד... כולו נתינה והרעפה... ויתור... הכל בכיף... תעשו מה שאתם רוצים... תהנו... בלע העביר חוקים אציליים של הטבות מיוחדות לאזרחים... ממש ממלכת חסד... כמובן... אתה מבין לבד שכשהכל חסד אז אין שוטרים... אין הגבלות... אין קורונה... אפשר לנסוע על 160... בלי רמזורים... בלי מסכות... בלי אכיפה... בלי סגרים... בלי דינים... בלי גבורות... חגיגה!!!

ואז!!!! **וימת בלע וימלך תחתיו** יובב בן זרח מבצרה... ליובב היו טענות קשות על הניהול הכושל של בלע... ה' ישמור... כמה מתים יש פה ביום אחד בגלל שהכחשת את הקורונה... כמה תאונות דרכים... אין אכיפה... מה זה הבזבזנות וההפקרות הזו... יש גרעון אדיר באוצר... והוא צודק!! באמת היו מחדלים!!! זהו!! יובב החליט שלוקחים את ההגה ושוברים שמאלה אבל עעעד הסוף... שיא הגבורה... אין התחשבויות בתושב... הוא הפעיל משטר אכזרי... דיקטטורה... תוקפנות... אפס סובלנות... מיסים... בקיצור: אם בלע היה חסד!!! אז זהו וימת בלע!! מת החסד!!! וימלך **ת ת ת י נ** יובב!! מה פירוש **תחתיו???** מה שהיה איננו!!! יובב לא השאיר זכר מהמהלכים של בלע... הוא לא בא אחריו אלא **תחתיו!!!** אם בלע הלך עד הסוף לכיוון ימינה!!! עכשיו יובב הולך עד הסוף לכיוון שמאלה!!! ואז כמובן נהיה פה משטר רודני ואפל מהסוג של רוסיה הסובייטית... **ואז!!! יום בהיר... וימת יובב וימלך ת ת ת י נ חושם מארץ התימני.** ברגע שיושב מת, מיד בא חושם ונכנס בסערה לתפקיד... ואל תשאל... לחושם יש טענות עוד יותר קשות נגד יובב... הוא כבר שנים עומד ומפגיין בצמתים נגד יובב "נכשלת"!!! הכל שחור!!! הדבר הראשון שחושם עושה בכניסתו לתפקיד זה לבטל את כככככל החוקים וכככל המהלכים שיושב הוביל... (והוא גם לא שוכח לבטל את החוקים שעשה בלע... זה שהיה לפני יובב...) וכן הלאה וכן הלאה... כל אחד מהמלכים... הוא רק מתיישב על הכסא... הדבר הראשון שמטריד אותו זה למחוק ולבטל ולקעקע את כל מה שהקודמים לו עשו...

למה?? כי אני הרי מבין אחרת... ואם אני חושב אחרת!! אז השני טעה לגמרי... אז בום בום... מוחקים הכל... מבטלים את כל מה שהיה...

אז בא נסכם: קח דף ועט ותרשום: אם בלע דהר **ימינה** עד הסוף!!! אח"כ הגיע יובב ושבר הגה ו**חתך שמאלה** עד הסוף!!! וכעת מגיע חושם... והוא כעת חייב לבטל את שניהם!! גם את **השמאלה** של יובב!!

לנהוג כבוד זה בזה... זה לא משהו

חובבני...

ביננו... יש לנו קושי גדול לכבד זה את זה... יש לנו קושי להתבצר מצד אחד בדרך מסוימת בעבודת ה' ובכל זאת להבין שיש מקום לדרך השנייה... זה קשה!!! מה שנכון נכון... אתה יודע למי זה קל?? לאנשים חלשים ונבובים... אלה שאין להם עקרונות והשקפה ברורה... להם... מה אכפת להם... איש באמונה יחיה... נהרא נהרא ופשיטה... למה לא... אבל אנחנו שחרדים ויש לנו השקפות עקרוניות זה מאוד קשה לנו...

כמדומני שהקושי העיקרי הוא: שכמה ששנאת חינם זה עבירה חמורה... עדיין ההשקפה שלנו משדרת הרבה יותר תקיפות ועמידה נחרצת מאשר החיוב לאהוב ולכבד כל אחד... סו"ס לכבד ולאהוב כל יהודי יש בזה איזה נימה חסודה כזה... נימה של טוב לב כזה... בא... תהיה נחמד... כשזו התחושה... אז מה הפלא שברגע של ניסיון, הרי כל מנהג הכי שולי בעבודת ה' לא רואה בכלל את שנאת חינם כשיקול... כי שנאת חינם זה משהו כזה מחייך ועמידה על העקרונות זה משהו קשוח...

הבנת מה אמרתי?? אני חושב שהבנת...

אז לכן הפעם באופן חד פעמי... ברשותך קורא יקר... אני רוצה להיכנס לנושא הזה ברובד יותר מעמיק... כדי לחדד ולהבין יחד שהנושא של "לנהוג כבוד זה בזה" זה משהו שיושב על רובד הרבה הרבה יותר עמוק... הרבה הרבה מעבר ל"להיות טובים יותר ונחמדים יותר..."

כמדומני שאם נבין את זה... זה יכול לעזור לנו בלנהוג כבוד זה בזה...

ובכן: יש פרשה מסתורית בתורה שאף פעם לא הבנתי אותה... אי שם בסוף פרשת וישלח... **"ואלה המלכים אשר מלכו באדום לפני מלך מלך בני ישראל"!!!** מה כתוב פה...?? מה התורה רוצה לומר לי?? מה זה החושם הזה מארץ התימני הזה? ומה אכפת לי שהדד בן בדת היכה את מדין ושם עירו עוית וכו'...?? מה פשרה של פרשה זו??

עד שמישהו גילה לי שלא פחות ולא יותר!!! הפרשה הזו היא אחד מהיסודות הכי שורשיים ועמוקים בתורת הנסתר... המושג **"ז' מלכין קדמאין"** מוזכר אינספור בפנימיות התורה... (וזה גופא אחד מהיסודות שרשב"י יסד וגילה באדום זוטא ביום פטירתו... שעל זה מתבססים הרבה יסודות בפנימיות...) עכשיו: מה זה בדיוק?? אל תשאל אותי... לא יודע... אני רק יודע שיש על זה אריכות גדולה בכתבי האר"י ובגר"א ובכתבי הרמח"ל וזה דברים העומדים ברומנו של עולם... (היו צדיקים שהיו קוראים את זה במנגינה של שירה) רק מה כן?? יש נקודה אחת שכן נראה לי שהצלחתי להבין לפי ערכי...

אל תבהל... זה לא קבלה... זה יותר פוליטיקה מאשר קבלה...

נוסח דנהבה... יש רק את ההשקפה של דנהבה...
 אה... מה עם בצרה? מה עם ארץ התימני?? מה עם
 שאול מרחובות נהר?? אין!!! אין שום דבר!!! רק
 דנהבה!!!! ואל תדאג... השכן שלו זה יובב מבצרה...
 אצלו מעמד הר סיני היה רק בבצרה... רק מי
 שהולך לפי מנהגי רבותינו לבית בצרה רק רגליו
 עמדו על הר סיני... וכן הלאה וכן הלאה... המכנה
 המשותף בין כל אלו שזה נוסח עשוי- אדום-
 עמלק... וכל אחד מאיתנו נולד עם העשוי הקטן
 הזה בתוך הלב... וצריך לשרש אותו ולהעביר את
 אט את המושכות מ'ז' מלכין קדמאין לידיהם של
 השבעה רועים... כן... לא צריך להיבהל... כולנו
 נולדנו עם התכונה הבלעדית הזו!!! עם ה"לבדו"
 הזה... סו"ס זה הסדר... קודם ה'ז' מלכין מקבלים
 את המושכות... ולכן כל אחד מאיתנו נולד עם
 הדחף הטבעי והצר הזה שאני הצודק ורק אני
 אמלך ואף אחד אחר לא... אבל ההלו... יום אחד
 צריך לגדול ולהבין צריך לדעת שזו קליפת עמלק!!!
 זו הנוסחה שעשוי-אדום-עמלק, רק הם נשאר
 בה... הגיע הזמן שנבין שהתכונה הזו היא לא סתם
 מידות רעות גרידא... זה יושב על תכונות עמלקיות
 קדומות ופנימיות שעוד קדמו לפני מלך מלך לבני
 ישראל... הגיע הזמן שנבין שהשנאת חינם שלנו זה
 לא רק חוסר נחמדות וחסרון בבין אדם לחבירו...
 זה הרבה הרבה מעבר לזה... זה יושב על על
 הסוגיות הכי עמוקות בדברים שעומדים ברומו של
 עולם... זה קשור למושג היהודי המקודש שנקרא
 שש קצוות... (הסמל היהודי שעד לפני עשרות בשנים היה
 רקום על כל ארון קודש ועל כל נרתיק תפילין. עד שמדינת
 ישראל לקחה את הסמל הזה בשביה לדגל הטמא שלה)
 הנאצי ביקש מסבא שלי לענוד את השש קצוות על
 הזרוע שלו!!! סבא שלי ושלך ענדו את הטלאי
 הצהוב הזה בגאווה והכריזו: כן!!! אנחנו יהודים!!!
 רק אנחנו מסוגלים לענוד שש קצוות... אתה לא...
 ההרואיה שלא... שהנה... אתה מוכרח להרוג אותנו
 בשביל למלך... אתה מוכרח להמית אותנו בשביל
 למלך תחתנו... אתה עמלקי!!! ואנחנו?? אנחנו
 לא!! במה אנחנו לא עשוי... לא עמלק...?? בזה שיש
 לנו את הכלים להכיל שש קצוות!!! להבין את זה...
 לקלוט שמי שחושב שרק אבא וסבא שלו היו
 במעמד הר סיני זה מזכיר לנו דמויות מאוד מאוד
 לא סימפטיות... דמויות של עולם התווה
 והשבירה...

בקיצור: כמדומני שאם נבין שהנושא של לנהוג
 כבוד זה בזה זה יושב על דברים קצת יותר
 עמוקים... זה יכול לתת לנו מימד אחר והסתכלות
 קצת יותר רצינית ויסודית על הסוגיה המאוד לא
 חובבנית של שנאת חינם ולנהוג כבוד זה בזה שעל
 זה ורק על זה אנחנו מפרישים למעלה מחודש
 וחצי מחדשי הקיץ להתאבל ולהתבונן ולהבין שזה
 רציני!!!

עשרים וארבע אלף תלמידים שמתו לר"ע זה לא
 חובבני... זה רציני...

זה לא אהבת חינם... זה לא אחדות בעם... זה
 ספירות קדושות!! והגיע הזמן שנפנים שואהבת
 לרען כמון זה כלל גדתדדדול בתורה...

לעולם התווה... הוא שייך לאותם ז' מלכים קדמאין...
 הוא שייך לקליפת עשוי- אדום- עמלק... ולא לחינם
 הגאון אומר שמי שעושה מחלוקת הוא שייך לקליפת
 עמלק... כי זה בדיוק התפיסה של ז' מלכין קדמאין...
 וימת וימלך תחתיו!!! שכל אחד מתבצר בעמדתו
 ומכיר רק בה ולא במשהו אחר... צריך לדעת שלתכונה
 הכ"כ מוכרת הזו (לדאבוננו) יש שם ביהדות!!! ואגב:
 זו הסיבה שאם תשים לב... כל מי שיש לו קצת זיקה
 לפנימיות התורה... הוא פתאום כבר לא ממנה
 להתנגד ולמחוק את כל הניגודים שקיימים אליו
 ביהדות... כי... כי הוא כנראה פגש יותר מפעם אחת
 את ה'ז' מלכין קדמאין... והוא הבין שיש לתכונה הזו
 שם... קוראים לזה עולם התווה והשבירה של ז' מלכין
 קדמאין... ולא נוותר לנו אלא לבחור בשבעה רועים הקדושים
 דמשיחין אנפין ובאנפין ולא מתפרשין דא מן דא לעלמין

כי גם עשוי וגם יעקב!! שניהם קיבלו את כל התכונות
 ב'חד... (שניהם היחידים שקיבלו את כל התכונות... כי הם שייכים
 לזרע של אברהם ויצחק)

וכעת יש שתי אופציות איך להתנהל עם כל התכונות
 גם יחד... יש אפשרות להתמקם אכן באחד
 מהקצוות... עם אנפין באנפין!!! לדעת כל הזמן שיש
 עוד חמש קצוות חוץ ממני... ולהיות מתואם איתם...
 לדעת שיש להם מקום... ומי שלא יודע את זה... אז
 הוא מוכר לשלטונות!!! יש לו הגדרה ביהדות!! הוא
 שייך לז' מלכין קדמאין...

אני רוצה שתבין: הסיבה שדווקא אצלנו... אצל העם
 היהודי יש כ"כ הרבה מחלוקות ומריבות ואי הבנה...
 זה לא סתם!!! זה בגלל שהיות ואנחנו עם הנבחר... אז
 אנחנו כח מאסף לכל התכונות וכל העוצמות וכל
 מערכת ההשפעה של העולם... וממילא האי שקט
 הנפשי שלנו הוא משהו מובנה!!! יש פה דוושה
 ואמברקס וימינה ושמאלה וקדימה ואחורה... והכל
 מגיע ומתקזז לשטיבל אחד... רק מה? כאן מגיע
 השאלה המעשית: איך מתמודדים נכון?? וכאן יש שני
 מסלולים!!! פה מגיעים שני האייניקלאך... יש פה שני
 צאצאים לאברהם ויצחק... **יש עשוי ויש יעקב!!!**

שניהם... גם עשוי- אדום... וגם יעקב- ישראל... שניהם
 קיבלו את המפתחות של הרכב... של כל ההנהגה...
 (ישראל ואדום שונים מכל אומה... לכל אומה יש תכונה משלה...
 ואם היא לוקחת את התכונה שלה למקום טוב... אין סיבה שהיא
 תתקע אבל עם ישראל ואדום הם אוסף של כל הכוחות...)
 ובבקשה... כעת תקחו את המרכבה הקדושה ואתם
 מחליטים לאן אתם מובילים אותה... עשוי קיבל
 ראשון את המפתח... נכנס לתוך הרכב... בדק את כל
 האפשרויות... אך לו כמה שניות לקבל החלטה על
 מה הוא לוחץ היום... והפעם!! הפעם הוא החליט
 לתפוס את הדוושה וללחוץ עליה עד הסוף... עד
 שיגמר הדלק... אין אמברקס... אין ימינה ושמאלה...
 יש רק גז!!! כן... זה המהלך של עשוי... עשוי בוחר
 תכונה אחת ודוהר איתה עד הסוף!!! איזה תכונה??
 לא יודע... זה כבר לגופו של עניין... אם הוא חסיד ויש
 לו אורות אז הוא מסובב את ההגה רק ימינה... אין
 שמאלה!!! ואם הוא ליטאי אז רק שמאלה... אין
 ימינה... אם הפעם עשוי התורן זה בלע בן בעור ושם
 עירו זה דנהבה... אז זהו!! אני מכיר רק דרך אחד
 ויחידה בעבודת ה' שנקראת דנהבה! יש רק סידור

לשני... ואחד מאזן את השני... וביחד נוצר מיזוג
 עצום של המלכת ה' באמצעות המושג היהודי
 הקדוש שנקרא: **ששה קצוות**... דוד המלך מנצח
 על הכל ומוציא את כל הכוחות האלו לפועל והנה
 לנו מגן דוד!!! רק לשבר את האוזן: הכוכב הזה
 של "מגן דוד"... צריך לדעת שזה הסמל היהודי
 המקורי!!! ועד לפני כמה דורות הסממן הזה היה
 מתנוסס על כל ארון קודש ועל כל נרתיק של
 תפילין (עד שמדינת ישראל שדדה אותו ולקחה את הערך
 הקדוש הזה בשבי לדגל הטמא שלה ועכשיו לך תספר לילד
 יהודי שמגן דוד זה ערך קדוש ולא שייך לדגל של המדינה...)
 מה זו הצורה הזו?? למה הצורה הזו מסמלת את
 העם היהודי?? **פשוט מאוד: שש קצוות זה שש
 ספירות!!!** זה שש תכונות והשפעות מנוגדות!!!
 שצריך את המיזוג המדויק שלהם בעבודת ה'
 ובהשפעת השפע של העולם... ורק אצל העם
 היהודי קיימת אפשרות שיהיו שבעה רועים
 מנוגדים לגמרי!!! שלכל אחד תופס עמדה אחרת
 לגמרי וכל אחד נמצא בקצה אחר... **ובכל זאת הם
 מתואמים!!! "והם משגיחין אנפין באנפין"** עם
 הפנים אחד לשני!!! אברהם עמוד החסד עומד
 מצד ימין, יצחק גבורה מצד שמאל, יעקב אבינו
 מתחת שניהם באמצע... ואז משה ואהרן שוב
 מתחת יעקב מימין ושמאל, ויוסף מתחתם...

השש תכונות האלו היו גם במלכי אדום... רק מה
 ההבדל?? אצל מלכי אדום זה לא היה אחד מול
 השני! אלא אחד **מתחת** השני! אין קשר!!

סיפור טרי מחג סוכות האחרון: לי יש משהו
 מיוחד עם אברהם אבינו... יש לי משיכה מיוחדת
 לספירת חסד... בחג הסוכות רציתי להזמין אותו
 לסוכה שלי... אבל שיבא לבד... במטו מין אברהם
 אושפיזי עילאי... רק אברהם!!! אבל אברהם סירב
 בתוקף, הוא לא הסכים לבא לבד!!! אני לא מוכן
 להיפרד מהששה רועים הנוספים... אני מגיע רק
 יחד איתם ביחד... דיתבי עמי ועמן כל אושפיזי
 עילאי יצחק יעקב וכו'... אם אתה לא מוכן להכניס
 גם את גבורה תפארת וכו' אני לא מגיע...

**אז זהו!!! שבז' מלכין קדמאין זה בדיוק!!! אבל
 הפך!!** אתה רוצה לבקש משהו מבלע בן בעור...
 הוא דבר ראשון מברר ומוודא שרק אלי פנית ורק
 אותי אתה צריך... ואני מוכן לבא רק לבד!!! מכיר
 את זה?? הנה לך ההבדל בין שבעה רועים הקד'
 לז' מלכין קדמאין...

וכעת בא נחזור אלינו הבייתה!!! אנחנו צריכים
 להבין ולקלוט שישנם שתי סוגי גישות!!! או
 ההתנהלות של ז' מלכין קדמאין דאדום... או את
 הגישה של שבעה רועים אושפיזין עילאין
 קדישין... **ואין אופציה שלישית!!!**

כל אחד מאיתנו צריך לבחור ו... ובוחר אחד משתי
 האופציות...

מי שצורת הגישה שלו בעבודת ה' שהוא תופס
 עמדה אחת ודוהר איתה עד הסוף ומוחק את כל
 הנקרה בדרכו ולא מוכן להכיר בחמש קצוות
 נוספות שעומדות כנגדו... מי שכך ההתנהלות
 שלו... אז שידע לו **שיש לזה שם!!! יש לזה הגדרה!!**
 הגישה הזו לא נולדה אצלו... הוא פשוט שייך

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מופעים מהעבר הלא רחוק)

פרק ס"ב "חיים שלום נאבק להשיב את הלימוד לזיכרוננו"

תקציר:

חיים שלום מנסה לחזור למסלול הלימוד עם אפרים זלמן אחר נתק של קרב לשמונה שנים, הוא עבר יחד עמו על קונטרס שבע מאות הקשיות שמתח בצרך עיון, לגודל התרפה מתגלה לדעת שחיים שלום לא קולט את הדברים, גם כשמתחיל לתפוס זה הולך בצורה איטית מאד בניגוד לעבר, האם הלם הכישחחם שלו לטמיון?

השמחה הראשונה שהייתה לחיים שלום בעת שאפרים זלמן הגיש לו את הקונטרס עב הכרס שקרא לו "וצריך עיון לעת עתה" התחלפה במהירות להלם ותדהמה, הוא החל לקרוא את השורות הראשונות של הקונטרס, הייתה זו קושיא על דברי פרי מגדים שהוצעה לפני עשרות אברכים ונתורה ללא מענה.

חיים שלום מתחיל לקרוא את האותיות שהיו נאות וקריאות למד, אלא שאין לו שטף דיבור, הוא קורא ומנגמגם תוך כדי כאילו הוא קורא מאמר בשפה זרה, זה היה מפחיד מאד, למרות שהספר לא נכתב ברהיטות רבה, הקושיות היו די ברורות למי שנמצא בתחום התורה, אבל חיים שלום התגלה ה' ישמור באותו זמן כבוד גמור, ההפתעה הייתה מטלטלת לשניהם גם יחד.

חיים שלום היה ברגעים אלו במשבר של ממש, הוא גילה להורו שמשאבי מוחו נעלמו כביכול, הם הלכו למקומות אחרים לחלוטין, בתוכניות בהן התעניין שגשג מאד, שם גילה את חריפות שכלו, אך לא בתחום הלימוד, נראה שהמוח עשה הסבה מקצועית, לשטחי חולץ היה לו מקום נרחב ביותר, אבל בשטח הלימוד כאילו שבת המוח כליל.

אפרים זלמן לא הכיר את חיים שלום שאינו קולט את הקושיות שלו, לשעבר לא הייתה קושיא של רבי עקיבא איגור שלא ידעה וסלסל בה בלי סוף... וכעת אפילו את הקושיות שלו לא יוכל להבין על בורין? איך יתכן הדבר?!

אך בתוך תוכו ידע שאין כאן קושיא, התורה מתרחקת ממי שלא שוקד על דלותותיה, כאמור "אם תעזבני יום יומיים אעזבך" חיים שלום התנתק מהתורה ולכן היא התרחקה ממנו כליל, זה לא קשור לכישורנות כבירים, התורה לא מתחברת למי שהשליכה מאחורי גוו.

למרות הקושי חיים שלום העקשן לא נרתע אחור, הוא החליט לקחת את הלימוד כ"פרויקט חיים" עליו להשיב את האבדה הנוראה, אמנם לא הייתה זו תורה לשמה, הוא כבר אינו אוחז במדרגה כזו, אבל חשוב לו שתשוב אליו מחדש קשה לו מאד שדברים שהשקיע בהם שנים רבות יעלמו לו.

הוא אימץ את מוחו שעות רבות על הקונטרס של אפרים זלמן, מתפלל אך השיג אותו בידיעה ובהבנה. לפני מספר שנים היה אפרים זלמן רחוק ממנו כרחוק מזרח ממערב, הוא היה בינוני למדי בכישוריו אבל יתרון בכוח רצון עז וחרירה לאמת. חיים שלום לעומתו היה גאון אמיתי עם כישורים נדירים במינם, עומק והבנה מיוחדת עם יכולת למדנית מהשורה הראשונה.

והנה נהפך עתה הגלגל, אפרים זלמן שלא פסק ללמוד לראע נפתחו לו שערי ס"ד, הלימוד שלו כעת ברמה מדהימה, הקושיות שלו מורכבות ומלאות בידיעות, אמנם הוא לא מתנסח ברהיטות, אבל מי שקורא את כתביו רואה שהוא ידע היטב את לימודו, הוא מביא קושיות עצומות וחיים שלום אינו יודע לתרץ אפילו אחת מהן, האם עד כדי כך הלך מוחו לישון?

רב אפרים זלמן ניסה לעזור לו, אבל דבר זה הכעיס את חיים שלום שמעולם לא אהב עזרה, הוא חייב להסתדר לבד.

לאחר מאמצים קשים, החלו בצורה איטית מאד לחזור אליו חלקים נכבדים מלימודו, חידושים רבים שלפתע נשכחו ממנו ניעורו לפתע מחדש, החלודה הקשה החלה להימס, חיים שלום החל לחזור למיטבו, ככל שהתאמץ יותר ראה ברכה בעמלו, האתגרים הללו הטיבו עמו, זה נתן לו הרגשה מיוחדת הוא החל להתגעגע מחדש ללימוד בעיון.

לצורך כך ביקש מאפרים זלמן שיביא לו את הספר "שב שמעתתא" ספר שמחודד מאד את המוח, זה היה הספר האחרון בו התעמק לפני שפרש מהמחנה, הוא ניסה ללמוד בו בשעות הפנאי המועטות שיש לו עקב לחציו הרבים במחנה. אפרים זלמן שמח מאד ובפמישה הבאה הביא לו את ספרו הפרטי שהיה מעוטור בעשרות הערות בכתב ידו.

לאחר שחזר למחנה שלו קבע חיים שלום שיעורים ב"שב שמעתתא" הוא השתדל להסתיר את הספר עמוק בתא הבגדים וכשוויזא שאין עוקבים אחריו היה מוציא את הספר ומחפש לעצמו איזו פינה נסתרת ללמוד, בתחילה קשה היה לו לקלוט את עומק הספר, אבל ככל ששקד על הספר נעשה לו קל יותר, זה הגביר אצלו את הקשר לעולמו הישן שהחל להימחק מתודעתו, לפתע גילה שהמושגים החוזרים אליו מיום יותר ויותר, השמחה שהייתה לו מכך הייתה לאין שיעור.

דבר זה גרם לחזור חזר קטן במצוחת הסט"א בה היה לכוד זמן רב, לפתע היו לו רגעים שנמשך חשק לעזוב את הכל ולשוב לבית המודש, לקבוע שיעורים בתורה עם כל מי שיהיה מוכן ללמוד איתו.

אלא שההתעוררות הייתה חלקית למדי רגעים בלבד אחרי הלימוד, אך מעבור כמה רגעים נוספים אחרי שנשק את הספר בא הסט"א אליו בטענה חזקה: האם בשביל זה השקעת כמעט עשור מחייך? כדי שלבסוף תהיה אשטיק' שמאטניק' (מתעסק בסחבות) כשכל חייך יהיו עוני ומחסור?! ברגע זה שב לאחור שבע צעדים. לא אני לא יכול להיות עני עלוב שימצא בקצה המחנה.

ק הייתה לו מלחמה תמיידית, רגע אחד רצה הוא לקרוע מעצמו את כל כבלי היצר שאוחזים בו ולא נותנים לו מנוח, אך כשהגיעה כבר מחשבה טובה, באה היצר וסיבב את ראשו.

מספורי המגיד

כדי לצאת מכבלי היצר הרע צריכים שאיפה אמיתית ומסירות נפש, רק צעד אמיץ מצדו יחולל בו שינוי.

בנג' לא נח לרגע

השבועות חולפים במהירות, חיים שלום מרגיש את עצמו בנעימים עם החברותא הטובה שלו, אבל גם לדבר הטוב ביותר מתרגלים עד שדומה כאילו ק' הם נוהגים מימים ימימה, מדי פעם היו נפגשים חיים שלום ואפרים זלמן ככל שהתאפשר להם, פעמים אפילו פעם בשבוע, הם היו מציינים בכל פעם מקום אחר למפגש, כדי שהאויב לא ידע, אבל הם לא ידעו, האם אכן הצליחו לטשטש את העקבות, חוצים הם לקוות שיש גבול ליכולות של חברות הרעים.

אך את העבודה השחורה עשה בנג' הסדיסט עבדו, מדי פעם קיבל חיים שלום איתותים ממנו שהוא נמצא ביטב בעניינים, כביכול קיים את הבטחתו לעצמו, לא לתת יום אחד נחת לשונא שלו, לא היה אכפת לו שבעצם הוא מסגיר את התוכניות שלו לשונא, יותר חשוב לו שהלה ירעד במיטה עד שימאס לו המקום.

ודרכים מוגונות לו, ארי [חבר חדרו החדש של חיים שלום ששיחק אותה טמבל] היה מגיב לחיים שלום פתקים שבנג' היה מסגן ומכניס אותם לתוך הספר "שב שמעתתא" כל פתק היה מונח בספר בתוך הפרק האחרון בו היה עוסק חיים שלום. לבנג' היו את הדרכים אך לעקוב אחרי חיים שלום בשעה שלמד וכמעט לא טעה. כל פתק לעג באכזריות רבה על חיים שלום שחושב להחביא את מעשיו, אבל הוא גלי בפני העוקבים אחריו כמו תינוק שלא יודע להחביא את מעשיו, מעשיו פשוט גלויים כמו עומד הוא על הפחים בריש גלי ולומד.

הפתקים הפחידו את חיים שלום מאד, זה הראה לו כי בנג' הוא טיפוס עז נפש ונעול על המטרה, הוא לא מוכן לתת לו יום אחד מנוחה, הוא רוצה לטרוט אותו עד שיפסיק לחפש קשרים עם החרדים.

אלא שחיים שלום עקשן לא פחות ממנו, למרות הפחדים הרבים, לא היה מוכן ליישר קו לתכתיבים, הדבר האחרון שיעשה להיכנע לבנג' הטוראי שלא הצליח להתקדם כי הוא זה מאז התגייס, אדם מיותר שרק אוהב להרע לאחרים.

אבל בנג' לא מוותר, לאחור כמה מפגשים ידע במכתב חסוי את אל'מ מ. מפקד המחנה כי "הקצין המצטיין" חיים שלום נמצא בתהליך "חזרה בתשובה" על כל המשתמע, אם לא יעצרו אותו בזמן צריך להתכונן שיהיה לנו גנרל חרדי בצבא.

האל'מ נבהל מאד, הוא די פחד וקינא בתופעה ששמה "חיים שלום" הוא נראה מטפס בהתמדה ובבטחה במעלות הסולם הפיקודי, הוא יכבש בסערה את הפיקוד בדג העליון, בעוד הוא אדם אפרורי שתקוע בצבא בלי כל סיכוי לקידום.

את הקידום שלו הוא חב לרמטכ"ל הראשון רב אלוף יעקב דורי שהיה בן דודו ועשה רבות עבורו, אבל מאז נכנס הרמטכ"ל רב אלוף יגאל יצן לפקד על הצבא נעצר קידומו סופית, הוא ציין בפנקסו שהוא לא הדמות שיכולה לטול תפקידים ביצועיים ולפיכך מקומו רק בפיקוד על מחנה, אין כאן משהו מיוחד שמצריך מחשבה עמוקה, כאן אפשר לקבוע אותו, לא מעבר לכך. לעומתו חיים שלום היה ידד הרמטכ"ל, הוא דאג לקידומו כל הזמן.

אל'מ מ. קינא ושנא את חיים שלום מאד, אך עד עתה לא יכול היה לצאת כנגדו, אבל אם הוא מתכונן חלילה לחזור בתשובה אין לו מקום בצבא, צריך לידע את צמרת הפיקוד כי חיים שלום אינו נאמן לערכים של צה"ל, הוא עוד עלול לחרוד את הצבא, אבל הוא לא יעשה זאת בפתאומיות, הוא יעקוב אחרי זמן רב עד שיצטברו הוכחות מרשיעות רבות.

בלבו נצנצה תקוה קלושה אולי בקי יפרוץ את המחסום והרמטכ"ל יתן לו איזה קידום אישי.

מאותו רגע שיתף מ. פעולה עם בנג' וחבורתו, למרות שהוא עצמו לא ידע לתת הסבר, מה צורך יש בחייל מופרע ומרושע כבנג' שמפרע והורס כל חלקה טובה, אבל "אויבו של אויבי הוא ידיד" כשיבקש חיים שלום העברה לחדר אחר, דאג שיכנס לחדר שנוח יהיה לבנג' לעקוב אחרי חיים שלום, חרירי הצצה הוצבו במקומות אסטרטגיים כדי להקל על מלאכת העוקבים, ואת היתר השלים ארי חבר החדר.

כל זאת נעשה בשקט מוחלט, לחיים שלום לא היה מושג כי הרשת עומדת להסגר עליו הרמטית, אך לאחר כל האיתותים כי הוא על הכוננת חשב מאד וזהר מאד בצעדיו שלא לתת איזו עילה נגדו, אבל הוא עמד מול אויב מתוחכם ממנו בעשרות רמות שפעל בערמוניות רבה והמלחמה כנגדו לא הייתה פשוטה.

איזה תיזמון מדויק... מה עושים כעת?

מולי פלד (שמוליק אייזנבאך-הרעול לשעבר) נכנס למשרדו, יום ארוך מאד ציפה לו, בישיבה האחרונה ביקש ממנו האלוף מרדכי מקלף ראש אג"מ (למים התמנה לרמטכ"ל השלישי) להכין לו תכנית מבצעית מסובכת, התוכנית מיועדת הייתה לשמש הכנה למלחמה קשה בשנים הקרובות (מלחמת סיני שאירעה מספר שנים אחרי כן).

הערכות המודיעין חזו פעילות רצופה אצל האויב הסורי והמצרי שלא שוקט רגע על שמריו, מולי שהיה צ'מפיון (אלוף) באסטרטגיה ידע לצפות מהלכים ותרחישים מאד מפתיעים, היה לו כושר וירטואוזי לצפות מהלכים קדימה ולהכין להם מענה, לפיכך הטיל עליו האלוף מרדכי מקלף את התפקיד לבנות לו תוכנית מפורטת שתצפה את כל המהלכים האפשריים של האויב ואיך להתכונן לקראתם.

להתמודד עם כאלו תוכניות צריך ריכוז גבוה מאד, הוא התכונן להקדיש לו את כל הבקר לכך, הוא התכונן לשבת לבד בחדר ולחדד דברים, עיקרי הפרטים כבר היו בירכתי ראשו, עתה רק צריך היה לפרט אותם על הנייר, לכך יצטוד לגייס את כל משאבי מוחו.

התפקיד החמיא לו מאד, מכל עשרות הקצינים שהתעסקו בתחום זה בחר דווקא בו מפקד אג"מ. הוא יעשה כל מאמץ להצדיק את האמון הרב שנתנו בו המפקדים הבכירים.

מספורי המגיד

הוא קם במיוחד בבקר השכם, הוא נעמד להתפלל בחדר, גם בלחצים הקשים לא הסכים לוותר על תפילת שחרית שכוללת הנחת תפילין, אבל לא התחייב להתפלל כחסידיים ראשונים. הוא ניח במהירות הבזק את התפילין ושפתיו חזשו תפילה, הוא כבר הורגל לדלג פה ושם, היכן שזה לא ממש לעיכוב, באמצע היום ימצא את הרגע הנכון להשלים את כל המזמורים שדילג.

תפילתו הייתה היום מאוד חפחה אפילו לשיטתו. יאמר לשבחו שלא נהג בשונה כלפי ארוחת הבוקר, הוא כמעט ויתר על הארוחה רק הסתפק בטעימה כל שהיא ורץ כנשוק נחש לחזור הקטנטן שהיה מוצב בקצה הקומה השניה לא לאבד רגע אחד בבטלה, הוא פתח את חדרו במפתח שהיה צמוד אליו, הסיט את ולונות החדר הכהים הצידה, כדי שאור השמש ישטוף את החדר ועניק לו תאורה מירבית.

על שולחנו מונחים היו מספר מסמכים שמאזמול לא הספיק לתת עליהם את דעתו, עתה היה עליו לברור את המסמכים הרלוונטיים, כדי לגבש מתוכם את התוכנית שיגיש מחר לראש אג"מ, תחושת עונג עברה עליו, מי היה מאמין שיגיע לכזו עמדה בכירה כשבכירים ביותר בצבא מעיינים בתוכניות שלו ברוב עניין.

הוא עבר בעיון קפדני על כל מסמך, כשהוא מוסיף להם הערות בעיפרון מיוחד שקיבל, הוא כתב את ההערות בקודים שרק המפקדים שהיו אמורים לעבור על המסמכים יבינו אותם.

לפתע ראה מעטפה שונה שהסתתרה בין המסמכים, היא לא דמתה לכל המעטפות ונראה היה שמישהו דחף אותה ללא כל קשר לתוכניות.

סקרנותו גברה מי הניחה ולאיזה צורך? הוא פתח את המעטפה וגילה את כתב ידה של ארוסתו, הוא פקח עיניים לרווחה, מעולם לא עשתה צעד כה משונה, להניח לו מכתב אישי בין המסמכים החשובים, היא ידעה להפריד בין התפקיד שלה להביא ולקחת מסמכים ולהביאם אל הממונים, מעולם לא ערבבה דברים אישיים, מה קרה שהפעם חורגה?

הוא נטל את המכתב וקרא ברוב עניין מה שכתבה לו.

"שלום לך מזלי, אני מצטערת על הצודה שנקטתי בשונה לתמיד, אבל הפעם זה היה מאוד חשוב בשבילי."

אני מבקשת ממך מאוד, להיפגש עמי היום בערב, בסביבות השעה 8 במסעדת "האחים משה וצחי אמסילי" רחוב ההגנה 25

הארוחה עלי... לינור.

מולי היה המום, מכתב כזה ועוד במקום כזה, היה ממש היפך כל התנהלותה עמו עד עתה, מעולם לא ביקשה ממנו לינור להיפגש במסעדה כה שהיא, היא ידעה את הבעייתיות שמונחת בהזמנה כזו, רוב המסעדות של תל אביב לא היו תחת השגחה המינימאלית ביותר, בשביל מה להשקיע כספים בשביל איזה אדם שיעמוד על ראש הטברחים וכל היום יכתוב להם, מה מותר ומה אסור, כל חירות היצירה ניטלת וגם אין להשוות את האיכות, לפיך מי שכשרות המאכלים עמדה לנגד עיניו לא היה מה לו לחפש במקומות כאלו. אי אפשר היה לטעום במסעדות הללו, מלבד מים מוגזים או מים רגילים.

לא היה טעם במפגש כזה, לפיך נערכו כל הפגישות שלהם בחורשות, כשכל אחד מביא את ארוחתו. מולי שמח על הבנתה, בקר ראה את היציבות בהסכם שערכו, מעולם לא ניסתה להתחכם אלא הלכה בתלם בלי לסטות במילימטר.

אך הפעם חורגה לחלוטין, ראשית היא הכניסה מכתב לתוך ערמות המכתבים שהיו מיועדים לשרטוטי תוכניות, מתי הניחה את המכתב? מעולם לא עשתה משחקים היא הייתה ישרה כסרגל ולא ניסתה להתחכם, במשלוחים הרשמיים הייתה מביאה רק מסמכים צבאיים רשמיים שניתנו רק לו בזמנים הקבועים, אין ספק שמכתב זה לא הגיע במשלוחים הקבועים, הוא הוכנס בזמן שלא היה בחדר שהיה נעול תמיד בעציאתו, זה אומר שהייתה לה גישה חופשית למפתח החדר דבר זה הפחיד אותו מאוד, רק לאל"מ מ. יש מאסטר של מפתחות החדרים, האם ניגשה לאותו מ. וביקשה ממנו מפתח, על מה ולמה נתן לה?

אם שאלה זו הציקה לו, השאלה הבאה גרמה לו לכאבי ראש חזקים, לראשונה היא שינתה את כל המוסכמות כשהיא מזמינה אותו במסעדה שמפורסמת כ"מסעדה יוקרתית" האורחים שם לא היו הטיפוס של החברים של מולי, בליינים ואנשי בוהמה, או פוליטיקאים ועיתונאים, מעולם לא הצטיינה המסעדה בכשרותה, ודאי לא היה החלק החזק שבה. מה יש לו לחפש במקום זה, מה מונח מתחת להזמנה המוזרה? למה עשתה לו זאת? הציקה לו השאלה מאוד.

ושאלת השאלות: התזמון המופלא, הפתק מיועד בדיוק ליום בו הזמין אותו איזה אדם מסתורי לבוא למסעדה של האחים אמסילי, היום יום חמישי בשעה 8 בערב, הוא אמור לפגוש זוג חתנים שמתכננים עברו כל מיני תוכניות כדי להרוס את הקשר שלו עם לינור. איך יצא שבדיוק באותו יום ובאותה שעה, הוא הזמין משני כיוונים?

הוא רצה לוודא שהוא לא מזדמין, הוא הכניס את ידו לכיס מכנסיו שם מונח היה הפתק בו הזהירו יצור אלמוני על הסכנה שנסקפת לו, הוא עבר שוב על הטקסט וראה שלא טעה, שני הפתקים מדברים על אותה שעה, מה זה?? התזמון הלם בו כמו פטיש בן 5 קילוגרמים, כאילו הייתה כאן יד אחת שבישלה את הכל באותה קדירה. הוא קורא שוב ושוב את הפתק שכבר היה מטושטש מרוב שימוש.

"כותב לך ידיד שחפץ בעילום שמו, אתה מצוי כעת בתוך סכנה עצומה ועליך להיזהר מאוד, יש מישהו שדואג להתסיס את כלתך נגדך, כנראה שיש לאותו אדם דרך ואוזן קשבת אצלה, הוא מנסה לפרק את הקשר שלכם, הוא יוכיח לה באותות ומופתים שאתם לא מתאימים זה לזה, לפיך כדאי לפרק את החבילה מה שיותר מוקדם.

...האמת היא שאתם באמת לא מתאימים, הפלא הגדול על מי שהינדס את השידוך המוזר הזה, לך יש עקרונות מסוימים עליהם אתה מלחם, העמדת את רשויות הצבא שאתה לא מחלל שבת בשום פנים ואופן, היך מהר לאכול כשר בהכשר הרבנות ואילו מלתך חיה כגויה גמורה ואינה מאמינה בכלום, אין לה כל בעיה להתחתן עם נוצרי, איך באמת חשבת לעשות צעד כזה מטופש שעלול להביא אתכם לגט במהירות האור? אבל זה לא העסק שלי, זו החלטה של שניכם ואתם מספיק מבוגרים, באתי רק להזהירך שיש מישהו שמתכנן לבשל לך תרגיל.

מספורי המגיד

אתן לך אות שתראה את האמת בדברי, החתרנים נפגשים מדי פעם **במסעדת "האחים משה וצחי אמסילי"** ברחוב ההגנה 25 **כדאי לך לבוא ביום חמישי בשעה 8 בערב,** זה היום בו הם נפגשים במסעדה זו, זה שלושה שבועות הם נראים בקביעות בשעה זו, אם תהיה חכם תשב מאחוריהם, הם יושבים בדרך כלל בצד המערבי של האולם. הם לא חושדים באיש, אין להם שמץ מושג שיש להם עוקב קבוע, רמז קל לאיתור, אחד לבוש אזרחית והשניה היא קצינה, תשתדל לא לבלוט. יסול להיות שתשמע מהם דברים שיחמומו לך את הלב, על החתום [ציור של חיץ וקשת].

לאחר שקרא מול את הודעת לינור חש את עצמו משותק מוחית, אותו יום לא הצליח לעבוד על אף מסמך, לאחר שעתים של כסיסת ציפורניים עצבנית החליט לפרוש לחדרו, הוא התנצל לפני סא"ל שאול ראש הצוות שאינו חש בטוב, הוא מקוה שמחר יהיה לו יום יותר טוב.

איך מגיבים כעת?

אם חשב שבמיטה יהיה לו יותר נוח התבדה, המצב לא היה אפשרי, כאבי ראש וסחרחורות תקפוהו כל אותו יום, בשל המצב החדש ששינה את כל היציבות שלו, למרות הכסיסה הפנימית חש עצמו מוגן כאשר יש לו כבר תוכנית חיים מסודרת, ההחלטה מצויה בידו, מתי ואם יתחתן, זה נתן לו הרגשה של שליטה במצב. אבל עתה נראה שישנם שמחליטים עבורו, יתכן שלינור רוצה לעזוב את השידוך ומחפשת את הדרך איך. הפתק מרמז שלינור הצטרפה לחבורה הרעה, אף היא חורשת מזימות, כשהיא משתפת פעולה עם הקבוצה שרוצה להפריד את הקשר ביניהם, זהו מאוד מכאיב לו, הוא זה שצריך לקבל את ההחלטה ולא שיכתיבו לו אותה.

הוא גם לא הצליח להבין, למה רצתה לינור שיבוא למסעדה של האחים אמסילי בשעה שיושבים שם חורשי המזימות נגדו, נראה שיד ימין לא יודעת מה יד שמאל עושה, הרי זה כל כך שקוף, הוא יגלה את הקבוצה שעד עתה התחבאה, בשביל מה זה טוב להם שידע?

רגע אחרי כן הוא כבר לא כל כך בטוח בקביעה הקודמת שלינור משתפת פעולה עם חורשי הרעות, איך יתכן שלינור שמתנהגת ביושרה מקסימליסטית תתנהל כ? אם התחרטה למה היא עושה זאת בעקיפין? מה יותר נכון מלהיפגש איתו באיזו חורשה כפי שנהגו עד עתה ולספר לו שנמלכה בדעתה ואין מקום לקשר בין שני קצוות כה מנוגדות?

אם תאמר לו גליות שהיא מעוניינת בעזיבת השידוך, יתכן שיקל עליו מאוד, כבר זמן רב שהוא חושב שעשה "טעות חיים" עם הסכמתו לשידוך, מאז אותו יום אין לו מנוחה, הוריו מטרידים אותו מידי פעם ומזהירים אותו שלא יהיה לו יום אחד טוב איתה, כמה פעמים כבר רצה לנתק את הקשר, אבל בגלל שהתחייב לה לא היה מסוגל לחזור בו הוא אדם גישי ולא אחת חשב על הפגיעה העצומה שיגרם לה בעזיבה, לבו לא נתן לו לעשות זאת לאחר כל כך הרבה חודשים שהם מאורסים, אבל אם היא עצמה רוצה לפרק את הקשר, אולי עליו לתת לכך את ברכת הדרך.

*מה אני עושה למעשה? האם אני הולך לפגוש אותה שם, כפי שביקשה "בתמימות" בלי לעשות חשבונות, אולי תוך כדי ק יתבהרו העניינים?

*או אולי אני נוקט ב"שב ואל תעשה" כפי שחשבתי לראשונה? למה לי להיכנס למקום שימשוך עין, יתכן שיש שם אדם שמכיר אותי וידע שאני "דתי פרווה" אבל ודאי לא אוכל נבילות וטריפות, הוא יתמו, מה לי למקום זה?!

*אבל...אולי אחת ולתמיד אחשוף מי עומד מאחורי מסכת ההצקות, אעשה את עצמי יושב בצד ואזמין רק מים לשתייה, מה כבר יכול להיות במים?

*אבל למה שיהיה מי שירצה לחשוף את עצמו בטיפשות, אם עד עתה הצליחו להחביא את עצמו?

שלל שאלות סותרות זו את זו הציפו את מוחו, לרגע נדמה לו שהוא כבר ידע את הכוון ובמשנהו נראה הצעד מטופש ומסוכן, הוא לא ידע מה עליו לעשות, אין לו עם מי להתייעץ, פעם היה מתייעץ כמעט על כל דבר עם גיסו סא"ל אורי הר מלך, אך לאחרונה עבר אורי לירושלים וכמעט לא הייתה לו שייכות, הוא גם חש כעס עליו שהפעיל עליו לחצים רבים כדי שיתארס עם אחותו בלי להתחשב בשוני הרב ביניהם.

כמעט כל אותו יום שכב במיטה מותש כולו מבליט המחשבות שהסתובבו בראשו, בלי שיוכל לעשות בהן סדר.

לאחר אין ספור מחשבות החליט: די לי במצב המעורפל, זה יגמור את מערכת עצבי, עלי לנקוט עמדה, אגש למקום, אשחק אותה בתמימות, הזמנתי משני מקומות, אך לראות מה רוצים ממני.

להמשך את המצב בו אני אוכל ספיקות, אינו בריא בשבילי, אין שמחה כהרתרת הספיקות, אני חייב לדעת מה רוצה לינור ומה מבשלים החתרנים כנגדי.

כל אותו לילה התהפך מולי בשאלה המטרידה, האם להגיב לפתקה המזוהה, הוא לא ידע להחליט, הוא לא הצליח לחדת לכוונות השולח, לקראת בוקר החליט לנקוט ב"שב ואל תעשה" ברוב המקרים ראה שאי נקיטת עמדה מצילה אותו מהרבה טעויות, השאלות הרבות שצצו בקרבו על הפתק המשונה, גרמו לו לחשוב שרק צרות תצמחנה אם יבוא למקום.

אבל הוא לא שלם גם עם החלטה זאת.

מה עושים במצב כזה? אין לי מי שיעץ לו עצה נכונה – האמנם אבדה עצה?

~~~~~

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

סגולה לשלום

מהרה"ק הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט ז"ע ויוענטי"א

סגולת הצדיק משטפנשט ז"ע אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט] זי"ע, אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט ז"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

ליל שישי | גליון 27 | פרשת אחרי מות קדושים תשפ"א | הנהגות יירות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום מתורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

"ואהבת לרעך כמוך אני ה'"

(ויקרא יט ט).

שמעתי מהרב החסיד המפורסם איש אלקים וכו' מו"ה שר שלום זצוקלה"ה היינו שצריך אדם לאהוב [את השי"ת]

אפילו אם רע לך חס ושלום⁽¹⁾, וזהו לרעך [קדושיםאבותי רע לך], כי כמוך אני ה', היינו לפי ה' ומדות שלך אני עוד רחמים⁽²⁾, וצריך אתה לקבל הרע באהבה⁽³⁾, עד כאן לשונו, ודברי פי חכם חן. התעוררות התפלה, בליקוטים בסופו

השלמות וציונים

1) כתב הרמב"ם (הלכות ברכות, פרק י' הלכה ג): חייב האדם לברך על הרעה בטוב נפש כדרך שמברך על הטובה בשמחה, שנאמר "ואהבת את ה' אלהיך וגו' ובכל מאדך", ובכלל האהבה היתירה שנצטוו בה, שאפילו בעת שיציר לו יודה וישבח בשמחה. וכן כתב בפירושו המשניית (ברכות פרק ט משנה ה) על דברי המשנה 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה' וזה לשון קדשו: רוצה לומר לקבל אותו בשמחה ולב טוב ולכבוש כעסו יטיב נפשו כשיברך דיין האמת כמו שיעשה בשעה שיברך הטוב והמטיב, וכמו שהיו אומרים החכמים רוב דבריהם 'כל מה דעביד מן שמיא לטב', וזה דבר שכלי אצל בעלי השכל, ואפילו לא הורה הכתוב עליו, לפי שיש דברים רבים נראים בתחלתן טובים והיא אחריתם רעה רבה. ועל כן אין ראוי למשכיל להשתתם כשתבא עליו צרה גדולה, מפני שאינו יודע סופה, וכו'. ואולם אזהרת הכתוב על היגון והדאגה כל כך הוא גלוי ומפורסם בספרים בדברי הנבואה שאין צריך לדבר עליו, וזה ששאל היה הכבוד ההוא שהוא מצטער עליו לטובתו בעולם מתחילתו ועד סופו, ויחשוב החושב שכבר הצליח והיא ההצלחה האמתית והיא הכבוד ההוא סיבה לטורדו מחיי העולם הבא, ועל כן נאמר (משלי יד) "יש דרך ישר לפני איש ואחריתו דרכי מוות". עכ"ל ועיי"ש.

2) ראה בספח"ק קדושת לוי על פרקי אבות (פרק ב' משנה ד) וזה לשון קדשו: הנה האיש הנבון ון המצפון יצא מידות טובות, ונה צדק ואמת כל אמרי פי ולא יעל מפיו שום דבר מגונה, וכל שמץ גנות לא ישמע על פיו לגנות שום דבר, רק הכל חסידים וטובות ורחמנות. וטעם הדבר, לאשר שתמיד מחשבתו ורעיונו קשורים בעבותות אהבת הבורא והמידות הטובות הנ"ל, ומה שהיא בכח יצא אל הפועל, כי הלשון הוא קולמוס הלב, כי לא יקשר מחשבתו בשום דבר גנות בכדי שלא יאשר רושם שמץ הגנות במחשבתו אשר הוא לאיש הנלבב ההוא כחומץ לשיניים וכעשן לעיניים. עכ"ל ועיי"ש.

ובספח"ק ישמח ישראל (ליקוטים, ברכות לה): כתב: דהנה כתיב (משלי יו ט) "כמים הפנים לפנים כן לב אדם לאדם", דכן הוטבע בחטבע לאהוב את מי שאוהב אותו, וכאשר יסתכל האדם בחסדי השי"ת עליו בכל רגע, שבראו והחיה וזן ומפרנס אותו ואת ביתו, ונתן לנו את תורתו, ממילא יאהב להקדוש

תולדותיו שלום

סיפורים ועובדות מחיי הרה"ק מפראהבישט

"ואל יבוא בכל עת אל הקודש" סיפור

(ויקרא יז ב).

כאשר נתקבל הרה"צ רבי שלום שכנא ז"ל לחתן לבתו של הרה"צ רבי נחום ז"ל מטשערנוביל בעל 'מאור עינים', והיה יחד עם הר"ר נחום ז"ל בעיר פרוהיבישט, ולהצדיק רבי נחום ז"ל לא היה בית תפלה משלו, והיה הולך להתפלל בבית המדרש העירוני, והדרך לבית המדרש היה מלא רפש וטיט. לא כן היה עם לבב חתנו הצדיק רבי שלום ז"ל שהיה מתנהג במדת המלכות, והיה אצלו תמיד הנעלים מצוחצחות ונקיות, לכן היה קשה לו ללכת לבית המדרש, ולכן התפלל בביתו אם כי ביחידות. בו זמן התעטרו סביב הצדיק רבי שלום ז"ל אברכים השותים בצמא את דבריו, וביניהם היה אחד מיוחד שבחבורה, שמו רבי תנחום. משקשתה עליו להמשיך בלי סוף להתפלל ביחידות, קרא אליו פעם את האברכים, והביע להם את רצונו שיבנו בשבילו בית תפילה (קלייזל). האברכים שהיו כולם סמוכים על שולחן חותניהם, ואין להם משלהם כלום, הכניסו עצמם בעול הדבר הזה ולוו ומשכנו את כל אשר להם, והתחילו לבנות את הבנין בחשק גדול, ולא היה להם שום התנגדות בעיר מצד החסידים הקשישים של רבי נחום ז"ל. ומשראו את זה הזדרזו עוד יותר, והתחילו לאסוף גם מבני העיר כסף וחמרים והוסיפו לבנות בקצב עד אשר כמעט נגמר הבנין, רק חסרו החלונות והדלתות. והנה פתאום שוב קרא אותם הרב רבי שלום, ואמר להם ניחמתי כי עת עבר החורף והקיץ בא וטוב לי ללכת להתפלל בבית המדרש, ולכן תפסיקו הבנייה. הדבר הזה גרם להם הרגשת אי נעימות, בכל זאת הרגיע אותם רבי תנחום ראש החבורה, כי אין להרהר כלום, אם הרבי אומר כך. ככה עבר כל ימי הקיץ עד שהגיע החודש אלול, ונתמלאו הבית המדרש מתפללים מבני הכפר הבאים לעיר, ובכל יום ויום פחד יום הדין ניכר יותר ויותר בימים ההם. והנה קם יום אחד בבית המדרש זקן אחד ועלה על הבימה, ויעשה רעש גדול על שנותנים להקים בית תפלה בעיר, שפוגעים בזה בכבודו של הצדיק רבי נחום ז"ל, שהוא אין לו בית תפלה משלו. והרעש גדל מיום ליום עד שהמתה כל העיר, והאברכים היו אז (בכל [כתי] רע, כי חותניהם נידו אותם ודחפום מביתם בזלזול, והרב רבי שלום לא הגיד כלום על זה, והיה להם להאברכים לפלא.

המשך בעמוד 2 <<

נפש שזקה

גיליון מס' 8 + פר' אחרי קדושים תשפ"א + ו'ל ע"י מכון 'זכרון ישעיה'

מדברי תורתו
ושיחותיו של מורינו
דבי משה יונה
רוזנדרטן שליט"א
רב קהילת קרעסטיד

עיון ההלכה שיעור מודינו הרב

התירו לו לספר קומי, מפני שהוא קרוב למלכות (ב"ק פ"ג)

מנהג לשם דעת שטות / מעשה מיוחד לאומות עם טעם / גאווה ופריצות לעומת ישראל / חק העמים להעמיד אילנות / עגלה שחורה וסוסים המעוטפים שחורים / הולכים בחוצות בימות החמה / מלך פולין שהיה

חק העמים להעמיד אילנות

ממוצא הדברים דנו הפוסקים במנהג ישראל לקטש את בתי הכנסת באילנות לכבוד חג השבועות, זמן מתן תורתנו. הרמ"א {או"ח תצ"ד} הביא את המנהג להלכה, ואילו המשנ"ב {סק"י} כתב כי הגר"א ביטל מנהג זה, זאת משום "שעשוי הוא חק העמים להעמיד אילנות בחג שלהם", נאים הדברים לומר כי כל חד לפי שיטתו.

עגלה שחורה וסוסים המעוטפים שחורים

ובשו"ת יביע אומר {יו"ד ח"ג כ"ד}, כתב לפי הכרעת הרמ"א שיש להתיר הנחת זרים על קברי מתים, משום שהמנהג מגיע לכבוד המת, והדברים נזכרים עוד במסכתא נדה עובדה דרב שילא רב אסי, "חזו דפרח אסא מהאי פוריא להאי פוריא", ומפרש רש"י, שהיו נותנים הדסים על מיטת המת לכבודו. {ויש להתיר אפילו לדברי הגר"א, ע"ש}, דהיינו, מנהג של טעם.

כמו כן ידוע פולמוס האחרונים על הולכת המת בעגלה שחורה ובסוסים מעוטפים שחורים, והנידון בימינו לגבי עמידה בצפירה הנשאת בחוצות ביום ידוע בשנה לזכר הנופלים בקרבות, האם יש בזה משום איסור "ובחוקותיהם לא תלכו", יע"ש בהרחבה.

הולכים בחוצות בימות החמה

והגר"מ פיינשטיין {יו"ד ח"ד י"א ג' דן} בעניין ישיבה בגילוי הראש, בעבר הבאנו בעניין משום חילול ד' שנוצר שיחשדו במי שאינו הולך כך שאינו שומת צ"צ, האם יש בזה משום איסור חוקות הגויים, סו"ס רק גויים הולכים שלא בכיסוי הראש. ומכריע שגם אליבא דהגר"א אין בזה איסור, "כי דבר שחזינו שעושין כן כולי עלמא דנדרים, גם אלה של שייכים כלל לאמונתם וחוקותיהם, מטעם שכן יותר ניחא לעלמא להנאתם, כבר ליכא ע"ז איסור".

וזממילא גם הישיבה בגילוי הראש, שידוע לכל שאף הנכרים יושבים בבתיהם והולכים בחוצות בימות החמה בראש מגולה, משום שכן ניחא להם להנאת גופן, לא שייך לאסור זה משום הלאו דבחוקותיהם לא תלכו" {ע"ע יו"ד ח"א פ"א}.

מלך פולין שהיה

ומעתה נבוא לדון בתופעה המצרית בישראל, על המגלחים זקנם על פי גדר ההלכה באופן המותר משום "כל תקיף", האם דבר זה אינו אסור משום חוקות הגויים??

כזאת נמצא בדברי חס"ת {שו"ת או"ח קנ"ט}, שמנהג הגויים לגלח זקנם אינו נובע משום חוקות ע"ז, אלא ממעשה שהיה וכך היה: "מלך פולין אחד, היה סריס, כמבואר בספרי הימים. והתירו חז"ל שהיו בימים ההם לעשות כן, ולהיות גלוח הזקן, דבר שאי אפשר להשתנות והיו נכלמים מאוד האנשים ההמה בשובם לביתם, על כן נשתרבו המנהג שלא לגדלו כלל, ורק לאסור בכל מקרה מנהג גויים, שיש בו טעם ושאין בו טעם וריח."

עדן הנפשות דברי מודינו הרב

קדושת אהבת ישראל כאיש אחד בלב אחד

"דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלוהיכם" {י"ט ב'}. וביקרא רבא {כ"ד ב'}. "ככול כמוני, תלמוד לומר כי קדוש אני, קדושתו למעלה מקדושתכם".

ובהקדמה לשערי יושר, מביא הגר"ש שקאפ דברים מופלאים במעלת ומושג הקדושה, שבמצווה זו דקדושים תהיו, כלול כל יסוד ושורש מגמת החיים.

המצווה כי "קדושים תהיו", פירושה שצריך אדם להקדיש ולהעמיד את כל מעשיו לטובת הכלל, כל פעולה ועשייה צריכה להיות במחשבה הכיזב מיטיבה היא עם הכלל, וגם כאשר פועל אדם להנאת עצמו על מנת להבריא את גופו ונפשו, הדברים אמורים להיות במטרה שייטיבו גם עם אחרים, מאידך, הגאה מן המותרות באופן שאינו לטובת גופו והבראת נפשו, הרי היא נגד הקדושה, וממילא הפרישות היא לרצות בקדושה.

וזהו שאמרו חז"ל, "קדושים תהיו - פרושים תהיו". {תוס', רמב"ן}. כלומר, הפרישות גורמת להתדמות לשכינה, כל מטרת בריאת העולם הייתה להטיב עם הברואים וכל קיומו בכל שעה ורגע הוא למענם ולטובתם, ואם כן, גם אנו עלינו להקדיש עצמנו לטובת הכלל ולא לטובתנו אנו, זהו "כי קדוש אני".

כן גם דברי הרמב"ן שמונה את "קדושים תהיו", להיות פרושים מן המותרות ולא יהיה נבל ברשות התורה למלאות כרסו בתאוות מותרות, ציווי כללי להיות לפנינו משורת הדין, {הגם שלא מנה הוא דבר זה בתרי"ג מצוות}, בשונה מן הרמב"ם שמבין גדר זה להתקדשות בקדושת המצוות שנצטוונו בהם בלבד.

אך על זאת אומר המדרש "יכול כמוני? - ת"ל כי קדוש אני", ודאי שאין יכול אדם להימות לקב"ה בזה, לא יתכן דאגה לאחרים בלא שום שאיפה לדאוג לו עצמו כלל, על כן אומרים חז"ל שקדושת הבורא למעלה מקדושתנו, הבורא סיגל עולמו למען הברואים לבד, אך באדם לעיתים אפילו טובתו קודמת לאחרים, כמימרה דרבי עקיבא, "וחי אחיך עמך - חייך קודמין לחיי חברך". {ב"מ ס"ב}.

ואין סתירה בדברים, הגם שמצד אחד "אם אין לי מי לי", מצד שני "כשנאני לעצמי מה אני", {אבות א' י"ד}, ופירושו, למרות הצורך לעיתים לראות את עצמו תחילה, מכל מקום צריך האדם לראות עצמו כחלק בלתי נפרד מן הכלל, כי עם ישראל הם נשמה אחת בגופים מחולקים, וכאשר דואג אדם לעצמו, זוהי בעצם דאגה לכלל כולו, זהו מושג הקדושה שהתורה מצווה עליו, קדושים תהיו, שכל מעשינו יהיו מוקדשים לטובת הכלל ולא להנאת עצמנו.

נבד ונעלה יסוד בזה בימות הספירה, בימים מתו כ"ד אלפים תלמידי רבי עקיבא מפסח עד עצרת משום שלא נהגו כבוד זה בזה, והיה העולם שמם {בימות ס"ב}. ובמדרש רבה מוסיף, "שהייתה עיניהם צרה אלו באלו", והא גופא, כאשר כל אחד ואחד דואג רק לעצמו ולא רוצה לתרום לכלל, זוהי פגיעה לא רק בבין אדם לחברו אלא גם בבין אדם למקום.

ועל זאת נפלאים דברי רבי עקיבא "ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה". יסוד התורה בנוי על אהבת הזולת, והיא תכלית חיינו.

ובימים אלו שבין פסח לעצרת, ימי ההכנה למתן תורה - חג השבועות, מונים ימי הספירה מ"ח ימים כנגד מ"ח קניינים שהתורה נקנית בהם, ויום המ"ט הוא כנגד הכול, חזרה על כל הקניינים, שהם המידות אותם צריכים אנו לרכוש על מנת לקבל את התורה.

תלמידי רבי עקיבא שהיה להם פגם במידות המהוות את קנייני התורה, נפטרו בימים אלו, על כן עלינו להתחזק דווקא בזמן זה בנושא המידות ואהבת הזולת, ולעשות כל שביכולתנו בכדי להיטיב עם הכלל, ליצור אחדות בעם ולהסיר את כל המחלוקות שבינינו, כדי שיקויים בנו "ויחן שם ישראל נגד הרה". {שמות י"ט ב'}. "כאיש אחד בלב אחד", {רש"י}, ומתוך כך נגיע לקבלת התורה מתוך קדושה.

קדושים תהיו

בס"ד

ירושלים עיה"ק תובב"א חשוון

שלום וברכה מקודש לכבוד ידידי חביבי הנכבד מו"ה ... שליט"א

זה לי ימים רבים אשר לשמחת לבבי הגיעני מכתב מעלת כבודו, וכעת מצאתי להתענג גם כן בהשיבי לך דברי שלום ואמת.

והנה הספר מסילת ישירים בנוי באופן שיטתי אודות סדר העבודה, הוא פותח בצדקות. פרישות וחסידות נמצאות באמצע הספר, ובסוף עוסק בקדושה. התחלת הספר מיועדת לכולם, מאמצע הספר {פרק י"ג}, הוא מתאים למעטים, ובסוף הספר {פרק י"ג}, שייך ליחידים יחידים. ואי אפשר לדלג על מדרגות. א"א להגיע לקדושה אלא דרך פרישות וחסידות, כשם שא"א להגיע לפרישות בלי להיות קודם צדיק.

ומהי צדקות, קיום כל מצוות התורה, לכל אדם ישנה בחירה חופשית, אין שום כוח שכופה עליו לעשות את הרע או את הטוב. ואם הוא בוחר לעשות את הטוב, הוא צדיק. גם אם יש לו דברים אחרים שמעניינים אותו בעולם, למשל להנות מהעולם הזה. או הוא עושה מה שהוא מצווה בתכלית השלימות, צדיק הוא.

לעומת הצדיק, החסיד מעוניין לעשות את הטוב, כי הוא טוב, ולעבוד את ד' כי צריך לעבוד את ד'. מכך הוא מגיע לפרישות, הפרוש אומר, אכן אין איסור להתענג, אבל זו אינה מצווה, אפשר להסתפק במועט ולהתרחק מן החומריות.

מכאן אנחנו מגיעים למדרגה השלישית שהיא הקדושה, אומר הרמח"ל שהאדם הקדוש הוא כל כך נעתק ונבדל מן החומריות, עד שהוא דבק עם הקב"ה תמיד. וממילא אפ' כשהוא עוסק בדברים חומריים, גם אז הוא אינו זז מהדבקות האלוקית, וגם מעשיו החומריים הופכים להיות קדושים, לאדם קדוש החומר כבר אינו מפריע בכלל. ומאכלו הרי הוא כקרבן.

האדם הצדיק הוא אדם העושה דברים חומריים ונהנה מהם תענוגות כשרים. הפרוש מתרחק מכל מה שחומרי, ואצל האדם הקדוש, גם הדברים החומריים הם עבודת ד'.

אחז"ל {יבמות כ.}, "קדש עצמך במותר לך", יש דברים שהם מותרים, אומר האדם הצדיק, זה מותר, לכך איהנה מכך. הפרוש אומר, אמנם זה מותר, אבל אין לזה ערך כי אינו מצווה, לכן אני פורש ולא אהנה. אומר הקדוש, אעשה זאת, יען ואני מתקדש בדבר המותר.

ויש לומר בעניין זה, כך מהות ההבדל שבין ישראל לעמים, אצלנו אף הדברים הגשמיים נכללים בקדושה, לא כן באומה"ע, שם העובד צריך להתנזר מעוה"ז ולסגף עצמו, ולכך בקרבנות עכו"ם אין קרבן שלמים, רק עולות כליל לשמים, ולא תיתכן הקרבה וריצוי ע"י אכילה.

יואל ד' להצליחך

ותזכה להיות ממקדשי שמו ב"ה בעולמו ולישראל תהיה תפארת ע"י לב נכון ורוח אמת משה יונה רוזנגרטן

עניינא דיומא – ל"ג בעומר

כדאי דבי שמעון והלכה כדבי יהודה

ידועה מעלתו של רשב"י, "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק", ויש להבין, מדוע כלל נקוט הוא ולפיו "רבי יהודה ורבי שמעון, הלכה כרבי יהודה", {וידוע ש"סתם רבי שמעון", היינו רבי שמעון בר יוחאי}, ומדוע אין הלכה כמותו?

ביאר הרבי מסאטמאר בעל "דברי יואל", שהגם שרשב"י בגודל מדריגתו תיקן בעולם התיקון דברים מופלאים כידוע, הרי שגם הלכות שפסק, שייכות לעולם התיקון, משא"כ אנו בזמן הזה, והלכה כרבי יהודה. {דברי יואל בחוקותי ת"י}.

ובאופן אחר כתב {וישב רמ"ח}, שאחר יציאת רשב"י מן המערה, עלה ונתעלה במעלות וכוח התורה יותר משרפי מעלה, ואפשר שהכלל הנמצא בש"ס על הלכה כרבי יהודה, נסוב על קודם לכן, ואילו הידוע לנו בזוה"ק על רשב"י, הוא אחר צער מערה, ודבתרא עדיפא שהיה כוחו גדול.

יוחאי או יוחי

בשנה אחת בל"ג בעומר היסב הרה"ק בעל "עטרת צבי" מזידיטשוב עם קהל חסידים, ובתוך הדברים נענה ואמר, "ידיד נפש אב הרחמן – בגימטריא רבי שמעון בר יוחאי". ישב למדן אחד וערך חשבון בראשו לחשב מניין הגימטריא אם מכוון הוא, ונזכר לראות ש"ידי נפש אב הרחמן" בגימט' תשס"ד, ו"רבי שמעון בר יוחאי" בגימט' תשס"ה.

הרגיש הרה"ק במחשבתו, ואמר לו "הי למדן, בגמרא כתוב יוחי, חסר א', במקום יוחאי, והנה מצא את החשבון מכוון.. {החסידות על העליונה קס"ח}.

בר יוחאי שייך לכלל

איתא ב"לב שמחה" עה"ת {ימי הספירה 104}, שכתב שם בטעם שנקרא שמו של רשב"י "בר" יוחאי, ולא "בן" יוחאי, ואולי הוא מטעמא שנקרא "בר מצווה" ולא "בן מצווה", כי הלשון "בר" היינו חוץ, שכאשר נעשה בר מצווה יוצא הוא מעצמיותו ומצטרף לכלל, זימון, מניין, ערבות, מאותו היום ואילך שייך הוא בכל זה.

כמו כן רשב"י נקרא "בר יוחאי" בהיות ויצא מעצמיותו וצירף כל כולו אל הכלל, ואיתא בספרים "ויוצא אליהם את שמעון" {בראשית}, רומז לרשב"י, והיינו ממש "ויוצא אליהם", שיצא מעצמיותו אליהם אל הכלל, עכ"ל.

ודבר עניין הוא לצייין, כי רק בתלמוד בבלי נקרא הוא "בר יוחאי", ואילו בירושלמי, ספרי ועוד שאר מקומות, הוא מוזכר "בן יוחאי".

קידוש בלא יין וחרוב בלא ערלה

בשו"ת "רב פעלים" מבאר מדוע היה פטור רשב"י מקיום קידוש והמוציא, מצה וסוכה, שלא היו לפניו שם, זאת בדומה למה שאמרו בשבת גדר "הותרה", על חולה שיש בו סכנה, כן הדברים היו ברשב"י שנמלט למערה {יו"ד נ"ה, ע"ש}.

ולגבי מאכלם במערה, חרובים, "אתרחיש ניסא איברי להו חרובא", {שבת ל"ג:}, ופרש"י, לאכול פירותיו {ע' מהרש"א}, יש להקשות, הרי לכאורה היה העץ ערלה? {הרבה תירוצים בדבר ונביא מספר מהם}.

תירץ מרן הגר"ח קנייבסקי שיתכן שלא ינק אילן זה מן הקרקע כלל, ובנס עשה פירותיו, שלא היה ראוי מקום זה לזריעה כלל, ואף אם ינק, בהיות ואין הקרקע במדבר שם ראוייה לזריעה, אין זה נקרא יניקה מן הארץ {דרך אמונה מע"ש י' ו'}

ובאופן נוסף יישוב הגר"ח, שכשם שאילן שהועבר בגושי מחוצה לארץ אין בו דיני ערלה, כמו"כ אילן זה שהובא מן השמים בנס, והצמיח מייד פירותיו, חזינן שהגיע שלם ומתוקן, וממילא אין בו ערלה.

ועוד י"ל, שעצם בריאת האילן בנס פוטרת מערלה, וכשם שכתב רד"ק {מלכים ב' ד' ז'}, שהשמן שעשה בו אלישע נס היה פטור ממעשרות, וכן מובא בפת"ש {יו"ד ס"ב, ב'}, בשם השל"ה הק' שבהמה שנולדה ממעשה ניסים אינה טעונה שחיטה.

הפטרה
"ויהי דבר"

פרשת אחרי מות קדושים

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת יב' אייר התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:59	19:50	20:41
18:56	19:48	20:38
18:58	19:50	20:40
18:57	19:49	20:38

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

אם: "עשיית הטוב" חשובה מספיק על מנת שתמות בעבורה, יהיה זה הגיוני לחיות בעבורה.

בחור שישב ולמד מספר שנים בישיבת פורת יוסף תכנן להיכנס למסלול לימודים באוניברסיטה על מנת להבטיח את עתידו עם תואר אקדמי, כשביקש את הסכמתו וברכתו של רבינו הגאון רבי **בן ציון אבא שאול** זצ"ל השיבו: "כלום סבור אתה שאני לא יכול ללמוד באוניברסיטה חושבני שגם כיום בגילי יקבלו אותי ואני בטוח שאוכל אפילו להצליח ומדוע אני לא עושה זאת,

משום **שהתורה היא הדבר הטוב ביותר שבנמצא**, המתוק ביותר והקדוש ביותר והמרומם ביותר שבעולם הזה ובכל העולמות כולם ומשום כך אני לומד ונושם רק אותה. באת אלי כדי לקבל עצה ואיני יכול **לייעץ לך** אלא מה שהייתי מייעץ לך.

הפק את המקסימום מגופך אולם אל תענה אותו.

הצדיק יודע מות נפשו של הדלים ושאתריתם יהיה טוב
אבל הרשע טוב
שלעולם יהיה לו החוסן ולו נאה העשירות יודע צדיק דין דלים רשע לא יבין דעת.

שאלו לחכם: מהי הצניעות? וענה: שיתבייש האדם מעצמו. שלא יעשה בסתר את מה שמתבייש לעשותו בגלוי

הרב יוסף בנאים זצ"ל כותב כך "אחד מרבני מראקש הקדמונים איש אלוקים הוא. ולשמע און היה מקרה שהרגו את בן המלך. זרקו אותו בבית הקברות של היהודים. המלך נתן שלושה ימים ליהודים להביא לפניו את עושה המעשה. שאם לא כן כל היהודים ישלמו על המעשה. רבי **מרדכי בן עטר** זצ"ל אמר להם שהוא ילך. הרב הלך למלך ואמר לו. שעכשיו ישמיע לו מפי בנו מי הרג אותו. רק בתנאי אחד שלא תבקש ממני שאני אחיה אותו. שאין בידי לעשות כן. **הרב כתב ותיכת נין** ושם אותה בפני בן המלך המת. והוא דיבר וסיפר בדיקו מי הרג אותו וגם המקום בו נרצח. ויבוקש הדבר וימצא. המלך שלח לשלום את היהודים".

וזה היא מהנפלאות של הבריאה כי "האמת והשקר" שולטים באדם, ועוזרים זה לזה וזו היא כל דרך איש זך בעיניו, מה **מונח הוא לימוד המוסר** כדי להשיג האור של האמת לאמיתו והעזר של ה' יתברך.

איך הנך יכול ללמד עם עיניים כאלה... בעבר נהגו חנויות מוכרי עיתונים לתלות את העיתונים מחוץ לחנות. באחד הימים הבחין רבי **יגשה חיים חנעין** זצ"ל ביהודי מגיד שיעור ת"ח מסתכל בעיתון, פנה אליו רבי משה ואמר: "אני בטוח שאתה ת"ח יותר ממני אבל איך אתה יכול **למסור עכשיו שיעור עם עיניים כאלו** שהסתכלו בעיתון?! אני חושב שאתה צריך לטבול במקווה לפני מסירת השיעור..."

בעלי התאות אינם עוסקים בתורה שהיא החיים **כי התאוה היא היפוך התורה** כמו שאמרו במדרש עד שאתה מבקש שתכנס תורה למעיך בקש שלא יכנסו אכילה ושתייה לתוך מעיך.

נקודה למחשבה
הוא לא היה חכם גדול וגם לא טיפס קטן. הוא בדרך כלל **עשה בדיקו את מה שאמרו לו**. הוא למד שאם הוא מנטרל את המוח ועושה את מה שאחרים אומרים לו זה מונע כל מיני בעיות... יום אחד ביקר בביתם בן הדוד, רווק בן שלושים וחמש. לפני צאתו ברכה אותו האימא בהתרגשות: 'שתתחתן בקרוב אמן. שתמצא אישה טובה וכולנו נרקוד בחתונתך. אמן!'. מפתח הבית הסמוך יצא בדיקו השכן ואחריו צעדה אשתו בפסיעות מדודות. הוא קפץ לקראתו בהתלהבות: 'שתתחתן בקרוב אמן. שתמצא אישה טובה **וכולנו נרקוד בחתונתך**. אמן!'. כעסה האישה, כעס גם השכן. חזר הביתה ודמעות גדולות בעיניו. הוא סיפר לה את שהתרחש 'בני', לא כך אומרים. כשרואים זוג הולך יחד מברכים אותם לשלום ומאחלים להם, שיהיו ביחד תמיד ולא ייפרדו לעולם! יצא החוצה ונתקל בהלוויה. ראה את הבעל מקונן על אשתו המוטלת מתה ודמעות בעיניו. 'יהי רצון שתהיו ביחד תמיד ולא תיפרדו עוד לעולם', כמעט ורגמו אותו באבנים. ושוב, הוא חזר הביתה בכני, הרי הוא עשה בדיקו את מה שאמרו לו. 'לא כך, בני', 'כשרואים לוויה אומרים: 'ינוח בשלום על משכבו ויזכה לקום בתחיית המתים!'. למחרת נכנס אצל דודו החולה, ניגש למיטתו ליטף את פרקו ידו ואיחל לו 'ינוח בשלום על משכבו, ויזכה לקום בתחיית המתים!'. גירשו אותו משם במקלות ובצעקות. הוא חזר הביתה מתייפה ועצוב. **'זה לא מתאים בני**. כשרואים חולה מאחלים לו שיתחזק, שיתגבר, יצא החוצה להפיג את עצבותו, והנה בקצה הרחוב הוא רואה מהומה גדולה. 'מה קרה כאן?' הוא מתעניין. 'פרצה שרפה', אומרים לו, 'דוחפים לידו דלי של מים'. 'שתתחזק, שתוכל במהרה לרוץ בקלילות לכל מקום!' אם לא היו האנשים עסוקים בכיבוי השריפה, ספק אם היה יוצא משם חי. וסיפר לאמו את מה שהתרחש היום. 'כשרואים שריפה מכבים!' 'לא מברכים', מכבים! 'למחרת יצא שוב לרחובה של עיר. ראה בית נמוך וארוכה עולה מגג הבית, ומתוך הארוכה מסתלסל לו עשן לבן ומתפשט אל על. ניגש אל הברז חיבר את הצינור, טיפס על הגג, התכופף אל תוך העשן והחל מתיז מים אל פתח הארוכה, ישר אל תוך האח, מכבה את האש הבעורת **ומחממת את הבית**, מרטיב את העצים וגורם לסלון הבית להשחיר. יצאו בני הבית בבהלה החוצה. ביקשו לראות מי **מתנכל להם** והנה הם רואים את הצעיר עומד על הגג ומתיז במרץ, מכבה את השריפה הדמיונית. סילקו אותו משם בצעקות ובבושת פנים. הוא חזר הביתה רטוב, עצוב ומבוויש. הפעם, כבר התייאשו ממנו. 'אם רצונך לצאת בין הבריות, מוטב שתתוק ולא תאמר דבר'. אם אתה לא יודע מה לומר. מוטב שתשתוק.

כשהפה שותק, המוח עובד. אדם שעוסק בדיבור אין לו זמן לחשוב. לכל דיבור צריך להקדים מחשבה. **כדי שהדיבור אכן יהיה במקומו** וישיג את התועלת הרצויה. וככל שתרבה לשתוק כך נרבה לחשוב. (העורך)

העלון מוקדש לרפוא"ש בדרכי נעם:
בת ציון אביגיל בת סימה יוכבד תח"י

זמנים לשבת קודש: **אח"מ - קדושים**

כניסה יציאה ר"ת			
ירושלים:	18:59*	19:50	20:41
תל אביב:	18:56	19:48	20:38
חיפה:	18:58	19:50	20:40
בית שמש:	18:57	19:49	20:38
*לנוהגים 40 דק' בירושלים:	18:39		
הזמנים עפ"י לוח אור החיים.			

המרכז

אי"ה
עלון שבועי בעניני הפרשה והיהדות,
יוצא לאור ע"י ארגון תורה וחסד:

לערבות הדדית

גליון מס': 142. פרשת: אחרי מות - קדושים. י"א אייר ה'תשפ"א.

שימו לב: הוצאת העלון והפצתו, הינם על דעת, שלא לעיין בו בשעת התפילה, וקריאת התורה.

מבט מהפרשה:

הסתכלות לחיים מפרשת השבוע.

דלתי תשובה לא ננעלו

ואמו הרגיזו אותו מאוד, וברוב חמתו איבד את שכלו לרגע ורצח את הוריו. 'אמרתי לעצמי, הרי כתוב שמכה אביו ואמו מות יומת, קל וחומר הורג, ענה, 'ואם אין לי עולם הבא - לפחות נהנה מהעולם הזה. אבל אני יודע שיש דין ויש דיין, ועשיתי עוד הרבה הרבה עבירות מאז, ואף נעשיתי לראש השודדים. אך אנא ממך, כבוד הרב, יש תשובה לפושע כמוני?!

" באמצע ההפלגה נשבה רוח חזקה מאוד, ונשברה הספינה "

'יש לך תשובה', ענה הרב, 'אל תחזור למקום השודדים, למרות שכל הכסף שלך נמצא שם. תלך ותיקח נחש, תניח בקופסה, תאכיל אותו בשעת הצורך, ובינתיים תשב שבע שנים בבית הכנסת, תקרא תהילים ותבכה על עוונותיך. לאחר מכן תוציא את הנחש שגידלת והאכלת, והוא יקפוץ ויהרוג את זה שגידל אותו, כמו שעשית לאביך ואמך שגידלו אותך.'

ואכן כך עשה אותו אדם. ולאחר שבע השנים בא בחלום לרבנו האור החיים הקדוש ואמר לו 'תנוח דעתך שהנחת את דעתי!'

שבת שלום ואמרו
זכר קרוב ירחיק

(ע"פ 'ובחרת בחיים')

מוקדש להצלחת: **תהילה בת אילנה תחי'** לשפע ברכה והצלחה אמיתית בכל מעשיה, אמן.

'אנעים זמירות'

'נעשה אדם נאמר בעבורך'

נישואין מיום ל"ג בעמר. 'סימנים עשה'

הסגולה האמיתית סיפור לשבת.

כל אחד יכול להיות קדוש. פניני אוה"ח.

ב"ה
גמ"ז
דרכי זוהר
בנשיאות הרב אייל עמרמי שליט"א

גמרות שוטנשטיין, וספרי טוש"ע.

התלמידים עברנו לרח"י ישעיהו אבינועם ילין 11.

פלי: 054-844-86-83
או בקו המידע: 02-590-7438

בא להיות שותף בלימוד התורה בשעות שהעולם נזקק לכך ביותר.

בהשתתפות בהחזקת שעת לימוד תורה או סדר לימוד במוצש"ק שמך יוזכר לתפילה באופן אישי בסיום הלימוד, מידי שבוע.

באפשרותך להקדיש את הלימוד להצלחתך, או להבדיל לע"נ יקירך, חייג עכשיו: 052-7100-955.

הבנים החליט לפרוש מהמירוץ. 'זכה לו ר' יצחק' - הכריז הגבאי בפאתוס, 'עליית כל הנערים נמכרה לידידנו ר' יצחק, זכות התורה זכות המקום וזכות הרגל יעמדו לו לישועה!'

הגבאי המשיך לעליות הבאות, אולם ר' יצחק לא נרגע. בעומק לבו חש שאולי היה צריך לוותר, אולי ראוי היה שיעניק את העליה לר' יוסף. מלחמה התחוללה בתוך לבו: מצד אחד - הן רכש את העליה כדון, התחייב לשלם סכום כסף משמעותי, העליה היא שלו והוא חפץ בה ובסגולתה. מצד שני - אולי בכל זאת... הרי ר' יוסף ממתין כל כך הרבה שנים לישועה, אולי נכון לוותר לו?!

דקות ארוכות התחולל הקרב בעומק לבו, עד שהוכרע נכון. ר' יצחק פנה אל הגבאי בלאט, ולחש לו: 'את עליית כל הנערים, תן לידידי ר' יוסף'. הגבאי חשב שאינו שומע טוב, הרי לא עבר זמן רב מאז התמודדו השניים זה מול זה במירוץ אחר העליה המסוגלת, עד שר' יצחק ניצח והעליה היא שלו. האמנם? עכשיו הוא מוותר עליה?!

אבל ר' יצחק לא הותיר מקום לספק, ובקול אמיץ אישר: 'כן, תן לר' יוסף, שיהיה לו לסגולה. נכון, העליה היא שלי, אשלם את כל אשר התחייבתי בגינה, אבל את העליה - תן לו. מוותר אני על העליה הנכספת, כדי שר' יוסף יזכה בישועתו!' - ואכן, בעת הקראת העליות הופתע ר' יוסף לשמוע את הגבאי קורא בשמו, הוא עלה לתורה בעליה בה חשק בכל לבו!

ומה שקרה בהמשך, הוא לא יאומן. תוך שנה עמד סיפורנו למבחן, כפי שמספר לנו הרב נתנאל מור יוסף הי"ו, מעסקני הקהילה: ר' יוסף, חשן הבנים, זכה לחבוק בת כבר בראשית חודש תשרי תשפ"א. פחות משנה לאחר שעלה לעליית 'כל הנערים', זכה בתינוקת מתוקה, בזכות הסגולה כמובן. אבל זה עוד לא הכל.

ר' יצחק, המוותר האצילי, ערך בליל שמחת תורה תשפ"א שחל בשבת, שלום זכר כפול - לזוג בנים תאומים שנולדו לו לפקודת השנה, בזכות הויתור כמובן! (הרב אשר קובלסקי - 'אור דוד')

מדי שנה בשנה, ברבים מבתי הכנסת - ובצוק העתים גם במנייני הרחוב - נרשמים רגעי מתח בליל שמחת תורה, עת נעמד הגבאי והולם בבימה ומתחיל במכירת העליות. הכל חפצים לזכות בזכויות העילאיות, חתן תורה, חתן בראשית, מפטייר, וכן הלאה. אחת העליות המבוקשות הינה עליית 'כל הנערים', אשר מסורת בידינו שהיא סגולה לזרע של קיימא, לזכות בילדים.

וכך גם היה בבית כנסת באחת מערי הצפון, כאשר בשמחת תורה תש"פ הלם הגבאי בבימה, וביקש למכור את עליית 'כל הנערים'. שניים התמודדו על העליה, שניהם רצו בה בכל מאודם. האחד, אברך בשם ר' יוסף, נשוי מזה כמה שנים וטרם זכה לילדים, ממתין לישועה המבוששת מלבוא. רוצה הוא לרכוש את העליה המסוגלת, מי יתן ויזכה עוד השנה! ומנגד ניצב לו ר' יצחק. הוא אב לכמה בנות, אך חפץ הוא בבנים, ומה עוד שכבר שנים לא זכה לערוך שמחה. אולי 'כל הנערים' יזכה אותו!

רגע לפני שהחלה המכירה, ביקש רב הקהילה לשוחח עם ר' יצחק. 'ראה נא', אמר לו בנועם, 'אין ספק שאתה רשאי להתמודד במכרז וגם לרכוש את העליה, ובעזרת השם הסגולה תעבוד ותזכה בן זכר עוד השנה. אולם מנגד - הלא ניצב עימנו כאן ר' יוסף, אברך חמד שהוא ורעייתו מתייסרים כבר שנים בהמתנה וציפיה לזכות בזרע של קיימא. אולי תוותר לו? נכון, אתה רשאי להתמודד, וגם לזכות, וגם לעלות לתורה, וגם לזכות להתברך בסגולה. ובכל זאת...'

הרב סיים את דבריו, והותיר את ר' יצחק שקוע במחשבות. מצד אחד - הרב מדבר דברי טעם, לחברו אין ילדים בכלל, והוא חפץ בסגולה הנודעת, והלוואי וייושע בקרוב! מצד שני - מכירת עליות היא מכרז, אין כאן עניין לוותורים. הוא חפץ בעליה, יש לו עניין בסגולה, גם הוא מצפה מאוד לזכות בבנים. תתנהל המכירה כדון וכהלכה, ומי שיזכה יזכה. למה לוותר?!

ואכן, הקול הזה ניצח לבסוף. כשהמכירה החלה, התמודדו ר' יוסף ור' יצחק, זה מול זה, ראש בראש. המחיר טיפס ועלה, ולבסוף - ר' יוסף חשן

'הפורש מעריות נקרא קדוש, ובכוחו של כל יהודי לעמוד בזה'

מוקדש לזכות:

דניאל בן מהין, ואסתר בת יעל. - לרפוא"ש, וזש"ק.

פניני אור החיים:

מתורתו של רבנו הק"ר חיים בן עטר זיע"א

"קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם"

ולפי זה, מכיון שחטא העריות מצוי מאוד, ובפרט מחשבה אסורה וראייה אסורה, בכל פעם שהאדם מתגבר נקרא 'קדוש', ונחשב כל הזמן, כמי שבא ליזו דבר עבירה וניצול הימנה.

ולכן נאמר כאן במצוה 'קדושים תהיו' כי ברגע שאדם נשמר מעבירה, הוא עושה מצוות עשה של 'קדושים תהיו'.

ומוסיף רבינו הקדוש ואומר, שמה שהתורה דקדקה וכתבה 'אל כל עדת ישראל', ללמדנו שדרגה זאת של קדושה, שהיא פרישה מן העריות, שייכת לכל יהודי, ואין יהודי שיכול לטעון שאין בכוחו ויכלותו לפרוש מן העריות, ואדרבה, 'הבא לטהר מסייעים אותו'.

[אור החיים קדושים פרק יט פסוק ב]

רבינו האור החיים הקדוש שואל, הרי כוונת המצוה היא שיפרוש האדם מהעריות, ושלא יעשה מעשה העריות, ומדוע נאמרה המצוה בלשון 'קדושים תהיו', שהוא משתמע שהאדם עושה מעשה קדושה ומצוה, והרי המצוה מדברת ב'שליטת מעשה' ולא ב'קיום מעשה'???

ומבאר רבינו הקדוש, על פי מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה, שאם אדם ישב, והגיעה עבירה ליזו ויש באפשרותו לעשותה, ומתגבר ואינו עושה את העבירה, מקבל שכר כאלו עשה מצוה.

	זוכים לסגולה לכל הישועות כמובא בספרים הקדושים. ונכנסים להגרלה חודשית על פרסים שונים.	נרשמים בטלפון: 02-5-696-515 שלושה <3 או במייל: ALONHLH@GMAIL.COM	אומרים בשולחן השבת את החידוש מרבנו האור החיים הק"ר. (כל אחד לפי גילו והבתו)	ב"ה מבצע 'ילדי אור החיים'

לבריאות והצלחה:

דוד ראובן בן גלי נעא.
 רבקה אפרת בת שרה.
 משה בן סוניה.
 אברהם בן דליה.
 יוסף אברהם בן טובה.
 יעל בת בתיה.
 נועה בת מזל פורטונה, - לזיווג הגון
 דניאל בן מהין, אסתר בת יעל. - לרפוא"ש, וזש"ק.
 אסתר הדסה בת אילנה.
 נועה בת אסתר הדסה.
 אליה שאול בן מיטל.
 אייל אליהו בן אילנה.
 סימה יוכבד בת רות סולטנה יהודית.
 שירלי בת דינה.
 ישי משה בן כוכבה.
 נתנאל אברהם בן כוכבה.

לע"נ:

יהודה אריה בן ר' צבי דוד ומינה.
 אברהם בבר חי בן שמחה אבלין.
 דניאל בן סעדה.
 מור בן מזי מזל.
 יוסף בן משה וליאה.
 זכריה בן שלום.
 יוסף מרדכי בן תהילה שמחה.
מורנו ורבנו הגאון הגדול הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה.
 גלי נעא בת רבקה פרומט.
 יהודה בן אסתר.
 ברוך פרג' בן יצחק ומרים.
 עזת אסתר בת מרים.
 בוריה בוריס בן ספירה.

ת.נ.צ.ב.ה

הנהגות רז"ל בחומרת לשון הרע.

ומעשה באחד מן החכמים שספרו עליו רע, וכשנודע לו הדבר, שלח דורון לאותו שסיפר עליו, וכתב לו: אתה שלחת לי דורון מזכיותיך, ואני גמלתי לך בדורון זה ששלחתי לך.

והביא מרן החפץ חיים זצ"ל בספרו 'שמירת הלשון' את לשון המדקדש וספרי זוטא [הביאו הילקוט פְּרָשֶׁת תְּצַא]: אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: מְקַל צָרוֹת הַבָּאוֹת עֲלֵיכֶם אֲנִי יְכוּל לְהַצִּיל אֶתְכֶם, אֲבָל בְּלִשׁוֹן הָרַע הִטְמַן עֲצָמְךָ וְאֵין אֶתָּה נִפְסָד.

מְשַׁל לְעֶשִׂיר שְׁהִיָּה אוֹהֵב בְּן כִּפְרִי, הֵלֵךְ לִשְׂאֵל בְּשִׁלּוּמוֹ, וְהִיָּה שָׁם בְּלֵב שׁוֹטֵה, וְהִיָּה נוֹשֵׁף אֶת הַבְּרִיּוֹת, אָמַר אוֹתוֹ עֲשִׂיר לְאוֹהֲבוֹ: בְּנִי, אִם אֶתָּה חִיָּב לְאֶדָם, אֲנִי פּוֹרֵעַ לָךְ, וְאֵל תִּתְחַבֵּא מִפְּנֵי, אֲבָל אִם רָאִיתָ בְּלֵב שׁוֹטֵה מִפְּנֵי הַתְּחַבָּא, שְׂאֵם נוֹשֵׁכָךְ, אֵינִי יוֹדֵעַ מָה לַעֲשׂוֹת לָךְ. כִּי אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (אֵיבּוֹ ה' י"ט): "בְּשֵׁשׁ צָרוֹת יִצִּילְךָ", (שם כ"א) [ו] "בְּשֵׁשׁ לִשׁוֹן תִּתְחַבֵּא". עַד כֵּן לִשׁוֹנוֹ.

בספר 'חובות הלבבות' כתב, שהמדבר לשון הרע יוצא נקי מכל נכסיו הרוחניים ומאבדם. לעתיד לבא, ליום הדין, מראים מצוות להרבה בני אדם שלא עשו אותן המצוות, ויאמרו: "הלא לא עשינו כל זה". וישיבו להם: "אותם שספרו עליכם רע, הם עשו אלו המצוות, ונטלים אותן מהם ונותנים לכם".

וכן לרשעים מראים עברות שלא עשו, וכשיאמרו: "הלא לא עשינו", ישיבו להם: "אלו העברות שעשו אותם כל אותם אנשים שספרתם עליהם לשון הרע, ונטלו מהם ונתוספו עליכם".

המלאך המגיד, אמר למרן ה'בית יוסף': "וגם בעניין הקמות אשר קמו נגדך, אין להרהר, כי הם לא יזיקוך אלא הועילו, כי מי שאומר לשון הרע על חברו, מנכין לו מזכיותיו ונותנים וכו' הוא אמת ויציב, ואילו היו יודעים בני אדם דבר זה, היו שמחים כשהיו שומעים שאומרים רע עליהם, כאלו נותנים להם מתנת כסף או זהב".

בסייעתא דשמיא

איכוביקס הצינן אלו מהצ'אמה האופן כאלו?

מחזיקים? מרדמים?

מחזיקים? מחסוק?

אהוצ'אג עיין הע'א העופ'א ע"פ מקורות חז"ל

חייג: 052-7100-955

והע'א נהג'א בהש'א טוב'א

"בזאת יבא אהרן אל הקדוש"
(ויקרא פרק ט"ז פסוק ג')

בקייע'א
חידוש קצר לשולחן השבת.

במדרש (ויקרא רבה אחרי מות פרשה כ"א) מצינו עשר דרשות על המילה 'בזאת' ומונים שם חז"ל עשר זכויות:
'שבת', 'מילה', 'תורה', 'ירושלים', 'שבתים', 'יהודה' 'ישראל', 'תרומה', 'מעשר', 'קורבנות'.
שכך המשנה (מסכת כלים פ"א) מונה עשר קדושות בארץ ישראל, וקדושת קודשי קודשים היא העליונה שבהם.
הרי שבכדי לבוא אל המקום הזה, שיש בו עשר קדושות, היה אהרון זקוק ל עשר זכויות.
(ע"פ 'שערי נסים'
בשם בעל ה'אבני נזר' ז"ל מסוכוטשוב)

קבוצת ת"רים הגיעה לבקר בשבט קניבלים.

ראש השבט קיבל את פניהם,

ויתר החבר'ה קיבלו את שאר האבר'ים.

תודה לר' אליעזר כהן הי"ו על שליחת הבדיחות.

אנעים זמירות:
ביאורים, רמזים וחידושים,
בשירי ופיוטי שבת קודש.

ינוח לאדם שנברא - בזכות רשבי"ו.

סימנים עֲשֵׂה:
רמזים נאים בדברי חז"ל הקדושים
מאת הרב חננאל עמר שליט"א

בן י"ח לחופה

כתב בספר יוחסין (מאמר ראשון) שכל תלמידי רבי עקיבא מתו על שלא נהגו כבוד זה לזה מפסח ועד עצרת, דהיינו שרק בחג השבועות פסקו מלמות.
ויש נוסחא אחרת שמתו עד פרוס העצרת, שהוא ט"ו יום קודם, וזה עד ל"ג לעומר שהוא בתאריך י"ח אייר ואז מותר להנשא.
ונתנו סימן בזה כדברי המשנה במסכת אבות - בן י"ח לחופה כפי שכתב בעל המכתם. (דהיינו שהזמן המותר לחופה הוא מתאריך י"ח באייר, ולא צריך לחכות עד חג השבועות)
וראה בשו"ת שיח יצחק (סימן תפ"ח) שהביא מהכא ראייה שאין חשש מלעשות נישואין אחר חצי החודש.

"בר יוחאי נמשחת אשריך - נעשה אדם נאמר בעבורך"
שנינו בעירובין (יג), נמנו וגמרו בית שמאי ובית הלל, שנזכר לו לאדם שלא נברא יותר משנברא.
וביאר המהרש"א (מכות כג: ד"ה תרי"ג) טעם הדבר, שמאחר שמנין הלאוין מרובה ממנין העשין, הסכימו שנזכר לו לאדם שלא נברא, שכן קרוב הוא להפסד מחמת עונשי הלאוין יותר מאשר שכר מצוות העשין, שכן מנין הלאוין מרובה מהם.
אמנם לשיטת רבי שמעון הסובר שאין מתכוין פטור, לפי שהמחשבה היא העיקר, נמצא שנוטל האדם כפליים שכר על כל מצות עשה, גם על המעשה וגם על המחשבה, ולדבריו נזכר לו לאדם שנברא, שכן שכר העשין מרובה מעונש הלאוין, וקרוב הוא לשכר יותר מלהפסד.
על כן יסד הפייט 'נעשה אדם נאמר בעבורך', שכן רק לשיטתו כדאי לו לאדם להיברא.
(לחם אשר (שבת לג: ד"ה פתח))
עוד נראה לפרש, שלשיטת רבי שמעון (מכות כג.) כל היושב ולא עבר עבירה, נותנין לו שכר כעושה מצוה, ולדבריו נזכר לו לאדם שיברא, שכן נוטל שכר גם על עשין וגם על לאוין, וקרוב לשכר יותר מלהפסד.
(בשם בעל ה'נחלת דן' ממוזיץ)

לתגובות וכן להשיג את ספרי הרב ניתן לפנות בפלאפון:
050-4166-339 או במיל: k0504166339@gmail.com

חידה של פרשה:

חידה לפרשה עפ"י רש"י והפסוקים.
בעריכת הרב ישראל בראורין שליט"א.

מתנת:

בין הפותרים נכונה תערך הגרלה על:

'אוזניות בלוטוס'
קומפקטית ואיכותית.

פתרונות ניתן לשלוח עד ליום רביעי.

במייל: ALONHLH@gmail.com

או בטלפון: 02-5-696-515.

בעמדות "נדרים פלוס": באמצעות "שלח הודעה".

יש להשאיר תשובה מלאה בצירוף שם הפותר, והיכן קיבלתם את העלון.

ישנו מושג שהינו תמיד זיזובי מאת פעולת הבורא.
ובפרשה מופיע לכאורה הפוך ושונה.
על כן רש"י בא ומביא שזה המושג איננו לזיזוב דומה.
אלא כוונת הכתוב להזנות פעלי הזשובים אני
מתכוון וקורא.
כדי לפרוע ולשלם עונשו של הזזוטא.
נעיין ברש"י ובעיקר שפתי זכמים ונבאר בכתב
הזזידה, המושג וכל נושא.

זה צלחה!!!

החידה מפרשת שמיני:

הזוכה:

נתן בוחבוס
הי"ו. - י-ם

הבאים לתאר אותי ומה שמי.
מפרש את מעשי דווקא תרגומי.
זה המעשה יש בו כדי להשביע רעבוני.
הידעת בפרשת שמיני מי אני?
לפתרון החידה תוכל להעזר בדברי רש"י.

פתרון החידה מפרשת שמיני:
(ויקרא פרק י"א פסוק י"ז - רש"י)

התשובה היא - עוף 'השלך': רש"י מביא פירשו רבותינו (חולין ס"ג.) זה השולה (-מגביה) דגים מן הים, וזהו שתרגם אונקלוס ושלינונא.

אז אתן אעולם אשנת את האיוק שלך.
אז אתן אעולם אשנת את האיוק שלך.
אשנת את האיוק שלך.
אשנת את האיוק שלך.

ב"ה

יהודי יקל!

הישועה שאו - מחכה לנפואה שלך!

נא הקדש דקה מסמך ואחור פקק גהיאים ארפוא:

נחמן שמחה בן חנה הככה הי"ו הגשח"ו.

(שלושה בראש המחאה הקשה)

נחמן הגיע לציא בד מצוה לפני כמודש, נשמח שגניק או שכו
מספר פקקי גהיאים, ושלגלג אל מהדיר, כמגנה א'כ מצוה'.

בסיעתא דשמיא

הודעה חשובה ומשמחת.

ניתן לקבל דרך הארגון שירות להדפסת קונטרסים
לדברי תורה, במחיר מוזל / מסובסד.

לפרטים נוספים, ניתן לפנות למערכת הארגון:

052-7100-955.

לקבלת העלון מידי שבוע בפורמט דיגיטלי,
ולתגובות, ניתן לפנות במייל:

ALONHLH@GMAIL.COM

או בהודעת ואצאפ למספר: 052-7100-955.

לתגובות והארות ניתן להשאיר הודעה בקו המערכת: 02-5-
696-515 שלוחה 3 < 3

זיכוי
הרהים
de סכום
כוס
קפה

קורא יקר!

אם גם אתה נהנה
מקריאת העלון בשבת
קודש, בוא לקחת חלק
בהרחבת התפוצה

שיים לב!

בתרומה סמלית של

5 שקלים

בלבד

נוכל להניח את העלון
על שולחן השבת של
עוד כ- 20 משפחות!

חייג עכשיו:

052-7100-955

ושמך יוזכר לברכה בעלון
ויועבר לתפילה בכולל מוצ"ש

כ"כ ניתן לתרום
בעמדות נדרים פלוס בבתי הכנסת
או בנדרים פון טל: 03-763-0585
שלוחה 6500 - המרכז לערבות הדדית

ניתן לתרום בכל עמדות 'נדרים פלוס'

ע"ש: 'המרכז לערבות הדדית'

או ב'נדרים פון': 03-763-0585.

שלוחה: 6500.

העלון יוצא לאור בסיעתא דשמיא ע"י ארגון תורה וחסד:

"המרכז לערבות הדדית" 580646396 (ע"ר). רח' חנה 1. ירושלים.

טלפון: 052-7100-955 / 02-5-696-515. מייל: HLA580646396@gmail.com

פרטי חשבון: בנק דיסקונט-11 סניף: 64, מ"ח: 155024.

**התחדשנו
עיצוב חדש!!!**

לא נבפסיק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו הפצה ראשית: א.י. הי"ו

מילתא דבדיחותא בדיחות מצחיקות

קוראים יקרים: שנה עברה מאז שהקורונה איתנו ובעקבות פניות רבות מהקוראים הבאנו לפניכם את הבדיחות הכי מצחיקות על הקורונה שהבאנו בעלונים ובחברות במשך השנה האחרונה.

שימו לב: נשאר כמות של כ- 50 חוברת בדיחות על הקורונה ניתן לקנות את החוברת במחיר של 2 ₪ בלבד ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב. {ליד דואר ישראל}.

בדיחות על הקורונה זצ"ל

היום אני הולך לבית הכנסת ואני רואה מודעה וכתוב שם: איסתכל על ימינך ושמאלך וחזי דלית קסדור דחזי לך או דאזיל אבתרך ואי חזית לקסדור בהאי מבואה, א. קום עול לבי כנישתה, והודעת לחבריא דיתבי בבי כנישתא, כי היכי דליפקו או דליסתרופנו. ב. פוק לפתחי דבי כנישתא ואוקים מנעוליא וברחיא כי היכי לא ליכנסו הני אינשי דלא מעלי אבתרך..... בהוראת גדולי ישראל שליט"א הוסיפו את השם "חיים" למדינת ישראל ומעתה המדינה תקרא "חיים ישראל"..... מה החבדניק רוצה להיות במידה וח"ו הוא יחלה בקורונה? חולה מספר 770..... שימו לב!! לכל מי ששואל מפני מה מגינה המסכה אז המסכה מגינה מפני קנס של חמש מאות שקלים..... חברים אל תזלזלו במסיכה היום פגשתי מישהו שאני חייב לו כסף הוא לא זיהה אותי נא לחבוש מסיכה זה מציל חיים

חוצפה מה שקורה פה! די לדפוק את החרדים בן אדם יוצא מהעיר, מכין לידו: זימון תור לרופא, שם רטיה על העין, אישור חיוני, שינים תותבות, שקית תרופות, בגדי שבת, אוכל מוכן למשפחה בבידוד. וכלום! אין אפילו שוטר אחד ביציאה.....

חשיפה: בן דוד של נתניהו מחזיק במניות של החברה שמייצרת ת'מברשת שצובעת את הפלסטיקים שעוטפים את הברגים בגלגלים של המקררים שמאחסנים את החיסונים של פיזר הפרקליטות פתחה בחקירה.....

ילד בוכרי שנולד בזמן הקורונה: קורונוב. פרסי: קורוניאן. אשכנזי: קורניצקי. גרוזיני: קורונשווילי.....

בסייעתא דשמיא
יצא לאור חוברת בדיחות
'לא נפסיק את השמחה 2'
כ- 240 בדיחות
 ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי
של 10 ₪ בלבד
 להזמנות חייגו:
 058-32-34-941
 בירושלים
 משלוחים חינם
 אזורי מסימים.

מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

במספרה של גרוזינים מחלקים מסיכות חינם עכשיו לא ישימו לב לפדיחות בזקן...

אחד הושיט ידו לרעהו לשלום הלה הזדרזו ללחוץ ידו כששאלוהו הרי מפני הסכנה לא לוחצים יד? ענה: 'הבא להורגך השכם.....'

באתי ללחוץ למישהו יד פתאום אני מרגיש שהיד שלו קשה, אמרתי לו פיתחת שרירים הא, לפתע אני אוחו שאני הגשתי לו את כף ידי והוא הגיש לי את מרפקו...

ראיתי איש צעיר רוקד ברחוב לבד. הכל בסדר איתך? שאלתי. - כן ענה האיש אני פשוט מתחתן עכשיו.....

אחד הגיע לבית הכנסת עם מסכה השקופה שרבים הולכים איתה ועל המסכה היה מחובר מגב גשם של המכוניות שאלהו לפשר הדבר? והשיב שאם יבוא פקח להביא לו דו"ח אז שיניח מתחת לווישר ולא יפסיק אותי באמצע התפילה.....

מישהו הלך בלי מסכה, עוצר אותו שוטר ושואל אותו מה עם המסכה, עונה לו האיש המסכה בכיס, שואל השוטר למה זה לא על הפנים, עונה לו האיש, הקורנה פגע לי בכיס... לכן אני שם את המסכה בכיס.....

בבני ברק הרבנים ביטלו את תפילות המרפסות, כי אין מרחק שתי מטר בין מרפסת למרפסת.....

מוגש בהוקרה ללומדי הקפסולות

מכתב שהגיע מהקפסולה של ישיבת 'ברכת קיפסול': אנחנו כאן 26 בחורים מקופסלים בקפסולה ומקפידים מאוד על הוראות הקפסול שקבעו המקפסלים כדי שההתקפסלות תצליח והקפסולה שלנו תמשיך להתקפסל בלי בעיות, למרות שיש כאן גם כמה מקופסלים שלפעמים לא הכל מתקפסל להם לפי הוראות הקיפסול של הקפסולה והם משרים אווירה אנטי קיפסולית ומעכירים את האווירה המקופסת שבמשך הזמן התקפסלה בקפסולה שלנו. וכתוצאה מכך כבר יש כאלו שנכנסה אצלם קרירות לחובת שמירת הקיפסול לפי כל תנאי המקפסלים אפילו שבהתחלה הם התקפסלו לפי כל הוראות ההתקפסלות של הקפסולה בלי שחיי הקיפסול יפריעו להם להתקפסל לאורך כל תקופת ההתקפסלות בקפסולה. היום אחד ושלושים יום לקיפסול הרחמן הוא יחזיר לנו את לימודי הישיבה למקומם במהרה בימינו אמן.

שימו לב נשאר כמות מצומצמת של כ- 50 חוברת בדיחות על הקורונה ניתן לקנות את החוברת בירושלים במחיר של 2 ₪ בלבד ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב. {ליד דואר ישראל}.

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל. כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

ניתו להשיג את העלווין!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com

באתר לדעת נט. בחוברת העלוונים שע"י דפוס גרפומט.

בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלוונים מאחורי ביהכנ"ס מוסאיוף בשעה: 14:00. כל יום חמישי {בערב} בגל-פז ירושלים אין לקחת כמויות ללא אישור.

כרך חדש בסדרה המשובחת אשר תשדרג לכם את שולחן השבת

אוצר רעיונות סיפורים ועצות
ממעניי פרשת השבוע
מתוך שיעוריו של
הרב אשר קובלסקי
שליט"א

מוטיבנאה

חדש!
כרך ג'

להשיג בחנויות הספרים המובחרות | או בטל': 055-677-8160

כשוט לקבל שירות אנושי
איכותי מהיר ועיל מבלי
להתעכב כלל

גרפומט מתחדשים

בדלפק שירות לקוחות אנושי

יש לכם משהו קטן להדפיס?
צריכים רק לצלם מסמך? ממהרים מאוד?

גשו לדלפק שירות הלקוחות בגרפומט
וקבלו שירות יחס אישי ומהיר

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה